

Ako na Mateja
sonce sije, kmalu
lepa jesen zasije.

VESTNIK

VREME

V petek bo
pretežno oblačno,
v soboto in
nedeljo bo
prevladovalo
sončno vreme.

Murska Sobota, 17. septembra 1998, leto L, št. 38, /odgovorni urednik Janez Votek/ cena 200 SIT

OKROGLA MIZA, str. 10
Soboška škofija 1998
GOSPODARSTVO, str. 7
Boj za trg in blagovno znamko
Bank Austria Creditanstalt

 Lendavska 11,
Murska Sobota

NEPRESLIŠANO

Zelo zgrešeno bi bilo nastanek te škofije interpretirati kot razpad prejšnje, ne, to je kot seme, ki se mora uničiti, spremeniti, da zraste nekaj novega, in navsezadnje Prekmurje nikoli ni bilo Slomškova dediščina. Prekmurje je bilo k mariborski škofiji priključeno leta 1964. (Novak)

MAJDA HORVAT
Stavka v modrem

Pogajanja med odborom sindikata delavcev v zdravstveni negi in vladno pogajalsko skupino, so se končala z napovedano stavko zaposlenih v zdravstveni negi. Če stavkovni odbor v kratkem z vlado ne doseže dogovora o štirih obrokih izplačila za zdravstveno nego (o višini količniku sta se obe strani uskladile, medtem, ko vladna ima pomisleke pri tretjem in ne sprejema četrtega obroka izplačila), bo 1. oktobra začelo stavkati okoli trideset tisoč medicinskih sester in tehnikov.

Pogajanja o tem, ali so zahteve zaposlenih v zdravstveni negi upravičene ali ne so seveda deljena, odvisna predvsem od tega, kaj si pri vrednotenju njihovega dela vzamemo za primerjavo ter kakšne osebne izkušnje smo z delom medicinskih sester imeli sami. Nasploh pa je le treba priznati, da je delo medicinske sestre zahtevno in naporeno.

Toda vprašanje pravičnega nagrajevanja je v pogajanjih za dodatek vladni strani drugotnega pomena, ali kot je dejal Mirko Bandelj, ne zadeva ne moremo gledati samo s čustvi. Za denar gre. Za več denarja, ki pa ga bo, kljub temu, da je uradna pogajalska stran vlada, ob dodatnih izplačilih zaposlenim v zdravstveni negi, najverjetneje moral zagotoviti ZZS. Pogajanja med vlado in sindikatom zaposlenih v zdravstveni negi torej imajo zelo močno senco zdravstvene zavarovalnice, ali kar dr. Draga Petriča, medtem ko zdravstvenega ministrstva dr. Merjana Jereba sploh ni na spregled.

Zdravniki so svojo povzročilo k plači izborili z zavezo, da si jo bodo zaslužili sami z bolj varčnim delom. Zaposleni v zdravstveni negi kaj takega že težje zagotovijo. In če tega ni, izdatki pa bodo, na kakšen način bodo pokrili? Bi ZZS zahteval višjo prispevno stopnjo, ali pa bo na novo razrezal malho, tudi na račun krčenja pravic zavarovalnic?

Grozdje je že sladko, še posebno če je vinograd na južni legi in grozdi obsijani s soncem. Lendavske gorice imajo takšno lego, zato so na Lendavski trgatvi v soboto, 12. septembra, ponujali tudi grozdje. Čeprav je okrog 500 udeležencev povorke in kulturnega programa močil dež, jim dobre volje ni zmanjkalo. Jesen s svoji sadovi je pred vrati. bbp

 Foto:
NATAŠA JUHNOV

Tiskovna konferenca na Policijski postaji v Gornji Radgoni

Zasegli 29 kilogramov konoplje

Čedalje več ljudi zasvojenih

V soboto, 12. avgusta, ob 1.40 sta policista Policijske postaje Gornja Radgona, ki sta kontrolirala promet na Radenskem Vrhu, postala pozorna na sumljivo vedenje voznika osebnega avta 31-letnega Vasja G. in njegovih sopotnikov: 34-letnega Mirana R. in 37-letnega Slavka R. (vsi so iz okolice Radenec), zato so se policisti odločili za pregled vozila.

O dogodku oziroma odkritju policistov so pripravili na Policijski postaji v Gornji Radgoni posebno tiskovno konferenco, na kateri poročali komandir radgonske policije Branko Vukan, vodja kriminalistične službe Anton Rozman in predstavnik urada načelnika UNZ Igor Klarič.

»Policista sta se odločila, da opravita pregled vozila. V prtljžnem delu avta sta našla v šotorskem krilu večjo količino listov in vršičkov rastline konoplje. Med zbiranjem obvestil je bilo ugotovljeno, da je bila konoplja požeta v nasadu ob železniški progi v okolici Veržaja, tehtala pa je 29 kilogramov. Vsem trem je bila odvzeta prostost. Na njihovih domovih pa so bile opravljene preiskave in povsod so bile najdene manjše količine marihuane,« so povedali na tiskovni konferenci v G. Radgoni.

Zvedeli smo tudi, da je bil Miran R. že obravnavan kot prodajalec opojnega sredstva. Ta čas pa še ni znano, kdo je posejal konopljo. Zoper vse bodo podali kazensko ovadbo zaradi storitve kaznivnega

Zasežena indijska konoplja, ki so jo našli v avtu treh moških iz okolice Radenec. Foto: NJ

zasegli letos že 2.500 gramov marihuane. V tem letu so zasegli tudi 965 gramov heroina, 0,5 grama hašiša in 55 mg metadona.

»Na območju, ki ga pokriva UNZ M. Sobota, se problematika v zvezi z mamili povečuje. Kljub preventivnim programom na šolah, v

dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili.

Pomurski policisti so v letošnjem letu sicer že obravnavali 24 kaznivih dejanj neupravičene proizvodnje in prometa z mamili in 15 kaznivih dejanj omogočanja uživanja mamil. Zoper osumljene so podali ovadbe javnemu tožilstvu, poleg tega pa so še 35 kršiteljev prijavili sodniku za prekrške. Med hišnimi preiskavami, ki so jih opravili na podlagi odredbe sodišča, so

zdravstvu in drugih službah, ki se ukvarjajo s preprečevanjem in zdravljenjem zasvojenosti z drogami, ugotavljamo, da je čedalje več ljudi zasvojenih. Starostna skupina se vedno bolj znižuje. Tako ugotavljamo, da se z mehkiimi drogami, predvsem z marihuano, srečujejo že 13-letniki; med srednješolci pa uživalci uživajo predvsem heroin,« so povedali na tiskovni konferenci v Gornji Radgoni.

ŠS ■

Vse poti vodijo v Potrošnik
NOVA KMETIJSKA PRODAJALNA AGROOPREMA PUCONCI

 Mogoč je tudi nakup z izjavo!
Cene so drobnoprodajne s prometnim davkom.

POSEBNA PONUDBA KRMIL

PU STARTER, 50 kg 2.538,00 SIT

SUPER S, 50 kg 3.194,50 SIT

BEKI, 50 kg 1.962,00 SIT

BRO STARTER, 10 kg 564,70 SIT

BRO FINIŠER, 10 kg 501,90 SIT

TEL STARTER, 10 kg 456,30 SIT

AKCIJSKA PRODAJA

DICURAN FORTE 80 WP 1/1 4.668,40 SIT

SEZONSKA PONUDBA PO ZELO
KONKURENČNIH CENAH

MINERALNA GNOJILA NPK 7 : 20 : 30 INA

8 : 26 : 26 DC

• SEMENSKE PŠENICE

• SEMENSKI JEČMENI

• KMETIJSKI STROJI

Potrošnik, d. d. Ulica arhitekta Novaka 2, 9000 Murska Sobota

 izbirati?
nič izjega?
COMTRON
RAČUNALNIKI
M. Sobota, Slomškova 17, tel.: 27 094

ZIMSKI
VRTOVI, d. o. o.
AHSA

Lendavska 29, 9000 Murska Sobota

VRHUNSKA

 PVC IN ALU
OKNA TER VRATA

 Tel.: (069) 35 555
Faks: (069) 32 093

FINSTRAL

Od šeststo delavcev Planike, ki so ostali brez dela, je kar polovica iz turniškega obrata

Stečaj Planike - načrtovan, diktiran

Več dejstev govori, da je bil stečaj Planike načrtovan ali kar diktiran ter da je bil izbran med več možnimi scenariji rešitve za Planiko. Ali je izbor ali odločitev za bolj »trdo varianto«, kot pravijo sami predlagatelji stečaja, res najbolj modra poteza?

«Koliko bolj, ker se že najavljajo zatikanja, ki načenjajo zamisljeno, predvsem pa gladko in hitro pot stečaja, ki naj bi se v šestih mesecih končal s prisilno poravnavo. Stečajni upravitelj na primer med upniki, ki izsiljujejo ter dobavo materiala ali storitev prevezujejo s plačilom dolga, omenil Telekom in spediterja iz Nove Gorice, ki je prek sodišča v Trstu dosegel, da so Planiki na carini dopolnili material za proizvodnjo. To je povedal za javnost, gotovo pa se veliko drugega, kar je bilo ušesom javnosti zamolčano.»

Sicer pa najprej dejstva, ki govorijo o tem, da je bil stečaj Planike narekovan. Kranjsko sodišče je neobičajno hitro odločilo, kar v nekaj dneh po prejetju predloga, da se za Planiko z zadnjim dnem avgusta uvede stečaj. Je tamkajšnje sodstvo, če pomislimo, da je poslovanje še s tekočimi zadevami res imelo dovolj časa za tehnične premislek ali suvereno odločanje? Zanimivo je, da so že isti mesec mediji poročali o stečaju s prisilno poravnavo, čeprav nam ni bilo jasno, da odločitev o tem, ali se bo stečaj izšel po običajni poti ali z načinom prisilne poravnave, lahko sprejme le sodišče. To je prva potrditev teze, da je stečajni postopek za potek stečaja pripravljen vnaprej.

To je na tiskovni konferenci izjavil tudi sam stečajni upravitelj Planike Franc Sladar: »Za stečaj v Planiki je treba povedati, da je bil koncept sanacije s prisilno poravnavo v stečaju simuliran delovanju z ministrstvom za gospodarstvo in predvsem dveh glavnih upnikov, to sta Gorenjska banka in SKB-banka.«

To njegovo trditev je pred časom v intervjuju za Gospodarski svetnik že negiral direktor Gorenjske banke, ki je trdil, da njegova banka o odločitvi projektne sanacije v stečaju s prisilno poravnavo ni bila obveščena. Proti temu svet SPD je torej menil, da gre za izredni program, ki ga je v delovanju z upniki pripravilo vodstvo Planike, ni dovolj učinkovit, predvsem pa prepočasen, zato so se odločili za stečaj. Po mnenju podjetja podpisane pa je na odločitvi za stečajni postopek pomembno vlogo na ta način v trenutku rešitve delovnih stroškov (mesečni plačila) financiranja so znašali do 1000 mark, z uvedbo stečaja pa so bili takoj »zamrznjeni«, brez zadržkov so odslovili tudi delavce, ki so sicer zaščitena skupina upnikov pa postavili na

»odprto« brezposelnost šeststo delavcev Planike ali kar polovico iz turniškega obrata. So res stečajni delalci? V intervjuju je bila na zadnji konferenci stečajnega upravitelja Planike Franca Sladara razdeljena pisna informacija o postopkih stečaja na kadrovske področje. Zapisano je, da so ostale po uvedbi stečaja brez zaposlitve (od prej 2101 zaposlenih) 611 delavcev, od tega 143 delavcev v kranjskih obratih, 43 v delu Breznica, 55 v Majšperku.

296 v Turnišču, 9 v Tolminu. 19 v prodajalnah in 17 v obratu Lukovica. In še: »Z delom niso nadaljevali delavci, ki so dosegali slabše rezultate dela in so bili z dela pogosto odsotni.«

Vprašanje stečajnemu upravitelju oziroma njegovi ekipi: »Po stečaju je ostalo brez dela šeststo delavcev, vendar od tega kar polovica iz turniškega obrata. So res dosegali toliko slabše rezultate dela?«

Magister Anton Hudobivnik, odgovoren za kadre in pravne zadeve: »Glavni razlog je, da prvega septembra, ko je bil uveden stečaj, za skoraj sto delavcev ni bilo pripravljene dela.«

Povedal je še, da je turniški obrat, ki je po številu proizvodnih delavcev največji med Planikinimi obrati, po strokovni ter tehnični plati eden boljših obratov in da so po pretrganju pogodbe z Adidasom, ko je v Turnišču izgubilo delo 40 odstotkov zaposlenih, uspeli ponovno zaposliti prek sedemsto delavcev.

Vprašanje: »Zaradi česa ali kdo je kriv, da za turniške delavce ni bilo pripravljene dela?«

Bojan Starman, prejšnji direktor Planike, v stečajnem postopku pa odgovoren za tekoče posle, je odgovoril: »Dve šivalnici se te dni že ponovno vključujeta v delo. Situacija v Turnišču pa je taka, da je obseg proizvodnje tu izredno velik in glede na športni proizvodni program obutve je kar 80 odstotkov vsega nabavljenega materiala namenjenega Turnišču. V preostalih obratih je namreč tudi več dodelavnih poslov. Zaradi likvidnostnih problemov pa so bile težave z dobavo materiala.«

S to svojo izjavo je torej postavil na trgle noge »lajnanje«, da so ob stečaju Planike ostali brez dela le manj produktivni delavci. Brez dela so torej ostali tudi tisti predvsem zaradi problemov v poslovanju. Sicer pa, koliko manj produktivni so bili ti, ki so ostali na zaposlitvenem zavodu? So bili za manj produktivne spoznani že tudi tisti delavci, ki so dosegali na primer 90 odstotkov norme? Merila o tem, katera stopnja (odstotek) produktivnosti je še dovolj produktivna (da ustvari profit), so bila namreč vedno določena (ugotavljana) s strani poslovanja (kapitala).

Odgovori stečajne ekipe Planike so tudi potrdili, da je turniški obrat z obsegom proizvodnje in proizvodnim programom pomemben del Planike, ki bo tudi po

stečaju ostal nosilec programa športne in trekking opreme. Po Hudobivnikovih besedah bo z režijo vred v Turnišču delalo 500 delavcev. Bojan Starman pa je najavil delo za 550 do 580 delavcev.

V čigavi lasti bo Planika po stečaju, prisilni poravnavi?

Lastniška struktura Planike po stečaju oziroma prisilni poravnavi bo seveda povsem spremenjena. Če prisilne poravnave med upniki ne bo, česar tudi še ne gre povsem izključevati, potem bo stečajni dolžnik prodan na dražbi ali najboljšemu ponudniku. Če pa bo sodišče pristalo na prisilno poravnavo, bo le-ta v veliki meri izpeljana s spremembo lastništva glede na kapitalske vložke, predvsem upnikov. Vodstvo Planike, država (ministrstvu in SRD) ter največji upnici SKB-banka in Gorenjska banka so se o načinu finančne sanacije ter poravnavi dogovarjali že pred uvedbo stečaja. Upniki pa naj bi se, po zagotovilih stečajnega upravitelja, z enakim konceptom strinjali tudi sedaj, ob tem da sta postavili časovni rok ali kar zahtevali, da se poravnava izpelje v šestih mesecih.

»V finančni sanaciji podjetja je predvideno, da bosta banki tretji-

no terjatev kapitalizirali v lastniški delež, tretjino reprogramirali ter za tretjino dobili obveznice države.« V dokapitalizaciji družbe pa naj bi sodelovali tudi zaposleni, in sicer da bi svoje terjatve spremenili v lastniške deleže. V načrtu finančne sanacije naj bi Planika dobila 1,8 milijarde novega denarja, njena lastniška struktura (zaradi stečaja in prisilne poravnave sedanjih lastniki, to pa so tudi zaposleni, izgubljajo) pa bi bila po tem približno takšna: zaposleni naj bi dosegli največ 30-odstotni delež premoženja, država 30, preostali del pa bi imeli banki in drugi. Sicer pa: še vedno je mogoče, da se scenarij spremeni ter se sanacija izvede povsem drugače.

Vprašanje: »Ali ste k sanaciji Planike, glede na to, da je turniški obrat po številu zaposlenih in obsegu proizvodnje največji v Planiki, povabili finančne institucije z naše regije?«

Anton Hudobivnik: »Ko smo imeli probleme, so nam prav oni prvi začeli ovirati poslovanje. Za malice za delavce so nam bila potrebna zagotovila, pa nam je Pomurska banka prva obrnila hrbet, od generalnega direktorja navzdol. To je bilo pol leta nazaj. Ta problem smo potem rešili prek SKB-banke in Nove ljubljanske banke, prek katerih smo začeli sodelovati z dobavitelji.«

Odgovorna za računovodske zadeve Praprotnikova je še dodala: »Banka se je obnašala tako, pa čeprav je bila Planika delničar Pomurske banke in smo delnice ponudili za zavarovanje.«

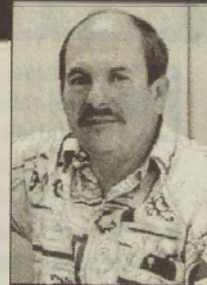
Vprašanje: »Kakšna bo organizacijska oblika družbe po stečaju? Ali kakšno pravno organizacijsko obliko bo dobil turniški obrat?«

Anton Hudobivnik: »Dolgoročno lahko povsem samostojno, lahko je tudi hčerinska družba v sistemu holdinga.«

MAJDA HORVAT ■

komentar

JOŽE GRAJ ■

Ne, sploh ni narobe, če cerkveni dostojanstveniki razkrijejo svoje sodbe oz. poglede in predloge tudi o javni (državni) osnovni šoli v Sloveniji, kot se je to zgodilo minulo nedeljo v vseh slovenskih rimskokatoliških cerkvah, in sicer prek pastirskega pisma ob začetku novega šolskega leta 1998/99. Gre za dokument slovenskih škofov, ki so ga povsod prebrali duhovniki pri nedeljskih mašah. Narobe pa je, če so te sodbe krivične in če se z njimi hoče doseči nekaj z izsiljevanjem, s pozivom staršem, naj vendar nazdorujejo šoli in naj ne dopustijo, da bi kakršnakoli ideologija ubijala v vaših srcih vrednote, ki so vam svete, vrednote, ki so iz naših prednikov naredile pošien, delaven, klen in pokončen narod. Dragi starši, ne dopustite, da se iz src vaših otrok izbriše spomin na krščanstvo!

Ali je današnja slovenska šola res naravnana tako, da je njen cilj izbrisati spomin na krščanstvo? Tega ne more prav

Je kaj v ozadju?

gotovo nihče potrditi. Vsekakor pa kaže pritrđiti besedam v pastirskem pismu, naj šola pripravlja mlade za urejeno družinsko življenje, naj jim vliva državniški čut in smisel za narodno skupnost, naj jih vzgaja v optimizmu in jih poziva k lastni iniciativi, k volji in veselju do življenja, da bi na ta način mlade obvarovali tudi pred nevarnostmi nasilja, mamil in samomora. Toda, ali je zato res potrebno prizadevanje za »spremembo sedanje šolske zakonodaje in oblikovati šolo, ki bo v skladu z zgodovinsko, kulturno in versko identiteto slovenskega naroda? Ali ni vse to že jasno zapisano v novi šolski zakonodaji, ki jo je slovenski parlament z dvotretjinsko večino sprejel leta 1996? No, resnici na ljubo, naša javna šola res ni naravnana po »verski identiteti slovenskega naroda«, s čimer je v omenjenem pastirskem pismu seveda mišljena predvsem katoliška usmerjenost - pouk o krščanstvu kot religioznem, kulturnem in zgodovinskem pojavu in o njegovem moralnem nauku.«

»Verskih identitet« je vsekakor več. In ravno nova šolska zakonodaja je prinesla odločitev, da mora vsaka osnovna šola v zadnjih treh letih devetletnega izobraževanja ponuditi učencem kot izbirni predmet tudi pouk o religijah in etiki. Za slovenske škofo je jabolko spora, kdo naj bi ta predmet poučeval, saj terjajo, naj bo zanj pristojna le Cerkev, kajti samo tako se lahko izognemo nevarnosti, da bodo otroci o veri in Cerkvi slišali od staršev in v cerkvi eno, v šoli pa drugo. So res vsi učitelji in učiteljice tako »pokvarjeni«, da bi govorili o veri in Cerkvi »drugov«, kot pričakujejo slovenski škofje?

Ali gre torej pri vsem tem res samo za nedolžno pastirsko pismo ob začetku novega šolskega leta ali pa za preiščljeno potezo pred volitvami in morebitno interpelacijo šolskega ministra?

Ivo Bizjak v Pomurju

Ombudsman s pahljačo problemov

Pravico je iskalo 35 Pomurcev - V preteklosti več komasacijskih postopkov, zdaj ni izrazitih primerov

V okviru svojih rednih delovnih obiskov v posameznih slovenskih regijah se je v torek v Murski Soboti mudil varuh človekovih pravic Ivo Bizjak. Sprejel ga je tudi župan mestne občine Anton Slavic, katerega ga je seznanil z delovanjem te ustavno zasnovane državne institucije pri nas. Gre zlasti za promocijo človekovih pravic in osveščanje ljudi o njihovih pravicah, s čimer se lahko učinkoviteje spopadajo s kršenjem le-teh. V pogovoru z načelnikom Uprave enote Murska Sobota Gezo Farkašem pa je dobil zagotovila, da so postopki v zvezi z žrtvami vojnega nasilja v glavnem končani. Precej pa naj bi bilo storjenega tudi glede denacionalizacijskih postopkov.

Kot ugotavlja varuh človekovih pravic Ivo Bizjak, v Pomurju za zdaj ni izrazitih posebnosti glede kršitev v primerjavi z drugimi predeli Slovenije. Pri tem ljudje navajajo različne probleme, s katerimi se srečujejo v praktičnem življenju. Med njimi je veliko takih, ki jih tare socialna problematika, drugi so ogorčeni zaradi dolgotrajnosti upravnih sodnih postopkov, medtem ko imajo nekateri težave s pokojninskim zavarovanjem, zaposlovanjem itd. Sicer pa so bili, navaja Ivo Bizjak, v preteklosti najizrazitejši problemi v zvezi s komasacijskimi postopki, saj je bilo komasacij največ

ravno v Pomurju.

Ob tokratnem obisku v Murski Soboti je imel varuh človekovih pravic Ivo Bizjak kar 35 pogovorov s posamezniki in skupinami, ki so se nanj obrnili zaradi domnevnih kršitev njihovih pravic. Tako nekateri opozarjajo na dvomljive postopke glede gradbenih in lokacijskih dovoljenj ter državljanstva. Nekaj več primerov je bilo tokrat v zvezi z davničnimi postopki. Nadalje je zaznati primere kršenja delavskih pravic, dolgotrajne postopke in pokojninske zadeve. Kot je povedal varuh človekovih pravic, imajo največ uspeha pri reševanju posamičnih

problemov, pri čemer dosežejo napredek že s samim poizvedovanjem o zadevi in opozarjanjem na storjene napake v praksi.

Manj uspeha pa je pri odpravi tako imenovanih strukturnih pro-

blemov, kar se kaže zlasti glede dolgotrajnosti sodnih in upravnih postopkov ter uveljavljanja pravic v zvezi z brezposelnostjo. Zato Ivo Bizjak poudarja, da se bo država morala bolj zavedati teh problemov in zagotoviti korenitejšo spremembo na teh področjih.

MILAN JERŠE ■

Purlen Lendava

O likvidaciji - drugič

Murskosoboško sodišče je zavrnilo vpis likvidacijskega postopka v sodni register za lendavski Purlen, ker je ugotovilo, da je skupščina družbe o tej statusni spremembi odločala s premajhnim deležem družbenikov. Sklep o statusni spremembi mora biti izglasovan z najmanj tremi četrtinami vseh družbenikov. O likvidaciji družbe bodo ponovno odločali na jutrišnji skupščini.

Delavci Purlena pa so potem, ko jim je bil v sredo, devetega septembra, izplačan zaostanek regresa za letni dopust, prenehali stavkati, vendar so zaradi neizplačila julijske plače ter prevoznih stroškov z njo včeraj spet nadaljevali. Morda pa jim bo tudi tokrat finančno »pomagal«

Tibor Horvat, lastnik trgovine z gradbenim materialom GIP Trade Lendava, ki je že zagotovil denar za izplačilo junijske plače ter bone za zaostali del regresa, kajti Purlenovi prostori bi mu bili prikladni za skladišče.

MH ■

Koga za župana?

Zvseh območij Prlekije, Slovenskih goric in Prekmurja še naprej vabljeni k sodelovanju v naši nagradni anketi. Izpolnite kupon in ga prilepite na dopisnico ali ga vložite v kuverto, nanjo napišite naslov: Vestnik, 9000 Murska Sobota, Ulica arh. Novaka 13 in nam jo čimprej pošljite.

Predlogi za župane, ki smo jih prejeli do ponedeljka. (V oklepaju je število glasov.)

Beltinci: Jože Kavaš (130), Marjan Maučec (12), Stanko Sraka (3), Janko Bezjak (15), Andrej Maroša (18), Branko Žižek (5), Franc Novak (14), Jože Tivadar (7), **Benedikt:** Milan Gumzar (1), **Bogojina:** Jože Vogrinec (2), Anica Gregorec (1), Jože Šefko (1), Jože Horvat (1), Milan Varga (6), Franc Horvat, Ivanci (1), **Cankova:** Drago Vogrinčič (41), Štefan Flisar (2), Ernest Kerec (1), Viktor Voršič (18), Anica Gomboc (1), Danica Volf (7), Janko Holidej (8), Antonija Kuzma (2), Anton Žalman (2), Negovan Vogrinčič (6), Feri Kuzma (1), Jožica Sever (1), Alojz Vidovič (1), Anton Rojko (1), Stanislav Wolf (2), Tomaž Smodiš (1), Dani Kacijan (1), **Čerkvenjak:** Jože Kraner (1), Franc Bratkovič (5), **Črenšovci:** Anton Kolenec (15), Jože Cigan (10), Anton Törnar (2), Anastazija Ozbečič (1), Ivan Raj (1), **Dobrovnik:** Miran Lovrin (1), Marjan Kardinar (9), Katarina Kovač (2), Igor Šetine (19), **Gornja Radgona:** Miha Vodenik (41), Anton Tropenauer (10), Rudolf Štelcer (103), Peter Fridau (23), Violeta Deutsch Mesarič (108), **Grad:** Elizabeta Klement (5), Ludvik Kočar (45), Danijel Kalamar (15), Anton Rac (9), Avgust Vrtič (63), Janko Kitec (1), Cvetka Juhov (1), Zvonimir Kolmanko (2), Ivan Bauer (3), Jože Sever (1), Herman Rajsar (1), Marija Kisilak (4), Marjan Kovač (1), Dušan Hüll (2), Marjan Hüll (1), Stanislav Čurman (1), Anica Gjergjek (3), Jože Ficko (1), Irena Grač (4), Marjan Kovač (1), Angela Žekš (1), Jože Žokš (2), Milica Žokš (1), **Hodoš:** Zdravko Kovač (2), Jenő Toth (1), Rudolf Bunderla mlajši (12), Bojan Bočkorec (3), Johan Laco (2), Rozalija Totič (1), Oskar Kerčmar (2), Vili Kerčmar (1), Vera Grabar (7), Emerik Jakoša (3), Tibor Eöry (1), Ernest Eöry (1), Irena Abraham (1), Ludvik Jonas (1), Ivan Tkalec (2), Ludvik Orban (19), Franc Šipoš, Krplivnik (1), Jurij Sarka (4), **Ledava:** Jože Koccon (10), Viktor Ketter (1), Štefan Tratnjek (14), Danilo Krapec (1), Anton Bensa (11), Ivan Koncut (5), Franc Horvat (5), Marija Dominko (1), Štefan Sobocan, **Lendavske gorice:** (2), Boštjan Hac, **Gornji Lakoš:** (1), **Ljutomer:** Ludvik Bratuša (16), Marija Gjerkeš (80), Stanko Škalič (17), Maksimilijan Gošnjak ml. (2), Andrej Graf (4), Franc Štraki (1), Marija Dugonik (1), Roman Markrab (9), Rudi Stegmüller, **Spodnji Kamenščak:** (1), **Kobilje:** Pavel Nemet (1), Staniko Gregorec (7), Franc Lutar (4), Marija Farkaš (1), Kristijan Bukovec (5), Ivan Sajko (4), Franc Lutar (1), **Križevci pri Ljutomeru:** Pavel Šerc (1), Slavko Lovrenčič (17), Feliks Mavrič (21), Avgust Trstenjak (8), Alojz Jelen (4), Franc Vaupotič (4), Nada Tučič (1), Branko Belc, **Lukavci:** (2), **Kuzma:** Milan Matiš (3), Ivan Marič (30), Jože Škalič (526), Roman Fartek (451), Drago Kerec (1), Drago Zrim (1), Viktor Novotnik (6), Drago Kisilak (3), Elek Benko (1), Franc Hajdinjak (2), Majda Reček (7), Gerhard Škaper (1), Franc Kular (5), Franc Matiš (3), Jože Kisilak (1), Ignac Klement (1), Marjetka Klement, **Matjaševci:** (2), **Moravske Toplice:** Franc Cipot (54), Geza Džuban (4), Branko Reček (14), Ludvik Sočič (11), Štefan Kuhar (3), Slavko Škerlak (7), Slavko Horvat (13), Karel Kozic (4), Franc Votek, **Fokovci:** (5), **Murska Sobota:** Anton Slavice (45), Martin Žižek (80), Ludvik Filo (3), Anton Gomboc (10), Karel Šostarec (66), Ivan Obal (24), Irma Gorčan (1), Jože Magdič, **Rakičani:** (6), **Odranci:** Štefan Bogdan (1), Ivan Markoja (9), **Gornji Petrovci:** Franc Šlihthuber (96), Ciril Kozar (14), Vlado Hozjan (125), Karel Nemec (1), Aleksander Hari (1), Vili Kerčmar (2), Silva Žunič (1), Marija Časar (23), Aleksander Bencic (2), Aleksander Kučan (1), Marjeta Bencic (7), Ernest Škerlak (1), Elemir Lepoša (2), Štefan Kuhar (1), Aleksander Balek (1), Majda Zrinski (1), Karmen Murnc (3), Danica Čeh (2), Karel Gergar (1), Ciril Bunderla (1), Karel Hari (5), Vili Kerčmar (1), Monika Kovačec (8), Marija Došen (6), Zlatica Šinček (1), Karel Lazar (2), Silva Žunič (1), Cvetka Pondelek (1), Olga Pondelek (1), **Puconci:** Ludvik Novak (17), Vili Veren (1), Štefan Harkai (36), Janez Čmor (6), Slavko Loren (3), Rudi Cipot (2), Bela Benkič (10), Ernest Nemec (2), Dušan Lazar (1), Zdenka Vidovič (1), Franc-Feri Kuhar (2), Vlado Kolmanič (1), Franc Lutar (1), Rudi Sapač (1), Franc Vratarič (1), **Radenci:** Jože Toplak (95), Ivan Vogrinec (1), Feri Horvat (1), **Razkrižje:** Stanko Ivanušič (13), Oto Smolkovič (1), **Rogašovci:** Marjan Gider (30), Julijana Meckar (15), Alojz Turza (9), Dušan Kalamar (1), Edo Mihaljčič (12), Jože Sarkežič (1), Herman Kisilak (116), Anton Madjar (9), Marjan Gider (9), Jerica Gomboc (1), Anton Haužar (1), Geza Kisilak ml. (1), Štefan Lanjšček (4), Nada Gaber, **Serdica:** (3), Alojz Gomboc (1), Danica Gider (2), Viktor Mekiš, **Nuskova:** (7), Janko Halb, **Pertoča:** (1), **Sveta Ana v Slovenskih goricah:** Fridek Ruhitel, **Kremberk:** (1), **Sv. Jurij ob Ščavnici:** Alojz Štuhec (14), Miran Lapi (22), Slavko Mihalič (44), Branko Slana (9), Anton Slana (8), Rado Slana (1), Stanko Gregorec (1), **Šalovci:** Aleksander Abraham (56), Marija Horvat (20), Dušan Boldižar (5), Jožica Gašpar (1), Jože Žido (6), Albin Gubič (1), Izток Fartek (2), Milan Korpič (2), Anton Tutič (2), Marija Balek (1), Cilka Časar (1), Neža Gorza (1), Albina Svetec (1), Marija Žido, **Budinci:** (3), Anica Nemeš, **Markovci:** (1), Adolf Časar, **Markovci:** (1), Marija Ožvald, **Čepinci:** (1), Kristina Klavžar, **Čepinci:** (1), **Tišina:** Alojz Fležar (33), Anton Omar (11), Bogomir Mlinarič (4), Franc Zelko (1), Andrej Serdt (3), **Turnišče:** Štefan Vinčec (61), Jože Kocet (9), Franc Režonja (30), Jožica Horvat (1), Renata Čiček (1), **Velika Polana:** Slavko Prša (1), Štefan Prša (22), Boris Osterc (1), Jože Tivadar (1), Alojz Kramar (1), Agica Kotnjek (4), Štefan Laki (3), Franc Žalik (2), Jožef Zver (1), Jože Gerenčer (36), **Veržej:** Drago Legen (18), Nada Hanžekovič (1), Miha Pušenjak (1), Andrej Sraka (8), Janez Ferenc (24), Helena Fras (1), Angelca Fras (3), Nada Bunderl-Rus (6), Erih Mohorko (5), Marjan Belovič, Franc Novak, Banovci (15).

— izreži in prilepi na dopisnico ali vlož v kuverto —

Koga za župana, županjo?

Za župana občine (vpiši ime občine) _____

predlagam (vpiši ime in priimek) _____

ter naslov »svojega« prihodnjega župana) _____

Obrazložitev (če želite): _____

Predlagatelj: _____

(Če se boste podpisali in navedli svoj naslov, boste morda izzrebrani in boste dobili praktično nagrado.)

Murskosoboški svetniki že v volilnem boju

Zakaj MČ Center posebej?

O 26 svetnikih v štirih volilnih enotah – Romi bodo volili dvakrat – Zelena luč za lokacijski načrt južne zbirne ceste Murska Sobota

Na 42. seji murskosoboškega mestnega sveta je bilo veliko govora o bližajočih se lokalnih volitvah. V tej zvezi so svetniki sprejeli spremembo in dopolnitve mestnega statuta, ki je posledje usklajen z zakonom o lokalni samoupravi. Še prej pa so prejeli pripombe krajevnih skupnosti Bakovci, Černelavci, Krog in Rakičani. Gre za, kot je povedala načelnica oddelka za splošne zadeve Nada Šiftar, pripombe splošnega značaja, ki so izraz nejevolje nad zakonsko ureditvijo pristojnosti in financiranja krajevnih skupnosti. Podprli pa so tudi preimenovanje krajevnih skupnosti v primestne četrti, pri čemer so dobili podporo iz krajevnih skupnosti Černelavci in Krog, vendar bodo to spremembo uveljavili šele po lokalnih volitvah, da ne bi povzročili zmede.

Sicer pa so svetniki potrdili odlok o določitvi volilnih enot za volitve članov mestnega sveta. Teh bo tudi v prihodnje 26, ki jih bodo izvolili v štirih volilnih enotah. Dve bosta v Murski Soboti, ena bo zajemala območje krajevnih skupnosti Bakovci, Černelavci, Krog, Markišavci, Nemčavci in Rakičani, druga pa območje občine, kjer živijo pripadniki romske skupnosti. Po tem razrezu bi v volilni enoti Center izvolili 7 članov mestnega sveta, v volilni enoti, ki zajema območja mestnih četrti Ledava, Park, Partizan in Turopolje, 9 članov, prav toliko svetnikov pa tudi v primestnih krajevnih skupnostih, medtem ko bodo Romi imeli enega svetnika. Tako se ob skupnem številu vseh prebivalcev murskosoboške občine (20.866) izvolilo v povprečju po enega člana mestnega sveta na 834 prebivalcev. Istočasno bodo tudi volitve za novega župana.

Zelena luč so prižgali tudi za odlok o določitvi števila članov svetov ožjih delov občine, to je krajevnih skupnosti in mestnih četrti. Odločeno je, da bodo sveti krajevnih skupnosti Bakovci, Krog in Rakičani šteli po 7 članov, kolikor jih bo tudi v vsakem od petih mestnih četrti, svet KS Černelavci bo imel 12 članov, Markišavci in Nemčavci pa po 5 članov. Upoštevaajoč zakonska določila, bodo v vseh mestnih četrtih in KS, razen v Černelavcih in Krogu, volitve v svete opravili v KS kot eni volilni enoti. Krajevni skupnosti Černelavci, kamor spadajo še Kupšinci, Polana in Veščica, in Krog (še

(Ledava, Turbopolje, Partizan in Park). Kot argument za tako razdelitev so navedli, da naj bi šlo za specifične interese MČ Center in zaokrožen statistični okoliš. S tem bi zagotovili enako-

Na seji mestnega sveta so sprejeli tudi tri sklepe o javni razgrnitvi, in sicer zazidalnega načrta za obrtno-transportno cono severno od Markišavske ulice v Murski Soboti, ureditvenega načrta delitve javnih površin in lokacijskega načrta za čistilno napravo v Bakovcih.

OS Sveti Jurij ob Ščavnici

Škodljiv svetniški lokalpatriotizem?

Kaj vse se bo zgodilo v svetojurjevski občini do petnajstega novembra oziroma dneva lokalnih volitev? Štiri kilometre asfaltiranih cest, 40 km obnove gramoznih cest, prizidek lekarne, javna razsvetljava v Bolehnečičih, 300 novih telefonskih priključkov itd. — dovolj za ponovno zmago?

Kam s smetmi v svetojurjevski občini? V Puconci, bi se glasil najbrž odgovor lokalnih oblastnikov, če razprava ob predstavitvi Saubermacherjevega predstavnika g. Horvata, ne bi uhajala v smer »nočemo regije Pomurja«, kamor jo je ves čas poskušal speljati svetnik Belšak. Če bi svetnik Belšak sodeloval v ljutomerskem projektu iskanja rešitve komunalnih odpadkov — kjer še vedno ne želijo pristopiti k projektu (najbrž zaradi navajenosti iskanja svojih utopičnih rešitev — od francoskih do nemških zgledov in številnih lokacij, kjer so občinsko gospodo skorajda pregnali), potem bi se veselil, da v KS Puconci želijo imeti zbirno-sortirni center (vreden okrog deset milijonov nemških mark).

Res je, da temu najbrž ne bo nasprotovala niti puconška občina, saj bo dobila okrog 10 odstotkov realizacije! Vprašanje je seveda, ali bodo občine finančno breme naložile svojim občanom ali pa bodo primaknile tudi iz ob-

činskega proračuna. Medtem ko naj bi se biološki odpadki stroškovno sami pokrili, pa naj bi tona sežiga stala 350 nemških mark. Osnova za izračun vsote, ki naj bi jo prispevale posamezne občine, naj bi bilo število prebivalstva.

Zapuščeno spominsko znamenje pri Trnju

Na robu gozdička pri Trnju je bil 30. avgusta 1941 zbor aktivistov OF. Tam stoji sedaj spominsko znamenje, ki je precej zapuščenno, saj nihče ne skrbi zanj. Leta 1987 je prevzel patronat nad tem pomnikom obrat TOKO v Žižkih. Morda bodo kaj postorili »javni delavci« občine Črenšovci, morebiti bodo vsaj pokosili travo okrog spomenika.

mernejšo teritorialno porazdelitev mestnih svetnikov. Pripadniki romske skupnosti pa bodo, kar je posebnost bližajočih se lokalnih volitev, imeli dvakratno volilno pravico. Ena je splošna, druga pa izhaja iz posebnega volilnega imenika za Rome.

Zavrtnjena pripomba stanovalcev Poljske ulice

Precej pozornosti je vzbudil tudi odlok o lokacijskem načrtu za južno zbirno cesto Murska Sobota, s čimer so povezane spremembe prostorskih sestavnih planskih aktov. Zaradi pripombe stanovalcev Poljske ulice v Murski Soboti, ki so se zavzemali za predstavitev trase vzhodno od tega zaselka, so strokovnjaki ZELU Družbe za načrtovanje in inženiring pripravili podrobnejšo analizo razmer. V njej so navedli pomanjšanosti in slabe strani petih variant. Naposled so svetniki soglasno šli s prvo varianto kot najsplošnejšijo. Kot je navedel Marko Žižek, z načrtovano gradnjo zbirne ceste celo prehitujejo načrte črtovalce avtoceste, ki hitijo s pravno ustrezne dokumentacijo. Po besedah župana Antona Štara se bo prihodnje leto vendar začela gradnja dolgo pričakovane avtoceste.

MILAN JERŠIČ

Svetniki so si vzeli čas. Na prednji izredni seji se bodo odločili ali proti podpisu 20-letne pogodbe.

Volitve se bližajo in v svetništvu je potrebno pripraviti kabelsko televizijo. Ne glede na županovo poudarjanje, da gre med občinskih sej, da je kablenski sistem stvar lastnikov in ni občino nič skupnega, je nekdo niki prosil, naj podprejo projekt »Videm—Jamna—Žilava« ki naj bi stal 3,5 milijona tolarjev (minimalno). V kakšni vlogi nastopa občina? Kot posojilodajalec? Ker so proračunska sredstva strogo namenska, naj bi izdatke izdatke zavedli v proračun za prihodnje leto.

Svoje so rekli tudi predstavniki Brezja in Stanetinec in predstavniki ljubljanske geodetske uprave, razmislijo o preimenovanju (svetnik) ka vas, kraj itd. naj bi šlo namreč v Sloveniji razporejena po mestu) zavrtnili.

Dokler ne bo občinskega ociloka, bodo pri sistem Jurja in nikarja placevali tudi za občino nedelo. In dokler ne bodo imeli jalcji vodovoda Žilava—Jamna predložili vse dokumentacije Upravno enoto, bodo prebivalci ki so končno prisili do vodovoda ostali brez vode. Kateri instrument se učenci glasbeni in svetojurjevski izposojilni učijo in zakaj ter ali v žilavski djetnik misli odpreti svetnik (beri: okolju in izdatke stroškov proizvodnje, pa bom izvedel) eni izmed prihodnjih občinskih seans (ki jih bo do konca mandata še okrog šest).

A. POTOCNIK

Novi občinski sveti: Križevci, Veržej in Razkrižje

Ljutomer – tri volilne enote!

Ko se svetniki sami ne držijo svojih sklepov

Ljutomerski svetniki so se na juljski seji odločili za izredno septembrsko sejo, na kateri naj bi obravnavali poročilo nadzornega odbora. Prav je imel svetnik Kuhar, ko je opozarjal, da je šlo za dnevni red v nasprotju z njihovo odločitvijo – prav tudi zato, ker so svetniki na »volilnih enotah« občeplili več kot dve uri, nato pa urah sestankovanja s seje začeli izginjati, dokler ni bila prekinitvena.

Volilne enote v novih občinah

Resda so imeli Ljutomerski svetniki možnost, da prepustijo odločitev o volilnih enotah v nove občine republiški volilni komisiji, toda... Križevski OS bo imel 13 članov, volili pa ga bodo v treh volilnih enotah. V prvi bodo volili šest članov, in sicer v občini Berkovci, Berkovski Prelog, Gajševci, Grabe pri Ljutomeru, Kokoriči, Logarovci, Kijurci. V drugi jih bodo volili sedem, in sicer v Borecih, Bučičevcih, Dobravi, Iljaševcih, Križevcih pri Ljutomeru, Stari Novi vasi, Vučji vasi in Zasadih. Volili jih bodo po proporcionalnem sistemu, torej po listah.

In koliko volilnih enot bomo imeli v Ljutomeru? Statutarna komisija je predlagala eno volilno enoto. Župan je vložil amandma, po katerem naj bi imeli štiri volilne enote, pri tem pa naj bi upošteval želje predsednikov KS: vendar njegov predlog ni bil zakonsko usklajen. Zanj ni glavnobesedni svetnik (je to kazalo na podporo, ki jo ima župan v občinskem svetu), nekaj jih je bilo proti, večina pa se je vzdržala. Kako naj bi se odločili, tega niso videli predvsem svetniki KS. Zanimivo, »alternativo« in »lopatov« je tako končno zdru-

Vrstne hišice

Kupili, plačali, niso lastniki

Zdravilišče je bilo leta 1973 investitor gradnje vrstnih hišic v Radenci. V ta namen so kupili 5 hektarjev zemljišča Kmetijskega kombinata Radgona in zasebnikov. Radgona pa je zapisana kot imetnik zemljišča uporabe na tem zemljišču (parc. št. 367/8) Občina Radgona. Po določilih novega zakona o zemljiški knjigi bi moralo biti zemljiškoknjizno stanje usklajeno z dejanskim. Radenski so naslovili občinski svetom v Gornji Radgoni, Radenci in pri Svetem Juriju, s katerim predlagajo, da se namenjena parcelo knjizi lastni pravico na Radensko, Gornji radenskega sveta, so se odločili, zakaj ne bi lastninske pravice neposredno knjizili na parceli stanovanj in zemljišč in jim pridobitev dovoljenja na plinovod. In tako bi vse skupaj prenesli na Radensko, ko pa je lastnik nekaterih parcel Avteradgona? Predloga niso potrdili.

enotah: na Gibini, Koprivi, Razkrižju, Šafarskem in Šprincu po enega člana, v Veščici pa dva. Amandma eldesovskega svetnika g. Stmaničarja o eni volilni enoti ni bil sprejet.

V Veržaju bodo imeli tri volilne enote: v Banovcih bodo volili enega člana in v Bunčanih dva. Veržej bo razdeljen na dve volilni enoti, v vsaki pa bodo izbirali dva člana.

Morala in nadzorni odbor

Občinski svet je ugotovil, da je občina uskladila pogodbo s Stanovanjsko-komunalnim podjetjem in da je pobiranje 0,3 odstotka od vrednosti stanovanj za upravljanje v skladu z zakonom in da dodatnih sedem odstotkov za tekoče vzdrževanje zakonsko ni spornih, povsem drugo vprašanje pa je, ali je 7 odstotkov preveč ali premalo.

Odlok o sorazmernem opremljanju stavbnih zemljišč se ne izvaja, saj številne KS posameznikom brišejo ali zmanjšujejo stroške. Razlog: številni odloki, ki so jih sprejeli ravno na tem

občinskem svetu, na kar je opozorila tudi občinska uprava. Zatorej: pripraviti natančen odlok v prihodnje.

Večna tema: mestna hiša. Kdo plačuje in zakaj ne plačuje? Koliko evidenc o obveznostih volijo v občinski hiši? Je dolg posameznikov v mestni hiši res več kot 16 milijonov? Neimenovani lastnik enega od poslovnih prostorov v mestni hiši ni hotel podpisati dodatnega aneksa k pogodbi, po katerem je hotela občina iztržiti še delež za dodatne površine. Bojda zato, ker je sam precej vlagal. V občinskih financah naj bi dolg znašal do zdaj skoraj pet milijonov. Toda, čeprav je nekdo očitno moral plačati ceno kvadratnega metra izvajalca v višini, kot je bila takrat določena, se je občinska uprava odločila, da 99-letnemu najemniku zmanjša kupnino, za oceni- tev pa je naprosila izvajalca obnovitvenih del v mestni hiši, ki resnici na ljubo kot izvajalsko podjetje niti več ne obstaja. S tem so zmanjšali dolg na 1,6 milijona tolarjev. Kdo bo plačal razliko? Občinski proračun? O tem, da so leteli nizki udarci tako z županove strani kot s strani posameznih svetnikov, da so se igrali »moralo« itd., najbrž ni potrebno posebej izgubljeni besede. Toda, dejstvo je, da so ob devetih zvečer začeli svetniki množično zapuščati sejo. Brez sklepov in ne da bi preresetali poročilo nadzornega odbora, ki med drugim svojo nalogo opravlja zastoj! In v Ljutomeru očitno v dvojnem pomenu zastoj!

A. POTOČNIK ■

Razvrščanje cest sprlo svetnike

Kdo je pametnejši?!

Da lahko razprava o kategorizaciji občinskih cest sproži toliko nepotrebne prahu in medsebojnega obtoževanja, smo se lahko prepričali na 44. seji občinskega sveta moravskotopliške občine

Čeprav je šlo le za prvo obravnavo odloka, v katerem je med drugim navedeno, da se občinske ceste kategorizirajo na lokalne ceste in javne poti. Lokalnih cest naj bi bilo po novem 22, v naseljih z uvednim uličnim sistemom pa se razvrstijo na mestne in krajevne ceste v Moravskih Toplicah in Martjancih. Slednjih bi bilo 12. Javni poti v naseljih in med naselji pa bi bilo kar 157. In ravno to je očitno največji kamen spotike, čeprav je župan Franc Cipot uvodoma opozoril, da so omenjeni seznam cest poslali na ministrstvo za promet in zveze, od koder pričakujejo soglasje k njihovim predlogom. Zato je svetnikom dano, da pripravijo pripombe, ki bi jih lahko pozneje upoštevali ali pa tudi ne.

Večino svetnikov je najbolj motilo, zakaj o omenjeni kategorizaciji cest v občini niso prej razpravljali v posameznih krajevnih skupnostih, torej v bazi, kjer bi se lahko dokopali do določenih rešitev. Tako se je Janez Škalič zavzel, da bi javno pot Čikečka vas-Prosenjakovci čimprej uvrstili med lokalne ceste, čeravno je le-ta še vedno makadamska. Za Tiborja Voroša je še vedno sporna kategorizacija ceste do mejnega prehoda v Prosenjakovcih. Ta odsek je bil prej regionalna cesta, zdaj pa je javna pot. Terjal je pisni odgovor na vprašanje o nadaljnji usodi omenjene ceste, da ne bi zopet ostali brez asfaltna prevleke.

Za predsednika OS Štefana Kuharja je problematična gradnja makadamskih cest skozi naselja, kjer se pojavlja vedno gostejši promet, namesto zunaj krajev. Jožef Grabar pa je pripomnil, da ne kaže hiteti s prev-

zemom državnih cest, ker država zanje slabo skrbi, saj sta le ena košnja obcestnih jarkov letno in popravilo le večjih udarnih jam na cesti med Martjanci in Prosenjakovci kot kaplja v morje. Zatem je Jože Vugrinec želel dobiti pojasnilo glede nekaterih nejasnih kratic, ki se pojavljajo v gradivu. Ker mu nihče ni mogel dati pravega odgovora, poleg tega pa so se nekateri svetniki zapletli v klepet, je v jezi izrekel tebe besede: »Vidim, da nisem nič bolj neumen kot vi!« Zdelo se je, da svetnikov ta opazka ni zmedla ali pa je niso razumeli.

»Naš interes je, da bi dobili čimveč lokalnih cest, država pa tega ne dopušča. Prej ali slej mora imeti končno besedo stroka,« je dodal župan Franc Cipot. Zato so svetniki sklenili, da ministrstvo za promet in zveze obvestijo o nujnosti ureditve ceste Martjanci-Fokovci za normalen prevoz. Hkrati pa bodo v krajev-

nih skupnostih opravili razprave in pripombe posredovali občinski upravi, nakar bi na naslednji seji občinskega sveta sprejeli končne odločitve.

Besedna vojna med Vorošem in Škaličem

Precej polemik pa je sprožilo tudi poročilo kmetijskega odbora o njegovem dosedanjem delu. Predsednik odbora Tibor Voroš je postregel z vrsto podatkov o regresih, zlasti pa o obnovi čred plemenskih krav in njihovi mlečnosti. Pri tem si je privoščil Janeza Škaliča, predsednika komisije za nadzor proračuna, katerega mu je očital razna podtikanja in sletanje kmetijstva, s čimer naj bi trpel tudi ugled občine. Navedel je, da bi bilo brez pomoči občine veliko več socialnih problemov in opuščeni kmetij. Janez Škalič, ki je omenil, da bo zaradi žaljivk iskal zadoščenje drugje, je dejal, da je bil zopet označen kot največji sovražnik kmetijstva, čeprav je hotel dobiti le odgovor na vprašanje, zakaj se ob večjem številu krav zmanjšuje odkup mleka. To je posledica mastitisa in strožjega nadzora mlečnosti krav.

MILAN JERŠE ■

Predvolilna seja sveta SDS

»Enosmerna mostogradnja«

Bo Kučan večno?

Osemnajsta seja sveta SDS na Ptuj je bila tokrat odprta tudi za medije. V svoji »globalni oceni razmer v državi« je Janez Janša razkrival »adute« predvolilne kampanje: boj zoper »kontinuiteto«, apatijo (po izdaji mostograditeljev) in preseganje razbitosti pomladnih strank.

Janez Janša je obremenjen z Milanom Kučanom in možnostjo njegove ponovne kandidature za položaj predsednika države (kar bi se lahko zgodilo samo s spremembo ustave, ki jo je pri nas – proceduralno – resda lažje spremeniti kot kak zakon) in z nevarnostjo uvedbe predsedniškega ali vsaj polpredsedniškega političnega sistema. Toda, dejstvo je, da se »predsedniški sistemi« uveljavljajo predvsem znotraj posameznih strank, česar na seji sveta ni bilo mogoče spregledati ...

Medtem ko Janša sedanje stanje v slovenskem parlamentu vidi v tripartitni shemi (komunistična kontinuiteta: SNS, DeSUS, ZL, LDS; enosmerno mostišče: SLS, Pucko, manjšinska poslanka; slovenska pomlad: SDS, SKD), za prihodnje parlamentarne volitve napoveduje ohranjanje komunistične kontinuitete na oblasti (LDS) skupaj z mostograditelji v obliki združenih strank SKD in SLS. Takšna mostogradnja naj bi kontinuiteti na eni strani omogočala delovanje v tujini, tujini (Evropski zvezi npr.) pa ponujala »pisanega«, a boječega pogajalca. Vzrok, da do »zlahatne konzervativne stranke« (ŽKS, podobnost z ZKS je samo naključna ...) po želji M. Kučana ne bo prišlo pred naslednjimi parlamentarnimi volitvami, temveč šele po njih, naj bi tičal v želji po »nerazpoznavnosti« slovenskega političnega prostora. »Zamegljevanje« slovenskega političnega prostora naj bi rabilo ohranjanju »komunistične kontinuitete« na oblasti, s tem pa ključnih pozicij v gospodarstvu, bankah, medijih, diplomaciji, policiji, tajnih službah itd. Dolgoročna posledica za sedanjo največjo opozicijsko stranko: osamitev.

Toda kako preseči apatijo (»vsi so isti«)? Janša ponuja odgovor v obliki newageovskega verjetja v »pozitivne energije, ki je mobilizirala ljudi za pravično stvar«, hkrati pa postreže s Havlovim citatom »Moč brezmočnih je resnica«.

In kaj ostaja problem strank slovenske pomladi (ob dejstvu, da gradijo mostove za »bombončke« v obliki ministrov brez listnice, podsekretarjev, kmetijske zbornice...)? Umanjkanje enotnega strateškega cilja, ki bi po Janševem moral biti: dokončanje demokratičnih reform, vzpostavitev pravne in socialne države ...

A. POTOČNIK ■

O prostorskem planu

Zaradi gradenj »žrtvovali« najboljša zemljišča

Blizu 47 hektarov za novogradnje – 105 milijonov SIT posojil za malo gospodarstvo in kmetijstvo

Na ponedeljkovi seji so svetniki puconске občine potrdili kar 96 predlaganih sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin občinskega plana. Tako znaša povečanje poselitvenega območja v občinskem središču Puconci kar 25,79 hektarja, od tega je 10 hektarjev že azuriranega pozidanega kompleksa Keme.

V drugih krajih puconске občine pa se poleg poslovnih, kmetijskih in stanovanjskih objektov predvideva gradnja vinskih kleti. Skupna površina predvidenih sprememb območij znaša 46,86 hektarja. Razpisali bodo posojila s subvencionirano obrestno mero za razvoj malega gospodarstva in kmetijstva. Iz sredstev bank oz. hranilnic bodo zagotovili 52,5 milijona tolarjev, iz proračuna pa 24,5 milijona za malo gospodarstvo in 28 milijonov za kmetijstvo. Koncesijo za lekarniško dejavnost v občini so podelili Dragici Pertoci.

Dogovorili so se o priznanjih in nagradah puconске občine, ki jih bodo podelili ob 1. občinskem prazniku 13. oktobra letos. Pester program prireditev bodo začeli v soboto, 10. oktobra, ko bodo ob 16. uri razvili zastavo, končali pa v nedeljo, 18. oktobra.

MILAN JERŠE ■

Novosti pri nakupu kurilnega olja

PETROL

Poleg ostalih ugodnosti smo skupaj s Pošto Slovenije pripravili še posebne plačilne pogoje

Skladišče Murska Sobota: 069 37 560
 Bencinski servis Lendava: 069 788 080
 Bencinski servis Ljutomer: 069 848 080
 Bencinski servis Rogaševci: 069 57 025

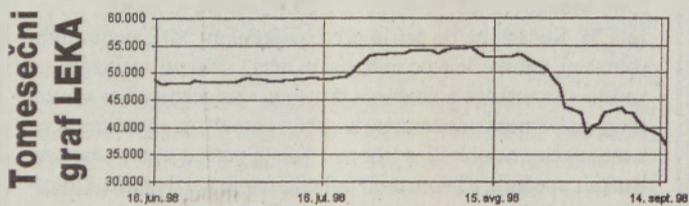
Darilo ob nakupu nad 1200 litri kurilnega olja.

Borza

V ospredju razprodaja Lekovih delnic

Minuli dnevi na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev so bili ponovno z negativnim predznakom, ne oziraje se na dogodke na svetovnih trgih kapitala, katerim sledijo še vedno nestabilni trgovni dnevi, ki so posledica različnih novic, saj so se obrestne mere na Japonskem znižale, v ZDA pa so že namigi centralne banke k temu dejanju psihološko porušili nov rekord v enodnevnem prirastku indeksa Dow Jones, kot se je to zgodilo prejšnji torek, ko je indeks pridobil 380 točk. Ugodna novica prejšnjega tedna je tudi rešitev vladne krize, kar je hkrati pozitivno vplivalo na stabilnejše razmere ruskega trga valut in kapitala. Japonski indeks pa je doživljal črne dneve ob konci prejšnjega tedna, kajti novice o tem, da se japonski gospodarski položaj na široko poslabšuje, je tokijski indeks Nikkei pognalo nazaj za kar 5,1 odstotka.

Razmere na domačem trgu so se po nekoliko uspešnejšem prejšnjem tednu ponovno zasukale v nasprotno smer. SBI je tako v tem tednu nižji kar za 5,3 odstotka ali za 96 točk. Na zadnjih treh borznih sestankih je na ta padec najbolj vplivala delnica družbe Lek, ki se je pocenila za več kot 3 odstotke (v teh dneh je ta delnica izgubila kar 13 odstotkov), hkrati pa je bila tudi najlikvidnejša delnica na rednem trgu. Vzrok padca delnic Leka in posredno SBI-ja je prava razprodaja delnic iz portfeljev tujcev prek borznih hiš Publikuma, Creditanstalta in Bank Austrie. Skupni dnevni promet v teh dneh so nekoliko višji kot pretekli teden, tako je bil v petih dneh realiziran promet v višini 3,8 milijarde tolarjev. Ob tem je bilo realiziranih kar nekaj svežnjev, največ seveda z delnicami Leka, kar 8 paketov, po en

sveženj pa z delnicami Krke, Emone Obale in Istrabenza in z obveznic Republik, 4. izdaja.

V negativno smer so razen delnice Leka, s katerimi se je že trgovalo tudi pod vrednostjo 36.000,00 tolarjev, občutno krenile še delnice Krke, SKB-banke, Radenske in Petrola.

Kljub temu so nekateri investitorji lahko vnovčevali dobičke. Na prostem trgu so se nekatere relativno nelikvidne delnice dražile. Vrednost delnice Loke Škofje Loke se je v teh dneh povečala za 9 odstotkov, njeni tečajji tako znašajo 1.800,00 tolarjev. Največ je v teh dneh pridobila delnica Lesnine EMMI, kar 42 odstotkov, tako znaša nov višji tečaj 771,00 tolarjev. Lepo je poskočila tudi delnica Totre plastike Ljubljana, za 17 odstotkov, na 900,00 tolarjev.

Med pooblaščenimi investicijskimi družbami je le delnica sklada Modra linija 2. izdaje beležila več kot 10-odstotno rast na vrednost 425,00 tolarjev. V teh dneh je zanimivo pogledati tudi kazalce Price Earnings ratio (P/E) kot razmerje med vrednostjo delnice (dne 15. 9.) in lanskim dobičkom, ker kazalec pokaže, katera delnica je podcenjena in primerna za nakup. Zato so zanimive delnice Kolinske s P/E = 10,4; Droge Portorož s P/E = 10,2; Interevropa s P/E = 12,4; d Heliosa s P/E = 12,6; Gorenja s P/E = 14,6; Istrabenza s P/E = 16,1; Luke Koper s P/E = 16,9; Petrola s P/E = 18,3; Leka s P/E = 18,7 in delnice Krke s P/E = 19,4.

Če se pogledamo donose nekaterih naložb v avgustu, so najsrečnejši lastniki delnic Lesnine EMMI, ki so se podražile kar za 44 odstotkov, delnice sklada Infond - Zlat beležijo 31-odstotni prirast, delnice Petrola 11, delnice Merkatorja 5,2, delnice Luke Koper 2,7 in delnice Interevropa 1-odstotni prirast.

BORZNI POSREDNIK IGOR LEBAR ■

Tečajnica nekaterih vrednostnih papirjev na Ljubljanski borzi, d. d., v obdobju od 8. 9. do 15. 9. 1998

VREDNOSTNI PAPIR	ENOTNI TEČAJI		razlika v odstotkih
	8. 9. 98	15. 9. 98	
delnice na trgu A			
Blagovno trgovinski center	11.337,06	11.080,04	-2,27
Dolenjska banka - imenske	13.100,00	13.000,00	-0,76
Droga Portorož	35.469,44	35.049,88	-1,18
Emona Obala Koper	2.594,00	2.561,00	-1,27
Interevropa Koper	1.872,33	1.886,43	0,75
Istrabenz Koper	2.869,47	2.828,82	-1,42
Kolinska Ljubljana	2.220,41	2.146,01	-3,35
Krka, tovarna zdravil, Novo Mesto	29.858,80	28.430,36	-4,78
Lek, razred A	42.602,67	36.739,45	-13,76
Luka Koper	2.927,28	2.849,32	-2,66
Merkator, poslovni center	6.043,73	6.000,46	-0,72
Petrol Ljubljana	29.458,97	28.033,30	-4,84
Probanka Maribor	26.038,88	26.000,00	-0,15
Radenska	2.792,23	2.597,93	-6,96
SKB - Banka	1.826,67	1.685,20	-7,74
Zdravilišče Moravske Toplice	1.480,00	1.418,15	-4,18
delnice na trgu B			
Etol Celje	22.800,00	22.020,90	-3,42
Kovnotehna Celje	412,40	416,23	0,93
obveznice na trgu A			
BTC hipotekarna obveznica	110,00	112,00	1,82
Republika Slovenija, 2. izdaja	106,00	105,00	-0,94
SKB-banka, 3. izdaja	100,00	100,00	0,00
delnice na DTC			
Cetis Celje	14.000,00	13.900,00	-0,71
Color Medvode	6.240,41	6.113,96	-2,03
Fructal Ajdovščina	2.714,20	2.644,13	-2,58
Gorenje Velenje	1.803,75	1.785,24	-1,03
Helios Domžale	37.836,65	36.258,40	-4,17
Tovarna sladkorja Ormož	7.500,00	7.500,00	0,00
kratkoročni papirji			
del nakupnega bona NBS8 (v sit)	1.700,00	2.025,00	19,12
del nakupnega bona NBS9 (v sit)	2.450,00	2.500,00	2,04
Slovenski borzni indeks SBI	1.809,38	1.713,07	-5,32

Obvoznica Ormož

Rimski vojščak odpira pot

Po otvoritvi 3,7 km obvoznice pri Ormožu se začne gradnja lendavske obvoznice

V petek, 11. septembra, so pred viaduktom Lešnica slovesno predali namenu 3750 metrov dolgo obvoznico Ormoža. To je prva navezovalna cesta v severovzhodni Sloveniji, ki je bila zgrajena v okviru nacionalnega programa gradnje avtocest, ki predvideva rekonstrukcijo in delno novogradnjo glavne (prej magistralne) ceste prvega reda G 1-2 (S. Bistrica-Ptuj-Ormož). Skupno je bilo od 1994. leta do danes zgrajenih in predanih namenu 134,3 km novih cestnih povezav.

Ormoška obvoznica je projektirana po povsem novi trasi in

Slovesna otvoritev prve obvoznice v severovzhodni Sloveniji; viadukt pri Ormožu je popestren z rimskim vojščakom, kar je dobrodošla novost v slovenski cestogradnji.

Za ormoško obvoznico pride na vrsto gradnja lendavske obvoznice, podobno cesto za razbremenitev prometa v mestnem središču pa bi čimprej potrebovala tudi M. Sobota.

bo zelo skrajšala potovanje proti Ptuj in naprej do avtoceste tudi za šoferje iz Prekmurja in Prlekije. Vzdolžni profil ceste je prilagojen terenu, večji del poteka v useku (kot naravna zaščita proti hrupu), delno pa po nasipu. Širina skupaj z robnimi pasovi in bankinami je 9,5 metra, v ukopu pa kar 11,6 metra. Viadukt Lešnica je dolg 377 metra in visok 17 metrov; projektant objektov na obvoznici je bil Ponting iz Maribora (direktor Marjan Pipenbaher je tudi projektant viadukta Črni kal), traso pa je projektirala Dolenjska projektna iz Novega mesta. Končna vrednost »navezovalne ceste« v okviru avtocestnega križa je 1,355 milijarde tolarjev.

Jože Brodnik (DARS) še vedno trdi, da »avtoceste združujejo Slovence ... Dejansko smo zopet v prelomnem trenutku, ko je prišlo na podlagi izrednega posluha Državnega zbora, Vlade R Slovenije, ministrstev pa tudi vseh, ki sodelujejo pri gradnji avtocest, do tega, da je v gradnjo v tem trenutku vključenih največ slovenskih podjetij kot kadarkoli v zgodovini tega projekta. Ravno včeraj smo v strokovnih službah končali pre-

dlog programa dela in razvoja za naslednje leto, ko prinašajo samo novogradnje z razbremenilnimi in priključnimi cestami predvidoma 80 milijonov dolarjev realizacije ... Tukaj smo zbrani, da se zavedamo radostnega trenutka ponovne zagona kot nikoli do sedaj v avtocestnem programu, po drugi strani pa moramo biti zelo zaskrbljeni, kako držati ta sistem na vajetih, da se ne bo v nobenem njegovem delu začela pojavljati razpoka ali celo razpad. S tako željo gremo v prihodnost.«

Slavostni govornik je bil Anton Bergauer, minister za promet in zveze, ki je vse od izvolitve velik zagovornik delitve avtocestnega kolača tudi za potrebe gradnje obvoznice in navezovalnih cest. To usmeritev je potrdil tudi na petkovi otvoritvi: »Jaz pa pravim, da je to dogodek in da je tudi omembe vreden. Za vas, prebivalce Ormoža, pomeni obvoznica varnejše in znosnejše življenje v mestu; za popotnike ali tranzit pa lažjo in hitrejšo pot do cilja. Zame kot ministra za promet in zveze pa pomeni ta obvoznica nov kamenček v mozaiku sodobnega cestnega omrežja, h kateremu težim, odkar sem na tem položaju.

Ko sem lani februarja pred izvolitvijo za ministra zagovarjal možnost sprememb in dopolnitve nacionalnega programa gradnje avtocest v R Sloveniji, sem poudaril, da ne smemo imeti očmi le gradnje golih avtocest, ampak tudi navezovalne ceste. Kaj nam bodo aorte brez arterij sem se retorično spraševal in vsi sapi odgovarjali: Sele z vključitvijo takih navezovalnih državnih cest rebalans, ki dopolnjujejo stni sistem ali pa se nanj zuejajo, bomo lahko naš projekt stoletja zaokrožili v učinkovito pretočnost in varnost prometnega programa. Za tako prometno žilo imam tudi glavno cesto prvega reda Ormož-Ptuj-S. Bistrica se navezuje na Sloveniko in na Barcelono do Kijeva.«

V ponedeljek, 14. septembra naj bi začeli z gradbenimi deli lendavske obvoznice, ki bo stala le 1,2 milijardi SIT, čeprav bo dvakrat daljša od ormoške, vajalec bo GIZ Gradis Ljubljana. BERNARDA B. PEČIČ
FOTO: JURE ZAUNEKER

Elrad Elektronika - zadnjič

Za delavce en odstotek

Razdeljevanje stečajne mase za podjetje Elrad Elektroniko, d. o. o., v stečaju

Podjetje Elrad Elektronika je bilo nekaj posebnega že od začetka. Resda so se ti rekordi v začetku merili po kakovosti in strokovnosti, zadnja leta pa bolj po zapletenih odnosih, različnih interesih in medosebnih obračunavanjih. Tudi sklenitev zgodbe bo svojevrstna: redkokateri stečaj je opravljen v tako kratkem času, kot je to bil stečaj Elrada Elektronike iz Gornje Radgone.

Ta teden smo prejeli Osnutek glavne razdelitve stečajne mase za podjetje Elrad Elektronika, d. o. o., v stečaju; predsednik stečajnega senata je Emerik Benko, stečajni upravitelj pa dr. Štefan Ščap. V stečaju sta obravnavana dva »poloma« Elrada Elektronike in dve skupini delavcev z dolgimi nosovi, ki so se znašli med upniki - to pomeni, da nekateri že od 1993. leta čakajo na izplačilo plač (5. 7. 1993 je bila prisilna poravnava

brez službe pa je ostalo 289 delavcev), nekateri delavci pa čakajo na svoj denar od 29. 5. 1997, ko je bil uveden stečaj za »obnovljen« Elrad Elektroniko; po stečaju Elrada v začetku 1994. leta so del proizvodnje nadaljevali pod okriljem družbe Elrad Elektronika z dovoljenjem stečajnega upravitelja v Elradu, kar je bil prav tako dr. Štefan Ščap (čeprav menda takrat še ni vedel, da je podjetje po prisilni poravnavi obremenjeno

In kaj ostane po obračunanih terjatvah in prodajah? Predvsem bore malo za upnike, med katerimi so številčno največji prav nekdanji zaposleni, in sicer 377 iz leta 1993 in okrog 250 iz 1997. leta. Prva skupina bi morala iz stečajne mase prejeti del neizplačanih plač in obresti za čas od 13. 2. 1992 do 30. 4. 1998. Primer: kdor je imel do Elrada Elektronike terjatve v višini 40.428,00 SIT, bi po obračunanih obrestih moral dobiti izplačanih 368.531,00 SIT, vendar bo dobil izplačano le 1,0115 odstotka, torej le 4.137 SIT. Delavci iz druge skupine, torej tisti, ki so ostali brez službe po uvedbi stečaja Elrada Elektronike maja lanske leto,

odstotka razlike v plači in regresa. Konkretno to pomeni, da kdor bi moral dobiti 60.656,00 SIT plače, bi dobil 769 SIT in namesto 102.000 SIT regresa le 1.293,40 SIT. Iz 1993. leta je torej 32 milijona terjatev, iz 1997 leta pa skoraj 195 milijonov pravnih terjatev (148 milijonov pravnih rekanih). Z obrestmi vrediti bilo skupnih terjatev čez 5 milijonov, skupnega zneska, ki je ostal za delitev, pa le 5.810.836,00 SIT. Če bodo izterjali obrestje, nov, kolikor jim dolgujejo upniki, in prodali zalogo v vrednosti 2,1 milijona, bodo morali deliti še kaj.

Potrošnik in konkurenčni boj

Borba za trg in blagovno znamko

Zaradi večje konkurence je naš položaj resen, vendar še vedno trden, meni direktor Potrošnika Jože Kovač - Na vrsti je posodobitev Blagovnice

Čeprav je konkurenca v regijskem središču Murski Soboti vse večja, se Potrošnik še vedno lahko pohvali z 240 milijoni dobička v letu 1997, od katerega so 68 milijonov namenili za izplačilo dividend. Ostali bodo največji trgovec v strogem mestnem jedru, to pa bo vedno priljubljeno nakupovalno središče. Ne nameravajo tekmovali z drugimi v gradnji velikih nakupovalnih centrov zunaj mesta, upajo pa, da bodo inšpekcijske službe enako dosledne tudi pri zasebnikih. Na vprašanje, ali se jim v poslovnih rezultatih pozna večja letošnja konkurenca in ali se bojijo odprtja velikega centra v BTC-ju, je direktor Jože Kovač odgovoril, da je promet zmanjšal, vendar so v nekaj mesecih letošnjega leta še vedno dosegli 11 milijard tolarjev realizacije, kar je enako kot lani.

Optimalna logistična pot: 60 kilometrov

V upravljanju delniške družbe Potrošnik je 80 prodajal, 4 blagovnice in 8 skladišč. V slabih osmih letih so število zaposlenih zmanjšali za polovico. 1990 jih je bilo 1220, danes pa 632 zaposlenih - to je še vedno več kot v marsikaterem podjetju. Potrošnik je tudi največji grosist za oskrbo kmetijstva. Do pred nekaj leti je bil Potrošnik kar »trdno v sedlu«, potem pa so se začele v Murski Soboti pojavljati trgovine drugih firm. npr. Mercatorja, Mercatorja, MS-centra s kovinotekno in Emone v Šavel centru. Kmalu naj bi v BTC-ju

odprli veliko nakupovalno središče tujega trgovca. Izjave, da v Pomurju ni velike kupne moči, so se torej izkazale kot nepravilne, kar je potrdila predvsem gneča v MS-centru. Direktor Jože Kovač priznava, da čutijo posledice večje konkurence, saj se promet ni povečal. Konkurenčni boj poteka na cenovnem, poslovnem in blagovnem področju; svojo prihodnost vidijo v relativno dobrih lokacijah svojih trgovin, zato vlagajo sredstva v posodobitve. »Ne glede na to, kam se bodo usmerjale poslovne poti, bo center mesta vedno zanimivo nakupovalno središče,« trdi direktor Kovač, »naša prihodnost je v tradiciji, pripadnosti ter urejenosti trgovin in trgovcev.«

V letu 1997 so bili po dobič-

ku na zaposlenega med trgovci na devetem mestu, v regiji pa na tretjem. Kako bo po letu 1998? Upajo, da prav tako uspešno, saj povečujejo produktivnost zaposlenih.

Obdani z Mercatorjem, zato kupili Vesno

Boj za trg je neusmiljen. Mercator vse bolj širi svojo mrežo in centralizira poslovanje; svojim zaposlenim so menda administrativno prepovedali poslovati s Potrošnikom. Ker želi Potrošnik obdržati tržišče v razdalji 60 kilometrov, so kupili 45odstotkov delnic ljutomerskega podjetja Vesna. V Vesni ni bilo pozitivnega odziva, saj so ustanovili družbo pooblaščenko, namesto da bi sodelovali s Potrošnikom in se skupaj borili proti čedalje večjemu prodiranju drugih trgovskih mrež. Direktor Kovač je izjavil, da morebiti kupec ni bil s prave strani reke Mure. Zanimivo pa je, da imata tako Emil Kuhar (direktor Vesne) kot Jože Kovač enako mnenje o tujih trgovcih: o sodelovanju s tujimi trgovci ne razmišljajo, ampak bi se raje po-

vezovali z domačimi. V Potrošniku so že napisali pismo o nameri, vendar poudarjajo, da se ne nameravajo odreči svojemu tržišču in svoji uveljavljeni blagovni znamki.

Globalizacija slovenske trgovine ne bo šla mimo Potrošnika, tega se zavedajo, vendar bi radi pri tem povezovanju iztržili čim več. Največja slovenska trgovinska združba je vsekakor ABC s sedežem v Ljubljani, katere član so, vendar je to le interesno in ne hkrati kapitalsko združevanje. Kot predsednik Združenja za trgovino pri Gospodarski zbornici Slovenije vidi Jože Kovač prihodnost trgovskega povezovanja v treh združbah: v prvi bodo trgovci z artikli dnevne porabe, v drugi prodajalci tehničnega blaga in v tretji tujci. Trgovska ponudba (in njeno povezovanje) ni več odvisna od ljudi, ampak od moči kapitala in delnic. Ker je veliko kapitala še v skladih in pidih, se lahko spremeni še marsikaj. Tudi Potrošnikove delnice so menda zelo iskane in jih nekdo tudi na veliko kupuje, vendar zaenkrat ne vedo, kdo so novi lastniki.

BERNARDA B. PEČEK ■

Zaradi toče in spomladanskega mraza bo dobršen del sadja primeren le za industrijsko predelavo

V hladilnico petsto ton jabolk

Nizke odkupne cene industrijskega sadja - Za kilogram jabolk le 10 tolarjev?

Ko je po propadu združnega sadjarskega podjetja v okviru Kmetijske zadruge Panonka že vse kazalo, da bo začelo propadati tudi sadjarstvo na Goričkem, se je skupina sadjarjev organizirala v Specializirano sadjarsko zadrugo Gorički sad, kjer je okoli 2 tisoč hektarjev idealnih sadjarskih leg in kjer je sadjarstvo v preteklosti že imelo tradicijo. Vodstvo zadruge je v začetku tedna na pogovoru z župani in predstavniki nekaterih goriških občin predstavilo dosedanje delo in prizadevanja zadruge ter načrte za naprej. Prek javnih del jim je s pomočjo države uspelo ob-

držati proizvodnjo na 56 hektarjih sadovnjakov, ki so še vedno v lasti Panonke, zdaj pa so v najemu članov zadruge. Ker si sadjarstva ni mogoče zamišljati brez hladilnice, so v zadnjem času največ aktivnosti namenili pridobitvi ustreznih skladišnih prostorov. Od 1. septembra ima specializirana zadruga v najemu hladilnico v Puconcih, ki pa je bila potrebna temeljite obnove, saj je lani v njej prav zaradi nekaterih pomanjkljivosti propadlo 30 odstotkov pridelka sadja. Ob-

novili so dve komori, kjer bo mogoče v kontrolirani atmosferi shraniti 500 ton sadja, ne bodo pa se lotevali nadaljnje posodobitve hladilnice, saj še ni jasno, kakšna bo njena usoda. V pripravi je projekt za pridobitev sredstev iz programa Phare za odkup hladilnice, razmišljajo pa tudi o širitvi hladilniških zmogljivosti.

Člani zadruge bodo letos pridelali okoli 1.500 ton jabolk, nekaj so jih že izvozili, zaradi toče pa bo precejšen del letošnjega pridelka primeren le za predelavo. Žal pa sadjarji z letošnjimi odkupnimi pogoji niso zadovoljni, saj predelovalna industrija za kilogram industrijskih jabolk ponuja le 10 tolarjev. Seveda se pri takšni cenovni politiki postavlja vprašanje obnove predvsem travniških nasadov pa tudi pogovori Slosada s pridelovalci in predstavniki občin niso dovolj resni za razvoj in spodbujanje tovrstne pridelave.

Po besedah poslanca Geze Džubana, ki je tudi podpredsednik parlamentarnega odbora za kmetijstvo, imamo v Sloveniji izdelan program podpor za razvoj sadjarstva in tudi za gradnjo hladilnic, žal pa zaradi krize združnega sistema Panonka to območje od teh podpor ni imelo veliko. Pričakovati je, da se bo z novo specializirano sadjarsko zadrugo položaj tudi na tem področju izboljšal, večjo pripravljenost za sodelovanje pa bodo morale pokazati tudi vse lokalne skupnosti.

J. G. ■

L. KOVAČ ■

Kdo vse v programu investicij v šolski prostor?

Največ »iztržila« SETUAŠ

Kaj pa srednja zdravstvena šola, gimnazija ...?

Ministrstva za šolstvo in šport smo prejeli tudi podrobnejši pregled osnovnih, srednjih in visokih šol, študentskih in dijaških domov ter vzgojnih zavodov, ki bodo deležni dohodnih sredstev za naložbe v učne prostore, telovadnice ali nastanitvene zmogljivosti v obdobju 1998-2002. Koliko je namenjenih za Pomurje?

Znesek, in sicer skupno 1,1 milijonov tolarjev, je zagotovljen za zgraditev nove Srednje ekonomske, trgovske in upravnomo-administrativne šole M. Sobota za 160,8 milijona tolarjev v letu 2000 je predvidenih 1,1 milijona tolarjev, 70 milijonov tolarjev pa še v letu 2001. Med srednjimi šolami iz Pomurja je na tem seznamu tudi dvojezična šola Lenda-

va, ki bo dobila iz tega naslova prihodnje leto 30, leta 2000 pa še 50 milijonov tolarjev. Drugih srednjih šol iz naše pokrajine pa na tem seznamu ni. Kdaj in kako si potemtakem lahko obetajo rešitev prostorske stiske na Gimnaziji M. Sobota, Srednji zdravstveni šoli M. Sobota in morda še kje?

Med osnovnimi šolami je nekoliko več upravičenk, kar je glede na njihovo število tudi razum-

Mladi podjetniki na MOS

Podjetniška ustvarjalnost mladih - sprejemanje izzivov

Na obrtnem sejmu v Celju so predstavili tudi projekt Podjetniška ustvarjalnost mladih - Radgonski mladi podjetniki so na sejmu izvedli avkcijo umetniških del domačih umetnikov

V okviru Mednarodnega obrtnega sejma v Celju je v ponedeljek, 14. septembra, Republiški zavod za zaposlovanje v sodelovanju z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter izvajalci - štirim pooblaščenimi podjetji - predstavil projekt Podjetniška ustvarjalnost mladih. Vzgojanje mladih v podjetniškem duhu in dvigovanje izobrazbene ravni brezposelnih (če je kdo brez službe, ne pomeni, da se ne more izobraževati, pravzaprav inna prav za to največ časa) močno podpira državna sekretarka v ministrstvu za delo Zdenka Kovač.

Do sedaj so mlade vzgajala v podjetniški miselnosti različna podjetja, ker pa je prihajalo do prevelike razdrobljenosti pri izvajanju programov, je nastal vseslovenski projekt z naslovom Podjetniška ustvarjalnost mladih, katerega osnovni cilj je povezava obstoječih uspešnih programov v skupen program za mlade v Sloveniji. Pospeševanje podjetniške miselnosti pri mladih, zaposlenih in brezposelnih pa je tudi ena od ključnih usmeritev programa aktivne politike zaposlovanja, ki je usklajen s smernicami EU. Zdenka Kovač je poudarila, da nova delovna mesta danes ustvarjajo predvsem sposobni podjetniki in ne več zgolj kapital, zato želijo v ta vladni projekt vključiti čim več mladih. Končni cilj ni samozaposlitev, temveč predvsem sprejemanje izzivov podjetništva, ne glede na izbiro poklicne poti. Poleg republiškega zavoda za

zaposlovanje in ministrstva za delo sodelujejo pri izvajanju projekta tudi štiri izkušena zasebna podjetja: RACIO iz Celja, IR Inova iz Velenja, Gea College iz Ljubljane in SUN iz Gornje Radgone. Prav slednji je bil pobudnik, da je Podjetniški krožek za osnovnošolce iz Gornje Radgone v ponedeljek, 14. septembra, izvedel avkcijo umetniških del. Svoja dela so podarili ali prodali po znižani ceni: Branko Borko, Peter Jančar, Franci Jaušovec, Tamara Filipič, Damjan Sovec, Tone Rovšnik, Mira Petek, Zlatko Jakovljevič, Andrejka Čufer, Nadja Ferk in Irina Rahovski - Kralj.

Mladi so se odločili, da bo imel projekt prodaje umetniških del, ki so bila razstavljena na prostoru Zavoda za zaposlovanje, humanitarno noto, zato bodo ves izkupiček od prodanih del namenili kot pomoč vrstnikom v Pomočju. ■

DOBRODOŠLI v svetu športa

Ena največjih verzij športnih trgovin v Evropi KMALU TUDI V MURSKI SOBOTI

Za delo v športni trgovini HERVIS v Murski Soboti

ZAPOSLIMO

vodjo trgovine

Pogoj: končana poslovodska šola.

vodjo oddelka športne opreme vodjo oddelka športnega tekstila

Pogoj: končana srednja trgovska šola.

blagajničarke in prodajalce/ke

Pogoj: končana srednja trgovska šola.

serviserje - prodajalce

Pogoj: končana srednja trgovska šola in poznavanje področja servisiranja športne opreme.

prevzemalca blaga

Zaželjena srednješolska izobrazba.

Prijavo, v kateri navedite za katero delovno mesto se zavzemate, pošljite v 8 dneh po objavi razpisa na naslov:

HERVIS d.o.o., Šmartinska 152G, 1000 Ljubljana, s pripisom "ZA RAZPIS".

Telefonskih informacij ne dajemo.

Pamflet

Recept za novo občino?

V prihodnjih prleških občinah se pospešeno ustanavljajo krajevni strankarski odbori, ki se bodo spremenili v občinske. Da poteka boj za članstvo in funkcionarje, je jasno. Toda če bo prihodnja občina funkcionirala kot ena od sedanjih krajevnih skupnosti, potem ne bodo imeli opravka samo z računskim sodiščem, temveč z unzejci. Iz krajevnih blagajne naj bi izginil denar in se prekanaliziral v eno od krajevnih športnih društev, in to meni nič tebi nič. Potem pa je vse potihnilo. Organi krajevnih skupnosti so staknili glave in namesto prijave kriminalistom začeli pisati pisma na dotični klub. Vrag je, ko so lokalni politiki tudi člani lokalnih športnih društev.

Moraliziranje svetnikov

No, da si od politikov ne moremo obetati poštenja, smo se naučili na primeru velepoštenjaka Marjana. Da je včasih zadeva nezavedno zapletena, so dokazali tudi svetniki in občinska uprava na zadnji seji ljutomerskega občinskega sveta. Zupan je žalil nadzorni svet, kar so z veseljem pograbili eskadejevi in mu zapeli o morali. Razlika z gostilniškim debatnim klubom: v gostilni igrajo na odprte karte ...

Pobiranje samoprispevkov

No, pa je lokalnemu samouku na področju prava vendarle uspelo izvedeti, čemu davkarja od kmetov in obrtnikov samoprispevek piše na položnico za pokojninski in invalidski prispevek. Od samoprispevka, ki je strogo namenski, namreč ne more računavati šestodstotne provizije. Lahko pa jo od pokojninskega in invalidskega prispevka. Kaj bi poreklo ustavno sodišče?

Vsemogočni občinarji

No, občinarji so vsemogočni. Ljutomerski še posebej. Čeprav obstajajo zakoni, ki regulirajo odpiralni čas beznic, izdajajo dovoljenja za »enkratne prireditve« tudi za vsak petek v mesecu. Tako dobimo lepo kombinacijo: beznico z živo glasbo. In kaj porečejo tržni inšpektorji? Menda niso pristojni za občinske odločbe. In kaj ostane prebivalcem sosese? Ja, da na jesenskih volitvah ne volijo iste »bande« ...

A. POTOČNIK ■

Spor v Ljubljani - rešitev za G. Radgono

Pomurski sejem bo postal lastnik razstavišča

Sedemletni spor med Ljubljanskim sejmom in Gospodarskim razstaviščem v Ljubljani je dosegel avgusta vrelišče - S 1. septembrom mora Ljubljanski sejem plačati 8-krat višjo najemnino, Pomurski sejem pa bo lahko končno postal lastnik sejmišča v Gornji Radgoni

Spor med Gospodarskim razstaviščem, lastnikom sejmskih prostorov v Ljubljani in Gornji Radgoni, in Ljubljanskim sejmom, organizatorjem sejmov in ustanoviteljem delniške družbe Pomurski sejem (ta družba naj bi bila sedaj v celoti v lasti zaposlenih), traja že dobrih sedem let. Od tega spora so imeli do sedaj največ koristi odvetniki in sodniki, saj pravih rešitev ni; morebiti je bila edina »rešitev«, da se je iz igre umaknila družba Radgonski sejem. Pri vsem pa najbolj trpi sejmska dejavnost, saj je bilo zaradi nerešenih lastniških in najemniških zadev onemogočeno vlaganje v nadaljnji razvoj in posodabljanje dotrajanih razstavnih prostorov tako v Ljubljani kot Gornji Radgoni.

Spor se je zaostril do skrajnosti sredi avgusta, ko je Gospodarsko razstavišče v dogovoru z lastnikom Razvojno družbo R Slovenije s pomočjo varnostnikov in ključavnic prevzelo mirno posest sejmišča v Ljubljani. Povod je bil v tem, ker so jih tako najemniki kot upravni organi Mestne občine Ljubljana ignorirali kot lastnike posesti - Ljubljanski sejem je namreč brez njihovega soglasja in zgolj na osnovi nekaterih občinskih

dovoljenj začel obnavljati nekatere objekte, za kar so porabili kar 27 milijonov tolarjev. Sodni spor še ni končan, kajti Gospodarsko razstavišče in Razvojna družba se junija nista strinjala s predlagano poravnavo. Ker je bil glavni očitak prenizka najemnina, ki jo je Ljubljanski sejem vsa leta plačeval Gospodarskemu razstavišču kot lastniku sejmskih prostorov - menda le dve marki za kvadratni meter -, naj bi prav spre-

membra višine najemnine vsaj delno zgledala spor. Po medijskem obračunavanju je direktor Gospodarskega razstavišča Igor Bončina na tiskovni konferenci vendarle objavil vest, da se prejšnja nična pogodba z Ljubljanskim sejmom prekine, nova pogodba o zakupu in izvajanju sejmskih storitev pa določa novo najemnino, ki je osemkrat višja od sporne dosedanje - letna najemnina tako znaša 3,2 milijona nemških mark.

»Pogodbe s tako najemnino ne bom podpisal«

Zanimalo nas je, kaj menijo o sklenjenem dogovoru na Pomurskem sejmju, vendar nam zaenkrat konkretnih podatkov niso mogli dati, sicer pa ne čutijo nobenih posledic razprtij v Ljubljani. Pravzaprav so veseli, da je dosedanja najemna pogodba prekinjena, saj to pomeni, da se bodo odslej samostojno kot d. d. dogovarjali z Gospodarskim razstaviščem oziroma Razvojno družbo R Slovenije. Do sedaj so najemnino plačevali Ljubljanskemu sejmju, ta pa Gospodarskemu razstavišču - o vsoti najemnine smo še pred meseci dobili različne informacije. Direktor Pomurskega sejma Janez Erjavec pa je prepričan, da je in bo prav vsaka najemnina za razstavišče v Gornji Radgoni previsoka, saj tukaj ni nihče prav nič vlagal. Na vprašanje, ali bo tudi Pomurski se-

jem odslej moral plačati osemkrat višjo najemnino, prile odgovoril: »Jaz pogodbe s tako najemnino ne bom podpisal, tem bomo raje iskali drugo sejmišče. Sicer pa nam sejmišča ne morejo kar tako zapreti v Ljubljani, ker smo mi tukaj tudi upravljalci in ne le najemniki.«

Kakor smo izvedeli pred letom, pa jim ne bo potrebnih več kot novi sejmišča, saj se bodo - po zagotovilih direktorja Gospodarskega razstavišča Igorja Bončine - končno izpolnila dolgoletna želja: Pomurski sejem bo imel možnost odkupiti sejmišče v Gornji Radgoni, katerem je že do sedaj organiziral po štiri sejme letno. Ker je bila prejšnja pogodba o najemni prostorih med Ljubljanskim sejmom in Pomurskim sejmom s prvim septembrom prekinitvena, bodo sklenili novo pogodbo med Pomurskim sejmom in Gospodarskim razstaviščem, vendar bo kratkoročnega značaja, prav tako pa naj višina najemnine na radgonsko sejmišče ne bo bila tako visoka kot za ljubljansko.

Sicer pa naj bi Pomurski sejem v kratkem dobil pomoč za odkup celotnega razstavišča v Gornji Radgoni - kakšno sklep potrdi uprava Razvojne družbe R Slovenije. Tako naj bi Pomurski sejem še do konca tega leta končno postal lastnik sejmišča, kar pomeni, da bi lahko začel z investicijami.

BERNARDA B. PEČEK ■

Obsedenosti

Esmeralda da, Diana ne

Tudi v časih, ko v naših domovih še ni bilo najpomembnejšega družinskega člana - televizije -, smo sanjali, seveda potihem, da bi bili radi osvajalci, kralji ali vsaj pravičniki iz knjig, ki smo jih prebirali

Vsak od nas je imel lastno podobo svojega idola, do veličine kate-rega se ponavadi nikoli ni dokopal. Tako so mladi v šestdesetih letih nosili slike s transparenti Che Guevare, kasneje so množice nosile prstane in obeske s podobami Kennedyjev ali Marylin Monroe ali beatlesa Johna Lennona, dandanes pa je na našem izvoljenem nebu nova, a že stara celuloidna zvezda Esmeralda in ne ciganska Cassandra, ki je slovensko občestvo dobesedno spravila na kolena s svojim »rada vas imam«. Rumeni tisk je ponorel, »trpeča« Esmeralda pa se je začela pojavljati v gorenjski narodni noši celo na telefonskih karticah.

Za kaj pravzaprav gre? Čemu obsedenost z limonadno, koneckoncev tudi slabo igralko? Čemu se je nenadoma pojavila truma smešnih slovenskih Esmerald, celo z našega konca, ki so

želele Stojanu Auerju ter vesoljni Sloveniji pokazati, da so celo pristnejše od prave Letitie Calderon?

Gre preprosto za identifikacijo, za zavesten odmik ali beg iz

lastne realnosti, za naivne bovaryjevske sanje, ki pa jih z veseljem pograbijo in obrabijo populistični mediji.

Zgodba mehiške trpinke je koneckoncev zelo preprosta: mlada Esmeralda - njeno ime pomeni smaragd - je izhajala iz nižjih socialnih slojev kot večina slovenskih oboževalcev, poleg tega pa jo je mučila slepota. Ko je končno spregledala, seveda po operaciji, seveda še ni spregledala v sebi, pač pa se je že vrtela v višjih, obljubljenih slojih.

In prav tu tiči kavelj: želela je

pogledati iz oči v oči ljubezni, pisani z veliko začetnico, ljubezni, na katero so se zarekale tudi njene sanjave oboževalke (manj oboževalci). Dobesedno sanjave, saj so ob gledanju z njo prav tako hudo sočustvovali in trpele!

A nekaj je vseeno zanimivejše: letos je mehiška celuloidna kraljica ženskih src docela zasenčila pravo princeso ljudskih src, nesrečno Lady Di, ki smo se je v Sloveniji pa tudi v svetu spominjali z mnogo manj solza. Čisto preprosto: žensko občestvo se ni moglo tako globoko »pognačiti« z valižansko princeso kot z Esmeraldo, ker pač pri nas poznamo trpeče princeze le iz pravljic.

In za Slovenke, moj bog, je bolj trpeča in zato seveda prava heroinja Esmeralda, medtem ko so moški nejevoljno zamahovali z roko.

A pri njih je slika povsem identična: fant ali moški, ki si obleče nogometni dres Ronald ali Šukerja ali nosi pričesko kot nba-jevske zvezde, se prav tako poistoveti s svojim namišljenim junakom, ki pa se od proslule Esmeralde razlikuje v tem, da prisega na svojo bolj ali manj narejeno agresivnost - kar šport tudi danes je -, kraljica ljudskih src pa na sentiment, ki ga je dandanes vse manj.

V obeh primerih torej gre za iskanje idealnega v nelepi stvarnosti, za manko, ki nam ga televizija trmoglavu ponuja, a nam ga nikoli ne more dati.

Agromerkur so »zamrznili«

Perutnina Ptuj največji lastnik Pivke

Na Primorskem govorijo o sovražnem nakupu

Perutnina Ptuj je od pooblaščenih investicijskih družb kupila 38,29-odstotni delež perutninske družbe Pivka, p. o. Napredaj je bilo 42 odstotkov, toda Primorski sklad ni hotel prodati svojih delnic. Na osnovi kapitalskih povezav v perutninarski branži je tako PP začela pripravo na poslovanje v še konkurenčnejših razmerah, ki bodo nastopile po priključitvi Slovenije Evropski uniji. Tako je dejal na novinarski konferenci Roman Glaser, predsednik uprave Perutnine, ki je dodal, da prej ni bilo kakega pravega interesa za povezavo. Prav tako je pojasnil, da ne gre za hudoben nakup.

Perutnina Ptuj je nameravala kupiti murskosoboški Agromerkur, vendar je zaradi »nerešenih obveznosti tega podjetja do poslovnih partnerjev iz preteklosti dejavnosti začasno zamrznila«.

Pogovori so potekali od

koj uporabni elementi Agromerkurja.

Predsednik uprave Perutnine Ptuj je dejal, da so najprej poskušali z dogovorom, ker pa ni bilo odziva, so se odločili za kapitalsko povezavo. Po njegovem je poslovodstvo Pivke na nakup

delitev programov, delo za vse zaposlene in predvsem dogovor s preostalimi lastniki. Vrednost Pivke, p. o., je bila ob lastnjenju 800 milijonov tolarjev. Cena nakupa ni znana. Predvidene posodobitve bo Perutnina Ptuj kot novi in največji posamezni delničar v Pivki in v svojem podjetju začela uvajati že pred iztekom tega poslovnega leta.

Konec oktobra oziroma v začetku novembra bo skupščina delničarjev Pivke.

Prve informacije iz Pivke, p. o., pa govorijo o presenečenju in o sovražnem nakupu

prle vse tri občine. saj so v teh prostorih dispanzerske dejavnosti za zavarovance celega območja.

Sredi investicijskih del je tudi murskosoboški zdravstveni dom, saj gradijo prizidek za dejavnost nujne medicinske pomoči ter za dve novi ambulanti. Pogodba z izvajalcem je podpisana za vrednost 33 milijonov tolarjev, po predvidevanjih pa bo potrebnih še najmanj petdeset milijonov za nakup opreme. Investicijo denarno podpirajo zdravstveno ministrstvo ter občine murskosob-

ške upravne enote. V Ljutomeru večjih investicij ni bilo, niti jih ne načrtujejo. Pred kratkim pa so za poltretji milijon kupili le aparatur za sterilizacijo.

MH ■

Škofija zaradi vernikov in ne politike

Soboška škofija 1998

Priprave na novo soboško škofijo potekajo bolj ali manj odmaknjeno od oči javnosti. Pa vendar, kakšni narodnostni, gospodarski in pastoralni razlogi govorijo v prid soboški škofiji, o ustanovitvi katere naj bi se Vatikan izrekel že to leto? Ali škofijo enako odprto sprejemajo na obeh straneh Mure in, navsezadnje, ali so duhovniki nanjo pripravljeni? Na okrogli mizi, na kateri smo poskušali odstraniti v vatikansko diplomacijo zavito nastajanje novih škofij, so z duhovne sfere sodelovali Ivan Camplin, Alojz Benkovič, Franc Maršič in Martin Vörös ter s posvetne Miran Novak, Tomi Nemeč, Jože Horvat, Feri Horvat in Alojz Sraka.

Prekmurje in Prlekija v eni škofiji?

Novak: Kot lahko preberemo v Škarfjevi knjigi o Kleklovem poslanstvu, je leta 1921, ko je Prekmurje politično že pripadalo Jugoslaviji, cerkvenoupravno pa še pod Sombotel, ljubljanski škof Jeglič pisal Kleklu, da so jugoslovanski škofje dobili nalogo, da pripravijo imena duhovnikov, primernih za vodenje škofije, in v skladu s tem nove razmejitve škofij. Škof Jeglič je ugotavljal, da je mogoče ustanoviti tudi lastno škofijo, vendar bi bilo potrebno priključiti še Ljutomer z okolico. Enako kot zdaj. Kot mi je povedal g. Bombek, je v drugem poskusu leta 1955 segala ideja celo do Lenarta. Lahko se ustvarjajo mnenja, vendar je iz pisma škofa Jegliča razvidno, da je bil ta del mišljen vedno kot celota. Pojem Pomurja ni socialistični konstrukt, temveč ga je prvič javno poimenoval Božidar Raič v času taborskih gibanj. Seveda prekmurški Slovenci se niso imenovali pomurški Slovenci, temveč ogrski Slovenci ali Slovenci na Ogrskem. V zvezi s Prlekijo nisem našel nekih historično dokazanih izvorov, Prlekija je konstrukt določenih znanstvenih krogov, jezikoslovcev, mogoče etnologov itd. Želimo si lahko, da bi ob nastanku škofije v Murški Soboti nastali dve naddekaniji. Tako bi tudi Prlekija prvič v zgodovini postala neka formalno zaokrožena celota. Prlekija ni politična ali gospodarska tvorba, v zgodovini se bolj pojavlja kot Jeruzalemske gorice ali kot tukaj Murško polje. V nasprotju s Prlekijo je prekmurški del nekaj časa funkcioniral kot politična celota, čeprav od Murske republike ne smemo pričakovati preveč. Ideje o škofiji, kolikor so se pojavljale, so obsegale tisto, kar se je do nedavnega imenovalo Pomurje. Geograf Svetozar Ilesič je Prekmurje in Prlekijo definiral kot geografsko in gospodarsko enoten prostor. Do prve svetovne vojne je bil Ljutomer mostišče, prostor, s katerega se je delovalo v Prekmurje v smislu slovenstva in razvijanja slovenske narodne zavesti, kar je zgodovinsko dokumentirano.

Votek: Ne glede na trenutno pregrete politične glave je ta prostor zgodovinsko vendarle zelo povezan in kot tak pomemben ne samo za gospodarstvo Prekmurja, temveč predvsem narodnostno.

Nemeč: Škofija bo samo rezime ali predhodnica nekaj dogajanj. Vendar je potrebno versko področje ločiti od po-

jezikovno skupino, da ne naštevam Prlekov, ki so identiteto gradili. Morda v zadnjem času ne gre toliko za iskanje ali vzpostavljanje identitete kot za vrnitev h koreninam in hkrati vrnitev Prlekiji tistega mesta, ki ga je nekoč imela. Verjamem, da se je enako dogajalo Prekmurcem. V povojni zgodovini se je Sobota, ko je postala upravno središče Pomurja, razvijala hitreje kot Ljutomer, kar se kaže tako v manjšem številu delovnih mest in regijskih institucij ter ekonomski moči. Murska Sobota se dvakrat hitreje razvija kot preostali centri. Zato je ira prleški strani nekaj dvoma o novi instituciji, saj so izkušnje v zadnjih tridesetih letih za nas manj ugodne. Prihodnosti ne vidim v večanju razmaka, temveč v policentričnem razvoju regije, ki jo lahko sestavljata Prlekija in Prekmurje, in če bo tako v novi škofiji, potem jo pozdravljam. Morda bo celo prvi škof Prlek. Sedež ni vprašljiv, potrebno pa bo vzpostaviti neko obliko partnerstva. Na prleškem območju se mi zdi pomembno, da se škofija vzpostavlja čim bolj demokratično, z javno diskusijo, in to predvsem zato, ker so nekateri mnenja, da se moramo navezovati na Ptuj. Če bo Cerkev prva uradno razdelila ta prostor na dva naddekanata in ju skupaj povežala v eno pokrajino in na tak način vrnila (ne vzpostavila!) identiteto tako Priekom kot Prekmurcem, sem prepričan, da bo Cerkev prehitela tudi posvetne oblasti.

Benkovič: Kar se tiče sodelovanja med prleškimi in prekmurškimi duhovniki v preteklosti, je bilo to vzorno. Že pred prvo svetovno vojno so vozili knjige Mohorjeve družbe. Prlekija je bila jezikovno naravno zaledje za Prekmurje. Zato ne vidim razloga, da sodelovanje ne bi bilo vzorno še naprej. Škofija ni neka sveta institucija, ki hoče vladati, temveč je njeno bistvo služenje in škof je tisti, ki je blizu vernikom, zato ni pomembno, ali bo sedež škofije na tej ali oni strani Mure, saj bo škof enak za Prekmurce in za Prleke. Je pa res, da je tukaj človeški element in ga nasprotniki škofije s pridom uporabljajo, čeprav ne ustreza dejanskemu stanju.

Vörös: Poglejmo 'kloster' v Verzeju – ta ni delil, temveč ljudi povezoval. Pomembno je, da ljudje začutijo, da je to naš kot, da je to naša škofija. Strinjam se, da vprašanje sedeža škofije niti ni tako pomembno. Morda so danes časi, da ne potrebujemo samo škofa, ki lepo moli, ampak potrebujemo škofa sogovornika, ki

»Če primerjate Ptuj z devetimi duhovniki v štirih župnijah in Murško Soboto z eno župnijo in dvema duhovnikoma, ki ves svoj čas porabita za verouk, pogrebe, poroke, krste in mašo – enostavno ti zmanjkuje moči za pot med ljudi. M. Sobota mariborsko škofijo že več kot dvajset let prosi za novo župnijo ... V Soboti se ustvarja javno mnenje. Ljudje to mnenje prinašajo domov. Kaj naj domači župnik naredi pastoralno, če pa je javno mnenje prineseno iz Sobote, zanjo pa pastoralno ni poskrbljeno.« (Benkovič)

svetnega. Cerkev naj ne bi ustanavljala škofij zaradi tendenc po posvetnem, temveč zaradi boljše organiziranosti verskega življenja. Ker je škofija pomembna predvsem za pastoralno, ni toliko pomembno, ali je to mariborska ali soboška, temveč ali jo bodo ljudje imeli za svojo in v njej naši višjo kvaliteto. Zato v tem kontekstu ne vidim razloga, da se ustanavlja škofija zaradi napak sedanje, temveč zaradi potrebe po drugi kvaliteti. To je skupno iskanje novih možnosti. Cerkev naj bi se s pomočjo manjših škofij notranje prenovila, duhovniki in verniki naj bi dobili možnost lažjega in hitrejšega preporoda. Če se vrne h geografski zaokroženosti škofije – Prlekija ima svojo identiteto, in to ni kon-

zna tudi nastopiti, tudi javno. Npr. na ekumenskem področju evangeličani tukaj nimajo sogovornika. Med župnikom in seniorjem so razlike, drugače bi se razumela škof in senior. Podobno je tudi na političnem področju, kjer z naše katoliške strani na našem območju ni pravega sogovornika.

F. Horvat: Če smo kot narod potrebovali nekaj stoletij, da smo dobili državo, je verjetno, da za potrditev te nacionalnosti, te državnosti, potrebujemo več škofij. To je logična posledica celotnega razvoja. Ne vidim razloga, da Prekmurje in Prlekija ne bi mogla tvoriti škofije. To je dar za vsa tista obdobja, ko je bilo to območje pod Madžari, Hrvati... In če se je za Vatikan odločil priležiti Slovenijo, nam da ho-

naredil korak naprej in priznal dodatno število škofij v državi Sloveniji. Na ta način bomo utrdili državo navzven. Na političnem področju namreč tudi ugotavljamo, da se naši župani ne morejo na enakem nivoju srečevati z deželnimi glavarji sosednjih držav, saj niso enakovredni partnerji. Dosti več razlogov je za kot proti. Kar se tiče identitete: to je potrebno iskati, tudi vsak sam pri sebi ali kot skupnost navznoter. Ne vem, ali identiteto lahko najdeš v Marlesu, Krki ali podobnih gospodarskih združbah, saj se le-ta bolj oblikuje v sferah humanistike ali duhovnosti.

Škofija, ohranjevalka slovenske manjšine

Votek: Navsezadnje je madžarska manjšina eden od pozitivnih vzvodov, ki govori v prid škofiji, saj je ta na neki način odmrznjena od institucije, ker je v podrejenem položaju, saj v cerkvenem smislu za to manjšino nihče ne skrbi.

Camplin: Še zadnji slovenski otok v Porabju je Gornji Senik. Sombotelški in mariborski škof sta se že leta 1983 na posebni konferenci v Martinju uradno dogovorila za slovensko bogoslužje na Seniku, slovenskega župnika pa naj bi dobili, ko bo na Seniku novo župnišče. Toda obljuba ni izpolnjena! Če navaden človek nekaj obljubi, to izpolni, kaj šele takšni gospodje! Kakšen halo so zdaj zagnali v lenjavski dekaniji, češ da nimajo madžarskih knjig za verouk. Sam sem jim predal zalogo madžarskih veroučnih knjig, ki sem jih še imel iz svojega dobrovniškega časa – knjige, ki sem jih tedaj dobival iz Bačke. Kaj pa potem naši v Porabju? Sedanji župnik, ki je talent za jezike, npr. zahteva, da morajo vsi šolarji obiskovati madžarsko mašo. Zadnje čase niti ministranta več ne dobim. Sicer jaz opravi mašo tudi brez ministranta, samo da so verniki. Toda to je teror! Ljudje pa se še zmeraj bojijo – razumimo jih, pred davnimi časi so jih z namenom asimilacije preselili z Janoszem Kuharjem vred.

J. Horvat: Že drugi vatikanski cerkveni zbor je jasno zarisal traso ustanavljanja novih škofij. Pomembno se mi zdi, da sta civilna in cerkvena oblast, kar zadeva teritorije, skladni. Ustanovitev škofije je pastoralno modra, modra je tudi zaradi ohranjanja slovenstva, saj živimo na robu. Upam, da se bodo v naših krogih našli kadri, ki bodo v novi škofiji zasedali vitalne funkcije.

Branik pred tujimi apetiti

Novak: Na področju, o katerem se pogovarjamo, imamo precej kapitala in zgodovinske tradicije. Omenil bi samo knjigo Frana Kovačiča »Štajerska in Prekmurje« iz leta 1926, v kateri je zapisano, da je obstajal prekmurški arhidiakonot že v 14. stol., to pomeni, da je imelo takrat Prekmurje višji status, kot ga ima danes. In če delamo vzporednice z desnim bregom Mure, vidimo, da so v istem času nastajale pražupnije. Torej ni neke velike disharmonije, čeprav so bili v Prekmurju drugače organizirani. V obdobju med obema vojnama ie tukaj obstajala močna stranka, ki

sta jo vodila V. Nemethy in F. Strauss, in zanimivo, njihova glavna parola je bila »Hrvatskoj ščemo pripadati«. Ideja o t. i. hrvatskem Prekmurju je zato še vedno občutljiva stvar, saj je Prekmurje skupaj s Porabci in gradiščanskimi Hrvati dolgo časa tvorilo naravni jezikovni predor slovanstva – saj so bili na eni strani Nemci in na drugi Madžari –, tako je bilo vsaj v 2. pol. 19. st. v času S. Vraza, ilirizma, in to zgodovinsko doto moramo izkoristiti.

Benkovič: Še več, na tem območju ni bil samo arhidiakonot, temveč je bila že dosti pred tem tu Ciril-Metodova škofija, tukaj so bili Metodovi učenci. Ideja o ustanovitvi škofije v Soboti odpira precej problemov in stvari, ki se jih nekateri niti ne zavedajo, najsi gre za narodnost – tako kot je zaščiten madžarska manjšina pri nas, ne moremo reči, da je naša na Madžarskem, in g. Camplin je opozoril, da bi imela nova škofija, ki bi bila v tem prostoru, posluš za reševanje treh problemov. Druga stvar: relacija med goričkimi evangeličani in katoličani na spodnjem delu in čez v Prlekiji – ni ne sogovornika in nekako, kakor se morda čuti v politiki in gospodarstvu, ni primernege ravnotežja. Potem narodnostni razlogi – vem, da je nekdo ob ustanovitvi prve komisije za škofijo govoril: »Pojdite v svojo škofijo, pa boste videli, vas bodo Madžari takoj preplavili.« Vsesplošna evropska ideja je ideja regij in škofije se ravnajo po državnih mejah. Toda kdo lahko garantira, da se brez ustanovitve te škofije Sombotel nekoč ne bo spomnil, da je bila Sobota nekoč del njihove škofije? Na reorganizacijo mej se lahko spomni tudi Zagreb. S tega vidika je škofija lahko garant.

»Količ« za človeka

Vörös: Naš narod je vse in opažamo, da ni več vse. Ateizacija je danes med nami. Naš človek potrebuje močan »količ«, ob katerem raste. Prekmurci smo dobri, toda vedno smo nekoga potrebovali za sabo ali pred sabo. V škofu vidim osebnost, ki bi bil na verskem, duhovnem področju tak človek.

Sraka: Lepo je, da je tukaj katoliški vrtec, vendar mislim, da starši otroke do desetega leta pazimo kot punčico svojega očesa. Po desetem letu pa se morajo iz tega gnezda izločiti in tukaj je prazen prostor za dejavnost cerkve. To ne pomeni, da sem proti vrtcu, ampak mislim, da je pozneje večje polje možnosti, in to je tisto, kar konkretno pričakujem od nove škofije.

Pastorala

Maršič: Salezijanci smo papeškega prava, in čeprav se zdi, da za nas škofija ni pomembna, je zelo pomembno, saj želimo biti akterji v delovanju konkretne pastorale na škofijski ravni. Že drugi vatikanski koncil je za ozemlje škofije poudaril tri pastoralne potrebe: da škof lahko opravlja sveta opravila in ne pretežno opravlja pastoralne obiske – kot je že bilo omenjeno, mariborski škof ne zmore niti na dve leti priti birmat v vsako župnijo – potem voditi pravilno vse dele postolata v škofiji in ga usklajevati – v mariborski škofiji so najrazličnejše institucije od tiskarskih, finančnih, ekonomskih, gospodar-

skih, v pastoralni službi pa sta dva ali tri (eden je bolan) – in tretja stvar: predvsem svoje duhovnike in laike, predstavlja določeno težavo. Mislim, da je glavni razlog za novo škofijo, katerega se tudi mi redovniki lahko zmožemo zanj, potreba po duhovni moči in karizmatični osebnosti, kar Kramberger v svojem prostoru in v času zagotovo je, ampak ne moremo imeti intenzivnostjo tudi naših krajev. Seveda da tudi tukaj potrebujemo to duhovno avtoriteto ali karizmatično osebnost, vemo, da so nove pastoralne zahteve, da kljub dobremu delu obstajajo potrebe v duhovnem, duševnem, moralnem smislu, da so potrebni novi prinašava nova videnja in da se s tem ustvarja identiteta te RKC, ne v smislu rivalstva, temveč da tudi drugim cerkvam pomažemo k pravi duhovni identiteti, za katere verska skupnost obstajamo.

Zadržki med duhovniki

Votek: V glavnem ste tukaj sami pravi, toda kje so zadržki zoper novo škofijo. Verjetno ste polarizirani tudi duhovniki sami. Nekateri so se našemu pravi izognili. Zakaj so znotraj vaših zadržki?

Vörös: Mi teh zadržkov ne poznamo, čeprav delitev škofije prinaša probleme. **Benkovič:** Zagotovo so tu ekonomski razlogi – ali bo škofija zmogla preživeti, toda kolikor jaz poznam, določeni duhovniki zelo osebno razmišljajo, vendar razloga, ki bi jim pričal, še nisem slišal.

Vörös: Saj tudi mi ne zagovarjam mostojne škofije v tem pomenu, da bi tem prekiniti vse odnose s preostalimi škofijami. Mi zagovarjamo skupno bogoslužje, skupna semenišča. To bi vse razloži, tu ne mislimo vse samostojno, je pa pomembno, da potem škof kakšnega bogoslužja pošlje kam drugam, ni nujno, da ostane v Mariboru.

Nemeč: Osebni razlogi, ki so prišlo v ročnih zadevah, kot je ustanovitev v postranskega pomena. Verniki potrebujejo živ stik s škofom, takšnega škofa »svetniški«, ki bo šel med ljudi in spaval k zmanjšanju razklopa med duhovniki in dejanji. Škofija pomeni duhovni center. Prepričan sem, da bo prej tukaj klasična gimnazija, morda tudi letnik univerze. To pomeni sodelovanje evropski škofovski konferenci, in da smo v Evropi regij sogovorniki. Oni so tem pa ne smemo pozabiti na krajno stne identitete.

Vörös: To je naloga za škofa, škof škof pastir ali voditelj delne Cerkev, je potem možnost delovanja na lokalni ravni. **Benkovič:** Veliko vprašanj je, ali so duhovniki proti, ali so sposobni sprejeti škofijo ali ne. Mislim, da je to velik problem.

Vörös: Za ljudi je potrebno, da imajo najmanj dvakrat ali trikrat na leto v tih. Na škofiji so morda kaj vedeli, na so jih stvari prehiteli in se vključiti.

24 ur VESTIFON

0609 630 898, 041 630 898

Prizori kot v kavbojskem filmu

Potem, ko je bil zadet, se je vdal

Odkod mu neprijavljena pištola Walter, kalibra 9 mm, in na ducate nabojev. Zakaj je streljal? Se mu je »zrolalo«?

V torek, 15. septembra, okrog 12. ure je poklical vaščan iz Lešan v Apaški kotlini na operativno komunikacijski center v Murski Soboti in naznanil, da nekdo, ki se pelje z avtom skozi Lešane, strelja iz vozila v bližnje stanovanjske hiše.

Tako po obvestilu so (zaradi zavarovanja ljudi in premoženja) poslali v Lešane dve policijski patrulji Policijske postaje Gornja Radgona. Ugotovili so, da je prišel hudo navzkriž z normalnim vedenjem in zakoni 25-letni Boris P. z Zagajskega Vrha, ki naj bi ga policija sicer že večkrat obravnavala. Tokrat je imel v rokah pištolo znamke Walter, kalibra 9 mm, in okrog 64 nabojev, od katerih jih je nekaj držal celo v ustih.

Voznik osebnega avta Boris P. je bil postavljen z osebnim avtom v bližini lokalnih cest v Lešanah. Sedel je na prednjem voznikovem sedežu in iz odprtega okna je držal naperjeno pištolo. Ko sta se policijski patrulji pripeljali po lokalni cesti v smeri ustavljenega vozila, je osumljani Boris P. takoj sprožil več streliv proti policijskemu vozilu. Policista s službenim vozilom znamke Puch sta pospešila hitrost, zavila v desno na lokalno cesto in se mimo napadaleca zapeljala okoli osem metrov ter se z vozilom ustavila. Takrat je napadalec sprožil še več streliv proti policijskemu vozilu in ga tudi zadet. Policista sta zaradi tega izkočila iz vozila in si poiskala krije. V istem hipu se je pripeljala iz iste smeri še druga policijska patrulja s službenim vozilom Golf. Napadalec je streljal tudi na to vozilo in ga zadet. Policista sta zaradi napada pospešila hitrost in se zapeljala naprej mimo napadalečevega vozila in se kakih 30 metrov vstran ustavila na vozišču lokalne ceste, da bi preprečila morebitno vožnjo osebnih vozil v smeri napadalečevega položaja. Nato zaradi kritja legla zraven službenega vozila. Ker je napadalec še naprej streljal v smeri policistov, tudi v času, ko je skušal odpeljati, je zapeljal v jarek. Potem je odprl prednja desna vrata avta in ponovno streljal na položaje policistov. Policisti so ga opozorili, naj spusti orožje, česar pa napadalec ni storil,« so zapisali gornjeradgong policisti v uradni policijski informaciji.

»Veliko srečo smo imeli, da sta bila poleg dr. Milojkovič in dr. Lipovšek, ki sta ga operirala. Če bi bila odsotna ali kje na usposabljanju, pojem ne vem, kako bi bilo,« s hvaležnostjo pove zdravniški imeni oče Franc. Toda kljub uspešni operaciji se Darko ni zbudil vse do srede januarja, ko je prvič dal vedeti, da vidi, gleda. Ostal je živ. Živi po čudežu, so priznali tudi zdravniki ter vsi, ki niso več upali in verjeli. Starša pa ... če bi obupala tudi onadva, kdo bi potem Darka priklical nazaj v življenje?

Šta v nesreči je, da izstrelki iz pištole Borisa P. niso zadeli policistov, ampak le njihovo vozilo. - Foto: N. Juhnov

Kako se je zadeva nadaljevala in končala?

Po opozorilnem strelu so policisti še enkrat opozorili napadaleca, da spusti orožje, a tega ni upošteval. Zaradi zavrnitve neposredni napada na življenje in telo so policisti odpravili na streljanje - s strelji iz službenih pištol. Pri tem je izstrelki izstrelil napadaleca v zadnji del levega ramena. Napadalec je to zmedlo in je prenehal s streljanjem in se je začel podati, odložil orožje in stopil iz vozila. Policisti so mu takoj odvzeli pištolo in ja vklepani s sredstvi za vezanje in vklepanje ter zaprosili za pomoč reševalno vozilo. Osmisljeno (krivdo bo dokazalo sodišče, če ni bila takoj nudena zdravniška pomoč in je bil odpeljan z uradnim vozilom v murskosoboško bolnišnico, kjer so mu oblikovali prvo pomoč. Poškodba je lažja. Potem so ga odpeljali v prokuratorski pridržanje na policijo, pozneje pa so ga predali v nadaljnjo obravnavo državnemu preiskovalnemu sodniku. V času našega poročanja ni bilo znano, ali je ta odredil pripor. Policija bo seveda nadaljevala zoper Borisa P. kazensko ovadbo. S svojim početjem, za katero ni moglo najti razumljivega »opravičila«, se bo seveda odločil na sodišču. Osumljeni namreč ni le streljal po policistih, ampak menda tudi v trgovino (in trgovca) v Lešanah, ampak menda tudi v trgovino (in trgovca) v Leša-

Znanec z ulice

Priklican v življenje

Otrok je padel po vozišču in se poškodoval

B erem kroniko: »Ob trčenju je otrok padel po vozišču in se poškodoval.« Tako vsakdanja so nam sporočila s takšnimi vsebinami, da se dostikrat še zdrznemo ne več. Ali pa morda ob tem pomislimo na svojega otroka in ga pospremimo na pot z opozorilom na nevarnosti ceste ter s sodelavcem v službi ali znanec z ulice tragični dogodek še pokomentiramo, potem pa ... Pri ljudeh počasi tone v pozabo - bilo je ... zgodilo se je ...

Tudi pred desetimi leti, zadnje dni poletnih počitnic, so časopisi sporočali: Otroci se je v prometni nesreči hudo poškodoval. Takrat drugošolček Darko iz Veržeja.

»Prej je bil Darko živahen fant, po nesreči pa se mu je življenje obrnilo,« pravi oče Franc. Pa ne samo Darkovo, življenje cele družine, očeta in matere pa njegove leto in pol mlajše sestre. Nič več niso načrtovali, tako kot načrtuje vsaka mlada družina, kaj vse si bodo uredili pri novem domu, kako si bodo zapolnili prosti čas, kam šli na počitnice. Bil je samo še Darko - in boj za njegovo življenje. Oče in mati sta vsak dan hodila k njemu v mariborsko bolnišnico in mu pet mesecev prigovarjala, da bi ga prebudila iz kome. Podpludbe možganov po nesreči so namreč pritisnile na možgane, takrat pa, ko je odpovedal center za dihanje, so se zdravniki odločili za operacijo, ali, kot so jim rekli, za »pranje« možganov s kisikom.

»Doma pa se je stanje začelo popravljati. Postopoma, pa vendar smo napredovali,« pravi Darkova mama Božena. In Darko se je po skoraj letu dni okrevanja ponovno vrnil v šolo, nazaj v drugi razred. V začetku so mu bili novo okolje pa drugi sošolci, ki so ga postavili v središče pozornosti, zanimivi, toda to je trajalo le kratek čas. V šoli, v tretjem razredu pa je bilo treba tudi znati. Darko pa ni bil več isti kot pred prometno nesrečo, še značaja in videza je bil povsem drugačnega, predvsem pa še s težavami pri učenju, branju, pomnjenju in zbranosti. Vendar je s pomočjo učiteljev veržejske šole, ki so mu znali podati snov na drug način, dosegel cilj in končal osemletko.

»Tam so začeli s terapijami in treningom možganov, kje bi se še dalo kaj spodbuditi, preusmeriti,« je povedala mati Božena. To je bilo za vse zelo težko obdobje, saj so terapije in razgibanja otrplega telesa, ki je bilo zategnjeno v krč, Darko povzročali bolečine in se je začel upirati. Zato sta ga starša vzela domov.

»Bilo je zelo hudo,« se spominja Darkova mama Božena. Zdravniki so prispevali k temu, da je Darko po čudežu ostal živ, starša pa sta ob pomoči strokovnjakov in predvsem dobrih ljudi naredila čudež s tem, ko sta Darka ponovno naučila živeti. Ker ni požiral, sta ga s posebno hrano hranila po kapljicah, ker ni govoril, sta ga učila govoriti, ker ni hodil, sta ga učila hoditi. Življenje se je začelo znova in zaradi posledic, ki jih je Darko utrpel po nesreči, mnogo mnogo težje. Darko ni bil več tisti Darko, kot so ga imeli pred nesrečo, ampak povsem drugačen ali, kot pravi oče Franc, je njihov tretji otrok. Darko je potem, ko so ga odpustili z mariborske bolnišnice, šel z očetom v Zavod za rehabilitacijo invalidov v Ljubljani.

»Tam so začeli s terapijami in treningom možganov, kje bi se še dalo kaj spodbuditi, preusmeriti,« je povedala mati Božena. To je bilo za vse zelo težko obdobje, saj so terapije in razgibanja otrplega telesa, ki je bilo zategnjeno v krč, Darko povzročali bolečine in se je začel upirati. Zato sta ga starša vzela domov.

In kaj sedaj? Darko si je vedno želel postati trgovec. Ga odvrnilo od tega ali z njim spet začeti boj za nov cilj?

»Pripravljeni smo mu bili pomagati, da do tega poklica tudi pride,« je povedala mama Božena. Z njim so začeli delati teste in preverjali njegove sposobnosti. Ugotovili so, da bi trgovsko šolo lahko končal, vendar na drugačen način. Borut Casar, Darkov razrednik, in ravnateljica Angelca Fras sta potem veliko pripomogla k temu, da so Darka sprejeli na SETUAŠ in mu dali prostor v razredu prihodnjih trgovcev. Jeseni, ko je Darko začel šolanje, sta njegove posebnosti in potrebnost po drugačnem obravnavanju njegovim profesorjem predstavili tudi zdravnica in psihologinja z ljubljanskega Zavoda za rehabilitacijo invalidov.

»Šlo je. Pri učenju mi je vseskozi pomagal Miran Koritnik iz Ljutomer. Prihajal je k meni na dom trikrat na teden, v ponedeljek, torek in četrtek, in tisto, kar je bilo treba znati, sva se učila. Učila sva se uro in pol, potem pa sva imela deset minut odmora in potem, če je bilo potrebno, spet dalje. Učila sva se tako, da je on meni prebral, jaz sem pa za njim ponavljal. Odgovarjal sem ustno. Pisnega profesorji niso upoštevali, ker mi je zmeraj šlo slabše. S profesorji sem se dogovarjal, kdaj bom vprašan. Tudi vprašanja so mi pripravili, da sem jih predelal,« je o svojem učenju povedal Darko. Ni bilo lahko. Bili so tudi neuspehi, padci, vendar sedaj ...

»Črno na belem je. Končano je ...« se svojega velikega uspeha veselil Darko. V jesenskem roku je namreč opravil zaključni izpit in postal trgovec. Kdo mu ne bi privoščil tega veselja! In kdo ne bi priznal, da so veliko dejanje storili tudi vsi, ki so Darku in njegovi družini pri tem pomagali.

»Ne samo vodstvo šole, tudi profesorji so bili pripravljene Darku pomagati in s tem prevzeti veliko več dela. Mislim, da je to, da so profesorji, ki so otroka z drugačnimi potrebami, kot je naš Darko, spravili tako daleč, velik uspeh in ponos šole. Ne le uspehi najboljših učencev, tudi to je afirmacija za šolo,« so zveneče besede priznanja Darkove mame. Njen HVALA je še posebej namenjen Darji Celec, psihologinji na SETUAŠ, Miranu Koritniku, ki se je z Darkom učil in mu bil prijatelj ves čas šolanja, Borisu in Sonji Sunko s Centra za socialno delo Ljutomer, ki sta pomagala graditi poti sodelovanja vseh, ki so Darku pomagali do cilja, Angelci Fras in Borutu Casarju, končno pa tudi Renati Kosi, hčerki, ki je svojemu bratu ves čas stala ob strani.

Fotografije iz Darkovega albuma izpričujejo, da je bilo zanj življenje pred trindvajsetim avgustom leta osemindeset in potem. Zadržne, ki jih je Darko priložil, so z maturantskega plesa, kjer je ves srečen plesal do jutranjih ur. »Ves čas sem plesal. Do petih zjutraj.« se je spominjal svoje velike noči Darko, ki je sploh vse prelomne dogodke svojega življenja natančno »opremil« z datumi. Pomnjenje števil mu je namreč tudi po nesreči ostalo kot nedotaknjeni otoček.

MAJDA HORVAT ■

Identificirali pokojnico

T ik pred zaključkom redakcije oziroma začetkom tiskanja Vestnika smo zvedeli, da je utopljenka, katere truplo so našli v melioracijskem kanalu med Apačami in Črnci (vest o tem prinašamo na kroniki) 44-letna Marjeta Cener iz Čemelavec. Š. S. ■

Kje Alojz Kapša?

V soboto je bilo pri brodu na Krogu pri Muri srečanje oltajmerjev (voznikov oziroma lastnikov starih vozil). S svojim 41-letnim starim motornim kolesom BMW se je udeležil srečanja tudi 52-letni Alojz Kapša iz Apač, ki pa se do včeraj ni vrnil domov.

Kam je izginil? Eden izmed udeležencev srečanja je povedal, da ga je videl v soboto okrog 23. ure in ko ga je pobaral, ali še ne kani domov, naj bi mu, medtem ko je ležal na klopi, odgovoril, da bo nekaj časa še ostal pri brodu.

V Kapšovi družini so seveda zelo zaskrbljeni za usodo moža in očeta petih otrok, od katerih je najstarejši star 19 let, najmlajši pa pet let.

Medtem so našli pri brodu kapo izginulega Š. S.

Ob 90-letnici pisatelja Miška Kranjca

Doba, ko sem jaz začel pisati, je bila zmedena, razklana. Umetniki so se ali zgubljali v predmestjih med zgubljenimi ženskami, kvartopirci, goljufi in malopridnimi gostilniškimi modriani ali pa so se - kot ti iz »križarskih« vrst - odmikali od tostranosti, se igrali z an-gli, svetniki in svetnicami, z Jezusom in Marijo na tratab ob pomla-gli, večerih. Bil je čas, ko so mnogi ljudje o nebesih vedeli več kot o zemlji. Ko sem se naposled naselil v Šentjakobu, nisem gledal na ju-ga neposredno kakor nekoč otrok na svoje Prekmurje, temveč skozi soter stekla raznih barv. Hotel sme povečevati trpece življenje, a sem ga - ponarejal. Če so barake ob Ljubljani pred mojim oknom ve-le resnične, če je revščina še bila resnična, tedaj sem ženske v teh barakah z vsem mogočim nalepotičil, ko sem jih klical na oder umetnosti, opravičeval sleherno zgubljenost, krivil vesoljni svet za te barake in za vse pregrehe tega sveta.

(Pot do realizma, Mlada pota 1952) ■

razstava • razstava

Upravičenost likovne delavnice

V Galeriji Murska Sobota je na ogled razstava risb in slik udeležencev Likovne delavnice, ki je nastala v organizaciji Zveze za razvoj kulture mladih; otroško likovno delavnico je vodil likovni pedagog Štefan Červek, odrasle pa akademski slikar Mirko Rajnar

Po raznih razstavnih prostorih smo se, tako v preteklih, kakor tudi v tekočih letih lahko »prenautili« iz eno neakovostnih razstav. Vendar od teh razstav si je moral gledatelj v družbi vsaj še enega obiskovalca, saj je marsikdaj bila koncentracija »estetskega ugodja« tako zgoščena, da je lahko bila za posameznega obiskovalca »usodna«.

Priljubljenost razstava del udeležencev Likovne delavnice akad. slikarja Mirka Rajnarja izstopa v tega konteksta že po tem, da je bila zamišljena kot umetniška razstava. Tako bi tudi bilo zmotno, s strani obiskovalcev iskati, s strani ustvarjalcev pa pričakovati, da bi se v teh delih iskale umetnostne kvalitete. Namen nobene Likovne delavnice namreč ni in ne more biti ustvarjanje umetnosti. Ne smemo namreč pozabiti, da gre za razstavo študijskega dela, in da je potrebno iskati vrednote teh prizadevanj izključno znotraj teh okvirov. Edini namreč pričujoče razstave je predstaviteljski rezultat triletne delavnice. V mali galeriji so razstavljeni izjemno zanimivi otroški akvareli in risbe in slike udeležencev. Tudi motivi, ki so sami po sebi dokaj suho-

Danila Krpič: Slika, 1998

parni, recimo tihožitja, nam kažejo študijski značaj obravnave prostora, predmetov, barve in svetlobe. Toda ravno v tej suhoparnosti naslikanega je razviden napredek udeležencev, ki so z velikim trudom in s pomočjo ustreznega mentorstva dosegli dokaj visoko stopnjo šolske kvalitete. Razstava torej lahko razume-mo kot kolektivni uspeh, ki je več kot opravičil obstoj likovne delavnice. Nenazadnje me osebno zelo veseli, da se udeležencem likovne delavnice ni zdelo zamalo, da bi svojo željo po slikanju dopolnili tudi z določeno

stopnjo formalnega znanja. Slednje, kot smo se lahko v preteklosti prepričali, pa se marsikateremu, predvsem tržno usmerjeno samouku zdi povsem nepotrebno. Upam, da se bodo udeleženci zavedali meja svojih sposobnosti, tako da ne bodo kje v prihodnosti skazili zdajšnjega ugodnega kolektivnega vtisa z individualnimi »umetniškimi« prebliski. Naj jih torej samokritičnost, ki jim jo je vcepil Mirko Rajnar varuje (in tudi nas), pred tem, da bi postali taki kot tisti, za katere Erazem Rotterdamski pravi: »Nekdo si omisli podobo,

ničvreden zmakez v cinobru in oblajstu, pa jo ogleduje in občuduje, misleč, da je original Apela ali Zeuksisa«.

ROBERT INHOF ■

Razstava v Galeriji Radenska

Pokrajine neba

Slikar Andraž Šalamun in likovni kritik Andrej Medved v sproščnem klepetu

Velika oljna platna slikarja Andraža Šalamuna, dobitnika več nagrad, med njimi tudi nagrade Prešernovega sklada za cikel Sonce - naslikal naj bi več kot sto slik na to temo -, na prvi pogled prikazujejo rdečkast ali modrikast sončni vzhod ali zahod, v resnici pa so to pokrajine, kot mi je sam povedal, ki prvenstveno nastajajo v glavi, torej niso neposredna odslikava stvarnega dela dneva.

Likovni kritik in pesnik Andrej Medved, sicer vodja Obalnih galerij iz Kopra, ki je tudi posredovala omenjeno razstavo, ki jo toplo priporočam na ogled, pa je na otvoritvi dejal, da je slikar začel v ohojevski avantgardistični skupini v šestdesetih letih, zatem pa nadaljeval svojo pot.

»Andraž Šalamun, po poklicu sicer filozof, ki se ni nikoli izobrazil v smislu likovne akademskosti,« je

nadaljeval, »je individualist, neke vrste 'posebnež slikarstva', zato se je kmalu ločil od skupine. V začetku je ustvarjal pasteje, krajine, morske vedute, na razstavi 1976 v Moderni galeriji v Ljubljani po izboru dr. Tomaža Brejca skupaj s Tugom Sušnikom in Tomom Podgornikom pa se je prestavil s svojimi bizoni, ki še danes predstavljajo enega njegovih

ustvarjalnih vrhov. Pozneje se je približeval tudi drugim podobam živali, celo človeškemu obrazu, vendar v teh slikah, če sem dovolj kritičen, ni dovolj »močan«. V devetdesetih letih je nastal cikel slik Sonce, ki so nakazale nov tok v njegovem slikarstvu. Pozneje so nastajale nakakšne krajine, ki so še vedno pejsaži v modernistični obliki, v zadnjem letu pa ustvarja tudi ženske akte, s katerimi je dokazal, da je tudi izvrsten figuralik. Razstava, ki je pred nami, razkriva ponovno obujen modernistični pejsaž v neki drugi obliki: pri teh njegovih »pokrajinah neba« gre torej za nekakšno zmes sublimnega in romanticizma, ki se znova požalhnita v sodobnem slovenskem slikarstvu in tudi v poeziji. Hkrati pa ne gre pri teh delih zgolj za sublimnost, za neko vzvišenost ali poduhovljenost, ki ni zgolj čutna, temveč tudi povezana z umskimi in razumskimi kategorijami, obenem pa sublimno ni povezano z estetskim; v Šalamunovih slikah pa gre, nasprotno, za draž estetskega in sublimnega.«

Razstava torej, ki pritegne prav s svojim lirskim nabojem, z oblačno rdečino in rumenkastimi odleski svetlobe, ki dajejo občutek bega v zaumnost resničnosti in sanj.

MILAN VINCETIČ ■

MV ■

k n j i g a • k n j i g a

Tretji roman Frančka Štefaneca

Večerniško branje

Romaneska zgodba Frančka Štefaneca v njegovem najnovejšem romanu V predverju večnosti (Založba Kmečki glas, 1998) je podobno kot v prejšnjih delih postavljena v slovenskoroški milje, in sicer v predvojni čas revščine ter povojno hito socializacije podeželja, ki je v mnogočem načela tudi (njegove) družinske odnose.

Tudi tokrat spremljamo »tipičnega trojčnega podeželana« Franca Mulca, ki ga »življenje vodi za nepredvidljiv povodec«, podeželana, ki se odpravi na povojna gradbišča in delovišča za kruhom. Njegova pot je pravzaprav pot premmogih: vojnico je končal kot nemški ujetnik, se priključil s

Koroške, odslužil vojsko, z idlične rojstne vasi ga je zatem odgnalo v mesto k zidarjem, h gradnji železniškega viadukta, potem v Dalmacijo na gradbišče hidroelektrarne, kjer je povečini »delal za prazen nič«, a se je vseeno počasi in vztrajno vzpenjal po »delavski lestevici«. Kajkmalu je namreč postal delovodja, celo v partijo je vstopil, ob tem pa se je počasi krusil in vdajal alkoholu v bližnjih gostilnah, v katerih so kritikantsko, a potihem razpredali tudi o tistih nevarnih časih, ko »naj doma moli, med delavci pa se dela rdečega«.

A Franca Mulca je predvsem razganjala strast do žensk: žena Nežika, ki mu je rodila troje otrok, je ostajala doma kot daljno pribežališče, medtem ko je zahajal k vroči Emici ali usodni Marici, ki je zaradi njega celo končala v »graščini, v kateri je bolnišnica za živčno in duševno bolne«. Zaradi njegovega letanja »z rožice na rožice

ter površnosti na gradbišču ga celo vržejo iz partije, zato se vrne v Maribor, kjer kljub zasvojenosti in se vse bolj in bolj prepušča letargiji, češ »vse na tem svetu je en sam nesmisel«.

Kljub temnemu fatalizmu se njegova pripoved, pisana v realistični maniri, konča z »vzmago življenja«. Franc Mulce, ki se ima za marsikaj zahvaliti svojemu angelu varuhu, prikritemu klicalcu iz njegove podzavesti, umre spokorjen, njegov sin pa položi na njegov grob šopek rož: pripoved, predvsem pa sam konec močno diši po večerniškem branju, zato je kot nalašč za manj zahtevnega bralca, saj ponuja poleg osnovne zgodbe tudi romantizirane povojne podeželske pejsaže, ki pa jih vedno znova posenči s socialnokritičnim odtokom.

na kratko • na kratko

Murska Sobota

Od razbremenilnega kanala do druge osemletke je predvidena obnova magistralne ceste. V ta namen je po naročilu republiške uprave za ceste že izdelan projekt. Gre za dolžino 732 metrov, pri čemer naj bi uredili tudi pločnik v Cankarjevi ulici. Ni pa še izdelan izvedbeni projekt, za kar bodo morali pridobiti zemljišča za ureditev pločnika in kolesarske steze. Obnova Cankarjeve ulice pa je odvisna od zagotovljenih sredstev iz republiškega in občinskega proračuna. M. J.

Moravske Toplice

Ker je avgusta začel veljati nov zakon o pospeševanju turizma, si v občini prizadevajo ustanoviti lokalno turistično organizacijo. Ustanovljen turistično-informacijski center bi na ta način razširil svojo dejavnost. Ta zajema oblikovanje celovite turistične ponudbe, spodbujanje razvoja turistične infrastrukture, promocijo in informiranje obiskovalcev s področja turizma. M. J.

Černelavci

V letošnjem soboškem občinskem proračunu sta predvidena kolesarska steza in pločnik v Černelavcih ob regionalni cesti v dolžini 537 metrov, in sicer od križišča Dolge ulice do Goričke ulice. Takoj po soglasju Direkcije RS za ceste in izdanim gradbenem dovoljenju je predvidena gradnja te naložbe. Za tem pa bo na vrsti še odsek kolesarske steze od Goričke ulice do odcepa proti Veščici. M. J.

Nedelica

Potem ko so ugotovili, da v turniški občinski stavbi ni primernih prostorov, ki bi jih lahko dodelili Radioklubu Turnišče, so stekle priprave, da bi v ta namen preuredili del prostorov v nekdanji osnovni šoli v Nedelici. Takšen je bil tudi občinski predlog. (J. G.)

Devetdeset let mlinarice Johane Šaruga

Kdaj je bilo najtežje?

Mlin so skoraj vsak dan obiskovali oznovci

Johano Šaruga, ženo mlinarja Jožka Šaruge, smo obiskali na pobudo njene hčerke, tudi mlinarice Drage. Kramljali smo na njenem domu na Noričkem Vrhu. Prvzaprav kar v mlinu. Splačalo se je.

Johana Šaruga se je rodila 20. maja 1908. leta v kmečki družini v Lešanah. Z Jožkom Šarugo, ki je umrl 1992. leta, se je poročila 1931. leta. V zakonu sta imela dva otroka, hčerko Drago in Jožeka, ki sta se oba izučila mlinarskega poklica. Kakor mnogi mladi pari, tako sta tudi Johana in Jožko začela iz nič. Nekaj let sta mlela v mlinu na Muri v Izakovcih. Kot nam je povedala, ima na mletje v plavajočem mlinu najlepše spomine iz mlinarskega življenja. Tik pred drugo svetovno vojno sta od radgonskega »graščaka« Kuneja kupila parcelo, na kateri so začeli graditi mlin v Hercegovščaku, ki bi ga poganjala elektrika. Mlin sta ob pomoči krajanov, ki so darovali les, zgradila tako daleč, da sta

plje prizadevala, da bi zasebni mlinarja uničila. Mnogim žinam z več otroki sva pomagala tako, da sva jim dajala moko »porgo«, pogosto kako kilo podarila. V preteklosti so kmetje k mlinu vozili od daleč, posebej če so bili zadovoljni s kakovostjo moke in »dobro« mero, ki jo je za stranko namenil mlinar.

Oba sta imela svoje mline, Bela v Črešnjevcih, Feri, mož pesnice Milene Šaruga, pa na

90-letna mlinarica Johana Šaruga z Noričkega Vrha pri Gornji Radgoni. – Foto: L. Kr.

lahko mlela na kamen. Po požaru Gjørkešovega mlina na Muri v Gornji Radgoni med drugo svetovno vojno, sta v poslopje postavila prvi valjni mlin. To je bil obnovljeni »volcn« ali »valekar«, tako so rekli mlinu na valje, ki je ostal na pogorišču Gjørkešovega mlina. Sčasoma so dodali še tri valjne mline.

Čeprav se je Ivana tri leta učila za šiviljo, se je pri možu priučila mlinarstva. O svojem novem mlinarskem poklicu in življenju v mlinu je povedala: »Tako ko sem se spoznala s svojim Jožkom, sem vedela, da bom postala mlinarica. To tem bolj, ker

Meleh. Moja prva naloga je bila, sprejemanje zrnja in menjava, se pravi izdaja moke. Sčasoma pa sem se priučila vseh del v mlinu.

Kot sem že povedala, imam najlepše spomine na mletje v plavajočem mlinu v Izakovcih. Ob zgraditvi lastnega mlina na Noričkem Vrhu sem doživela pravo mlinarsko srečo, to je mletje v svojem mlinu. Toda to so nam zagrenili v prvih povojnih časih. Mlin je skoraj vsak dan obiskala ozna, ki je kontrolirala mletje. Pogosto so moža vodili na zašišanje samo zato, da bi mlin stal. Oblast si je na vse kri-

plje prizadevala, da bi zasebni mlinarja uničila. Mnogim žinam z več otroki sva pomagala tako, da sva jim dajala moko »porgo«, pogosto kako kilo podarila. V preteklosti so kmetje k mlinu vozili od daleč, posebej če so bili zadovoljni s kakovostjo moke in »dobro« mero, ki jo je za stranko namenil mlinar.

Mlinarica Johana nas je peljala k mlinskemu kamnu, katerim sta začela z mletjem žiti lasten mlinarski kruh. Tega sta ohranila in je sedaj dragoceni zgodovinski eksponat. Pogled na kamen, »pajtkišto«, na kladihva ostrenje, lesene škafe, lesena pata za mešanje moke je paša za oči. Zanimivost sta konzola za dviganje zgoraj vrtljivega mlinskega kamna, podstavek, na katerega so položili kamen, ko so ga ostro Johano smo posneli o kar starejšo mlinarico v Prlekiji na mlinski kamen, s kateri v preteklosti mleli v vseh potokih in rečnih mlinih. Mnogi mlinarji so ga uporabljali za mletje »mečke«, to je krmilo za mletje tudi v času, ko so zrnje mleli valjčnimi mlini. Oves je napajali mleti s kamni, saj je njegovina pina težko meljiva.

Zgodba mlinarice, katere mlin se je za vedno ustavil 1992. leta je dolga, zato je ni mogoče v slojoti zapisati. Kot zanimivost dodamo, da je mlinarica, »ko se zmleli »šaržo«, iz pridobljene moke vsakokrat spekla »kruh« tako »testirala« kakovost moka. V Šarugovem mlinu so že zgodaj uvedli menjavo zrnja in moko. Imeli pa so stranke, ki so hotele imeti moko iz lastnega zrnja. Temu so ustregli, če je bilo najmanj 300 kg zrnja. To je kratka življenjska zgodba mlinsogovornice, obenem pa spomina na mlinarje, ki jih je »povojni čas, kakor mnoge poklice,« počastitev 90-letnice, večjega najstarejše mlinarice v Prlekiji rju in Prlekiji.

LUDVIK KRAMBERGER

Krepki ljudje v romskih zaselkih Vanča vas in Borejci

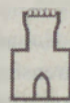

To je razvidno tudi s fotografije, ki smo je posneli na nedavnem tekmovanju v vlečenju vrvi, kjer so prejeli odličje občine Cankova - Tišina. V kraju se dokaj aktivno ukvarjajo s športom, saj imajo klub malega nogometa, igrajo pa tudi redni nogomet; daleč naokrog pa je znano tudi tamkajšnje kinološko društvo, ki pripravi vsako leto tekmovanje štiriinožcev. – Foto: F. Kuhar

Ljudje, nimate devet življenj!

Življenje ni mačji kašelj. Hitro vam kakšno naprede. Ker pa ljudje nimate devet življenj, je prav, da takrat, ko razpredate o načrtih za prihodnost, pomislite tudi na življenjsko zavarovanje. Življenjsko zavarovanje Slovenice je donosna naložba in zanesljiv porok za varno prihodnost vas in vaše družine.

Prijazno vas vabimo, da nas obiščete ali pokličete na tel. št. 061/159 73 80. Dogovorili se bomo za neobvezno, natančnejšo predstavitev naše ponudbe.

SLOVENICA
zavarovalniška hiša d.d.

življenjsko zavarovanje

na kratko

Gornja Radgona

Kmetijska zadruga Gornja Radgona bo tudi letos odkupovala tako imenovana industrijska jabolka. Odkup bo stekel po 20. septembru. Lani so odkupili 309 ton tovrstnih jabol, letos pa pričakujejo še večji odkup. (F. Kl.)

Ižakovci

Pred letom dni so se krajanje Ižakovci na referendumu odločili, da bodo obnovo in dogradili vaško-gasilski dom, v njem pa hkrati uredili tudi prostore za otroški vrtec in večnamensko dvorano s 350 sedeži. Dom je medtem že pod streho, predračunska vrednost do tretje gradbene faze pa je 15 milijonov tolarjev. Zdaj pričakujejo še sredstva Občine Beltinci ter Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije, tako da bi lahko čimprej končali vsa dela. (J. Ž.)

Apače

To jesen naj bi se začela pripravljati dela za dograditev osnovne šole v Apačah (dodatnih učnih prostorov in telovadnice), pa tudi kot kaže, vse skupaj nekeje zapletlo, tako da naj bi se po neuradnih informacijah gradnja začela šele leta 2002. Apaški učenci in učitelji pa se bodo morali naprej stiskati. Verjetno bodo občinski svetniki ponovno našli grešnega kozla, saj že isčejo krivce za storjene napake. (B. Macuh)

Ziberci

V poletnih mesecih so v kraju končno uspeli preurediti gasilski dom. Krajanje se sedaj sprašujejo, kdaj bodo dobili še primerno vozilo, saj si s tem, ki ga imajo, ne morejo veliko pomagati. Upajmo torej, da ne bo prišlo do večjega požara, saj bodo ziberski gasilci lahko opazovali pri gašenju. (B. Ma)

Domača obrt v Trimlinih

Vitraž polepša stanovanje

Dobili potrdilo komisije o kakovosti

Vitraž je bil že od nekdaj v našem okolju kot lepo oblikovan prizor iz biblijskih zgodb v oknih cerkva. Manj pa so se ljudje odločali, da bi ga imeli tudi doma. Tatjana in Dejan Boher iz Trimlinov pri Lendavi sta dobila idejo, da bi se tudi sama lotila te dejavnosti, ko sta vitraž videla pri sosedovih, ki so ga vstavili v hišna vrata.

Najprej sta se lotila nekaj izdelkov bolj poskusno, za domače potrebe in znanice, kmalu pa sta se nad tem navdušila in dobivala naročila tudi od drugod. Oba sta sicer zaposlena, zato to dejavnost opravljata predvsem popoldne in ob koncu tedna. Še posebno se je za to navdušila Tatjana, ki ima že od malih nog žilico za oblikovanje. V deželi ob Muri se za zdaj, kot pravita, s to dejavnostjo ukvarjata le onadva. Pred časom pa sta dobila tudi potrdilo o kakovosti, ki jima jo je podelila komisija za preverjanje izdelkov domače in umetne obrti, ki jo je podpisal predsednik komisije dr. Janez Bogataj.

Ljudsko obrt, s katero se ukvarja, je Tatjana predstavila: »Vitraž ni preprosta slika s čopičem na steklo, ampak je sestavljena iz mnogo, lahko tudi več kot tisoč skrbno izrezanih in zbruseni koščkov raznobarnega stekla, spojenih s svinčnimi profili ali oblepljenih z bakreno folijo in spojenih s cinom. Za izdelavo slik se danes uporablja več kot 2000 raznobarnih stekel različne kakovosti. Stranka lahko vzorec, ki ga želi imeti, prinese s seboj ali pa si motiv izbere iz katalogov, ki jih imamo. Motivi so rastlinski, živalski, verski, abstraktni in podobno. Vsak izdelek je pravzaprav unikat, ki terja veliko mero natančnosti in

prakse pa sta z Dejanom že dobila občutek, da se steklo pravilno lomi.

Pri izdelku so pomembne barvne kombinacije in postavitev izdelka tako, da nanj svetloba pravilno pada in se dobi ustrezna svetlobna igra, da se s pomočjo

Tatjana v delavnici sestavlja nov vitraž za vrata.

potrpežljivosti. Pred leti se je poleg cerkva vitraž v našem okolju marsikje uveljavil tudi kot dodatna dekoracija gostiln in bistrojev, šele zadnja leta pa se vse več ljudi odloča za oplešanje vhodnih (termopan kombinacija) in notranjih vrat, oken, vitrin, kuhinjskih elementov in svetil.

Ko se je lotila te dejavnosti, se je želela Tatjana o tem še dodatno izobraziti, vendar v Sloveniji o tem ni našla nobene literature. Potem pa ji je sorodnik iz Anglije poslal knjigo, ki jo je preštudirala. Na začetku so bile seveda težave pri rezanju in sestavljanju stekla, saj je pri tem treba biti zelo natančen. Z več

tega ustvari v prostoru ustrezno razporeženje in drugačno doživljanje prostora. Doslej sta na ta način poleg stanovanj poskrbela tudi za zasteklitev v lendavski knjižnici. Doma sta si uredila delavnico in si tudi priskrbeli vso potrebno orodje.

Vendar pa je vitraž veliko bolj kot v Sloveniji uveljavljen v zahodnoevropskih državah, še posebno Angliji, precej pa ga je tudi v Združenih državah Amerike. Vendar pa Tatjana opaža, da se ljudje hitro navdušijo, če izdelek vidijo, zato imata tudi sama na ta način okrašenih kar nekaj vrat v svoji hiši, pa tudi lestenece, kjer si lahko to tudi ogledajo.

JOŽE GABOR ■

V Turnišču najprej o vrtcu

Podražitev za 8 milijonov?

Še letos nameravajo celovito urediti okolico župnijske cerkve, za kar bodo v občinskem proračunu zagotovili 3 milijone tolarjev – Kaj pa turniški obrat Planike?

Potem ko je turniški občinski svet na junijski izredni seji sprejel sklep, da se izbere za izvajalca adaptacije vrtca v Turnišču podjetje Gidos iz Lendave (v sodelovanju s podjetniki in obrtniki iz občine), so dela hitro stekla. Medtem je skoraj že vse nared.

Sliši se lepo in prav, vendar so imeli pri tej naložbi številne probleme. Vrednost pogodbenih del je bila določena na nekaj manj kot 24 milijonov tolarjev, med gradbenim posegom pa je bilo potrebno postoriti več stvari, na katere niso računali in jih tudi finančno ovrednotili. Tako naj bi bil račun na koncu večji za okrog 8 milijonov tolarjev. Podjetje Gidos se je obvezalo, da bo za dela, ki jih investitor ne bo mogel poravnati iz zagotovljenih sredstev v proračunu, odobril posojilo (TOM + 4-odstotna obrestna mera). In brez tega očitno ne bo šlo. Poleg tega se bo potrebno dobesedno boriti še za sredstva iz državnega proračuna, na katera lahko računajo v celoti šele prihodnje leto. Vrtec je torej obnovljen in je videti skoraj kot nov, s finančnim orehom pa se bo potrebno še precej mučiti.

Sledil je zelo podroben pregled – od postavke do postavke –, koliko denarja se je do konca prvega polletja steklo v občinski proračun ter koliko in za kakšne namene so potrošili denar. Ob tem so sprejeli tudi sklep, da bodo v letošnjem proračunu (najbrž z rebalansom) zagotovili 3 milijone tolarjev kot delež občine pri predvideni 12-milijonski naložbi turniške župnije za ureditev okolice cerkve. Sklep so sprejeli soglasno, čeprav se je nekaterim zdelo, da gre za preobsežno oziroma predrago naložbo.

Proti koncu seje je beseda nanesla tudi na obrat Planike v Turnišču, češ naj bi tudi občina zavzela kakšno stališče do problemov, ki so povezani s stečajem celotnega podjetja in še posebej njihove tovarne. Po mnenju župana Jožeta Koceta se občina nima kaj vmešavati v poslovne odločitve podjetja, posledice v turniškem obratu pa naj ne bi bile tako hude, kot se govori. Delo naj bi namreč izgubilo manj kot 123 delavcev. Sicer pa pričakujejo, da bo v Turnišče kmalu ponovno prišel gospodarski minister Metod Dragonja.

JOŽE GRAJ ■

Radenci

Občina Radenci bo v našem tedniku Vestnik objavila razpis za pridobivanje sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini za leta 1998. V ta namen so zagotovili v proračunu 1,6 milijona tolarjev, 4,8 milijona tolarjev pa bo delež Pomurske banke, tako da bo skupen znesek 6,4 milijona tolarjev. Za samozaposlovanje bodo lahko prejeli prosilci do milijon, za širitev poslovanja pa do 1,2 milijona tolarjev. (J. G.)

Sreda - 9. september

Tradicionalni dan veletrgovine Potrošnik

Tradicionalni dan veletrgovine proizvajalcev je ta dan na stojnjih pred Blagovnico v M. Soboti pripravilo pokušinske prodaje svojih izdelkov. Vsake pol ure se na mikrofon na odru pred Blagovnico izgovarjajo slovenski...

Bo kaj za pod kljun

Pri Nedokovih v Žepovcih imajo dve kravi, za kateri hodijo vsak dan kositi svežo travo. Pred nedavnim, ko so bile v naših krajih še štoklje, se jim je ena pridružila, tako da si je sedla kar na kabino traktorja in opazovala, če bo med košnjo kaj hrane tudi zanjo. (L. Kramberger)

Srečanje Hericev

Na Heričevi domačiji na Cvenu so se sešli zadnje avgustovsko soboto bratranci Herici in njihovi potomci. Pripeljali so se iz Ljubljane, Jesenic, Medvoda, Poljčan, Maribora, Radenec, Veržaja ... Pobudnika srečanja sta bila Anton Heric iz Radenec in Franc Heric s Cvena. To je bilo pravzaprav že drugo srečanje roda Heric, katerega korenine so v Vogričevcih; prvič so se srečali pred nekaj leti v Stanovnem v ormoški občini. Na tokratno druženje in pogostitev je prišlo okrog 60 ljudi, ki so v sorodstvenih vezeh. Sklenili so, da bodo to obliko druženja nadaljevali in da se bodo spet sešli prihodnje leto, in sicer na domačiji prednikov v Vogričevcih. – Š. S.

Dež ni premagal Lendavske trgateve

Če je nekaj tradicionalno, zakoreninjeno in zanimivo, bo pritegnilo množico ljudi od blizu in daleč, pa naj pada dež ali toča. Tako bi lahko zapisali tudi za minulo Lendavsko trgatev, ki jo je Turistično društvo Lendava organiziralo na mestnih ulicah v soboto, 12. septembra

Mnenja o tem, ali je bila tokratna 16. ali 23. prireditev po vrsti, so deljena. Predsednik pripravjalnega odbora in direktor Term Lendava Aleksander Varga trdi, da se je Lendavska trgatev začela že 1975. leta, ko so jo organizirali na željo gostov iz Koroške. Takrat so se s kolesljem, sodom vina in pereci zapeljali skozi mesto, delili pence in vino in vabili ljudi v petišovski kamp, kjer je bila osrednja prireditev. S povorko po mestu so pričeli 1983. leta. Zaradi velikega tovarnega prometa so potem v devetdesetih letih enkrat organizirali prireditev na dvorišču pred občino, drugič pa na travniku nasproti avtobusne postaje in hotela Elizabeta. In takrat so tudi rekli: »Ne.« Lendavska trgatev spada v središče mesta, povorka mora potekati po lendavskih ulicah.

V soboto jim je spet nagajal dež. Kljub temu je na prireditvi sodelovalo okrog 500 nastopajočih; odpovedalo jih je le okrog 80.

V povorki so nastopali domačini iz Turnišča, Gaberja, Doline, Čentibe, Hotize, Bistrice in Petišovec, številni obiskovalci so lahko opazovali tudi izdelovanje izdelkov domače obrti, v kulturnem in zabavnem programu v popoldanskem času pa so nastopale skupine iz Pernice, Trbovelj, Brežic, Madžarske, Slovaške, Hrvaške, Sl. Bistrice, Šentilja, Krškega in Kopra.

Že v petek se je v mestnem parku začel vinski festival, na katerem so se predstavljala številna vinogradniška društva in kleti iz celotne severovzhodne Slovenije.

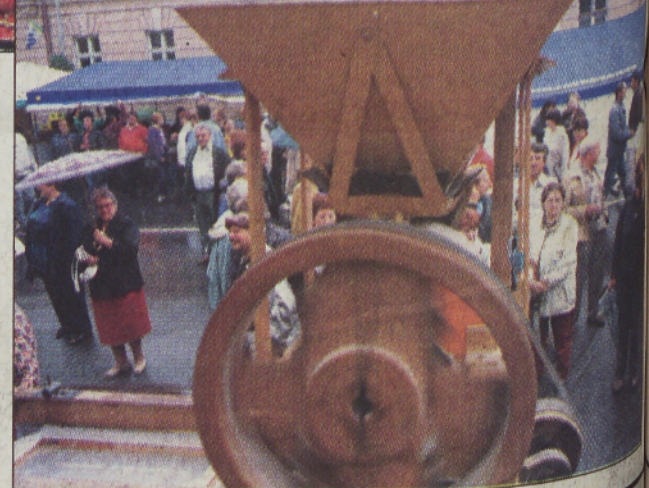
Zvečer so tekmovali v kuhanju bograča - najboljši je bil Magdin bograč iz Radmožanec, drugo mesto je zasedel g. Šimonka, tretje pa kuharji Term Lendava.

In kdo je bil najboljši v prikazovanju običajev, kmečkih del in opravil? Vsi so bili dobri, pa najsi so imeli s sabo vinsko kraljico, dišali po bučnem olju ali bili beli od moke, ki so jo domiselno mleli na vozu.

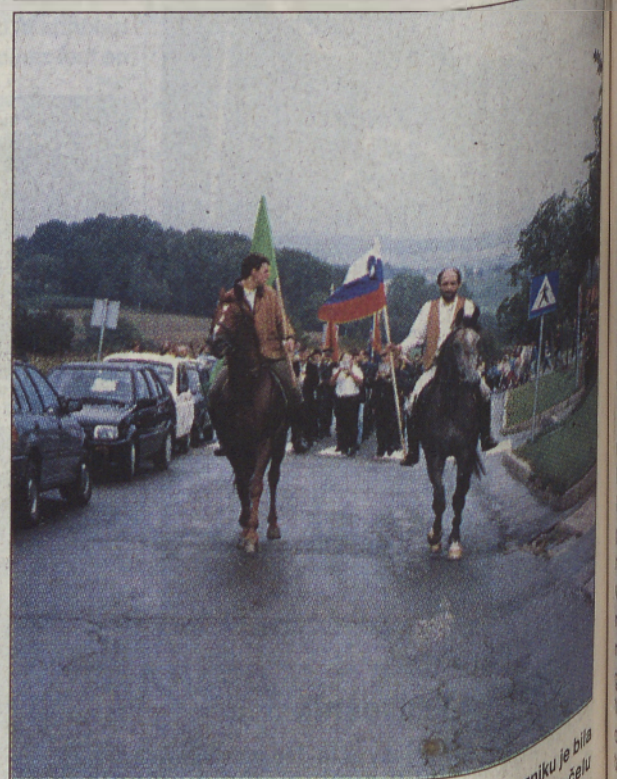

BERNARDA B. PEČEK
FOTOGRAFIJE:
NATAŠA JUHNOV ■

DAEWOO FUTURA SYSTEM
MOTOR LJUTOMER
☎(069) 84 280

Zakaj praznik KS Mala Nedelja v tem času?
15. septembra leta 1867 je bilo v Bučkovski grabi množično zborovanje, imenovano beseda, na katerem se je zbralo okrog 5.000 ljudi. Lahko bi rekli, da je imelo to zborovanje tudi značaj tabora, kakršni so se vrstili kasneje drugod po Sloveniji (prvi je bil pred 130 leti v Ljutomeru), saj so na njem poudarjali zahtevo po enotnosti in zedinjenju slovenskega naroda.

Kot posebnost osrednje prireditve ob krajevnem prazniku je bila povorka, ki je krenila na pot izpred nove osnovne šole, na čelu pa sta bila konjenika. (Foto: J. G.)

NAGRADNO ŽREBANJE: 3 x DAEWOO MATIZ!

Srečko dobite z nakupom novega avtomobila **DAEWOO**

DAEMOBIL PTUJ Ob Dravi 3 a, Telefon 062/783-828, faks 783 832

Žrebanje bo ob koncu leta -
samo za lastnike avtomobilov
kupljenih pri DAEMOBILU!

Matiz
SLADKI AVTO

MATIZ JE ŽE TU! CENA: 1.149.999,- SIT

Finančna rešitev za vsakogar! Krediti in lizing na položnice do 5 let! Poplačilo vseh starih kreditov, kreditov novih z obvezno mero za od TOM + 3,5%. Možnost mirovine štara za 1999!

VESTNIK, 17. september 1998

Zgodilo se je ...

Hrastje - Mota: Spet je gorelo

Pred nekaj tedni je udarila strela v eno od domačij v Hrastju - Moti, zaradi česar je bil spet požar v tem kraju. 10. septembra je namreč zagorelo gospodarsko poslopje kmetovalca M. B. Ogenj ga je povsem uničil, zgorle pa so tudi bale sena in slame. Ogenj so pogasili domači gasilci, škoda pa znaša 500.000. Vzrok požara še ugotavljajo.

Murska Sobota:

Napadalec pred »ekonomsko«

8. avgusta ob 17.30 je v neposredni bližini EŠ v Murski Soboti neznanec napadel dijaka Borisa L. in ga z roko udaril v obraz, po čemur je na tla in mu strgal uro z desne roke, nato pa zbežal. Policisti so med poizvedovanjem ugotovili, da je obsojanja vredno dejanje storil starejši mladoletnik Goran B.

Gederovci: Pištola na meji

11. septembra so policisti z mejnega prehoda v Gederovcih našli v osebnem avtu nekega avstrijskega državljanca plinsko pištolo in 24 nabojev zanjo. Nedovoljeno orožje so zasegli, tihotapca pa prijeli sodniku za prekrške.

Cven: Mine na njivi

12. septembra je Andrej S. iz Krapja oral njivo v bližini Cvena in našel dve mini, kalibra 82 milimetrov. Ravnal je pravilno: najdba je sporočil policiji, nakar je prišel regijski pirotehnik in mini odstranil.

Odranci: Vlomilec na igrišču

Med 10. in 12. septembrom je nekdo vlomil v prostore NK Odranci. Vanje je prišel skozi okno. Odnesele je šest nogometnih žog in nogometašem povzročil za 57.000 tolarjev škodo.

Murska Sobota:

Zginil poškodovan avto

Okoli 8. je 12. septembra ob 15.30 pustil svoj poškodovan citroen AX na travniku ob Noršinski cesti v Murski Soboti. Ob 19. uri se je vrnil, toda avta ni bilo več! Policisti so ugotovili, da sta Boris P. in Dejan J. odvedla avto, ne da bi jima lastnik to dovolil, in ga dal Borisu P. Kaj pa zdaj?

Murska Sobota:

S silo v zdravstveni dom

Med 12. in 14. septembrom je nekdo vlomil skozi priprto okno v letne prostore zdravstvenega doma v Murski Soboti. Od tam je potem odšel do vrat dispanzerja za duševno zdravje, jih s silo telesa odprl, nato je odkril omarico z zdravili in iz nje ukradel 25 ampul različnih zdravil.

Mačkovec: Policisti streljajo

Med 14. avgusta, so začeli pomurski policisti z vadbenim streljanjem s pehotnim orožjem na strelišču v Mačkovec. Streljanje, ki je med 8. in 14. uro, bodo sklenili 29. septembra. Krajane Mačkovec, Kušanovec, Križevac in Stanjevec opozarjajo, da je vsako zadrževanje in gibanje v bližini strelišča smrtno, zato naj se ne zadržujejo na širšem območju strelišča. Seveda je opozorilo namenjeno tudi nedomačinom, ki bi jih pot utegnili zanesti v te kraje. Š. S.

Pri Mali Nedelji je bil velik praznik

Kako jim je vse to uspelo?

... slovesnosti je bila tudi ljubljanska županja Vika Potočnik

V kraju tam okrog Male Nedelje, prej Bučkovec, dolgo niso imeli priložnosti proslavljati kakšne pomenj pridobitve. V zadnjih petih letih pa so uspeli zgraditi novo hišo z vrtom, urediti nove prostore za zdravstveno ambulanto, zgraditi 2 nova vodovodna omrežja, zgraditi novo mliško mlinico, zgraditi novo pošto in še kaj bi lahko omenili. Sprašujejo, kako jim je uspelo.

... lahko slišali v uvodnem govoru predsednika KS Male Nedelje Vika Vajde - minuli osrednji prireditvi ob 5. krajevnega praznika, saj imajo krajevni sodelavci, dokaj visokimi obsegi. Zaposlenim odte- ... od plače, kme- ... 30 odstotkov ... dohodka. Poleg ... primerih skle- ... s katerimi

so se posamezna gospodinjstva zavezala, da bodo primaknila k naložbi od 20.000 do 200.000 tolarjev.

Glavni razlog za tokratno proslavljanje krajevnega praznika pa je bila otvoritev novega poštnega poslopja pri Mali Nedelji. Generalni direktor Pošte Slovenije Alfonz Podgorelec je na otvoritveni slovesnosti med drugim povedal, da je bila vrednost te naložbe okrog 63 milijonov tolarjev, novo poslopje pa meri 62 kvadratnih metrov. V njem so uredili dve okenci za poslovanje s strankami in dve telefonski govornici. Obenem so v tej stavbi uredili prostore za krajevni urad, krajevno skupnost in turistično društvo pa še dva počitniška bungalova za letovanje poštne delavcev in eno stanovanje. O pomenu te pridobitve in nasploh o razvoju telefonije v Sloveniji pa je spregovoril direktor republiške uprave za telekomunikacije Marko Cuk.

Krajevna skupnost Mala Nedelja se je ob tej priložnosti posebej zahvalila tudi upravniku poslov-

ne enote Pošte Slovenije v M. Soboti Matiji Sobočanu (uokvirjeno posvetilo pošti), priznanja krajevne skupnosti pa so podelili domači godbi na pihala, gasilskemu društvu, KO RK, skupini Vaški pevci,

OŠ Mala Nedelja, Nogometnemu športnemu društvu, Milici Bezjak, Stanislavu Sovcu, Francu Vitezniku, Mirku Karbi in Ludviku Bratuši (Ljutomerski župan). JOŽE GRAJ ■

Slovesnost ob novem poštnem poslopju pri Mali Nedelji. Udeležila sta se je tudi ljubljanska županja Vika Potočnik in poslanec v državnem zboru Jože Špindler, v kulturnem programu pa so nastopili učenci OŠ, Vaški pevci, godba na pihala in registri LD Bučkovec.

Nedeljska slovesnost v Borecih

Pomlajena stoletnica

Kdo je bil dr. Ivan Križanič?

1843. leta, torej pred 155 leti, se je rodil v Borecih Ivan Križanič, ki je postal duhovnik. Bil je tudi nabožni in teološki pisatelj ter karitativni delavec, ki je ustanovil marija-nišče - dom za slovenske hišne pomočnice. Bil je tudi goreč častilec Marije in leta 1886 je obiskal svetišče v Lurdu. Svoje potovanje je opisal v knjižici Lurška božja pot. V svoji domači vasi Boreci je potem spodbudil svoje rojake in tudi sicer veliko pripomogel, da so ob veliki cesti pozidali lično kapelico lurske Matere božje. Postavili so jo na mestu, kjer je bila dotlej mlaka.

Marijino kapelo so dogradili v Borecih pred 100 leti: 1898. leta. Obnavljali so jo v letih 1930, 1968 in 1988, ko so jo nanovo prekrili. V letošnjem letu pa so se odločili za temeljito obnovo: pre-pleskali so notranjost in zunanost, obnovili so vhodna vrata in elektrificirali zvonjenje. Dela so stala okrog milijon tolarjev. Večino denarja so seveda zbrali Borečani (zaposleni in upokojeanci vsak po 5.000 tolarjev). Domačini so zbrali na ta način 800.000 tolarjev, preostalo pa so primaknili drugi dobrotniki, tudi občina Ljutomer.

V nedeljo, 6. septembra, ob 11. uri je križevski župnik Štefan Vinkovič blagoslovil obnovljeno, sicer pa že 100 let staro kapelico. Na slovesnosti sta pela moški pevski zbor iz Križevac pri Ljutomeru in domače (boreške) ljudke pevke. Po obredu je bila pogostitev za vse, ki so pomagali pri obnovi kapele oziroma so se udeležili blagoslovitve. Bilo je kar prijetno druženje vaščanov te male vasi in njihovih gostov. Med otvoritvenim nagovorom in pozneje med druženjem so se spomnili tudi svojega slavnega rojaka dr. Ivana Križaniča, ki je postal celo stolni dekan, umrl pa je 1901. leta. Mnogi so prebrali tudi faksimile knjižice o njegovem življenju, ki je izšla 1903. leta. Š. SOBOČAN ■

Kakih 350 ljudi se je zbralo na blagoslovitveni slovesnosti v Borecih in poznejši pogostitvi na prostem. »Častili« so gostoljubni domačini. - Foto: Š. S.

Nevsakdanji dogodek v Kamenščicah

Policija in Romi

Romi hoteli obračunati s policisti

To, da tu in tam zavre kri Romom iz njihovega zaselka Kamenščice v Črenšovcih, ni nič posebnega; nenavaden pa je dogodek, ki se je zgodil v sredo, 9. septembra: počila je pištola!

Omenjenega dne je Kristina Šarkezi prijavila lendavskim policistom, da jo mož Josip tepe. Ob 15.20 so policisti posredovali. Brž so ugotovili, da sta bila oba vinjena in sta si med preprirom in pretepom grozila celo z umorom. Očitno je bil se najbolj vztrajen Josip, ki se ni pustil pomiriti, še več: proti policistom je mahal z mačeto. Ti so ga s strokovnim prijemom obviadali in pokicali "marico", da bi ga odpeljali do iztrez-

nitve v prostor za pridržanje. Takrat pa se je nenadoma zbrala okrog policistov večja skupina Romov, ki jim očitno njihov obisk ni bil všeč, zato so hoteli z njimi (policisti) obračunati. Ni ostalo le pri besednih grožnjah, ampak se je 14-letni sin zakoncev Šarkezi celo približal policistom in grozil z mačeto. Policistka Darja V. je v samoozbrambi iztekla službeno pištolo, jo napela in napadalce opozorila, da bo streljala. S tem pa očitno Romov iz črenšovskega romskega zaselka Kamenščice ni prestrašilo, kajti že omenjena Kristina Šarkezi je udarila z lesenim ročajem metle policistko v zapestje, zato se je sprožila policistkina pištola. Zgodila se je nesreča, kajti krogla je zadela v levo podlaket policista, ki je stal v bližini.

Takrat se je pripeljalo na kraj dogodka oziroma kršitev več policijskih patrulj, ki so uspeli Rome pomiriti. Pri intervenciji so bili poškodovani štirje policisti. Policist, zadet s kroglo iz pištole, je ostal na zdravljenju v bolnici.

Pa Josip in Kristina, ki sta vse to "zakuhala"? Odpeljali so ju in pridržali do iztreznitve. Zoper tiste, ki so neposredno napadli policiste in/ali so jim preprečevali uradno dejanje, bodo podali kazenske ovadbe na državno tožilstvo.

Potek celotne intervencije v Kamenščicah v Črenšovcih bo sicer podrobno proučila posebna komisija, ki so jo oblikovali na UNZ v Murski Soboti. Š. S. ■

Pretresljivo

Truplo v kanalu

Kdo je pokojnica?

V nedeljo, 13. septembra, ob 13.30 je občan, ki je sicer iskal gobe, našel v melioracijskem kanalu med Apaci in Črnci razpadajoče truplo ženske srednjih let. O tem je seveda obvestil policijo.

V torek nam v uradu kriminalistične službe UNZ v Murski Soboti še niso mogli povedati kaj več o najdbi, razen to, da bodo truplo pregledali strokovnjaki sodne medicine in potem podali pisno poročilo. Za zdaj še tudi ni znana identiteta pokojnice, prav tako pa tudi ne, ali je umrla naravne smrti ali jo je kdo pahnil v kanal. Š. S. ■

IZŽREBANCİ POTROŠNIKOVE NAGRADNE KRIŽANKE, OBJAVLJENE V VESTNIKU 3. SEPTEMBRA 1998

1. NAGRADA V VREDNOSTI 20.000 SIT Sandra Bertalančič, Štefana Kovača 17, 9000 Murska Sobota;
2. NAGRADA V VREDNOSTI 15.000 SIT Aljoša Donša, Panonska 5, 9250 Gornja Radgona;
3. NAGRADA V VREDNOSTI 10.000 SIT Bojan Budja, Ul. dr. Anteja Trstenjaka 9, 9240 Ljutomer;
4. NAGRADA V VREDNOSTI 5.000 SIT Nina Rojnik, Mlinska 8, 9241 Veržej;
5. POTROŠNIKOVA MAJICA Marta Mačovec, Ciril Metodova 17, 9000 Murska Sobota
6. POTROŠNIKOVA MAJICA Angela Farič, Kroška 60, 9000 Murska Sobota
7. POTROŠNIKOVA MAJICA Janko Kondrič, Finžgarjeva 29, 9252 Radenci
8. POTROŠNIKOVA MAJICA Tina Sušec, Boreci 31, 9242 Križevci pri Ljutomeru
9. POTROŠNIKOVA MAJICA Bojan Meško, Ravenska cesta 74, 9231 Beltinci
10. POTROŠNIKOVA MAJICA Ivan Pušenjak, Cvetlična 5, 9240 Ljutomer

Prva državna nogometna liga

Rudar : Mura 2 : 2

Velenje - Igrišče ob jezeru, gledalcev 1.300. Sodnik: Žunič (Kranj). Strelci: 0 : 1 Cipot (5), 0 : 2 Cipot (20), 1 : 2 Vidojevič (33), 2 : 2 Brezič (65).

Potrošnik : Primorje 1 : 1

Beltinci - Stadion v športnem parku, gledalcev 1.500. Sodnik: Kos (Prevalje). Strelca: 0 : 1 Vulič (53), 1 : 1 Škafar (76).

Potrošnik: Šiftar, Zemljič, Ulen, Mirtič (Antolini), Tratnjek, Kokaš, S. Baranja, Novak (Škafar), Halimi, Adjei, Dobi.

Druga državna nogometna liga

Nafta : Šmartno 1 : 1

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 300. Sodnik: Babnik (Ljubljana). Strelca: 0 : 1 Smajlovič (38), 1 : 1 Uroša (43).

Nafta: Magdič, Novak, Šabjan, Drvarič, Gabor, Uroša, Baša (Gomboc), Bedo (Koš), Tompa (Tratnjek), Gerencner, Hozjan.

Tretja državna nogometna liga

Čarda : Bakovci 1 : 1

Martjanci - Igrišče Čarde, gledalcev 200. Sodnik: Vesenjaj (Ptuj). Strelci: 0 : 1 Berendijaš (19), 1 : 1 Čigut (53).

Čarda: Gergorič, Cifer, Jaklin, Čigut (Lang), Meničanin, Čarni, F. Hovat, D. Horvat, Krapec, Titan, (Čmor), Kerec.

Bakovci: Talaber, Papič, Žekš, Holcman, Buzeti, Gerendaj, Mesarič (Horvat), Berendijaš, Verban, (Ulen), Krančič, Recek (Matuš).

Kobilje : Turnišče 1 : 2

Kobilje - Igrišče Kobilja, gledalcev 150. Sodnik: Plošnik (Radlje). Strelci: 0 : 1 Lutar (28), 0 : 2 Kovač (38), 1 : 2 M. Bukovec (61).

Kobilje: Zver, S. Bukovec, Kocet, Šijanec, J. Bukovec, Nemet, Horvat, Laci (Kovač), Gruškovič, M. Bukovec, Trajber.

Turnišče: Lebar, Prša, S. Kovač (Pucko), Jovanovič, Vegič, Cener, Kreslin, Ternar (Resnik), Mujdrica, Lutar, L. Kovač (Ritlop).

Polana : Kema 2 : 1

Velika Polana - Igrišče Polane, gledalcev 250. Sodnik: Velički (Maribor). Strelci: 1 : 0 Klujber (43), 2 : 0 Klujber (77), 2 : 1 Rakar (83).

Polana: Žizek, Z. Hozjan, Pal, Laki, K. Hozjan (Zver), Lackovič, Klujber, Antolin, Horvat (Cvetko), Jaklin (Vori), B. Hozjan.

Kema Puconci: Maučec, Kološa, E. Kutoš, Kosi, Kardoš, Kuhar, Gergorič, Škedelj (J. Kutoš), Bočkorec, Baranja, Banfi (Rakar).

Reno Škafar : Beltrans 3 : 1

Bratenci - Igrišče Reno Škafar, gledalcev 150. Sodnik: Zorman (Draža vas). Strelci: 1:0 Lipič (2), 2:0 Smodiš (8), 2:1 Hanžekovič (32), 3:1 Lipič (88).

Reno Škafar Bratenci: Kuzma, D. Horvat, Kref, Lopert, Čor, Rozmarič (Vogrin), Miholič, Tratnjek, Lipič, Forjan, Vinkovič (M. Horvat).

Beltrans: Rajh, Hanžekovič (Balažič), Modlić, A. Osterc, Pučko, B. Osterc, Z. Osterc, Sunčič, Makovec (Čmrečnjak), Stanjko (Kosi), Brunec.

Črenšovci : Goričanka Big Fun 2 : 1

Črenšovci - Igrišče Črenšovec, gledalcev 180. Sodnik: Novak (Maribor). Strelci: 1 : 0 Hartman (25), 1 : 1 Kosednar (33), 2 : 1 Horvat (85).

Črenšovci: Karoli, Pintarič, Hartman, Br. Hovat, Pučko, Zelko, Kustec, Kolar, De, Horvat, Plej, Da. Horvat.

Goričanka Big Fun: Nemeč, Vogrinčič, Skledar (Gider), Benkič, Šuša, Poredoš, Šalomon, Kosednar, Skledar, Kolar, Smodiš.

Renkovci : Lakoš 5 : 1

Renkovci - Igrišče Renkovec, gledalcev 200. Sodnik: Jozič (Velenje). Strelci: 0 : 1 Žalig (16), 1 : 1 Lebar (31), 2 : 1 Kocet (51), 3 : 1 Lebar (54), 4 : 1 Zadravec (60), 5 : 1 Lebar (90).

Renkovci: Gabor, Plej, Vinčec (Lacko), Nežič, S. Bojnec, Tratnjek, R. Bojnec, Zadravec (Kerman), Kocet (Duh), Lebar, Litrop.

Lakoš: Zajtl, Hepe, Bažika, Kulčar, Žalig (Alilovič), Šabjan, Horvath, Šooš (Magyar), Pal, Gyurkač, Nedelko.

Panonija : Odranci 3 : 1

Gaberje - Igrišče Panonije, gledalcev 150. Sodnik: Pintarič (Črenšovci). Strelci: 0:1 Pozderec (4), 1:1 Imre (35), 2:1 Ščančar (68), Imre (85-11 m).

Panonija: Perša, S. Ščančar, D. Prendl, Suč, Imre, I. Ščančar, Frletič, Novak, Horvat, D. Sakač (B. Prendl), Smej (Kraljič).

Odranci: Marič, Zakojč, Maučec (Sečkar), Pozderec, S. Hozjan, Marinič, Vegič, Sil. Hozjan, S. Kavaš (P. Kavaš), Golob (Ivežič), Vírág.

Table with 4 columns: Team, W, D, L, Goals. Includes 1. SNL results for Rudar, Potrošnik, Domžale, Koper, Gorica, Maribor, Olimpja, Mura, and 2. SNL results for Nafta, Zagorje, Dravograd, Pohorje, Tabor, Vevče, Drava, Elan, Panonija.

Table with 4 columns: Team, W, D, L, Goals. Includes 3. SNL vzhod results for Rudar, Koper, Primorje, Korotan, BS Tehnik, Triglav, and 1. MNL MS results for Serdica, Univit, Pušča, Dokležovje.

Jože Karoli - Šošo - novi trener NK Mura

Osvojiti eno od lovorik

Pri soboškem prvoligašu Muri je prišlo do spremembe v strokovnem vodstvu. Dosedanjega trenerja Milana Koblencerja je zamenjal njegov pomočnik Jože Karoli - Šošo. Njegov pomočnik pa je postal Nikola Škrbič. Za ljubitelje nogometa to ni presenečenje, saj se je o tem že dalj časa govorilo, je pa tudi v skladu s politiko kluba, da angažira domače strokovne kadre.

Ali si pričakoval, da boš zamenjal dosedanjega trenerja Milana Koblencerja po njegovem odhodu?

»Vsekakor sem si želel trenirati člansko moštvo Mure. Po toliko letih dela pri klubu in končanju trenerske šole sem na tihem pričakoval, da mi bodo zaupali vodenje članskega moštva.«

Odločitev, da prevzameš treniranje članskega moštva Mure torej ni bila težka?

»Ne! Ni bila težka.«

Ali je pod tvojim vodstvom pričakovati kakšne spremembe pri strokovnem delu članskega moštva Mure?

»Poskušaj bom slediti načrtani politiki kluba, da bo v moštvo igralo čimveč mladih in domačih igralcev.«

Želim si tudi, da bi v članskem moštvu igralo čimveč igralcev, ki sem jih treniral v mladinskem moštvu. Mislim pa, da velike spremembe v moštvo niso potrebne, saj je moj predhodnik delo dobro opravil.«

Česa pa se boš v moštvo najprej lotil?

»Najprej se bom posvetil psihični stabilnosti igralcev, saj mislim, da je to največja slabost moštva.«

Kje pa vidiš Muro v letošnjem prvenstvu?

»Čilji Mure so znani. To je uvrstitev na tekmovalje za enega od evropskih pokalov. Potrudil se bom, da bomo osvojili eno od lovorik na državnem ali pokalnem tekmovalju. Želim si tudi, da bi Mura

igrala lep in privlačen nogomet, da bi zadovoljili naše gledalce.«

Kakšne pa so tvoje želje ob prevzemu trenerskega dela pri Muri?

»Želim si, da bi na tem mestu ostal čim dlje in osvojil naslove državnih ali pokalnih prvakov.«

FERI MAUČEC

Sport od tod in tam

Namizni tenis - Na sredozemskih igrah v Ovadu je sodelovala tudi reprezentanca Slovenije in zasedla peto mesto.

Kegljanje - Ob praznovanju 40-letnice KK Zanatlja je bil v Čakovcu mednarodni kegljaški turnir, na katerem so sodelovale štiri ekipe.

Kegljanje - Na prijateljskem srečanju kegljavk celjskega Miroteksa v Koprivnici so zmagale Celjanke z 2578 : 2554 podrtimi keglji.

Odbojka - Odbojkarice Zavarovalnice Maribor iz Ljutomeru so tudi v povratni prijateljski tekmi premagale ekipo Sombotele iz Madžarske s 3 : 1.

nartu pa so Ljutomerčanke zasedle drugo mesto. V finalu so izgubile z ekipo Ptuja z 1 : 2. (NŠ)

Keglanje - Ob praznovanju 40-letnice KK Zanatlja je bil v Čakovcu mednarodni kegljaški turnir, na katerem so sodelovale štiri ekipe. Najboljši so bili kegljavnici lendavske Nafta, saj so zmagali v vseh kategorijah.

Plavanje - Zaradi slabega vremena je tradicionalni spust po reki Muri od Radgone do Ižakovca, ki ga organizirajo radgonski

gasilci, odpadel. Kljub slabemu vremenu pa je znani ultramaratonec Martin Strel iz Trebnjega preplaval maraton, dolg 36 km, po reki Muri od Zgornjega Konjišča do Ižakovca.

Kolesarstvo - V nedeljo, 20. septembra, ob 9. uri bodo pri vaško-gasilskem domu v Selu odprli novo kolesarsko progo.

Šport invalidov - Društvo invalidov Jesenice je bilo organizator 15. avrorallyja invalidov Slovenije.

Šah - Na septembrskem tropoteznem šahovskem turnirju za mladince, ki ga je pripravljal ŠD Radenska Pomgrad, je sodeloval 11 šahovskih klubov.

345 točkami za Trbovljani. Najuspešnejši v radgonski ekipi bil Mišan Farkaš, saj je streljanju zračno puško zasedel četrto mesto. V pikadu je bil Franjo Fekonja s 10 točkami, v spretnostni vožnji pa Luka Rkovič šestnajsti. (OB)

Balinanje - V Ljubljani je bilo državno ekipno prvenstvo v balinanju. Med petimi ekipami DRŠI Murska Sobota (Anja Marinič, Helena Gregom, Sluga in Albina Babič) in dosegljiv uspeh, saj je zasedla drugo mesto in naslov državnih podprvakov.

Šah - Na septembrskem tropoteznem šahovskem turnirju za mladince, ki ga je pripravljal ŠD Radenska Pomgrad, je sodeloval 11 šahovskih klubov.

Zmagal je Aleš Lazar z 9 točkami pred Mitjem Kovarom, 8. Gjuranom, 7. ter Miranom Gjuranom in Boštjanom Hočvarjem s 7 točkami.

Table with 4 columns: Team, W, D, L, Goals. Includes Rudar, Olimpja, Triglav, Mura, Koper, Gorica, Maribor, Ljubljana, Šampionka, Ježica, Dravograd, Svoboda, Drava.

1. SNL - kadeti

Table with 4 columns: Team, W, D, L, Goals. Includes Olimpja, Mura, Triglav, Koper, Ježica, Maribor, Grafika, Dravograd, Rudar, Gorica, Šampionka, Drava, Ljubljana.

2. SNL - mladina vzhod

Table with 4 columns: Team, W, D, L, Goals. Includes Potrošnik, Aluminij, Železničar.

Table with 4 columns: Team, W, D, L, Goals. Includes Sentjur, Bistrica, Pohorje, Steklar, Pragersko, Šmartno, Krško, Bakovci, Kovinar, Nafta, Starše.

2. SNL - kadeti vzhod

Table with 4 columns: Team, W, D, L, Goals. Includes Potrošnik, Aluminij, Sentjur, Železničar, Šmartno, Bistrica, Kovinar, Steklar, Nafta, Pohorje, Pragersko, Krško, Bakovci, Starše.

Badminton Uspešen nastop Lendavčanov

Sportno društvo Do konca iz Lendave je bilo organizator prvega državnega prvenstva v badmintonu, ki je bilo uspešno na koledar Mednarodne badmintonske zveze in na svetovno jakostno lestvico. Sodelovalo je 35 tekmovalcev iz Slovenije, Slovaške, Pakistana, Madžarske in Slovenije. V slovenski reprezentanci so nastopili tudi tekmovalci in tekmovalke Mladosti iz Lendave. Najbolje so se odrezale Sanja Nadž in Martina Bukovec ter Danka Kranjc in Simona Koncut, ki v ženskih dvojicah zasedle tretji in četrty mesto. Med posamezniki sta nastopili Sanja Nadž in Martina Bukovec na 5. do 8. mesta. (FH)

Zmagal Miha Horvat
V Trebnjem je bil sedmi mednarodni mladinski turnir v badmintonu.

Med 95 tekmovalci in tekmovalkami iz 7 držav so sodelovali tudi Lendavčani in se lepo odrezali.

Najboljši je bil Miha Horvat, saj je med mladinci do 17 let zasedel prvo mesto in v finalu premagal večnega tekmeča Puharja. Med mladinci do 15 let so peti mesti zasedli Boštjan Šomen med posamezniki in Prošič - Šomen v dvojicah, Igor Prošič pa je med posamezniki zasedel deveto mesto. (VS)

Kajak-kanu Maraton za DP

Brodarsko društvo Bistrica organizira v nedeljo, 20. septembra 1998, tekmovalni maraton kajakašev in kanuistov v spustu za državno prvenstvo v maratonu. Na okrog 22 km dolgi progi po reki Muri od Petanjec do Srednje Bistrice bodo tekmovali mladinci, mladinke, člani in članice. Štart bo ob 11.30 uri pri petanjskem mostu. Obenem bo na

reki Muri tudi meddruštveno tekmovanje v spustu za dečke, deklice, veterane in turiste Bistrica '98 na 12 km dolgi progi od Dokležovja do Srednje Bistrice. Štart bo ob 12.30 pri dokležovskem mostu. Prijave bodo zbirali eno uro pred pričetkom prvenstva, lahko pa jih tudi pošljete po pošti na naslov: BD Bistrica, 69232 Črenšovci.

Speedway Predzadnja dirka v Petišovcih

Na stadionu v Petišovcih bo v nedeljo, 20. septembra, ob 15. uri predzadnja dirka za državno prvenstvo v speedwayu za posameznike, ki jo organizira Speedway team Lendava. Na sporedu bo 24 voženj. Za Lendavčane bodo nastopili trije vozniki: Jože Koren, ki je trenutno na osmem mestu, Kristjan Flac, ki je na petnajstem mestu, in Aleš Majhen, to bo zanj prva letošnja tekma, saj je bil doslej pri vojaki. (A. Matjašek)

Atletika Uspeh tekačev Radenske

Konec minulega tedna so člani Tekoške sekcije Radenske sodelovali na nekaterih tekaških prireditvah v sosednji Avstriji in dosegli lep uspeh. Na teku v Wildonu, ki je štel za pokal avstrijske Štajerske, je Geza Grabar v teku na 16 km v absolutni razvrstitvi zasedel tretje mesto. Na uličnem teku za pokal Avstrije v Feldbachu je Geza Grabar v teku na 10,1 km zasedel peto mesto, med člani pa je bil tretji. Tomaž Hozjan je med mladinci zasedel drugo mesto. Marjan Jakopec je bil v trinskem teku na 3,3 km četrti, Martina Mauko pa med deklicami deveta. G. G.

so sodelovali tudi pomurski tekači in dosegli dobre uvrstitve. Najbolje sta se odrezala Slavko Kumeč (GR) in Anita Perme (Lendava). Kumeč je v teku na 10 km v kategoriji članov nad 40 let zasedel prvo mesto, Jože Šmithofer je bil drugi, Zvonko Zupančič (oba TS Radenska) pa peti. Anita Perme je zmagala med deklicami do 10 let v teku na 1.000 m. V osrednjem teku članov na 21 km je Branko Švajger (Radenska) zasedel tretje mesto, Branko Perme (Lendava) pa je med člani nad 40 let zasedel tretje, Ivan Muršec (Radenska) pa peto mesto (BP)

Zmagi Kumeča in Pernetove

Na tradicionalnem spominskem teku Borisa Keršbaumerja v Mežici

**VESTNIK
NA INTERNETU:**
WWW.P-INF.SI

Državno prvenstvo v triatlonu Slabo vreme ni motilo triatloncev

Sportno društvo prijatelj športov Opel MS iz Bakoce je bilo ustanovljeno leta 1996, v okviru društva pa delujejo tri sekcije: sekcija za triatlon na vodi, tekaška in kole-

sarska sekcija, je doslej že organiziralo več društvenih tekmovanj. Tokrat pa je prvič pri Soboškem jezeru organiziralo državno, civilno in študentsko prvenstvo v triatlonu. Kljub zelo slabemu vremenu se je tekmovanja udeležilo 118 tekmovalcev in tekmovalk, največ je bilo pripadnikov slovenske vojske. Lep uspeh so dosegli pomurski tekmovalci in tekmovalke, bodisi v civilu ali uniformi. Med pripadniki slovenske vojske, ki so tekmovali v sprintu (750 metrov plavanja, 20 km kolesarjenja in 5 km teka), je med vojaki na sluzenju zmagal Borut Horvat iz Kroga, sicer znan kanuist, Grega Varošaneč je bil tretji, Tonček Lorenčič pa četrti, vsi so iz soboške vojašnice. Med ženskami stalne sestave slovenske vojske pa je tekmovala kot edina ženska Nataša Felkar iz

soboške vojašnice. V štafetnem teku med vojaki na sluzenju je zmagala ekipa soboške vojašnice v sestavi Tomaž Gomboš, Branko Jager in Stane Čurin. Med vojaški stalne sestave je v štafetnem teku prav tako zmagala ekipa soboške vojašnice v sestavi Borut Tinev, Iztok Kapun in Miodrag Korčulanin. V moškem civilnem štafetnem sprintu je zmagala ekipa Prekmurških študentov (Krešimir Božikov, Bernard Omar in Mitja Lainščak), med posamezniki pa je Iztok Fister iz Bakovec zasedel deseto mesto. Sportnemu društvu prijatelj športov Opel MS iz Bakoce pa naj bi bila prihodnje leto zaupana organizacija mednarodnega vojaškega regijskega tekmovanja v triatlonu, na katerem bodo sodelovali vojaki iz šest držav.

FERI MAUČEC ■

Odbojka Zmaga Pomgrada v Ljubljani

V okviru priprav na novo tekmovalno sezono v prvi državni ligi je bil organiziran odbojkaški turnir, ki so pripravili odbojkarji Olimpije. Med ekipami so sodelovali tudi odbojkarji Pomgrada iz Murske Sobote pod vodstvom novega trenerja Sobočanin. Sobočanin so premagali oba ekipa in zasedli prvo mesto, tako da bodo v prvenstvu potegovali za uvrstitve v višji del lestvice, zlasti še, ker namenjajo okrepitev še z enim člani, omenja se reprezentant BiH iz Pomgrada. Pomgrad je premagal ekipa iz Murske Soboti, 2:1 (13, -12, 12) in Olimpijo, 2:1 (13, -10, 14). Vrstni red: 1. Pomgrad (Murska Soboti), 2. Olimpija (Ljubljana).

Namizni tenis Različna pričakovanja v novi sezoni

Prihodnjo soboto se začneja namiznoteniška sezona v prvi in drugi ligi. V prvi ligi bodo tekmovali ekipi Moravskih Toplic Soboti in Radgone, v drugi ligi pa ekipa Puconec kot novinec in ekipa Moravskih Toplic Soboti. Sobočanin, ki so ostali brez nastopa, bodo z izkušnenima Ungerejema in mladima Kocuvana računajo na uvrstitve do osmega mesta. Zaradi lanskoletne uvrstitve med osmerico, kar je bil največji mednarodni uspeh, pa Sobočanom tokrat ne bo potrebno nastopati v predtekmovalju, temveč bodo tekmovali v finalni skupini med dvaindesetimi ekipami. Za svojega nasprotnika bodo izvedeli v novembru, ko bodo končana predtekmovalja.

Dirka skuterjev v Murški Soboti Kristijan Klekl drugi

V organizaciji Gaber racing teama Murska Soboti je bila četrta mednarodna dirka skuterjev v razredu do 70 ccm Alpe - Jadran, ki je štela tudi za državno prvenstvo. Na dirki

je nastopil tudi domačin Kristijan Klekl in zasedel odlično drugo mesto. Klekl je tako že četrty osvojil točke za mednarodno tekmovanje Alpe - Jadran in državno prvenstvo.

M. U.

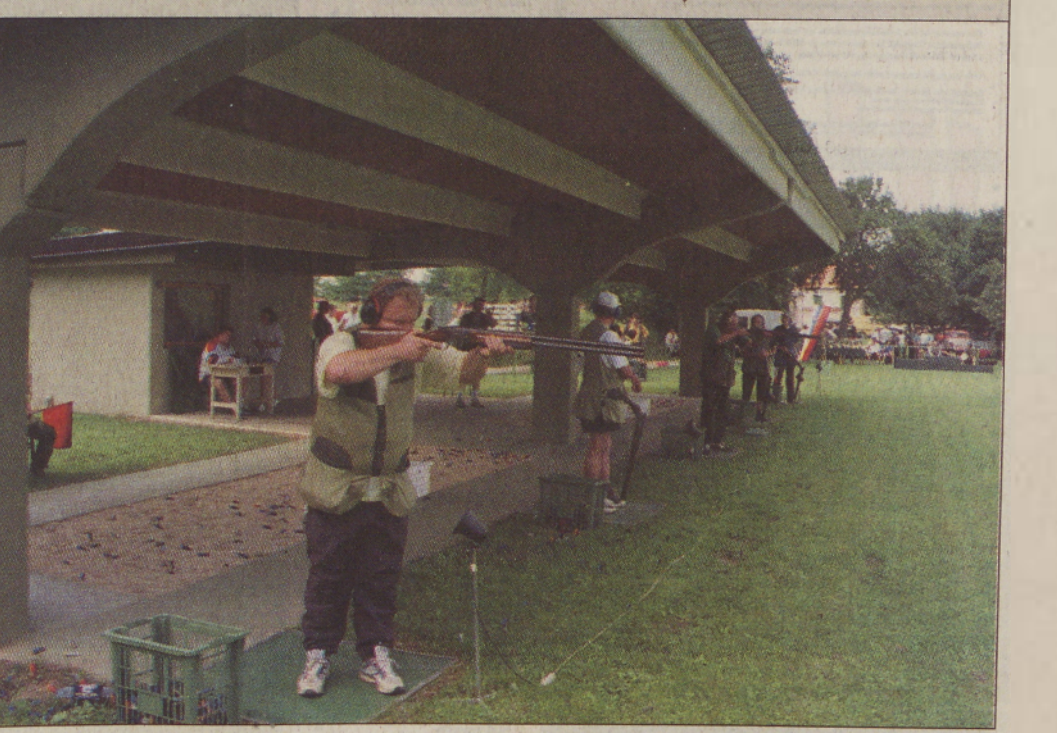
Sobočani v finalni skupini

Namiznoteniška ekipa Moravskih Toplic Soboti bo tudi letos sodelovala med 55 ekipami v Interpokalu. Zaradi lanskoletne uvrstitve med osmerico, kar je bil največji mednarodni uspeh, pa Sobočanom tokrat ne bo potrebno nastopati v predtekmovalju, temveč bodo tekmovali v finalni skupini med dvaindesetimi ekipami. Za svojega nasprotnika bodo izvedeli v novembru, ko bodo končana predtekmovalja.

se je Kocuvan, saj je premagal prvotnega igralca Kastelica in Retelja, za vstop v četrtfinale pa po hudem boju izgubil z državnim reprezentantom Škafarjem v tretjem nizu na razliko. Med šestnajsterico ekipami se je uvrstil Mirko Unger. Preostali so zasedli druga mesta v predtekmovalnih skupinah. M. U.

Strelstvo Balažič in SD Gančani

Strelska družina Gančani je pod pokroviteljstvom Krajevne skupnosti Gančani pripravila tradicionalno meddružinsko tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško. Sodelovalo je 63 strelcev in 21 ekip. Med ekipami je zmagala SD Gančani z 262 krogi pred SD TS Ormož z 254 in SD Gančani II, 242 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Marjan Balažič z 90 krogi pred Brankom Jeričem, 90, in Zvonkom Rebrico (vsi Gančani), 89 krogov (T. Horvat)

Rokoborba Sobočani drugi, Ljutomerčani četrty

V avstrijskem Sodingu je bilo mednarodno tekmovanje v rokoborbi za dečke, deklice in kadete v prostem slogu. Med 49 tekmovalci in tekmovalkami iz treh držav so sodelovali tudi rokoborci Murske Soboti in Mlekoprometa iz Ljutomerja ter dosegli lep uspeh. V ekipni konkurenci je Murska Soboti zasedla drugo, Mlekopromet pa četrty mesto. Sobočani so dosegli naslednje uvrstitve: dečki do 35 kg: Tini Potočnik drugo mesto; do 38 kg: Mario Potočnik drugo, Žiga Črnko peto mesto; do 42 kg: De-

jan Šernek drugo, David Ivanič tretje mesto; do 47 kg: Rene Červek prvo mesto. Kadeti do 54 kg: Jure Kuhar tretje, Aleš Krojs četrty in Tilen Gomboc sedmo mesto; do 59 kg: Robi Lukašev peto mesto. Ljutomerčani pa so dosegli naslednje uvrstitve: do 30 kg: Mihaela Čirič prvo mesto; do 32 kg: Niko Horvat drugo mesto; do 54 kg: Mitja Vunderl drugo mesto; do 32 kg: Sašo Minarič četrty mesto; do 59 kg: Mario Škerlak četrty mesto in do 53 kg: Rok Hazl šesto mesto. (RB, NŠ)

V organizaciji Strelske družine Štefana Kovača iz Murske Soboti je bila na strelišču v Rakičanu zadnja od štirih tekem v trupu za pokal Slovenije. V deževnem vremenu so bili doseženi povprečni rezultati. Med člani se je najbolje odrezal domačin Boštjan Maček, saj je s 131 zadetki zmagal na tekmi, hkrati pa postal tudi skupni zmagovalac in ubranil lanskoletni naslov pokalnega prvaka. Maček je zmagal prepričljivo, saj je zbral 62 točk ali 12 točk več od drugouvrščenega Slemenskega. Boštjan Maček je tudi letošnji državni članski prvak. Med mladinci se je izkazal domačin Gomboc, ki je zasedel drugo mesto s 124 zadetki, Jasmina Maček pa je s 111 zadetki zasedla četrty mesto. V skupni uvrstitvi mladincev je Gomboc z 42 točkami zasedel drugo mesto. (FM)

Varna povezava

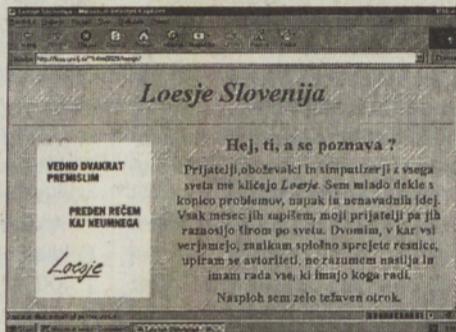
V Ameriki je vse na elektriko

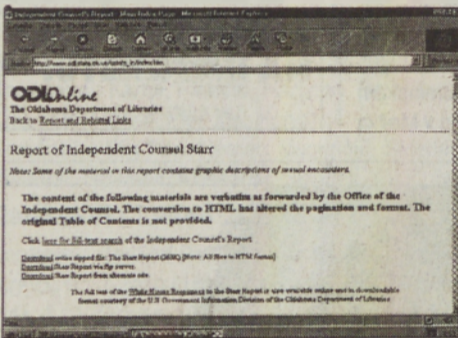
Deklica s kopico problemov, napak in z imenom Loesje, ki s plakatov na ulicah sporoča svoje nenavadne ideje in domisljice mimoidočim na ulicah, ima svojo stran v svetovnem medmrežju. Pravi, da vedno dvakrat premisli, preden reče kaj neumnega. O Ameriki, kamor so od nedavnega uprte radovedne oči svetovne javnosti, ki pričakuje, kje in kako bo pristal Bill Clinton in kje bo končala Monica Lewinsky, pa pravi, da je v deželi prek oceana tako ali tako vse na elektriko - zobne ščetke, brivniki, stoli ... Američan Starr pa je zadnjič poskrbel, da so Američani porabili največ elektrike za svoje računalnike in zveze do ponudnikov svetovnega spleta. Objavil je svoje poročilo o že prej omenjeni zadevi Clinton - Lewinsky in tako v trenutku prepričal, da se je na strani ustavilo 20 milijonov Američanov. Dobro, da ob obisku strani ne zahtevajo številke vaše kreditne kartice. Če bi to storili, bi se ameriška blagajna v trenutku napolnila za milijone in milijone zelenih bankovcev. Udeleženci v aferi se bodo zapisali v zgodovino, če bodo postali ameriška legenda, pa je že drugo vprašanje. O legendah so nekoč prepevali potujoči pevci. Danes je njihovo delo zamenjalo medmrežje, ki na eni od svojih strani prepeva o vitezhih okrogle mize, Robinu Hoodu in kralju Arthuru. Uporabniki medtem pojejo žalostinke denarju, ki ga morajo odšteti vsak mesec za dostop do interneta. Za *veselejše* razpoloženje so poskrbeli pri RISU. Že nekaj časa objavljajo seznam slovenskih ponudnikov dostopa do interneta in primerjavo cen.

<http://kliss.uni-lj.si/~k4fm0029/loesje>

Loesje dvomi, o čemer vsi verjamejo, zanika splošno sprejete resnice, upira se avtoriteti, ne razume nasilja in ima rada vse, ki imajo koga radi. Poznate koga podobnega? Svetovno različico strani najdete na <http://www.loesje.org>

http://www.odl.state.ok.us/usinfo_ic/index.htm

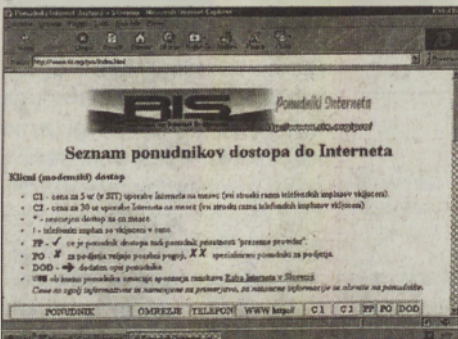
Vsebinsko strani je posredovala pisarna neodvisnega preiskovalca. Dodali so tudi, da nekateri deli poročila prinašajo *spolno obarvano* vsebino. Branje priporočamo namesto pravljice za lahko noč.

<http://www.legends.dm.net>

Robin Hood je jemal bogatim in dajal revnim. Srečno se je poročil in menda uspel tudi po poroki. Zgodovina, folklor, fantastika in umetnost je podnaslov strani o legendah, ki živijo že več kot tisoč let.

<http://www.ris.org>

Seznam slovenskih ponudnikov interneta, opremljen z vsemi najnovejšimi podatki, je več kot dobrodošel za vsakega uporabnika medmrežja. Preverite, če

plačujete dražje ali če varčujete ceneje. Kateri od ponudnikov pa je *najmočnejši*; si ne drznemo ugibati?

Naslov in oceno vaše najljubše strani svetovnega spleta, tudi če ste jo izdelali sami, lahko predlagate tudi vi.

Naslov naše elektronske pošte je: vestnik@eunet.si. Zadeva: Varna povezava.

Izlet z ladjo

Nekega lepega sončnega jutra po zajtrku smo se odpravili na izlet z ladjo. Pot nas je vodila na otok Veliki Drvenik. Vožnja je trajala približno dve uri. Peljali smo se mimo naše plaže in velikega svetilnika. Sedeli smo na pomolu, se sončili in si namakali noge v morju. Naenkrat smo prispeli na cilj. Izstopili smo, si poiskali mesto na plaži in se kopali. Morje je bilo lepo in čisto, plaža pa je bila divja in onesnažena. Sprehajali smo se tudi ob obali in iskali školjke. Za kosilo smo jedli ribe, solato in sveže pečen domači kruh. Pred odhodom smo se okrepčali še v gostilni. Ladja je plula počasi, a je bilo vožnje vendarle prehitro konec. Tako je minil ta čudoviti dan.

OŠ Cankova
MARUŠA KEREČ, 3. raz.

Bila sem v Afriki

Dvainpolmesečno potovanje je bilo zame polno izkušenj, novih odkritij in različnih dogodivščin. Plula sem na tovorni ladji, na kateri je zaposlen moj oče.

Pot nas je najprej vodila z avtobusom iz Slovenije prek Madžarske, Romunije, Bolgarije in Turčije do mesta Izmir, od koder se je nadaljevalo naše potovanje z ladjo v Afriko. Vozili smo se dvajset dni. Med potjo smo se ustavili tudi v mestu Gibraltar, kjer se je morala ladja oskrbeti z gorivom. Prehod skozi Gibraltersko ožino je bil nekaj posebnega. Vreme je bilo sočno, a močno vetrovno. Z daljnogledom sem si podrobneje ogledovala zdaj evropsko zdaj afriško celino. Končno smo zapluli v Atlantski ocean in nadaljevali vožnjo vzdolž afriške obale. Kakšne posebne družbe nisem imela. Kopala sem se v manjšem bazenu, se sončila, brala knjige ... Zame so bili najzanimivejši večeri. Zbrali smo se v telovadnici, igrali namizni tenis ali pikado in se pogovarjali. Včasih smo tudi kakšno zapeli. Večkrat mi je postalo tudi dolgočasno. Takrat sem mislila na svoj dom, domovino.

Zanimivo je bilo spoznati različne temnopolte ljudi, njihovo življenje, obnašanje, stiske ... Prvič v življenju sem šla tudi čez ekvator in stopila na južno poloblo našega planeta. Krsta pri tem nam žal niso pripravili, le s cevmi so nas močno poškropili.

Po sedemnajstih dneh smo se vračali v Evropo. Prispeli smo v mesto Ancona v Italiji. Šele zdaj sem spoznala, v kakšni bedi živijo ljudje v nekaterih afriških državah. Vesela pa sem, da sem odkrila in spoznala majhen del sveta ter videla dežele, ki so precej drugačne od moje domovine.

OŠ Beltinci
MAJA KOŠTRIC, 8. a

Na rolerjih kot malokdo

Manuela Bogdan iz Dobrovnika je postala v novem šolskem letu četrtšolka, kaj lahko pa se zgodi, da bo postala tudi državna prvakinja v rolanju (v svoji kategoriji), ki bo jeseni v Ljubljani. Pri tem je namreč spretna in hitra kot malokdo. To je že dokazala na več tekmovanjih v Sloveniji, Italiji in na Madžarskem. Skoraj povsod je zmagala. (Foto: J. G.)

Želje in pričakovanja

~ Želim si, da bi vsako jutro prihajala v šolo vesela, tudi takrat, ko nas bo čakalo pisanje kontrolne naloge. Želim si tudi, da bi se učenci kar najbolje razumeli med seboj. (KLAVDIJA ZORKO, 7. b)

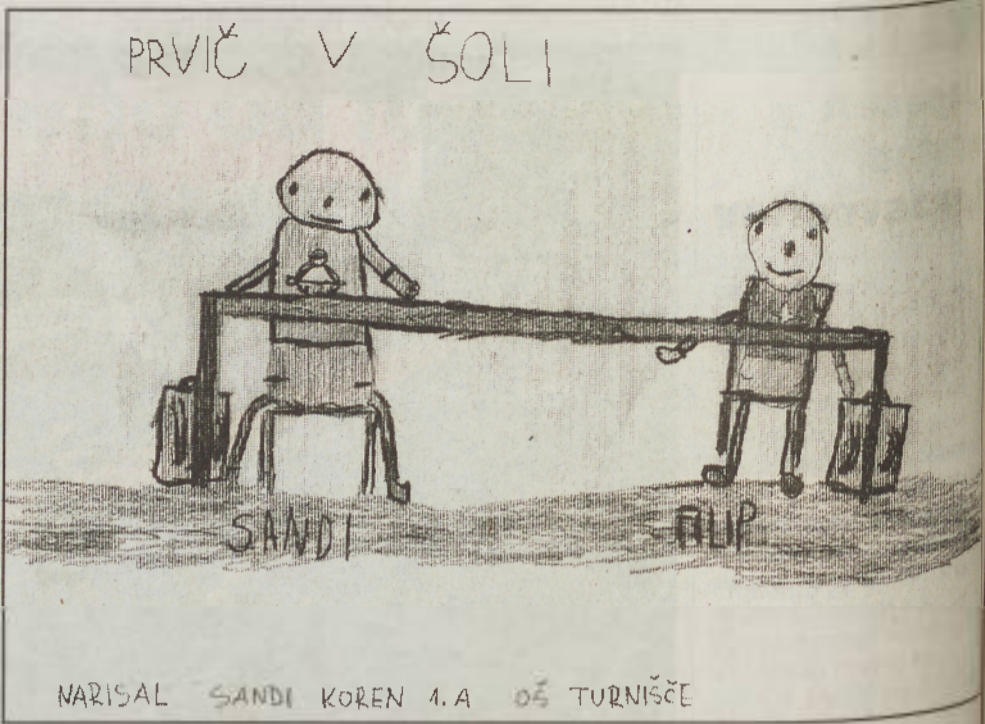
~ Pričakujem, da bom uspešno končala 8. razred in da se bom pravilno odločila za poklic. (MAJA GUTMAN, 8. a)

~ Želim si več prostih ur, dobro malico in več telovadbe. (JURE PEVC, 8. a)

~ V šolskem letu pričakujem malo boljši učni uspeh, kot sem ga imel v minulem letu. Še posebno se bom trudila pri slovenskem jeziku, da bi imela petico. (MIRJAM LOVRENČEC, 8. b)

~ Želim si dobre ocene, prijazne učitelje, dobre prijatelje in zanimive šolske ure. (ANJA GLAVAČ, 7. b)

UČENCI OŠ BOGOJINA

NARISAL SANDI KOREN 4. A OŠ TURNIŠČE

Tebi

V temnih nočeh, ko te ni, si mnogokrat močno želim, da bil bi ob meni ti, da slišala bi tvoj glas in čutila tvojo ljubezen, da bi te videla in zaspala na tvoji rami ... A ne morem - zakaj? Ker si predelec? Ne! Morda odgovora nikoli ne boš izvedel.

SPŠ Maribor
JOŽICA KRANJEC

Počitniška doživetja

Počitnice! Če bi vprašali učence, kaj imajo med letom najrajši, bi jih večina odgovorila, da počitnice. Kljub zanimivim šolskim dogodivščinam in srečanjih s prijateljicami vsak dan so tudi meni počitnice čarobna beseda.

Letos nisem bila v kakšnem posebnem kraju. Dokaj lepo pa sem se imela v Avstriji, natančneje v vasi Paasdorf. Hodili smo nakupovat, se kopat, v gledališče, muzej ... Nekega dne smo se odpeljali tudi na Dunaj oz. v Schönbrunn. Tam smo si ogledali grad princeze Sisi, ki je bil okrašen s čudovitimi rožami, in tudi v živalskem vrtu smo bili.

OŠ Kuzma
MATEJA HEINDLER, 7. raz.

Nekega deževnega večera smo se odpravili na morje. Potovali smo na otok Pag. Tam nas je čakala lepa počitniška hišica s čudovitim razgledom na morje. Najlepše je bilo zjutraj. Ob terasi je rasto drvo, na katerem so zorele olive. Najbolj pa sem uživala na plaži. Vsak dan sem se peljala po toboganu v bazen, se sončila, plavala ...

OŠ III M. Sobota
ANITA ŽITEK, 4. c

Bilo je v nedeljo, ko je ura odbila polnoč. Vsa vesela sem skočila s postelje, kajti končno je napočil dan, ko smo se odpravili z družino v Budimpešto na dirko v formuli 1. Bili smo veliki navijači nemškega dirkača Michaela Schumacherja, od katerega smo pričakovali zmago.

Ob pol desetih so prvič zabrnili dirkalniki, kajti na sporedu je bilo jutranje ogrevanje, ki je trajalo pol ure. Prava dirka pa se je začela ob dveh popoldne. Trajala je približno dve uri. Bila je zelo zanimiva in razburljiva. Zmagal je naš idol - Schu-

macher! Njegove zmage zelo veselili. Veselilo pa se je na tisoče njegovih drugih navijač in oboževalcev.

To je bilo res nekaj enkratno čudovitega ... Težko je opisati sedmi. To moraš doživeti!

OŠ Beltinci
JANJA PLOHL, 8. a

»Vstani!« je zaktical odšel sem odpril oči, sem najprej pogledal na uro. Kazala je četrtrdeset go uro zjutraj. Zunaj je bila jasna tiha noč. Znosili smo prtjago in se odpeljali na počitnice v torož.

Okrog desete ure smo odšli modri biser. Najprej pa smo pravi v hotel. Soba je bila opremljena - televizor, hladilnik, tuš ...

Ura je bila pol treh in takrat napočilo zame pravo veselje. Plula smo na plažo. Termometer je kazal čez 35 stopinj Celzija. Najbolj sem blazino in se odpeljati na širjavi ...

OŠ CANKOVA
GAŠPER GOMBOČ, 8. a

To so le odlomki iz različnih doživetij, izpustili smo namreč 300 drugih doživetij, ki so nastajale, medtem ko ste bili in kaj ste še počeli med počitnicami. (JG)

Želje za 102. rojstni dan

Stoletje celo je minilo, dve leti vam še primarko. Življenje zmeraj lepo ni, spomin naj hrani le veselo. Modrost življenjsko nam daje, nasvete mladim za vse časi. V mladosti vse lepo se zni, bogastvo izkušeji raj. Odkrekanj mladi ne poznajo, zato vam grenko kakšno dajmo. Naj danes sonce sije vam in še vsak naslednji dan. Sreče, zdravja vam želimo, skupaj z vami še veselo.

OŠ BILJE
TATJANA FUSAR, 7. a

Tole pesmico je napisal Horvat iz Kruplnika. To je pesem 102. rojstnega dne.

Si za flirtanje?

Ko se ti nekdo nasmehne

Obi, moški in ženske, so nagnjeni k temu, da želijo pridobiti in vzpodbuditi pozornost pri nasprotnemu spolu. Najprej z očmi in nasmehom, potem pa se to še stopnjuje. Preverite, koliko možnosti imate, da osvojite svojo simpatijo, in koliko vam je do tega, da z igro oči prepričate princesa na belem konju ali princeso svojega življenja. Eni so k flirtanju nagnjeni bolj, drugi manj, koliko pa ste vi dovzetni za take igrice, pa lahko preverite v našem kratkem kvizu.

1. Na zabavi ali nekje v disku se ti nasmeha tvoja velika simpatija. Kaj narediš?
 a) Delaš se, kot da ga (je) ne opaziš, globoko v sebi pa pričakuješ, da bo stopil k tebi.
 b) Nasmehneš se nazaj in mu/ji namigneš.
 c) Tako nerodno ti je, da kar pordečiš in umakneš pogled.

2. Stojiš v krogu prijateljic ali prijateljev. Vse druge opazijo, samo tebe ne. Kaj narediš?

a) Pomisliš, da si najsiabši(a) in najmanj atraktiven(a) na svetu.
 b) S takim si sploh ne želiš obremenjevati.
 c) Niso spregledali tvojih najboljših lastnosti. Potemben je čas.

3. Stari pripravljajo velik piknik in želijo, da jim pri tem pomagaš. Zmenjen(a) pa si s svojo ljubeznijo. Kako se boš odločil(a)?

a) Povabim tudi svojega fanta/puncu in preživim tako, da zadovoljim tako starše kot prijatelja(ico).
 b) Prilagodil(a) se bom želji staršev, morda pa bo na zabavi kakšen simpatičen fant ali simpatična punca.
 c) Tako jezen(a) si, da fantu/punci odpoveš zmečkan, potem pa se zakleneš v sobo in se muliš.

4. Katero žival imaš najraje?

a) Medveda
 b) Lva
 c) Konja

5. Petek zvečer je, potem, ko si se učil(a), bi najraje preživel(a) v disku ali kje na zabavi, fant/punca pa doma. Kaj narediš?

a) Odeš sam(a) v disko.
 b) Morda skočita na pijačo, če je razpoloženje dobro, se bosta oba odprala.

Strogo

Dragi NEKDO!

Tudi jaz se ob pesmi Od ... rodendana pa do rodendana ... najinega plesa in ... objema.

Samol

... sonce je sijalo, ko ... poljubil si me, in od ... trenutka srce moje moč ... LUABI TE!

ZA VEDNO TVOJA MIHAELA

My all ...

... tuda mi je, ker sem zalju ... pa te izgubljam ... bi dal, da bi me pono ... nežno poljubil in mi s to ... objemom povedal, da ... ostal z menoj.

TVOJ D. B.

iz Beltince!

Ko te pogledam, mi zasta ... tvoje modre oče in ... nasmeh. O, če bi do ... da bi te ljubila.

Darja ...

... starši spet odšli

ROBERT

zaupno

vila v »Ile«.
 c) Ostanes doma z njim (z njo) in se ne pogovarjaš

Seštej točke

	A	B	C
1)	2	3	1
2)	1	2	3
3)	2	3	1
4)	3	2	1
5)	3	1	2

Do 8

Nisi ravno oseba, ki bi si na vse pretege prizadevala prepričati svojo simpatijo. Zakaj pa bi jo? Tudi to lahko razumeš kot svojo moč samozavesti, in da pri nasprotnem spolu dobro veš, česa si želiš. Do igrice ugibanja, kakšne dobre lastnosti se lahko skrivajo v nekom, ki ga ne poznaš, pa ti ni. Ampak niso vsi tuji slabi in včasih bi bilo dobro, da bi pogosteje uporabil(a) svoj šarm.

Od 9 do 11

Ne smehljaš se ravno vsakemu, ki ti namigne. Tudi zaradi tega ne, ker nisi popolnoma prepričan(a), ali je pravi(a). Počakaš, da drugi tebi namignejo, šele potem se odzoveš ali ne. Tisti, kateremu se odzoveš, pa bi moral znati ceniti, saj mu s tem daš znak, da lahko pristopi. Bolj samozavesten(a) si lahko in še ti komu prvi(a) namigni ali se nasmej.

Od 12 do 15

Prava oseba za flirtanje si. V vsakem najdeš kaj dobrega in odprta si za nove dogodivščine. Nikoli ti ni težko sklepati novih prijateljstev, ki lahko kasneje prerastejo v ljubezen. Paziti moraš edino na to, da ne boš vsakemu prehitro padel(a) na limanice. Naj ti flirtanje ne postane šport, kajti flirtanje je sicer zabavno, vendar si lahko nakopičes neprijetnosti.

S hitrejšim in učinkovitejšim učenjem

Do bo več časa za zabavo

V življenju je čas za ljubezen in zabavo, je pa tudi čas za učenje

Ker pa je tista prva stvar v življenju veliko boljše in zabavnejša, si pogledajmo nekaj nasvetov, kako bomo imeli čimveč časa za sproščeno zabavo. In sicer tako, da se naučimo, kako čim prej in učinkoviteje predelati snov za šolo.

1. Pri pouku dobro poslušaj in si zabeleži tisto, čemur daje profesor največ poudarka.

Namesto da klepetas s sošolci, zdrži tistih 40 ali 45 minut predavanja, veselo klepetanje pa prepusti odmorom. Če poslušaš, ti bo snov pri učenju manj tuja, ko jo boš bral prvič.

2. Uči se sproti

Kakor koli ti je tečno, poskusi isti dan, ko prideš iz šole, vsaj prebrati snov, ki so jo predavali v šoli. Poskušaj pa obdelano prebrati tudi v knjigi in delovnih zvezkih. Vsaj enkrat, toliko časa gotovo imaš.

3. Delaj si kratke izpiske

Ko snov prebraš, si delaj v osebnem zvezek zapiske najpomembnejšega. Kasneje ti bodo samo oporne točke dovolj, da se spomniš celotne snovi.

4. Postavljaj vprašanja

Ko bereš snov, ti je prav gotovo marsikaj nejasno in nerazumljivo. Zapiši si vprašanja, na katera ne znaš odgovora. Pri odgovorih ti lahko pomagajo sošolci, tudi profesor, lahko pa boš na koncu snovi izvedel pravi odgovor.

5. Javi se

Če se le da, se takoj javi, ne pa da čakaš, da se snov nabere in te

profesor pokliče pred tablo. V začetku je tudi manj snovi pa tudi drugim predmetom se lahko kasneje bolj posvetiš. Kar pa je najpomembnejše, ostalo ti bo več časa in pouk bo manj stresen.

6. Delaj odmoro

Ne moreš se učiti nekaj ur skupaj, zato delaj vmes odmoro. Lahko po predejanem poglavju, snovi, vsekakor pa takrat, ko začutiš utrujenost.

7. Uči se na pravem mestu

Poišči si prostor, kjer se lahko tvoje misli najbolj osredotočene na učenje. Naj bo prijeten, udoben in vedno isti. Lahko je v postelji, za mizo, samo pazi, da te ne bo vse skupaj uspavalo. Pospravi si okolico, da te ne bodo vznemirjali drugi papirčki, razmetane knjige, obleka.

8. Brez zunanjih vplivov

Naj bo učenje brez glasbe in brez televizije. Samo tako boš porabil manj časa za koncentracijo in osredotočenje k snovi.

9. Pravi čas

Pomembno je tudi, kdaj se učiš. Nikakor se ne muči z učenjem, če si utrujen in nerazpoložen. Kakšno uro počivaj, šele potem se uči. Prilagodi se tudi temu, ali imaš več koncentracije zjutraj ali zvečer.

10. Barvni flomastri in barvice

Da bo šla snov lažje v glavo, uporabljal pri podčrtavanju barve flomastre ali barvice. Tisto, kar je pomembnejše, pobarvaj z eno, manj ali drugače pomembno pa z drugo. Tako ti bo samo pogled dovolj, da se spomniš pozabljene informacije.

Veliki problemčki in težavice so pri nas rešljivi

Najboljša prijateljica mi je vzela fanta

Pišem vam, ker se mi je včeraj zgodilo nekaj zelo hudega in sem zelo obupana. Moja najboljša prijateljica mi je vzela fanta. S svojim sedaj nekdanjim fantom sva hodila sedem mesecev. Moja prijateljica, tudi zanjo lahko napišem, da nekdanja, pa je bila veliko z nama. Ker nihče od nas ni med počitnicami odpotoval, smo bili ves čas skupaj. Skupaj smo hodili ven, se kopat in drugo. Moj fant je bil vedno prijazen do nje, ona pa do njega. Vendar še pomislila nisem, da bi se kaj zgodilo, dokler mi nista sama povedala, da sta sedaj skupaj. Sploh ne vem, kaj naj naredim.

Draga Nataša!

S tem, da ne bi imela slabe vesti pred prijateljico, si jo vedno jemala s sabo, na koncu pa si najbolj škodila sebi, zgubila pa si tako fanta kot svojo prijateljico. Prav gotovo te sedaj preveva sveta jeza, da si dopustila, da se je to zgodilo dobesedno pred tvojimi očmi. Če bi te fant res imel rad, tega ne bi storil, in če bi ona bila prava prijateljica, ti ne bi speljala fanta. Nekaj časa prava prijateljica, ti ne bi prebolela to krizo, v začetku boš jezna, potem žalostna in čez čas se bo vse ohladilo. Takih stvari se ne pozablja. Okoli tebe pa je še veliko drugih prijateljic in fantov, ki ti tega ne bi storili.

Izogiba se me!

Stara sem 17 let in sem doživela veliko razočaranje. S fantom sva bila skupaj dva meseca, potem pa sva se odločila, da bova imela spolne odnose. To se je zgodilo spontano in neplanirano. Meni je bilo prvič, zato je zame toliko večjega pomena, fant pa ima s tem več izkušenj. Povedal je, da je bilo vse v redu, po tem pa me ni nikoli več poklical pa tudi drugače se me izogiba. Če se srečava v disku, gleda stran ali se pogovarja s svojimi prijatelji. Po glavi mi rojijo grde misli, ali mu nisem bila všeč ali pa je kaj drugega, česar si sploh ne morem predstavljati. Kaj se sploh dogaja?

Draga razočarana!

Prav upravičeno si lahko razočarana, saj je pri tem gotovo šlo za, če lahko tako rečemo, zlorabo. Fant je bil tako dolgo prijazen s tabo in se je sukal okoli tebe, dokler te ni odpeljal v posteljo. Ni problem v tem, da ne bi bil zadovoljen s tabo, le druge namene je imel, kot si si ti želela in upala. Lahko ga sicer vprašaš, kaj se je zgodilo, vendar sem skoraj prepričana, da pravega odgovora ne boš dobila. Želel si je samo trofeje. Naj bo to šola za življenje in spoznanje, da je potrebno v partnerskem odnosu veliko več, preden boš privolila naslednjemu fantu. Tega fanta pa se izogibaj.

Da bo bolj vžgalo

Ime in priimek: _____
 Rojstni podatki: _____
 Stalno bivališče: _____
 Telefon: _____
 Višina, teža: _____
 Ostalo: _____

Prijavnice s fotografijo pošijite na naš naslov: Za rubriko Vaaaau!, Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota. Pripišite tudi še kaj več o sebi, kaj imate radi, česa ne marate, katero šolo obiskujete in še in še ... vse informacije prepuščamo vaši bujni domišljiji. Skratka, napišite kaj simpatičnega in nenavadnega. Ne pozabite pa priložiti še svoje zanimive FOTOGRAFIJE iz bližnje preteklosti. Prednost imajo prijavnice z zgodbo in fotografijo. Vsi, ki so nam poslali pisma s fotografijo, se še vedno obračajo v našem bobnu. Lahko boš prav ti med tistimi, ki bo na lastni koži spoznal oziroma se prepričal, kaj pomeni, če ti nekdo reče: »Vaaaau!«

gor vzdržan dol

Rdeči poenotil črne

Štebih je s predlogom o več volilnih enotah v občini Ljutomer združil eskadejevske svetnike. Tako alternativci kot Lojzetovi zvesti privrženci so glasovali za več volilnih enot, to naj bi jim pomagalo obdržati se nad gladino ...

Rojstni dan

Janezu Janši so njegovi strankarski kolegi na ptujski seji sveta izročili za okrogli jubilej šopek rdečih vrtnic ... Oddahnil si je, ko je videl, da so zelo temno rdeče ...

Banka Slovenije

Bančni uslužbenci LB po novem shranjujejo tolarje v ovitke, na katerih piše Banka Slovenije. Minister Gaspari je že naročil ekspertizo o novi državi Sloveniji ...

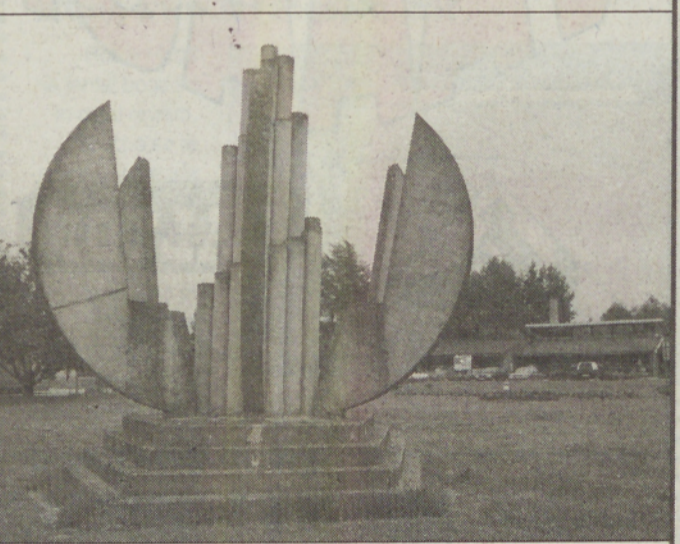

Večinske razkriške volitve

KS Razkrižje je predlagala »vsaka vas svoja volilna enota« z upanjem, da LDS nikjer ne pride skozi »šivankino uho« ...

Simptomatično

V Veržeju so tako zelo navdušeni nad odcepitvijo od Ljutomera, da so za volitve razdelili Veržej kar na polovico ...

Ljutomerski Mirko podpira Luigija

Po kuloarjih se razpreda, da bo Mirko podprl Luigija za župana. Tako bo do penzije obdržal svoje tajniško mesto ...

Išče se pošteni najditelj!

Vse poštene ljudi, ki so kjerkoli opazili ljutomerski občinski avto, prosimo, da to sporočite na ljutomersko postajo milice. Le-tega so namreč hudodelci ukradli samo nekaj metrov proč od policijske postaje. Mariborska zavarovalnica bo poskušala pozabiti, da občinska gospoda iz avta ni pospravila prometnega dovoljenja...

Audi

Dosti svetih krajev

V svetojurjevski občini so prebivalci Brezij in Stanetinec odločno zavrnili predlog ljubljanske geodetske uprave o spremembi imena, čeprav npr. Svetih Stanetinec in Svetih Brezij ni v imeniku naselij in krajev...

Cestni fotostrip

Rezanje traku pred novo ormoško obvoznico si lahko razlagamo tudi drugače: minister Bergauer nazorno kaže Brodniku (Dars) in Zidarju (SCT), kako bo delil zbrani denar.

Če hočeš kaj dobiti, se »naveži«...

Vsakemu, ki je zraven, pravično.

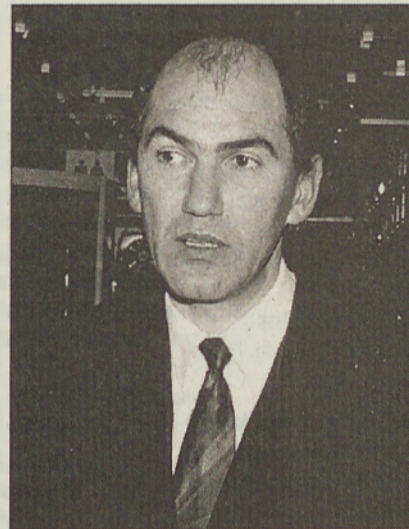

Če hočeš izstopiti, izvoli.

Odbojka in Veržej

V Veržeju so se odločili, da bo obvezen občinski šport odbojka. Tako bodo opravičili kanaliziranje denarja KS v klub ...

Nočne morije Janeza Janš

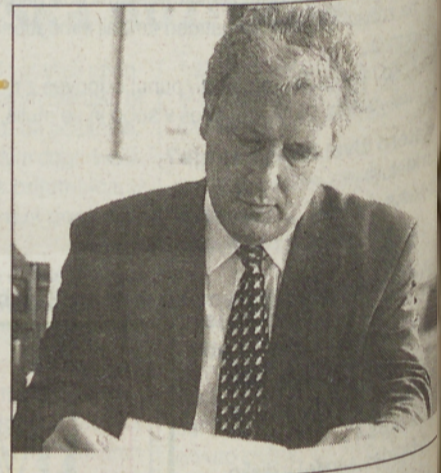
Janez Janša ne more s 65 poslancev lahko brati proceduralnih zamisli, meni ustavo, to bi v praksi lahko pomenilo. Kučan večno ...

Upanje

Slavko Kmetič, sin voditelj iz vrst SD, iznašel recept za na jesenskih volitvah. Delavcem bo pomagalo upanje ...

Varuh

Najbolj iskana oseba v torek je bil varuh človekovih pravic. Pri njem se je oglašil tudi novi polanski župan in esdesov član Prša. Čeprav bo imel občino, pravi: Skupaj se bomo borili do konca ...

Brot Džouži

V ton konci naše velike države bratva z veliko gloščo kaj ide. Mnogi klopoci pa že dolgo kleplejo: ne-ga po-sou-de, ne-ga po-sou-de ... Bela pa pravi, ka posouda je, samo je puna ešče lanskoga vina. No, pa nej glyj pri vsej, pri mnogi vinogradnikaj pa je. Pa ma Belekof sousid dobro vino, v dobri kletji, pa normalno cejno je postavio, pa li nega kupcov. Kak do li kupci, či je pa pou menje pivcov, kak ji je negda bilou. Dosta ji je prepravo novi pravilni zakon, mnougin je pa kupna mouč spadnola v ton novon »boukšon« sistemi. V prejšnjon je prišo pivcov oštarijo, pa naroučo: »Vsen ka so ti, natečie, ka pijejo!« Zdej pa prijde, pa čista potiu narouči mli špricen. Bela si pa ešče samo popejle:

Rasti, nasti, dober vin,
rodovom daljnim v lep spomin;
vinček naš ma tak okus,
da ga monaš pit pod mus,
pit pod mus.

Rasti, nasti, dober vin,
uvoznikom v opomin,
če vovoz je nujno zlo,
kam bo naše vino šlo,
vino šlo.

Rasel bo še dober vin,
rodovom poznim že v spomin,
uvožalo se tuje bo,
naše bo po gobe šlo,
po gobe šlo.

TV SLOVENIJA 1

- 9.30 Glejte, kako rastejo
- 9.40 Tedi, oddaja za mularijo
- 10.30 Parada plesa
- 10.45 Znanje je ključ
- 11.15 4 x 4, oddaja o ljudeh in živalih
- 11.40 Na vrtu
- 12.05 Naši prijatelji na severu, ang. nada.
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 14.20 Podoba podobe
- 14.50 Friderik z Veroniko, gleda. predstava
- 16.20 Mostovi
- 17.00 Obzornik
- 17.10 Po Sloveniji
- 17.30 Sprehodi v naravo
- 17.45 Palček David, risanka
- 18.20 Skrivnost kristalnih lobanj, ang. oddaja
- 19.10 Risanka
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Zrcalo tedna
- 20.15 Petka
- 22.50 Odmivi, kultura, vreme, šport
- 22.50 Polnočni klub
- 0.00 Clark Terry v klubu Gajo
- 0.50 Skrivnost kristalnih lobanj, ponovitev

TV SLOVENIJA 2

- 10.00 Trdno v sedlu, novoze. nanizanka
- 10.25 Pacific Drive, avstralska nanizanka
- 10.50 Opremljevalke, ameriška nanizanka
- 11.40 Pri lepem nabrežju, francoski film
- 15.00 Kolesarska dirka po Španiji
- 18.05 Pasje življenje, ameriška nanizanka
- 18.30 Čudežni otrok, ameriška nanizanka
- 19.00 Kolo sreče
- 19.30 Videoring: Videonovosti z Matjažem
- 20.00 Dva zločina, mehiški film
- 21.50 Vinska popotovanja, angleška serija
- 22.15 Simple Men, ameriški film
- 0.00 Klient, ameriška nanizanka
- 0.45 SP v jadraniu, reportaža

POP TV

- 7.00 Dobro jutro - 7.00 Bogati in nesrečni, nadaljevanka - 11.00 Cassandra, nadaljevanka - 12.00 Skrite strasti, nadaljevanka - 13.00 Od maja do decembra, nanizanka - 13.30 Sveže plesano, ameriški film - 15.00 Miss Slovenije, ponovitev - 15.30 Bogati in nesrečni, nadaljevanka - 16.30 Policisti z sroem, nanizanka - 17.30 Cassandra, nadaljevanka - 18.30 Novice, vreme - 18.40 Marimar, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Smrtonosno orožje, ameriški film - 22.00 Kaj muči Gilberta Grapea, ameriški film - 0.00 Skrivne izpovedi in fantazije, erotična serija - 1.00 24 ur

KANAL A

- 7.30 Mogočni Mišek, risanka - 8.00 Alvin, risanka - 8.30 Super samuraj, nanizanka - 9.30 Bradjevci, nanizanka - 10.00 Laverne in Shirley, nanizanka - 10.30 Mannix, nanizanka - 11.30 Dobri časi, slabi časi, nadaljevanka - 12.00 Držni in lepi, nadaljevanka - 12.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 13.00 Zmenkarije, ponovitev - 14.00 Oprah Show, ponovitev - 15.00 Držni in lepi, nadaljevanka - 15.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 16.00 Bogato dekle, nadaljevanka - 17.00 Nora hiša, nanizanka - 17.30 Fant zre v svet, nanizanka - 18.00 Princ z Bel Ave, nanizanka - 18.20 Bravo, maestro, kuharska oddaja - 18.30 Oprah Show - Štipendisti Angelske mreže - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Ko se zabava slabo konča - 21.00 Sanje o plesu, ameriški film - 23.00 Mesto zločina, nanizanka - 0.00 Svilene sence, nanizanka - 1.00 Danjnyjeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - GAJBA TV

- 15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 15.15 Kulturno-razvedrilo - Portret - Navigator (film, kultura, prosti čas) - 16.00 Sedma sila, nanizanka - 17.00 Trio na kolesih, nanizanka - 18.00 Pod krinko, nadaljevanka - 18.45 Kvizkolon - 19.00 Živa, informativna oddaja - 19.15 Skrite strasti, nadaljevanka - 20.00 Še te ljubim, nadaljevanka - 21.00 Kameleon, nanizanka - 22.00 Živa, regionalni program - 22.15 Pred koncem tedna - Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - Kam na izlet - 23.00 Žrelo - Maščevanje, ameriški film

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Simpsonovi, animirana nanizanka - 10.30 2,4 otroka, nanizanka - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Dnevnik - 12.25 New York, nanizanka - 12.55 Filmi Kirka Douglasa - 14.35 Risanka - 14.55 Poročila - 15.00 Za otroke - 15.30 Lažnivci, dokumentarni film - 16.20 Risanka - 16.35 Otroška serija - 17.10 Lepa naša: Zgodba o jezerih - 17.40 Poročila - 17.50 Zlata Klekta, nadaljevanka - 18.40 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dokumentarna oddaja - 20.50 Festival Omiš '98 - 22.40 Opazovanja - 23.15 Vanessa Mae v Pulju - 0.15 Poročila - 0.25 Oddelek za umore, nanizanka - 1.10 Psi faktor, serija - 1.55 Predprema: The fourth protocol, ameriški film - 3.55 Sedmi elementi - 4.50 Planet prekleth, ameriški film

TV HRVAŠKA 2

- 15.15 Koledar - 15.25 Zadnji neuničljivi, ameriški film - 17.00 Savannah, nadaljevanka

- 17.50 Risanka - 18.05 Hugo - 18.30 Cosbyjev show, nanizanka - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.15 Kviz - 20.30 Zakon v Los Angelesu, nanizanka - 21.15 Poročila - 21.35 Nenadoma Susan, nanizanka - 22.05 Beg iz Sobibora, ameriški film - 0.05 Velika skrivnost 20. stoletja: Verske skrivnosti

TV MADŽARSKA 1

- 5.50 Sončni vzhod - 9.35 Vino in oblast, nanizanka - 10.10 Pesmi Marte Sebestyen - 10.40 Čudovite živali - 11.00 Nacionalni park Fertő - Hanság - 11.30 Ponovitev - 12.00 Zvon, ura novic - 13.05 Senzacija, nanizanka - 14.00 Za otroke - 14.50 Regionalne oddaje - 15.55 Natanov zdravilstvo - 16.25 Vesoljske igre - 16.55 Igre brez meja, najava - 17.00 Poročila - 17.45 Za upokojence - 17.35 Teka - 17.50 Okno - 18.45 Regionalne oddaje - 19.00 Familija, 357. del - 19.30 Dnevnik - šport - 20.00 Vrtnice v Paradiž, nadaljevanka - 20.45 Iz preteklosti - 21.00 Aprobo - 22.00 Aktualno - 22.30 Mussolini in jaz, Galeazzo Ciano, 3. del - 23.30 Poletna pravljica, francoski film

TV MADŽARSKA 2

- 6.00 Dnevnik - 6.15 Aktualno - 6.45 Regije - 7.00 Dnevnik - 7.15 Svet v slikah - 7.45 Regije - 8.00 Izobraževalni program - 9.00 Sosedje - 9.30 Zakladnica - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Zvon, ura novic - 13.00 Tv-magister - 14.00 Risanka - 14.25 Kralj pamp, nanizanka - 16.10 Repeta, za šolajce - 17.40 Energetska abeceda - 17.45 Madžarska hiša - 18.15 Delta 2000, znanost - 18.45 Prosta ura, o poeziji - 19.30 Pravljičje - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Madžarska hiša - 20.55 Glasba - 21.00 Madžarska leta 2000 - 21.30 Marius in Jeanette, francoski film - 23.05 Globoka voda - 23.40 A. K. T.

TV AVSTRIJA 1

- 6.10 Otroški program - 9.35 Superman - 10.20 Osvojitev planeta opic, znanstvenofantastični film - 11.45 Kontle? - 12.10 Risanke - 13.00 Enigma - 13.25 Ena, dve ali tri - 14.25 Ace Ventura - 14.50 Na juž - 15.40 Zvezdne steze - 16.25 Superman - 17.15 Vsi pod eno streho - 17.40 Močna družina - 18.00 Roseanne - 18.30 Grozno prijazna družina - 19.00 Prijatelji - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.02 Športi - 20.15 Galman za večno, film - 21.15 Pien, akcijski film - 0.05 Mojstrska večšina, akcijski film - 1.30 Peta kolona, kriminalka

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Poročila - 9.05 Desinec, film - 10.45 Bogati in lepi - 11.25 7vezna dežela danes - 11.50 Vreme - 12.00 Poročila - 12.10 Iz parlamenta - 13.00 Poročila - 13.10 Domača prednost - 13.40 Grad Hohenstein - 14.30 Umor je njen konjiček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Stari - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Derrick - 21.15 Žarišče - 22.10 Poročila - 22.35 Moderni časi - 23.05 Poletne ljubzenske atere - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Gzozno prijazna družina

EUROSPORT

- 6.30 Nogomet: pokal pokalnih zmagovalcev - 12.00 Avto-moto šport - 13.00 Motociklizem, prenos iz Barcelone - 15.00 Kolesarstvo, prenos dirke po Španiji - 17.00 Motociklizem - 19.00 Golf - 21.00 Sumo - 22.00 Boks - 23.00 Motociklizem - 0.00 Ekstremni športi

TV SLOVENIJA 1

- 8.00 Zgodbe iz Škotske
- 8.30 Čarobni šolski avtobus
- 8.55 Živalni svet iz zgodb R. Scarryja
- 9.20 Modro poletje
- 10.00 Petka
- 11.35 Godalni kvartet Tartini
- 12.00 Tednik
- 12.50 Dobrodošli doma
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 13.30 Milje in vozi
- 14.00 Polnočni klub
- 15.10 Dodge City, ameriški film
- 17.00 Obzornik
- 17.15 Mednarodno tek. pevskih zborov
- 17.50 Na vrtu
- 18.20 Pustolovščina Okavango, fran.serija
- 19.10 Risanka
- 19.30 Dnevnik
- 19.55 Utrip
- 20.15 Pravi biznis
- 21.15 Novice iz sveta razvedrila
- 21.45 Turistična oddaja
- 22.05 Druženje in praznovanje, ame. serija
- 22.35 Poročila, vreme, šport
- 23.05 Obletnici RTV Slovenija
- 23.50 A Masculine Ending, angleški film
- 1.15 Na vrtu, ponovitev

TV SLOVENIJA 2

- 10.20 Jeklene ptice, animirana nanizanka
- 11.10 Dva zločina, mehiški film
- 15.00 Kolesarska dirka po Španiji, prenos
- 17.25 DP v nog., Maribor - HIT Gorica, prenos
- 19.30 Videoring: Soul z Natalijo
- 20.00 Veter, ameriški film
- 22.05 V vrtincu
- 22.50 Don Kihot, risana nanizanka
- 23.20 Sobota, noč: Seal, koncert, Rock Oločec

POP TV

- 6.00 Poštar Pal, risanka - 6.30 Dogodivščine medvedka Ruxpina - 9.00 Maska, risanka - 9.30 Kremenčkovi - 10.00 Pajček - 10.30 Batman, risanka - 11.00 Odi-seja, nanizanka - 11.30 Maščevanje pillarjev 4, mladinski film - 13.30 Super POP, ponovitev - 15.00 Sinbadove pustolovščine - 16.00 Highlander - 17.00 Herkul, nanizanka - 18.00 Novice, vreme - 18.15 Beverly Hills, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Ostanke dneva, ameriški film - 22.15 Odpadnik, nanizanka - 23.15 Nikita, francoski film - 1.15 Playboy special - 2.15 24 ur

KANAL A

- 8.00 Mogočni Mišek, risanka - 8.30 Zajec Dolgouhec in prijatelji - 9.30 Najstniki proti vesoljcem, nanizanka - 10.00 Mesto v zalivu, nadaljevanka - 10.30 Ekstremni športi - 11.00 Stilski izziv - 11.30 Bravo, maestro - 12.00 Sobotna matineja: Nesreča pri zapornici 7, ameriški film - 13.30 Laverne in Shirley, nanizanka - 14.00 Bogato dekle, nadaljevanka - 16.00 Meego, humoristična oddaja - 16.30 Nimaš pojma, nanizanka - 17.00 Manekenke, nadaljevanka - 18.00 Klub Avenija - 18.30 Jenny, nanizanka - 19.00 Vitezi za volanom, nanizanka - 20.00 Resnični svet - 21.00 Varuhi časa, nanizanka - 22.00 Zgodbe iz grobnice - 19.15 24 ur, nanizanka - 23.30 Izgonec, nanizanka - 0.30 Klub Avenija, ponovitev

IDEA TV - GAJBA TV

- 10.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 10.15 Pred koncem tedna - Tedenski komentar - Napoved športnih dogodkov - Kam na izlet - 11.00 Pregled dogodkov tedna - 15.00 Kameleon, nanizanka - 16.00 Še te ljubim, nadaljevanka - 18.00 Neverjetne zgodbe, nanizanka - 18.30 Zapp, glasbena oddaja - 18.30 Skrivnostni olok, nanizanka - 20.00 Boljše življenje, nanizanka - 21.00 Vrtnice odpranih, nanizanka - 22.00 Super top, ameriški film - 0.00 Zapp, ponovitev

STUDIO AS

TV HRVAŠKA 1

- 6.30 Poročila - 8.35 Power Rangers, nanizanka - 9.00 Otroški festival Šibenik '98 - 10.00 Poročila - 10.05 Kineteka - 11.45 Risanka - 12.00 Dnevnik - 12.20 Punch in Jody, ameriški film za otroke - 13.50 Živa resnica - 14.20 Svet hipnoze Paula McKenne - 15.10 Usodne ženske: Audrey Hepburn - 15.35 Velike svetovne palače: Topkapı, Turčija - 16.05 Dr. Quinnove, nanizanka - 16.50 Poročila - 17.05 Večer z muppetki - 17.35 Zoya, nadaljevanka - 18.30 Dnevnik - 20.15 Vojna za slavo, ameriški film - 22.25 Opazovanja - 22.55 Svet zabave - 23.30 Polnočna premiera: Seduced by Madness - 2.50 Legendarni kitaristi - 3.50 Skrivno ime Alexa, ameriški film - 5.30 Največji uspehi hrvaškega športa

TV HRVAŠKA 2

- 11.00 Koledar - 11.10 Zlata klekta, nadaljevanka - 14.45 Črno belo v barvah, ponovitev - 17.45 Skrivnosti izgubljenih imperijev - 18.45 Turbo Limach - Opaljka '98 - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Zlate žice Slavonije, Požega '98 - 22.15 Ples na ulici, serija - 23.20 Kultura življenja: Nemčija - 0.20 Oprah Show

TV MADŽARSKA 1

- 5.50 Sončni vzhod - 9.30 Otroški program - 10.15 Strasti, nanizanka - 11.05 Ljubezni v Saint Tropezu, nanizanka - 12.00 Zvon, ura novic - 12.05 Pesmi Pista Horvatha - 12.35 Telešport - 13.55 Urgenca, nanizanka - 15.30 Ubaj Iriglasno, angleški film (č.b.) - 17.25 Igre brez meja, najava - 17.40 Po polji - 18.05 Otok Nanote, poljudnoznanstveni film - 19.00 Lotoshow - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Tako in drugače, kabaret - 21.00 Film tedna: Popolni vojak, ameriški film - 22.45 Dame izbirajo - 23.30 Žena morilka, ameriški film

TV MADŽARSKA 2

- 6.00 Dnevnik - 6.15 Aktualno - 6.45 Regije - 7.00 Dnevnik - 7.15 Manjvcr - 7.45 Regije - 8.00 Kje, kaj? - 8.30 Manjšinske oddaje - 10.10 Najlepše poletje naše najstniške dobe, nanizanka - 10.40 iz 1. programa: Familija, Računalništvo, Zgodovina književnosti - 12.05 Globoka voda, katizmatična verska gibanja - 13.00 Okno v Evropo - 15.00 Biseri - 15.30 Zelena območje - 16.00 Očigledno - 16.30 Potepanje po deželi domači - 17.00 Sikar Csonlvarj, 3. del - 17.25 Vojak Princ, nanizanka (č.b.) - 18.00 Velike romane: Ava Gardner in Howard Hughes - 18.30 Pravi smeh - 19.25 Pravljičje - 20.00 Dnevnik, šport - 20.25 Glasba - 20.30 Risanka - 20.50 Štirje tankisti in pes, nanizanka (č.b.) - 21.45 Otok: Ansambel New Model Army - 22.45 Globoka voda

TV AVSTRIJA 1

- 6.30 Otroški program - 9.35 Tabaľuga - 10.05 Oskar - 10.40 Waynehead - 11.10 Disneyjev festival - 12.05 Blossom - 12.30 Dr. Quinn - zdravnica iz strasti - 13.15 Življenje in jaz - 13.40 Čudovita leta - 14.05 Princ iz Bel Ave - 14.30 Divji bratje s Šarmom - 14.50 Zabava peterice - 15.40 Beverly Hills 90210 - 16.25 Melrose Place - 17.15 Ally Mc Real - 18.00 Nogometna liga - 19.30 Čas v sliki - 19.53 Vreme - 20.15 Hopla - 21.50 Tohuwaboju - 22.40 Nespodobno obrabeno s smrtonosnimi posledicami, srbijevka - 0.05 Srček, najboljša oddaja

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Poročila - 9.05 V Avstriji - 9.30 Sissi, usodna leta neke cesarice, film - 11.20 Zlato iz vročega lonca, film - 13.00 Poročila - 13.10 Biser Tokaja, filmska komedija - 14.45 Lepa lažnivka, filmska komedija - 16.20 Dežela in ljudje - 17.00 Poročila - 17.05 Pogled v deželo - 17.35 Kdo me hoče? - 17.53 Religije sveta - 18.00 Milijonsko kolo - 18.25 Konfliktki - 19.00 Avstrija danes - 19.30 Čas v sliki - 19.54 Vreme - 20.15 Hannah, film - 22.10 Poročila - 22.15 Vse je komedija - 0.05 Žena francoskega poročnika, film - 2.05 Pogledi s strani

EUROSPORT

- 8.30 Ekstremni športi - 10.00 Avtomobilizem, prenos prvenstva FIA GT iz Spielberg - 11.00 Motociklizem zunaj cesti - 12.00 Motociklizem - 13.00 Motociklizem, prenos iz Barcelone - 16.30 Kolesarstvo, prenos dirke po Španiji - 17.00 Tens: turnir v Bourne-mouthu - 18.30 Motociklizem - 20.00 Športni avtomobilizem - 21.00 Boks - 22.00 Golf - 0.00 Motociklizem - 1.00 Boks

Četrtek,
24. 9. 1998

Skrite strasti, nadaljevanje - 13.00 Od maja do decembra, nanizanka - 13.30 Ženska, ki je ljubila Elvisa, ameriški film - 16.30 Bogati in nestrčni, nadaljevanje - 16.30 Policisti s srcem, nanizanka - 17.30 Cassandra, nadaljevanje - 18.30 Novica, vreme - 18.40 Matimar, nadaljevanje - 19.15 24 ur - 20.00 Brez zapor z Jonasom - 21.00 Meiose Place, nadaljevanje - 22.00 Želite, milord?, nanizanka - 23.00 Nuna in kavboj, ameriški film - 1.00 24 ur

3.50 Sončni vzhod - 9.36 Vino in oblasti, nanizanka - 10.00 Čudežni svet žulek - 10.25 Pustolovščine: Hillary in Tenzing - 11.30 Ponovitev - 12.00 Zvon, uta novic - 13.00 Derrick, kriminalna - 14.06 Manjšinske oddaje - 14.55 Čisti Havaji, 2. del - 16.28 Mr. Bean, burleska - 16.50 Pomagač - 16.05 Pohcisti s Petelinjega hriba, nadaljevanje - 17.00 Poročila - 17.05 Poletni židovski festival v Budimpešti - 17.25 Za otroke - 17.55 Glasbeni kviz - 18.20 Podlež, nanizanka - 18.45 Regionalne oddaje - 19.00 Podlež, nadaljevanje - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Sosedje, 298. del - 20.30 Večerni šov - 21.30 Mustra, filmski magazin - 22.00 Aktualno - 23.05 I kot Ikar, francoski film

TV SLOVENIJA 1

9.30 Plesna šola Kazina
9.45 Plavalna šola, fin. nad., zadnji del
10.25 Divja Amazonija, francoska serija
11.15 Druženje in praznovanje, am. serija
11.45 Turistična oddaja
12.05 J. A. G., ameriška nanizanka
13.00 Poročila, vreme, šport
13.15 Zgodbe iz školjke
13.45 Obletnici RTV Slovenija
14.30 Okolje in mi: Dolina na preprihu
15.00 Osmi dan
15.36 Pavja pomlad, angleška drama
16.25 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV
17.00 Obzornik
17.30 Jasno in glasno, kontaktna oddaja
18.20 Resnična resničnost
19.30 Onevnik
20.05 Naši prijatelji na severu, ang. nad., 7/9
21.05 Tednik
22.00 Odmevi, kultura, vreme, šport
22.50 Gibljive slike
23.20 Otvoritveni koncert 46. pol. festivala

KANAL A

7.30 Mogočni Mišek, risanka - 8.00 Alvin, risanka - 8.30 Super samuraj, nanizanka - 9.30 Bradyjevi, nanizanka - 10.00 Laverne in Shirley, nanizanka - 10.30 Mannix, nanizanka - 11.30 Dobri časi, slabi časi, nadaljevanje - 12.00 Drzni in lepi, nadaljevanje - 12.30 Sončni zaliv, nadaljevanje - 13.00 Odklop, ponovitev - 14.00 Oprah Show, ponovitev - 15.00 Drzni in lepi, nadaljevanje - 15.30 Sončni zaliv, nadaljevanje - 16.00 Bogato dekle, nadaljevanje - 17.00 Nora hiša, nanizanka - 17.30 Fant zre v svet, nanizanka - 18.00 Princ z Bel Altra, nanizanka - 18.30 Oprah Show: Ko starši ukradejo lastne otroke - 19.30 Zmenkariz - 20.00 Moj film, dva filma po izboru gledalcev: Dedič (09 90 161), Tufanje (09 09 162), Cel ljubi svet (09 09 163), Most v neznanu (09 09 164) - 23.30 Svetle senice, nanizanka

IDEA TV - GAJBA TV

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 15.15 Amerika, objuljena dežela, reportaža, 3. del - 16.00 Odpadnik, nanizanka - 17.00 F/X - umori s trikom, nanizanka - 19.00 Misija: Zvezde, nanizanka - 18.45 Kvizkofon - 19.00 Živa, informativna oddaja - 19.15 Skrite strasti, nadaljevanje - 20.00 Še te ljubim, nadaljevanje - 21.00 Kameleon, nanizanka - 22.00 Živa, regionalni program - 22.15 Kulturno-razvedrilno - Intervju - Navigator (film, kultura, prosti čas) - 23.00 Mame, ameriški film

STUDIO AS

TV HRVAŠKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Simpsonovi, animirana nanizanka - 12.00 Dnevnik - 12.25 New York, nanizanka - 12.55 Filmi Paula Newmana - 14.35 Risanka - 14.55 Poročila - 15.00 Za otroke in mlade - 17.10 Zgodovina z ženskim ikopisom: Katalina Zrinska - 17.40 Poročila - 17.50 Zlata kletka, nadaljevanje - 18.35 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.15 Stolejce: Škandal, serija - 21.10 kviz - 22.10 Opazovanja - 22.45 Oddelek za umore, nanizanka - 23.35 Film

TV HRVAŠKA 2

14.40 Koledar - 14.50 Dober dan, Timothy, kanadski film - 16.30 Savannah, nadaljevanje - 17.20 Risanka - 17.35 Cosbyjev show - 18.05 Hugo - 18.30 Smerokazi - 19.00 Županijska panorama - 19.36 Dnevnik - 20.15 Kviz - 20.35 Dosjeji X, nanizanka - 21.25 Poročila - 21.40 Seinfeld, nanizanka - 22.10 Film

TV SLOVENIJA 2

10.25 Pacific Drive, avstralska nanizanka
10.50 Rdeča ptica, nemška nadaljevanje
11.35 Tok noč tok
12.30 Povabilo na blues: Jani Kovačič
13.20 Naša krajevna skupnost, tv-nanzanka
14.10 Svet poroča
15.45 Don Kihot, risana nanizanka
16.15 Vroča srehta, korejski film
18.05 Oporeljalke, ameriška nanizanka
18.30 Kdo je glavni, ameriška nanizanka
19.30 Videoring: Rock z Vesno
20.00 Evr. liga v koš. (m), Union Olimpija: Teamsystem
22.00 Živalski vrt, angleški film
23.55 Bela soba II, glasbena serija

TV MADZARSKA 2

6.00 Dnevnik - 6.15 Aktualno - 6.45 Regije - 7.00 Dnevnik - 7.15 Svoobodno tekmovalje, gospodarstvo - 7.45 Regije - 8.00 Izobraževalni program - 9.00 Sosedje - 9.30 Zakladnica - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Zvon, ura novic - 13.30 Tv-magister - 14.00 Za otroke - 14.25 Kralj pamp, nanizanka - 16.10 Repeta, za šolarje - 17.40 Chrisly, nanizanka - 18.30 Madžarska danes - 19.30 Pravljice - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Terra X, nanizanka - 21.15 Twin Peaks, nadaljevanje - 22.05 Globoka voda - 23.35 A. K. T

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.35 Superman - 10.20 Boj za planet opic, znanstvenofantastični film - 11.45 Koneti - 12.55 Živalski leksikon - 13.15 Enigma - 14.25 Ace Ventura - 14.50 Na jug - 15.40 Zvezdne steze - 16.25 Superman - 17.15 Vsi pod eno streho - 17.40 Močna družina - 18.05 Roseanne - 18.30 Grozno prijazna družina - 19.00 Cybill - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Ženska s kalibrom - 21.10 Akti X - 22.40 Eden - 23.05 Oddaja o kulturi - 1.45 Reporter, kriminalna

AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Kaj pa mama ve o ljubezni, filmska komedija - 10.40 Bogati in lepi - 11.20 Zvezna dežela danes - 11.45 Vreme - 12.00 Poročila - 12.05 Iz parlamenta - 13.00 Poročila - 13.10 Domača prednost - 13.40 Grad Hohenstein - 14.30 Umor je njen konjček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Stari - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 18.50 Kuharske mojstrovine - 19.00 Dežela danes - 19.38 Čas v sliki - 19.54 Vreme - 20.15 Univerzum - 21.05 Veja - 22.00 Poročila - 22.30 Šiling - 23.00 Primer za dva - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Grozno prijazna družina

EUROSPORT

8.30 Jadranje - 9.00 Konjanštvo - 10.00 Kolesarstvo - 11.00 Moderni peterboj - 11.30 Nogomet: legende SP - 12.30 Karting - 13.30 Avto-moto šport - 15.00 Kolesarstvo, prenos dirke po Španiji - 17.00 Master Rallye '98 - 17.30 Rolkanje - 18.00 Nogomet: legende SP - 20.00 Nogomet: SP '98 - 22.00 Nogomet - 23.00 Boks - 0.00 Avto-moto šport

RADIO MURSKI VAL

UKV 94,6 MHz (DOPOLDAN TUDI SV 648 KHz)

PETEK: 05.45 Jutro na Murskem valu - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.45 Mariborsko zvočno pismo - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 08.30 Mali oglasi - 09.15 Zamurjenci - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Kinoventilator - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.30 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.30 Romskih 60 - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kultura in šport ob koncu tedna - 18.00 MV-dur - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Mladi val - 21.00 Poročila - 21.10 Sipli mi - 24.00 Želimo vam lahko noč.

SOBOTA: 05.45 Jutro na Murskem valu - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 08.30 Mali oglasi - 09.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Potepajte se z nami - 11.10 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.30 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Športna stava - 14.45 Evropa v enem tednu - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.30 Kulturni koledar - 17.35 Radijski knjižni sejem - 18.15 Mali oglasi - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 21.00 Poročila - 21.10 Ugasni TV! - 24.00 Želimo vam lahko noč.

NEDELJA: 08.00 Začenjamo nov dan - 08.05 Horoskop - 08.15 Panonski odmevi - 08.50 Zamurjenci - 09.15 Misel in čas - 09.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.05 Obvestila - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s športnih igrišč) - 19.00 Dnevnik RaSlo.

PONEDELJEK: 05.45 Jutro na Murskem valu - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.40 Šport - 06.50 Dnevni časopisi - 7.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.45 Porabsko/nemško zvočno pismo - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Mali oglasi - 11.15 Oaj, kak san zlufto - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1.

osebi ednine - 13.30 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Za zdravje - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 - Obvestila - 18.00 Šport - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Večernice - 21.00 Poročila - 21.10 Kak je inda fajn bišou - 24.00 Želimo vam lahko noč.

TOREK: 05.45 Jutro na Murskem valu - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.45 Ljubljansko zvočno pismo - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 8.30 3 X Country - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.07 Menjalniški tečajji agencij - 10.10 Unicef - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.30 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 14.00 Vonj po bencinu - oddaja o avtomobilizmu - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 17.45 Mali oglasi - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 20.00 Na narodni farmi - 21.00 Poročila - 21.10 Med Muro, Rabo in Dravo/Poslušalec Murskega vaja - 24.00 Želimo vam lahko noč.

SREDA: 05.45 Jutro na Murskem valu - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.40 Džouži na obisku - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.45 Zagrebško zvočno pismo - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 08.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.15 Nstsnmv - 11.00 Anketa - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.30 Popoldne na Murskem valu 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Srebrne niti - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.35 Dober večer, pravljica! - 21.00 Poročila - 21.10 Mursko-morski val - 24.00 Želimo vam lahko noč.

ČETRTEK: 05.45 Jutro na Murskem valu - 06.10 Vreme, ceste - 06.25 Obvestila - 06.30 Horoskop - 06.40 Mlado jutro - 06.50 Dnevni časopisi - 07.00 Druga jutranja kronika - 07.20 Kronika UNZ - 07.30 Informacije v treh jezikih - 07.40 Kmetijski strokovnjak - 08.00 Dopoldne na Murskem valu - 08.00 Poročila - 08.05 Obvestila - 09.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.05 Obvestila - 10.10 Menjalniški tečajji agencij - 10.30 Reportaža - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC - 12.05 Obvestila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.30 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 13.35 Obvestila - 15.30 Dogodki in odmevi - 17.00 Osrednja poročila na Murskem valu - 17.20 Obvestila - 18.00 Mali radio - 19.00 Dnevnik RaSlo - 19.30 Bilo je nekoč - 19.35 Dober večer, pravljica! - 19.45 Bilo je nekoč - 20.30 S krščakom, cekron pa z marelof - 21.00 Poročila - 21.10 Geza se zeza - 24.00 Želimo vam lahko noč.

TV SLOVENIJA 1

- 8.20 Cilkin količek, risanka
- 8.30 Skrivno življenje igrač
- 8.45 Srebrnogriivi konjič, risanka
- 9.05 Telerime
- 9.10 Zares divje živali, ameriška serija
- 9.55 Nedeljska maša
- 11.00 Vsi smo ena družina, japonska serija
- 11.30 Obzorja duha
- 12.06 Ljudje in zemlja
- 12.30 Pomagajmo si
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 13.45 Pravi biznis
- 14.45 Novice iz sveta razvedrila
- 15.10 Klic na dom, ameriški film
- 17.00 Obzornik
- 17.15 Alpe Jadran
- 17.45 Po domače: Ko zlate citre zapoje
- 18.40 Okolje in mi: Dolina na prepihu
- 19.10 Risanka
- 19.20 Žrebanje lota
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Zoom
- 21.35 Očetje in sinovi
- 22.35 Poročila, vreme, šport
- 22.50 Murphy Brown, ameriška nanizanka
- 23.15 Vendetta, švedska nadaljevanka, 2/6

TV SLOVENIJA 2

- 9.55 V vrtnicu
- 10.35 Cirkus Hildebrand, danski film
- 11.55 Pripravljeni, oddaja o Slovenski vojski
- 12.25 Motociklizem 250 ccn za VN Španije
- 13.55 Šport
- 15.55 Dobrodelni koncert za bolnišnico na Stari gori
- 19.00 Indija - skupnost Bišnojev
- 19.30 Videoring: Popevke s Sergejo
- 20.00 Naša krajevna skupnost, tv-nanizanka
- 20.50 Benetke: Voda, karni in besede
- 21.35 Šport v nedeljo
- 22.20 Dobri človek v Afriki, angleški film

POP TV
8.00 Bence in bube - 8.30 Dogodivšine medvedka Ruzpina - 9.00 Munkci, risanka
9.30 Kremenčkovi - 10.00 Dogodivšine ježka Sonika - 10.30 Batman, risanka
11.00 Beverly Hills, nadaljevanka - 12.00 Melrose Place, nadaljevanka - 13.00 Biez zapor, ponovitev - 14.00 Rledi jezdec, ameriški film - 16.00 Lstovišče, ameriški film
18.00 Novice, vreme - 18.30 Sedma nebesa, nanizanka - 19.15 24 ur - 20.00 Miss Slovenije, prenos izbora - 22.00 Športna scena - 23.15 Stepo maščevanje, ameriški film - 1.00 24 ur

KANAL A

8.00 Mogočni Mišek - 8.30 Zajček Dolgohec in prijatelji - 9.30 Najstniki proti vesoljcem, nanizanka - 10.00 Sanjam o Jeanne, nanizanka - 10.30 Klub Avenija - 11.00 Pasji prijatelji, dokumentarna oddaja - 12.00 Nedeljska matineja: Možnosti Maximiliana Glica, ameriški film - 13.30 Laverne in Shirley, nanizanka - 14.00 Bogato dekle, nadaljevanka - 16.00 Prenočišče, ameriški film - 17.30 Prijatelja v krilu, nanizanka - 18.00 Dušni pastir, nanizanka - 18.30 Sam svoj mojster, nanizanka - 19.00 Airwolf, akcijska nanizanka - 20.00 Duh, ameriški film - 22.00 Odklop, ponovitev - 23.00 Izbra, ameriški film - 0.30 Odklop, ponovitev

IDEA TV - GAJBA TV

10.00 Iz naših krajev: Moravske Toplice - Amerika, objuljena dežela, reportaža, 2. del - Portret - Tedenski komentar - 11.30 Pregled dogodkov tedna - 15.00 Kameleon, nanizanka - 16.00 Počakaj do pomladi, ameriški film - 18.00 Ljubezen počaka, nanizanka - 18.30 Živa, regionalni program - 19.30 Skrivnostni otok, nanizanka - 20.00 Poslednje odštevaje, ameriški film - 22.00 Želo, ameriški film - 0.00 Živa

TV HRVASKA 1

9.05 Poročila - 9.10 Čarovnja filma, serija - 9.35 Za otroke in mlade - 12.00 Dnevnik - 12.25 Kmetijska oddaja - 13.15 Opera Box - 13.45 Mir in dobrotla - 14.20 Poročila - 14.35 Oprah Show - 15.20 Risanka - 15.30 Zemljan, ameriški film - 17.05 Poročila - 17.20 Beverly Hills, nadaljevanka - 18.15 Melrose Place, nadaljevanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dvigenti in muzikanje, dramska serija - 21.15 Ovirorilev Varaždinskih baročnih večerov - 22.50 Opazovanja - 23.20 Mesec gosenic, dokumentarni film - 0.15 Poročila

TV HRVASKA 2

13.00 Koledar - 13.10 Polnočna premiera, ponovitev - 16.30 National Geographic, serija - 17.25 Dokumentarno-folklorna oddaja - 17.55 Morje - 18.25 Varaždinski komorni orkester - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 20.15 Willy Russell, dokumentarni film - 21.05 Avanti, francosko-španski film - 22.40 Zakonske vode, nanizanka - 23.05 Upor, avstralski film

TV MADZARSKA 1

7.20 Vaška TV - 7.45 Nemščina - 8.00 Biblija - 8.05 Otroški program - 9.30 Puder - 9.55 Telesport - 11.00 Tv-magister - 12.00 Zvon, poročila - 12.05 Minute za srečo - 12.30 Opoldne - 13.00 Družinski dnevnik - 13.30 Šport - 15.05 Tranzit - 15.35 Reformatski verski program - 16.00 Disneyjevi filmi - 17.00 Halo, svetli, turizem - 17.45 Ste se danes že smejali? - 18.00 Odločate vi! - 19.00 Teden Dnevnik - 20.00 Igre

TV SLOVENIJA 1

- 9.55 Sprehodi v naravo
- 10.15 Skrivnosti kristalnih lobanj, angl. oddaja
- 11.05 Pustolovščina Okavango, fran. serija
- 12.00 Alpe Jadran
- 12.45 Zrcalo tedna
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 13.25 Ljudje in zemlja
- 13.55 Očetje in sinovi
- 14.50 Zoom
- 16.20 Dober dan, Koroška
- 17.00 Obzornik
- 17.30 Radovedni Taček: Usta
- 17.45 Zares divje živali, ameriška serija
- 18.20 Recept za zdravo življenje
- 19.05 Risanka
- 19.10 Žrebanje 3 x 3 plus 6
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Komisar Rex, avstrijska nanizanka
- 21.00 Dobro je vedeti
- 21.05 Gore in ljudje
- 22.00 Odmevi, kultura, vreme, šport
- 22.50 (Ne)znani oder
- 23.20 Iz slovenskih ateljejev: Viktor Pletšenjak
- 23.35 Ljubezen dobrega moža, gled. predstava

TV SLOVENIJA 2

- 10.25 Pacific Drive, avstralska nanizanka
- 10.45 Pasje življenje, ameriška nanizanka
- 11.10 Čudežni otrok, ameriška nanizanka
- 12.20 Vinska poplotovanja, angleška serija
- 12.45 Dodge City, ameriški film
- 15.45 Simple Men, ameriški film
- 17.30 Pripravljeni, oddaja o Slovenski vojski
- 18.05 Okus po zločinu, angleška nanizanka
- 19.00 Lingo
- 19.30 Videoring: Nikolajevje videoakrobacije
- 20.00 Studio City
- 20.55 Tok noč lok
- 21.50 Pomp
- 22.50 Brane Rončel izza odra

POP TV

7.00 Dobro jutro - 10.00 Bogati in nesrečni - 11.00 Cassandra, nadaljevanka - 12.00 Skrite strasti, nadaljevanka - 12.45 Športna scena - 14.00 Resnične usode, dokumentarna nanizanka - 14.30 Diagnoza: Umor, nanizanka - 15.30 Bogati in nesrečni, nadaljevanka - 16.30 Policisti s sicem, nanizanka - 17.30 Cassandra, nadaljevanka - 18.30 Novice, vreme - 18.40 Marimar, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 1, 2, 3 - kdo dobi? - 21.00 Urgenca, nanizanka - 22.00 Južni Brooklyn, nanizanka - 23.00 Težave s Harryjem, ameriški film - 1.00 24 ur

KANAL A

7.30 Mogočni Mišek, risanka - 8.00 Alvin, risanka - 8.35 Super samuraj, nanizanka - 9.30 Bradyjevi, nanizanka - 10.00 Laverne in Shirley, nanizanka - 10.30 Mannix, nanizanka - 11.30 Dobri časi, slabi časi, nadaljevanka - 12.00 Držni in lepi, nadaljevanka - 12.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 13.00 Dannyjeve zvezde, vedeževanje v živo - 14.00 Oprah Show, ponovitev - 15.00 Držni in lepi, nadaljevanka - 15.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 16.00 Bogato dekle, nadaljevanka - 17.00 Nora hiša, nanizanka - 17.30 Fant zre v svet, nanizanka - 18.00 Princ z Bel Aira, nanizanka - 18.30 Oprah Show: Silski izziv - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Simpatije, nadaljevanka - 21.00 Življenjske zgodbe: izpubljena deklica, ameriški film - 22.30 Silski izziv - 23.00 Tretji kamen od sonca, nanizanka - 23.30 Svilene sence, nanizanka - 0.30 Dannyjeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - GAJBA TV

15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 16.00 Supermanove dogodivščine, nanizanka - 17.00 Xena, nanizanka - 18.00 Dogodivšine Robina Hooda, nanizanka - 18.45 Kvizkolon - 19.00 Živa, informativna oddaja - 19.15 Skrite strasti, nadaljevanka - 20.00 Pregon ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - 22.15 Kronika - 22.20 Športni ponedeljek: Pregled športnih dogodkov - NK Mura: NK Koper, reportaža - 23.00 Novi nedolakljivi, nanizanka - 0.00 Ledenica, angleška nadaljevanka, zadnji del

TV HRVASKA 1

7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Simpsonsovi, animirana nanizanka - 12.00 Dnevnik - 12.25 New York, nanizanka - 12.55 Filmi Paula Newmana - 14.35 Risanka - 14.55 Poročila - 15.00 Za otroke in mlade - 17.05 Hrvaški operni pevci - 17.40 Poročila - 17.50 Zlata kleka, nadaljevanka - 18.40 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.15 Jederman, gledališka predstava - 21.35 Benediktinska Hrvaška, izobraževalna serija - 22.10 Opazovanja - 22.45 Filmska noč s Kevinom Costnerjem - 0.25 Poročila

TV HRVASKA 2

15.15 Koledar - 15.25 Roseanna, švedski film - 17.00 Savannah, nadaljevanka - 17.50 Risanka - 18.05 Hugo - 18.30 Čosbyjev show, nanizanka - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.15 Kviz - 20.30 Prijatelji, nanizanka - 20.55 Poročila - 21.10 Newyorška policija, nanizanka - 22.00 Vidikon, glasbena oddaja - 22.45 Potovanje po ameriški umetnosti, serija

TV MADZARSKA 1

8.00 Vesoljske igre - 6.30 Manjšinske oddaje - 7.25 7a otroke - 8.00 Izobraževalni program - 10.00 Zabavni program za mlade - 11.00 Telesport - 13.00 Poje Margit Bango - 11.30 Tisa, 10. del - 14.05 Film in ... - 15.00 Imre, tv-film (č.b.) - 16.15 Domoznanstvo - 16.30 Napoved programa - 16.45 Očitna - 17.10 Čaj ob pelin - 17.40 Na poti proti Ameriki - 18.00 Nogomet: Rapid - Josko Ried, prenos z Dunaja - 18.55 Šport v nedeljo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Indiana Jones in tempelj smrti, pustolovski film - 22.10 Kolumbo - 23.20 Šport - 23.25 Kraj dejanja - 0.55 Plen, akcijski film

TV AVSTRIJA 1

6.00 Otroški program - 9.25 Risanke - 10.20 Otroške pravice - 10.35 Disneyev festival - 11.30 Šport - 12.00 Nebeški brat in sestra, film - 13.30 Kameli na konju, filmska komedija - 15.00 Avtomoto šport: FIA GT prvenstvo, prenos z A1 Ringa - 16.00 Šport v nedeljo - 16.50 Nogomet: Rapid - Josko Ried, prenos z Dunaja - 18.55 Šport v nedeljo - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Indiana Jones in tempelj smrti, pustolovski film - 22.10 Kolumbo - 23.20 Šport - 23.25 Kraj dejanja - 0.55 Plen, akcijski film

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Hanča in njeni ljubimci, film - 10.30 Teden kulture - 11.00 Novinarska ura - 12.00 Visoka hiša - 12.30 Orientacija - 13.00 Poročila - 13.05 Tednik - 13.30 Domovina, tuja domovina - 14.00 Pogledi s strani - 14.30 Lipova cesta - 15.00 Čudovito poletje, film - 16.30 Živalski vrtil Schonbrunn - 17.00 Poročila - 17.05 Klub seniorjev - 18.00 Čas v sliki - 18.45 Srček - 18.25 Kristus v času - 18.30 Podobe Avstrije - 19.00 Avstrija danes - 19.17 Loto - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Narodno-zabavna hitparada, prenos - 21.45 Poročila - 21.55 K stvarni - 23.10 Čas v sliki - 23.15 Vizije - 23.20 Enostavno klasično - 1.00 Teden kulture

EUROSPORT

8.30 Različni športi - 9.00 Motociklizem, prenos iz Barcelone - 10.30 Motokros - 11.00 Motociklizem, prenos iz Barcelone - 15.00 Športni avtomobilizem, prenos prvenstva FIA GT iz Spielberga - 16.00 Kolesarstvo, prenos dirke po Španiji - 17.00 Tenis: turnir v Bournemouthu - 18.30 NASCAR - 20.00 Športni avtomobilizem - 21.00

NASCAR - 22.00 Golf - 0.00 Motociklizem

TV MADZARSKA 1

5.50 Sončni vzhod - 9.35 Vino in oblast, nanizanka - 10.00 Kabaret - 10.55 Novi reflektor - 11.30 Ponovitev - 12.00 Zvon, ura novic - 13.05 Gozdarska hiša Falkenau, nanizanka - 14.00 Manjšinske oddaje - 15.00 Iz parlamenta - 15.55 Popoldanska ambulanta - 16.10 Indaba, nanizanka - 16.35 Moco mesto, nanizanka - 17.00 Poročila - 17.05 Evrominute - 17.10 Za otroke - 17.55 Mixshow - 18.20 Podlež, nanizanka - 18.45 Regionalne oddaje - 19.00 Podlež, nadaljevanje - 19.30 Dnevnik, šport - 20.00 Popolna varnost, nanizanka - 20.45 Ekstremni športi - 21.00 Gdpta usta, politični šov - 22.00 Aktualno - 22.30 Studio '98, kultura - 23.05 Svoobodna kri, Tunyogi Band, koncert

TV MADZARSKA 2

6.00 Dnevnik - 6.15 Manever - 6.45 Regije - 7.00 Dnevnik - 7.15 Tednik - 8.00 Izobraževalni program - 9.00 Sosedje - 9.30 Zakladnica - 11.00 Izobraževalni program - 12.00 Zvon, ura novic - 13.00 Tv-magister - 14.00 Risanka - 14.25 Kralj pamp, nanizanka - 16.10 Repeta, za šolarje - 17.40 Christy, nanizanka - 18.30 Madžarska danes - 19.30 Pravičice - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Dan madžarske drame: Pesem za marjetico, 1. del - 21.40 Dingo Laura, poljudnoznanstveni film - 22.10 Globoka voda

TV AVSTRIJA 1

6.15 Otroški program - 9.00 Superman - 9.45 Batman za vedno, film - 11.45 Konfeli - 12.35 Živalski leksikon - 13.15 Enigma - 14.25 Ace Ventura - 14.50 Na jug - 15.40 Zvezdne steze - 16.25 Superman - 17.15 Vsi pod eno streho - 17.40 Močna družina - 18.05 Roseanne - 18.30 Grozno prijazna družina - 19.00 Cybill - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Družina Flodder, filmska komedija - 22.05 Sexy Lissy - ljubljena od učitelja, zlorabljena od strica - 23.40 Nash Bridges - 0.25 7Ups, kriminalka

TV AVSTRIJA 2

9.00 Poročila - 9.05 Biser Tokaja, filmska komedija - 10.40 Bogati in lepi - 11.20 Konflikt - 11.50 Vreme - 12.00 Poročila - 12.05 Orientacija - 12.35 Podobe Avstrije - 13.00 Poročila - 13.10 Domača prednost - 13.40 Grad Hohenstein - 14.30 Umor je njen konjiček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Kraj srečanja zvezna dežela - 17.00 Poročila - 17.05 Dobrodolji v Avstriji - 18.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Vse moje hčere - 21.05 Tema - 22.00 Poročila - 22.30 Kraj srečanja kultura - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Kviz 21 - 1.00 ARTelier

EUROSPORT

8.30 Golf - 10.00 Kolesarstvo - 11.00 NASCAR - 13.00 Motociklizem - 13.30 Tenis: turnir v Bukaresti - 15.00 Kolesarstvo, prenos dirke po Španiji - 17.00 Različni športi - 17.30 Nogomet na mivki - 19.00 Športni avtomobilizem - 21.00 Dirke tovornjakov - 22.00 Najmočnejši mož - 23.00 Evrogoli - 0.30 Boks

Torek,
22. 9. 1998

TV SLOVENIJA 1

- 9.30 Radovedni Taček, Usta
- 9.45 Pustolovščine, novozelandska nan.
- 10.25 Recept za zdravo življenje
- 11.10 Po domače
- 12.05 Komisar Rex, avstrijska nanizanka
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 13.10 Gore in ljudje
- 14.00 (Ne)znani oder
- 14.30 Ljubezen dobrega moža, gled. predstava
- 16.25 Prislulnimu tišini
- 17.00 Obzornik
- 17.10 Po Sloveniji
- 17.30 Nina in Ivo, otroška nanizanka
- 17.45 Waynove dogodivščine, avstralska nan.
- 18.10 Otroška oddaja
- 18.30 Pisma slovenskih pesnikov in pisateljev
- 19.10 Risanka
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Nostromo, angleška nadaljevanka, 2/6
- 21.00 Dobro je vedeti
- 21.05 Tv-tribuna
- 22.00 Odmevi, kultura, vreme, šport
- 22.50 Alberto Giacometti, francoska dokumentarna oddaja
- 23.45 Pisma slovenskih pesnikov in pisateljev

TV SLOVENIJA 2

- 10.00 Trdno v sedlu, novozelandska nanizanka
- 10.25 Pacific Drive, avstralska nanizanka
- 10.50 Okus po zločinu, angleška nanizanka
- 11.40 Studio City
- 12.35 Sobotna noč
- 15.55 Veter, ameriški film
- 18.05 Gospod in gospa Smith, ameriška nanizanka
- 19.00 Kolo sreče
- 19.30 Videoring: Najtistiše viže s Tanjo
- 20.00 Osamljeni planet: Čile
- 20.55 Vroča streha, korejski film
- 22.40 Svet poroča

TV SPORED

Sreda,
23. 9. 1998

TV SLOVENIJA 1

- 9.30 Nina in Ivo, otroška nanizanka
- 9.45 Waynove dogodivščine, avstralska nan.
- 10.10 Otroška oddaja
- 10.30 Pisma slovenskih pesnikov in pisateljev
- 11.10 Tv-tribuna
- 12.05 Nostromo, angleška nadaljevanka
- 13.00 Poročila, vreme, šport
- 13.20 Murphy Brown, ameriška serija
- 13.45 Kluc na dom, ameriški film
- 15.25 Alberlo Giacometti, dok. oddaja
- 16.20 Obzorja duha
- 17.00 Obzornik
- 17.10 Po Sloveniji
- 17.25 Modro poletje, španska nanizanka
- 18.00 Plesna šola Kazima
- 18.20 Divja Amazonija, francoska serija
- 19.10 Risanka
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 J. A. G., ameriška nanizanka
- 21.00 Dobrodošli doma
- 21.05 Prave ženske, angleška nad., 2/3
- 22.00 Odmevi, kultura, vreme, šport
- 22.55 Osmi dan
- 23.25 Pavja pomlad, angleška drama, 2/3
- 0.15 Divja Amazonija, francoska serija

TV SLOVENIJA 2

- 10.00 Trdno v sedlu, novozelandska nan.
- 10.25 Pacific Drive, avstralska nanizanka
- 10.50 Gospod in gospa Smith, am. nanizanka
- 12.35 Benetke: Voda, kamni in besede
- 13.20 Novice iz sveta razvedrila
- 16.40 Cirkus Hildebrand, danski film
- 18.05 Rdeča ptica, nemška nadaljevanka, 2/6
- 19.00 Kolo sreče
- 19.30 Videoring: Lestvice videospotov
- 20.00 Kvalifikacije za SP v rokometu (m.)
- 22.00 Nedolžne žrtve, am. nad., zadnji del
- 22.45 Novice iz sveta razvedrila

12.00 ... (text continues with program details)

KANAL A

- 7.30 Mogočni Mišek, risanka - 8.00 Alvin, risanka - 8.30 Super samuraj, nanizanka - 9.30 Bradyjevi, nanizanka - 10.00 Laverne in Shirley, nanizanka - 10.30 Mannix, nanizanka - 11.30 Dobri časi, slabi časi, nadaljevanka - 12.00 Drzni in lepi, nadaljevanka - 12.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 13.00 Klub Avenija - 13.30 Kuharska oddaja - 14.00 Oprah Show, ponovitev - 15.00 Drzni in lepi, nadaljevanka - 15.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 16.00 Bogato dekle, nadaljevanka - 17.00 Nora hiša, nanizanka - 17.30 Fant zre v svet, nanizanka - 18.00 Princ z Bel Aira, nanizanka - 18.30 Oprah Show: Oprahin knjižni klub - 19.30 Zmenkarija - 20.00 Odklop: Flosar - 21.00 Kosec, ameriški film - 23.00 Tretji kamen od sonca, nanizanka - 23.30 Svilene senice, nanizanka

IDEA TV - GAJBA TV

- 15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 15.15 Kronika - 15.20 Športni ponedeljek: Pregled športnih dogodkov - NK Mura - NK Koper, reportaža - 15.00 Tekvar, nanizanka - 17.00 Zvezde steze, nanizanka - 18.00 Obiskovalci, nanizanka - 18.45 Kvizkoton - 19.00 Živa, informativna oddaja - 19.15 Skrite strasti, nadaljevanka - 20.00 Razglednice iz pekla, ameriški film - 22.00 Živa, regionalni program - 22.15 V terek v živo: Soboški ekran - iz našega studia - 23.00 Novi nedotakljivi, nanizanka - 0.00 Gangsterska nevesta, italijansko-ameriška nadaljevanka, 1/6

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Simpsonovi, animirana nanizanka - 12.00 Dnevnik - 12.25 New York, nanizanka - 12.55 Filmi Paula Newmana - 14.35 Risanka - 14.55 Poročila - 15.00 Za otroke in mlade - 16.55 Varaždinska spomenica 1991, dokumentarna oddaja - 17.40 Poročila - 17.50 Zlata kletka, nadaljevanka - 18.40 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.15 Dubrovaška škofija, dokumentarna oddaja - 21.05 V ospredju - 22.40 Opazovanja - 23.15 Filmska noč s Kevinom Costnerjem

TV HRVAŠKA 2

- 15.10 Kolar - 15.20 Brez izhoda, ameriški film - 17.00 Savannah, nadaljevanka - 17.50 Risanka - 18.05 Hugo - 18.30 Cosbyjev show - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.15 Kviz - 20.35 Bolnišnica upanja, nanizanka - 21.30 Poročila - 21.45 Črno-belo v barvah

POP TV

- 7.00 Dobro jutro - 10.00 Bogati in nesrečni - 11.00 Cassandra, nadaljevanka - 12.00 Skrite strasti, nadaljevanka - 13.00 Od maja do decembra, nanizanka - 13.30 POP party, ponovitev - 14.30 Diagnoza: Umor, nanizanka - 15.30 Bogati in nesrečni, nadaljevanka - 18.30 Policisti s srcem, nanizanka - 17.30 Cassandra, nadaljevanka - 18.30 Novice, vreme - 18.40 Marimar, nadaljevanka - 19.15 24 ur - 20.00 Nedožna priča, ameriška kriminalna - 21.45 Nikita, nanizanka - 22.30 Veronikine skušnjave, nanizanka - 23.00 Sladka milost, ameriški film - 1.00 24 ur

KANAL A

- 7.30 Mogočni Mišek, risanka - 8.00 Alvin, risanka - 8.30 Super samuraj, nanizanka - 9.30 Bradyjevi, nanizanka - 10.00 Laverne in Shirley, nanizanka - 10.30 Mannix, nanizanka - 11.30 Dobri časi, slabi časi, nadaljevanka - 12.00 Drzni in lepi, nadaljevanka - 12.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 13.00 Dannyjeve zvezde, vedeževanje v živo - 14.00 Oprah Show, ponovitev - 15.00 Drzni in lepi, nadaljevanka - 15.30 Sončni zaliv, nadaljevanka - 16.00 Bogato dekle, nadaljevanka - 17.00 Nora hiša, nanizanka - 17.30 Fant zre v svet, nanizanka - 18.00 Princ z Bel Aira, nanizanka - 18.30 Oprah Show: Jewel - glasbeni fenomen - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Tajni agent 000, ameriški film - 21.30 Najbolji smešni oglasi - 22.30 Tretji kamen od sonca, nanizanka - 23.00 Svilene senice, nanizanka - 0.00 Dannyjeve zvezde, ponovitev

IDEA TV - GAJBA TV

- 15.00 Živa, ponovitev regionalnega programa - 15.15 V terek v živo: Soboški ekran - iz našega studia - 16.00 Obalna straža na kolesih, nanizanka - 17.00 Varuhi luke, nanizanka - 18.00 Acapulco H. E. A. T., nanizanka - 18.45 Kvizkoton - 19.00 Živa, informativna oddaja - 19.15 Skrite strasti, nadaljevanka - 20.00 Magnifico, koncert iz Križank - 22.00 Živa, regionalni program - 22.15 Amerika, objubljena dežela, reportaža, 3. del - 23.00 Novi nedotakljivi, nanizanka - 0.00 Gangsterska nevesta, nadaljevanka, 2/6

TV HRVAŠKA 1

- 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 11.30 Simpsonovi, animirana nanizanka - 12.00 Dnevnik - 12.25 New York, nanizanka - 12.55 Filmi Paula Newmana - 14.35 Risanka - 14.55 Poročila - 15.00 Za otroke in mlade - 17.10 Živeti z ... - 17.40 Poročila - 17.50 Zlata kletka, nadaljevanka - 18.35 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik - 20.15 Turistični magazin - 21.10 Čarobni svet dedka Durova, dokumentarni film - 22.10 Opazovanja - 22.45 Elita, nadaljevanka - 23.40 Filmska noč s Kevinom Costnerjem

TV HRVAŠKA 2

- 15.00 Kolar - 15.10 Ameriški letalci, ameriški film - 17.00 Savannah, nadaljevanka - 17.50 Risanka - 18.05 Hugo - 18.30 Cosbyjev show - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.15 Kviz - 21.35 Rubrika škandalov, ameriški film

11.30 ... (text continues with program details)

TV MADŽARSKA 2

- 6.00 Dnevnik - 6.15 Aktualno - 6.45 Regije - 7.00 Dnevnik - 7.15 Novi reflekt - 7.45 Regije - 8.00 Izobraževalni program - 9.00 Zasedanje parlamenta - 12.1 Zvon, ura novic - 13.00 Tv-magister - 14.00 Zasedanje parlamenta - 15.00 Kri-pamp, nanizanka - 15.50 Skriti kotički: Čukotka - 16.15 Repeta, za šolarje - 17.40 Christy, nanizanka - 18.30 Madžarska danes - 19.30 Pravljice - 20.1 Dnevnik, šport - 20.30 Zaključno poročilo, dokumentarni film - 21.40 Twin F aks, nadaljevanka - 22.30 Globoka voda

TV AVSTRIJA 1

- 6.00 Otroški program - 9.05 Kameli na konju, filmska komedija - 10.35 Kolom - 11.45 Konfeti - 12.10 Risanke - 13.15 Enigma - 14.25 Ace Ventura - 14.50 I jug - 15.40 Zvezde steze - 16.25 Superman - 17.15 Vsi pod eno streho - 17. Nogomet: Salzburg - GAK, prenos - 19.53 Vreme - 20.02 Sport - 20.15 Nemor no zapeljevanje, srhljivka - 21.50 Ruska hiša, srhljivka - 23.45 Reporter, krim nalka - 1.15 Družina Flodder, filmska komedija

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Poročila - 9.05 Lepa lažnivka, filmska komedija - 10.40 Bogati in lepi - 11.20 Zvezna dežela danes - 11.45 Vreme - 12.00 Poročila - 12.05 Šiling - 12. Dežela in ljudje - 13.00 Poročila - 13.10 Domača prednost - 13.40 Grad Hohenstein - 14.25 Umor je njen konjiček - 15.15 Bogati in lepi - 16.00 Kraj sreča zvezna dežela - 17.05 Dobrodošli v Avstriji - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas sliki - 20.02 Pogledi s strani - 20.15 Univerzum - 21.10 Reportaža - 22.00 Poročila - 22.30 Ogled - 23.05 Nočna straža - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Grozno prij na družina

EUROSPORT

- 8.30 Nogomet na mivki - 10.00 Kolesarstvo - 11.00 Športni avtomobilizem - 12.00 Evrogoli - 13.30 Različni športi - 14.00 Konjenišvo - 15.00 Kolesarski prenos dirke po Španiji - 17.00 Nogomet: evrogoli - 18.30 Turni avtomob BTCC v Dulton Parku - 19.30 Na štirih kolesih - 20.00 Najmočnejši mož - 21. Boks - 23.00 Nogomet: legende SP - 0.00 Motociklizem

TV MADŽARSKA 1

- 5.50 Sončni vzhod - 9.35 Vino in oblast, nanizanka - 10.10 Prosta ura - 11.00 Zeli-pika - 11.30 Ponovitev - 12.00 Zvon, ura novic - 13.05 Gozdarska hiša Falkena, nizanka - 14.00 Manjšinske oddaje - 15.30 Jakuti - 15.50 Begavčki - 16.55 Družin zdravnik - 18.10 Indaba, nanizanka - 16.35 Noro mesto, nanizanka - 11.00 Poročila - 17.05 Tardokedd: Zlata maša - 17.30 Za otroke - 17.55 Glasbeni kviz - 18. Podlež, nanizanka - 18.45 Regionalne oddaje - 19.00 Podlež, nadaljevanje - 19. Dnevnik, šport - 20.00 Ključ, šov - 21.00 Pegaz, ura kulture - 22.05 Aktualno - 23. Mesto izgubljenih otrok, francoski film

TV MADŽARSKA 2

- 6.00 Dnevnik - 6.15 Aktualno - 6.45 Regije - 7.00 Dnevnik - 7.15 Publikum - 7. Regije - 8.00 Izobraževalni program - 9.00 Sosedje - 9.30 Zakladnica - 11. Izobraževalni program - 12.00 Zvon, ura novic - 13.00 Tv-magister - 14.00 Risa - 14.25 Kraj pamp, nanizanka - 16.10 Repeta, za šolarje - 17.40 Christy, naniza - 18.30 Madžarska danes - 19.30 Pravljice - 20.00 Dnevnik, šport - 20.30 Pesje marjetico, tv-film, 2. del - 21.40 Natečaj za madžarsko dramo, prenos - 22.40 Gika voda

TV AVSTRIJA 1

- 6.15 Otroški program - 9.10 Superman - 9.55 Indiana Jones in tempelj smrti, pulovski film - 11.45 Konfeti - 12.35 Živalski leksikon - 12.40 Risanke - 13.15 Eni - 14.25 Ace Ventura - 14.50 Na jug - 15.40 Zvezde steze - 16.25 Superman - 1 Vsi pod eno streho - 17.40 Močna družina - 18.05 Roseanne - 18.30 Grozno prij družina - 19.00 Cybill - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Divji lov skozi mesto, akcijski mi - 21.55 Nogometna liga - 22.55 Veseljski policaji L. A. 1991, znanstvenofa stični film - 0.20 Invazija telesnih napadalcev, film

TV AVSTRIJA 2

- 9.00 Poročila - 9.05 Čudovito paletje, film - 10.35 Bogati in lepi - 11.20 Zvezna dežela danes - 11.45 Vreme - 12.10 Reportaža - 13.00 Poročila - 13.10 Doma prednost - 13.40 Otroška zdravnica Angela - 14.30 Umor je njen konjiček - 1 Bogati in lepi - 16.00 Kraj srečanja zvezna dežela - 17.05 Dobrodošli v Avstr - 18.50 Loto - 19.00 Dežela danes - 19.30 Čas v sliki - 20.15 Helg TV - 22.00 Č sliki - 22.30 Nemške volitve - 0.00 Čas v sliki - 0.30 Apropos film

EUROSPORT

- 6.30 Nogomet: evrogoli - 10.00 Motociklizem - 12.00 Motokros - 12.30 Smučarji vodi - 13.00 Tenis: pregled turnirjev ATP - 13.30 Jadranje - 14.00 Golf - 15.00 K sarstvo, prenos dirke po Španiji - 17.00 Svet hitrosti, magazin - 19.00 Nogomet gende SP - 20.00 Bowling - 21.00 Športni ribolov - 23.00 Fitness - 0.00 Svet hit

Občina Lendava objavlja na podlagi 47. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS št. 44/97), skladno s pogoji zazidalnega načrta za območje mejnega prehoda Dolga vas (Uradni list RS št. 3/93) in skladno s pogoji spremembe zazidalnega načrta za območje mednarodnega mejnega prehoda Dolga vas (Uradni list RS št. 71/97)

JAVNI RAZPIS za prodajo komunalno urejenega nezazidanega stavbnega zemljišča

za gradnjo poslovnega objekta - bencinskega servisa

- 1.** Predmet prodaje je zemljišče, ki ga sestavljajo parcele:
- parc. št. 691/3	travnik 4	607 m ²
- parc. št. 691/4	travnik 4	202 m ²
- parc. št. 691/5	travnik 4	58 m ²
- parc. št. 691/6	travnik 4	42 m ²
- parc. št. 693/2	njiva 5	375 m ²
- parc. št. 693/3	njiva 5	134 m ²
- vse v k. o. Dolga vas.
- 2.** Izhodišna cena zemljišča, ki je predmet razpisa, je 8.000.000,00 SIT. V ceni ni zajeta odškodnina za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča, prav tako pa niso zajeti prispevki za priključitev na naprave individualne komunalne rabe.
- 3.** Na zemljišču, ki je predmet javnega razpisa, je dovoljena gradnja poslovnega objekta - bencinskega servisa, ki jo je treba izvesti v skladu s pogoji, ki jih določa zazidalni načrt, oz. v skladu s pogoji, ki bodo določeni z gradbenim dovoljenjem pristojnega organa. Rok začetka gradnje objekta je 6 mesecev od dneva podpisa pogodbe o prodaji stavbnega zemljišča, rok za dokončanje pa 12 mesecev od začetka gradnje. V navedenem roku je treba urediti tudi okolico objekta.
- 4.** Na javnem razpisu lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične ose-

be, ki so državljani RS.

- 5.** Interesenti za nakup zemljišča pošljejo pisne ponudbe ali oddajo v zaprti kuverti do 1. 10. 1998 do 12. ure na naslov: Občina Lendava/Lendava Község, Trg Ljudske pravice 5, 9220 Lendava, z oznako »Ne odpiraj - Javni razpis za prodajo zemljišča v Dolgi vasi«.
- Ponudbi priložijo:
- Potrnilo o vplačilu varščine, ki znaša 10 % orientacijske vrednosti zemljišča, ki se prodaja in mora biti nakazana na ŽR Občine Lendava št. 51920-630-76134. Neuspelemu ponudniku se varščina vrne brezobzorno v osmih dneh po končanem postopku javnega razpisa, uspelemu pa poročila pri plačilu zemljišča po sklenjeni pogodbi o prodaji. Če uspeli ponudnik brez opravičenega vzroka odstopi od nakupa, varščina zapade v korist Občine Lendava.
 - Potrnilo o državljanstvu za fizične osebe oz. overjen izpisek iz sodnega registra za pravne osebe.
- 6.** Pravočasno prispele in vsebinsko ustrezne ponudbe bo odprla in pregledala komisija 5. 10. 1998 ob 12. uri v prostorih Občine Lendava, Trg Ljudske pravice 5, Lendava, ter 7 dni po odpiranju ponudb o izbiri obvestila vse ponudnike, ki se bodo prijavili na razpis.
- 7.** Pri izbiri najugodnejšega ponudnika bo komisija upoštevala naslednje kriterije:
- ponudbeno ceno,
 - plačilne pogoje (rok plačila ne more biti daljši od 15 dni po sklenitvi pogodbe),
 - rok začetka gradnje in predvsem rok dokončanja gradnje bencinskega servisa.
- 8.** Z uspehim ponudnikom se sklene pogodba o prodaji zemljišča najkasneje v 15 dneh po končanem postopku javnega razpisa.
- 9.** Plačilo zemljišča se opravi najkasneje v 15 dneh po podpisu pogodbe.
- 10.** Kupec mora plačati vse stroške sestave pogodbe: notarskega zapisa, davek na promet nepremičnin in stroške zemljiškoknjiznega prenosa.
- 11.** Vsa pojasnila o javnem razpisu lahko dobijo intereseenti na Občini Lendava, Oddelek za okolje in prostor, Trg Ljudske pravice 5, tel. (069) 789 420.

Občina Lendava/Lendava Község

Občina Lendava objavlja na podlagi 47. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS št. 44/97), skladno s pogoji zazidalnega načrta za območje mejnega prehoda Dolga vas (Uradni list RS št. 3/93) in skladno s pogoji spremembe zazidalnega načrta za območje mednarodnega mejnega prehoda Dolga vas (Uradni list RS št. 71/97)

JAVNI RAZPIS za prodajo komunalno urejenega nezazidanega stavbnega zemljišča

- 1.** Predmet prodaje je zemljišče na parc. št. 693/4 njiva 5 s površino 121 m², ki je v k. o. Dolga vas.
- 2.** Izhodišna cena zemljišča, ki je predmet razpisa, je 700.000,00 SIT. V ceni ni zajeta odškodnina za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča, prav tako pa niso zajeti prispevki za priključitev na naprave individualne komunalne rabe.
- 3.** Na zemljišču, ki je predmet javnega razpisa, je dovoljena gradnja poslovnega objekta, ki jo je treba izvesti v skladu s pogoji, ki jih določa zazidalni načrt, oz. v skladu s pogoji, ki bodo določeni z gradbenim dovoljenjem pristojnega organa. Rok začetka gradnje objekta je 6 mesecev od dneva podpisa pogodbe o prodaji stavbnega zemljišča, rok za dokončanje pa 12 mesecev od začetka gradnje. V navedenem roku je treba urediti tudi okolico objekta.
- 4.** Na javnem razpisu lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju RS, in fizične osebe, ki so državljani RS.
- 5.** Interesenti za nakup zemljišča pošljejo pisne ponudbe ali oddajo v zaprti kuverti do 1. 10. 1998 do 12. ure na naslov: Občina Lendava/Lendava Község, Trg Ljudske pravice 5, 9220 Lendava,

- z oznako »Ne odpiraj - Javni razpis za prodajo zemljišča v Dolgi vasi«.
- Ponudbi priložijo:
- Potrnilo o vplačilu varščine, ki znaša 10 % orientacijske vrednosti zemljišča, ki se prodaja, in mora biti nakazana na ŽR Občine Lendava št. 51920-630-76134. Neuspelemu ponudniku se varščina vrne brezobzorno v osmih dneh po končanem postopku javnega razpisa, uspelemu pa poročila pri plačilu zemljišča po sklenjeni pogodbi o prodaji. Če uspeli ponudnik brez opravičenega vzroka odstopi od nakupa, varščina zapade v korist Občine Lendava.
 - Potrnilo o državljanstvu za fizične osebe oz. overjen izpisek iz sodnega registra za pravne osebe.
- 6.** Pravočasno prispele in vsebinsko ustrezne ponudbe bo odprla in pregledala komisija 5. 10. 1998 ob 12. uri v prostorih Občine Lendava, Trg Ljudske pravice 5, Lendava, ter 7 dni po odpiranju ponudb o izbiri obvestila vse ponudnike, ki se bodo prijavili na razpis.
- 7.** Pri izbiri najugodnejšega ponudnika bo komisija upoštevala naslednje kriterije:
- ponudbeno ceno,
 - plačilne pogoje (rok plačila ne more biti daljši od 15 dni po sklenitvi pogodbe),
 - rok začetka gradnje in predvsem rok dokončanja gradnje.
- 8.** Z uspehim ponudnikom se sklene pisna pogodba o prodaji zemljišča najkasneje v 15 dneh po končanem postopku javnega razpisa.
- 9.** Plačilo zemljišča se opravi najkasneje v 15 dneh po podpisu pogodbe.
- 10.** Kupec mora plačati vse stroške sestave pogodbe: notarskega zapisa, davek na promet nepremičnin in stroške zemljiškoknjiznega prenosa.
- 11.** Vsa pojasnila o javnem razpisu lahko dobijo intereseenti pri Občini Lendava, Oddelek za okolje in prostor, Trg Ljudske pravice 5, tel. (069) 789 420.

Občina Lendava/Lendava Község

MOŽNOST ZA NAROČNIKE VESTNIKA

Naročnino VESTNIKA lahko od sedaj poravnate tudi prek trajnikov. Oglasite se na vaši banki - Pomurski banki, d. d., v Murški Soboti ali na njihovih ekspoziturah pri Gradu, v Belčincih, Rogoševcih, Gornjih Petrovcih, Moravskih Toplicah, Kuzmi, Gornji Radgoni, Radencih, Apačah, Svetem Juriju, Lendavi, Turnišču,

Črenšovcih, Dobrovniku, Ljutomeru ali Križevcih in naročnino Vestnika vam bodo mesečno odtegovali z vašega računa.

Pooblastilo lahko naredite na temelju zadnjega potrdila o plačani naročnini Vestnika na vseh bankah.

Potrebujemo **VOZNIKA TOVORNJAKA** za dostavo svežega mesa, pretežno po Sloveniji. Informacije: 069/36 674

motorna vozila

- MERCEDES 190 D** prodam. Tel.: 70 833. m20268
- ODLIČNO OHRANJEN SPAČEK** prodam. Tel.: 32 844.
- P 126**, karamboliran, in gorsko kolo prodam. Tel.: 26 595, popoldan. m20283
- ZASTAVA 101**, letnik 1985, prodam. Cena po dogovoru. Tel.: 56 484. m20316
- OPEL VECTRA 1.8** i GL, letnik 1990, 5-vratna, rdeče barve, napredaj. Tel.: 61 623. m20338
- FORD ESCORT 1.6, 16 V**, letnik 1993, karavan, ohranjen, prodam. Tel.: 61 623. m20338
- GOLF DIESEL**, letnik 1984, ARO 4 x 4, 1,9 diesel, letnik 1996, prodam. Selo 33, tel.: 44 021. m20346
- TERENSKI OSEBNI AVTO NISSAN TERANO**, prvi lastnik, star 8 let, prevožen 120.000 km, kompletno opremljen, lepo ohranjen, prodam. Tel.: 21 453. m20358
- KUPIM** manjši osebni avto, star do 4 leta, nekaramboliran, zaželeni mehova, druga oprema in servisna knjižica. Tel. 24 130, zvečer. m11118

PUJSKE prodam. Tel.: 46 005. Kovci 34. m20326

NESNICE lahko naročite po 401. Nesnost zagotovljena v enem dnu. Dostava brezplačna. m20338

posesti

- HIŠO** v Mačkovcih prodam. Tel.: 844. m20281
- MORAVSKE TOPLICE - GOSTILNIŠKA** obratovanju ugodno prodam, dan po posojilo. Tel.: 069 48 533. m20289
- HIŠO** v Okoslavcih prodam. Tel.: 069 51 032. m20230
- PARCELO** za vinograd s hišo v Čentlbi prodam. Tel.: 78 420. m20267
- POSLOVNI PROSTOR**, 78 m², v Čentlbi, nelavcih, Liškova 22, dan v posojilo. Tel.: 21 958. m20269
- ENOSOBNO STANOVANJE** v M. Soboti dan v najem. Tel.: 48 001. m20271
- VEČ MALIH PARCEL OB ASFALTIŠKI CESTI** v Panovcih, (ena ograjena parcel) dan v najem. Tel.: 78 420. m20272
- STAREJŠO OBNOVLJENO HIŠO** v M. Soboti dan v najem. Tel.: 43 641, po 16. uri m20288
- SOBO**, opremljeno, s sanitarnimi, dan za 15.000 SIT mesечно. M. Soboti, tel.: 24 072. m20307
- ŠTIRISOBNO STANOVANJE** v Panovcih, 100 m², poslovni prostor v zgradbi, zanski ulici 80 m², in v vrtu, 80 m², trsov, laški ržiling, v Čentlbi, dan v posojilo. Tel.: 74 351. m20289
- STANOVANJE ŠTUDENTI** v M. Soboti dan v najem. Tel.: 28 219. m20318
- MORAVSKE TOPLICE - GOSTILNIŠKA** obratovanju ugodno prodam, dan po posojilo. Tel.: 069 48 533. m20289
- NOVO HIŠO** - vikend na jezernem, s stanovanjsko površino 100 m², na parceli 1000 m², z bazenom, SAT, tel. s sodovnjakom in posojilo. prodam. Tel.: 0609 838 403. m20352
- V MORAVSKIH TOPLICAH** prodam, dan po posojilo. Tel.: 069 48 533. m20352
- GRADBENO ZEMLJIŠČE** v Panovcih, Konjišču prodam. Tel.: 63 279. m20357
- HIŠE**, stanovanja, grajene v celotnem Pomurju prodam, dan po posojilo, dan po posojilo, damo gostinski lokal v obratovanju, druge poslovne prostore in stanovanja. **MANJŠO HIŠO** v bližini M. Soboti (do 10 km) kupim. Tel.: 255. m20366

Osnovna šola I
Murška Soboti,
Štefana Kovača 32, M. Soboti

Osnovna šola II
Murška Soboti,
Cankarjeva 91, M. Soboti

Osnovna šola III
Murška Soboti,
Trstenjakova 73, M. Soboti

OBVEŠČAJO STARŠE, DA BO VPIS ŠOLSKIH NOVINCEV

v četrtek, 24. 9.,
v petek, 25. 9.,
v ponedeljek, 28. 9. 1998,
od 8. do 14. ure
in v torek, 29. 9. 1998,
od 8. do 16. ure
na posamezni šoli.

Na podružnični šoli v Krogu
bo vpis v sredo, 30. 9.
1998, od 8. do 12. ure.

Starši iz mesta Murška Soboti in okoliških vasi vpisujejo otroke v skladu z določenim šolskim okolišem, ki je izobesen na vsaki osnovni šoli in na vseh enotah vrtca.

Vpisujemo otroke, ki so rojeni leta 1992 ter januarja in februarja 1993, pogojno pa tudi otroke,rojene do 31. 8. 1993.

Ob vpisu je potrebno predložiti izpisek oziroma fotokopijo izpiska iz rojstne matične knjige, ki ga bomo zadržali.

OBČINA RADENCI

Radgonska c. 9, 9252 RADENCI
Na podlagi 6. in 7. člena Pravilnika o pogojih, načinu in kriterijih za pridobivanje sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v Občini Radenci (Ur. l. RS št. 52/95 in 51/97) Občina Radenci objavlja RAZPIS

za pridobivanje sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v Občini Radenci za leto 1998, in sicer:

- iz sredstev občinskega proračuna v višini 1.600.000,00 SIT,
- iz sredstev Pomurske banke, d. d., M. Soboti, bančna skupina Nove ljubljanske banke, v višini 4.800.000,00 SIT.

Skupaj znaša višina razpisanih sredstev 6.400.000,00 SIT in se razdeli glede na število vlog za naslednje namene:

- samozaposlovanje do 1.000.000,00 SIT,
 - širitev poslovanja do 1.200.000,00 SIT.
- Prosilci lahko vložijo prošnjo le za enega od navedenih namenov.
- Sredstva lahko pridobijo:**
1. samostojni podjetniki posamezniki,
 2. družbe v zasebni lastnini,
 3. pravne osebe, ki se uvrščajo med malo gospodarstvo in so v zasebni lasti,
 4. zasebni, ki opravljajo dejavnost s področja javnih zavodov.

Prosilci, ki prosijo sredstva za samozaposlitev, se morajo zaposliti v enem letu od vložitve sklepa o pridobitvi posojila.

Prosilci, ki prosijo sredstva za širitev poslovanja, morajo biti ob vložitvi prošnje v rednem delovnem razmerju.

Prosilci morajo biti v rednem delovnem razmerju po odobritvi posojila najmanj enako dobo, kot bodo vračali posojilo.

Sedež obratovalnice oz. podjetja in kraj naložbe morata biti na območju občine Radenci.

Sredstva se prednostno dodelijo prosilcem, ki poleg pogojev, ki jih zahteva banka, kar najbolj izpolnjujejo še naslednje kriterije:

- opravljajo oz. bodo opravljali dejavnosti, ki v občini (KS, kraju) niso razvite,

- ustanavljajo nove proizvodne in storitvene zmogljivosti in ustvarjajo možnost zaposlitve za nedoločen čas,
- razširjajo in odpirajo nova delovna mesta v obstoječih proizvodnih in storitvenih dejavnostih,
- opravljajo oz. bodo opravljali dejavnosti, ki zagotavljajo sodoben tehnološki in ekološko neoporečen delovni proces,
- opravljajo oz. bodo opravljali dejavnosti, ki so izvozno usmerjene ali nadomeščajo uvoz.

Prošnje za pridobivanje sredstev se zbirajo 15 dni od dneva objave razpisa.

Sredstva se dodeljujejo z obrestno mero TOM + 5 % in z dobo vračanja posojila 3,5 leta vključno z enoletnim moratorijem.

Prošnja za razpis mora poleg osnovnih podatkov (navedba prosilca, višina zaprosenih sredstev, namen pridobitve sredstev) vsebovati:

- a) poslovni načrt,
- b) dokazilo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti (potrdilo o vpisu v sodni register obratovalnic oz. sklep o vpisu podjetja v sodni register ali potrdilo o vpisu v vpisnik podjetnikov posameznikov oz. dokazilo o vložnem zahtevku za izdajo odločbe),
- c) potrdilo o plačanih davkih in prispevkih,
- d) obrtniki in samostojni podjetniki priložijo davčno napoved s prilogi za leto 1997, vključno z bilančno uspeha in bilanco stanja, podjetniki pa zaključni račun z bilanco za leto 1997,
- e) zemljiškoknjizni izpisek za potrebe zavarovanja kredita (star največ en mesec),
- f) dokazilo o namenu pridobitve sredstev pri širitvi poslovanja:

- kupoprodajno pogodbo za nakup poslovnih prostorov,

- predračun ali kupoprodajno pogodbo za nakup opreme ali generalno popravilo opreme,

- gradbeno dovoljenje oz. priglasitev del za gradnjo in adaptacijo poslovnih prostorov,

- pogodbo za večji posel, ki pomeni trajnejšo širitev poslovanja,

- predračun za projekte, ko gre za obsežnejšo novo dejavnost,

- izjavo o nameravani zaposlitvi.

Prošnja se vlož v tajništvu Občine Radenci. O (izbiri) odločitvi bodo prosilci obveščeni v 45 dneh od dneva razpisa.

Nepopolnih vlog komisija ne bo obravnavala.

Župan občine Radenci Jože TOPLAK, dipl. polit.

TRINPOLSOBNO STANOVANJE v središču Murske Sobotice, delno opremljeno, dam v najem. Tel.: 21 244. m20297

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR ZETOR 43-20, 450 delovnih ur, zaradi bolezni, ugodno prodam. Tel.: 81 285. m20290

TRAKTOR IMT577 DV in MASSEY FERGUSON 240 prodam. Tel.: 46 182. m20292

ENOREDNI KORUŽNI TRGALNIK SP-8KD 3500 ugodno prodam. Tel.: 65 773. m20293

MEŠANO STISKALNICO IN MLIN ZA GROZDJE prodam. Gregoričeva 44, Murska Sobota. m20298

TRAKTOR DEUTZ 45 in MASSEY FERGUSON 35 prodam. Tel.: 21 416. m20309

BALIRKO ZA KVADRATNE BALE, izdelave Fahr, prodam. Tel.: 87 536. m20317

MULČAR, klepač, Hmezad, 110 cm, prodam. Tel.: 48 364 ali Noršinci 22. m20329

ENOREDNI OBIRALNIK KORUZE Zmaj in kombanji Zmaj 133 z adapterjem za koruzo, oba pripravljena za sezono, prodam. Kancina 113a, tel.: 76 533. m20331

TRAKTOR KASTE BRANE, 250 C, obrabljani - zgrabljajnik, koso Lotus 300, proizvajalec Lully, in plug Regent MegaStar 100 CX, novo, prodam. Tel.: 57 712. m20341

TRAKTOR CLAAS DOMINATOR 66, 85, 90, 99 MAXI prodamo, menjajnik, kreditiramo. Kompanje Deutz Fahr 860 M, 750, 1080 in New Holland 8060 4+4 ali 5-vrstnim priključkom prodamo. Tel.: 0609 621 298. m20347

TRAKTOR PRODRAM adapter za koruzo, izdelave Fahr, več balirk za seno in slamo, oglate trole, odjemalec silaže, dvoosno priključico, 5-tonsko, trosilnik hlevne gnoje in tribrazdni obračalni plug prodam. Tel.: 0609 630 112 ali 062 781 425. m20360

TRAKTOR STEYER, 52 KM in 47 KM, dvoosno, tritonsko, neobdelano, prodam. Tel.: 43 106. m20397

ENOREDNI OBIRALNIK KORUZE SIP prodam. Jože Mataj, Brodarska 19 rog. m20294

kmetijski pridelki

TRAKTOR VEDRO količino modre frankinje, izdelave in rnzlinga. Tel.: 55 063 in 5 101, popoldne. m20261

STISKALNICO, 150 l, kad, peč, šivalni stroj ter hišo v Lendavi prodam. Tel.: 76 032. m20262

KORUZO Z NJIVE za siliranje ali zrnje. 1 ha, prodam. Marjan Martinec, Zvezna 23, Rakičan. m20287

GROZDJE z brajd, belo in rdeče, prodam. Ciril-Metodova 13, M. Sobota. m20291

VIND, šmarnico in laški rizling, prodam. Tel.: 79 158. m20295

GROZDJE, jurko in kinton, prodam. Tel.: 48 297. m20301

GROZDJE, šmarnico, prodam. Tel.: 47 131. m20305

GROZDJE, šmarnico, ugodno prodam. Tel.: 47 398. m20306

KROMPIR, jedilni, za ozimnico, beli in rdeči ter droben, pakiran v vrečah, prodam. Lipovci 5, tel.: 421 482. m20309

GROZDJE, laški rizling, belo cepljeno vino in dva prašiča za zakol, 180 kg, prodam. Sebeborci 51b. m20315

GROZDJE, šmarnico in eviro z brajd, večjo količino, ugodno prodam. Čičeška vas 53, tel.: 44 299. m20332

GROZDJE z brajd prodam po 25 SIT/kg. Tel.: 61 461. m20336

BELO MEŠANO VINO po ugodni ceni naprodaj. Možna tudi zamenjava za drugo blago. Tel.: 78 182. m20344

VINO, laški rizling, grozdje modro frankinjo, laški rizling in koruzo, 35 arov, v Šalamencih prodam. tel.: 23 211. m20363

GROZDJE, šmarnico, ugodno prodam. Tel.: 54 090. m20364

GROZDJE, črno in belo, vino rizling in borgundec, prodam. Tel.: 21 329. m20368

JEDILNI IN KRMNI KROMPIR sorte kondor, agria in fiana, večje količine, pripeljemo na dom. Janez Balažič, Cankarjeva 1, Beltinci, tel.: 411 672. m20369

LAŠKI RIZLING, sovinjon, burgundec in grozdje z brajd ugodno prodam. Tel.: 23 014 ali 24 014. m20260

razno

KBM, Infond in Mercata po uradni borzni ceni, sprejemamo naročila za prodajo delnic. Centralna borzna družba G. Radgona. Tel.: 069 64 370. m20210

PREKLICIJEM veljavnost hranilne knjižice št. 023804, izdane pri HKS G. Radgona na ime Maks Kavčič. Lokavci 15. m20263

RAZNO POHIŠTVO (zaradi selitve) prodam. Tel.: 24 612 ali Cankarjeva 44. m20278

PREKLICIJEM VELJAVNOST HRANILNE KNJIŽICE ŠT. 221499, izdane pri HKS Panonka na ime Erika Po-zvek, Tešanovci 119. m20279

Preključujem veljavnost 3. letnega spričevala SSTS M. Sobota, letnik 1997/98, na ime Andreja Srejš, Kukeč 4. m20284

PEČ FERROTHERM za centralno kurjavo (novo, trajnožarno, kombinirano) zelo ugodno prodam. Karel Šavel, Temlinova 1a, M. Sobota, tel.: 21 893. m20285

SUHA BUKOVA DRVA prodam.: Informacije Kardoš, Stara ulica 1, M. Sobota. m20286

KOTNO SEDEŽNO GARNITURO z enim foteljem, staro eno leto, prodam. Tel.: 26 645 ali 28 014. m20296

HRASTOV LES, suh, debeline 5 in 8 cm, prodam. Tel. 062 715 177. m20299

POHIŠTVO ZA SPALNICO, kompletno z jogijem in preprogo, zelo ugodno prodam. Tel.: 22 585. m20304

POČITNIŠKO PRIKOLICO kupim. Tel.: 062 412 038, 0609 624 459. m20314

PREKLICIJEM veljavnost hranilne knjižice št. 58065-4, izdane pri HKS Panonka na ime Drago Majcen, Melinci 100 a. m20322

SODE ZA VINO; hrastovi, v zelo dobrem stanju, od 300 do 650 l, prodam. tel.: 75 876. m20328

MENJAM OSEBNI AVTOMOBIL za unimog. Tel.: 44 058. m20330

SODARSKÉ STROJE in orodja firme Schanbacher prodam. Tel.: 23 894. m20337

PEČ ZA CENTRALNO, novo, in avto R 4, po delih, ugodno prodam. Tel.: 62 401. m20342

GORILNIK - OLJNI, malo rabljen, in motorno žago Stihl prodam. Tel.: 84 146. m20343

KUHINJSKE ELEMENTE in stedinik, 4 plin + 2 elektrika, prodam. Tel.: 21 305. m20350

CISTERNO, plastično, za kurilno olje, 3000 l, prodam. Tel.: 74 441. m20353

DELNICE Pomurske investicijske družbe, d. d., in Mure ugodno odkupujem. Tel.: 041 674 882 in 509 041. m20362

delo

ZAPOSLIM več zidarjev. Možnost bivanja v Mariboru. Tel.: 041 748 733. m20202

MI NE TRKAMO NA VAŠA VRATA. Če vas zanimata delo in zasluzek, pokličite 062 601 188. m20361

ŽENSKO za varstvo otrok v Švici nujno iščem. Tel.: 78 138. m20365

ZA POMOČ V GOSPODINJSTVU iščem mlajšo upokojenko ali žensko srednjih let. Tel.: 0609 621 297 v četrtek po 18. uri. mtu

storitve

KNAUF, RIGIPS predelne stene in stropove, mansarde, izdelujemo. Tel.: 069 61 893 ali 041 668 063. m20308

NEMŠČINO INŠTRUIRAM za srednje in osnovne šole ter prevajam. Tel.: 27 183 ali 23 038. m20333

OBLAGANJE TAL IN STEN z umetnim kamnom. Leon Peček, s. p., tel.: 32 829. m20334

ZAHVALA

Žalostni sporočamo, da nas je v 81. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Ludvik Belovič
krojač v pokoju iz Lendave

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na zadnji poti, izrazili ustna in pisna sožalja ter darovali cvetje in sveče. Posebna hvala gospodu župniku za pogrebni obred in g. Danici Kovač za iskrene in ganljive besede.

Hvala vsem, ki ste se ga spomnili.

Žaljuoči vsi njegovi

V SPOMIN

V našem srcu so spomini nate neizbrisni

19. septembra mineva leto dni od takrat, ko nas je zapustil dragi

Peter Horvat
iz Dijaške ulice 13 v Murski Soboti

Hvala vsem, ki ga še vedno ohranjate v lepem spominu in se za trenutek ustavite ob njegovem grobu.

Vsi tvoji

ZAHVALA

Ob smrti drage mame, stare mame, tašče in sestre

Darinke Potočnik
iz Černelavec, Gajeva 15

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem; ki ste nam stali ob strani že med njeno težko boleznijo, nam izrazili ustna in pisna sožalja, darovali vence, cvetje, sveče in v dobrodelne namene ter jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala govornikom, pevskemu zboru upokojencev, kolektivu TMK Lipovci, UNZ M. Sobota, 213. brigadi Moških oblačil - Mura, zdravnikom in osebju ginekološkega oddelka v Rakičanu in pogrebništvu Banfi.

Černelavci, 8. 9. 1998

Žaljuoči vsi, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

V 43. letu nas je nepričakovano, mnogo prerano in za vedno zapustil naš ljubi mož, oče in brat

Bojan Litrop
iz Dolge vasi 138

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, vaščanom in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej hvala osebju intenzivnega oddelka bolnišnice v Rakičanu za lajšanje bolečin.

Posebna hvala podjetju Nograd in Kulturnemu društvu Dolga vas za poslovilne besede.

Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!

Žaljuoči: žena Piroška, hčerka Tatjana z Goranom in vsi njegovi najdražji

Svojo življenjsko pot je sklenil nekdanji dolgoletni ravnatelj Centra poklicnih šol v Murski Soboti

Franc Ouček

Radi se ga bomo spominjali.

Delavci Srednje strojne in tekstilne šole v Murski Soboti

Ostali so sledovi tvojih pridnih rok, nam pa žalosti in prazen dom. Ostaja nam cvetje, ki zate cveti, in sveča, ki v spomin ti gori.

V SPOMIN

20. septembra bo minilo leto žalosti od takrat, ko nas je zapustil dragi mož, oče, tast in stari oče

Geza Nemec
iz Tešanovec

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in prižgete svečo spomina.

Žaljuoči vsi njegovi

Zdaj ne trpiš več dragi, sedaj te nič več ne boli. A svet je mrzel, prazen, opustošen za nas, odkar te več med nami ni.

ZAHVALA

V 76. letu nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in stric

Janez Šadl
iz Krašč 70

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, šopke, sveče in za svete maše ter nam izrekli sožalje. Iskrena hvala g. župniku za opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke in g. Ficku za govor ob odprtem grobu.

Posebna hvala sodelavcem hotela Zvezda - Diana in pogrebništvu Banfi.

V tih žalosti vsi tvoji

V SPOMIN

našemu dragemu možu, atku in dediju

Srečku,

od katerega smo se poslovili na današnji dan pred petimi leti na lendavskem pokopališču.

Hvala vsem, ki z lepo mislijo stojite ob njegovem grobu.

Hvaležni vsi njegovi

Prazen dom je in dvorišče, naše oko zama in išče! Duša in srce boli, ko zdaj tebe, dragi oče, več med nami ni.

ZAHVALA

V 65. letu nas je zapustil dragi mož, oče, brat, tast in dedek

Anton Kovač
od Grada

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, poklonili vence, cvetje, sveče in darovali za svete maše, nam pa izrekli sožalje.

Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govornici za poslovilne besede, godbeniku za odigrano Tišino in pogrebništvu Banfi.

Žaljuoči: žena Ema, sinovi Jože, Franc in Bernard z družinami, Andrej z Bianco, sin Anton, brat Franc z družino, sestra Regina in drugo sorodstvo

**BODITE PODJETNI,
POSTANITE USPEŠNI!**

oglašujte v

VESTNIK

TUROPOLJE d.o.o.
ul. Zorana Velmarja 13,
9000 M. Sobota, tel.: 36 580

STIHL

LONGERIE montaža

* KROVSTVO * STAVBNO KLEPARSTVO *
* STRELOVODNE INSTALACIJE * HIDROIZOLACIJE * STREŠNA OKNA

LOKAVCI 41, 9245 SPODNJI IVANJCI, tel. (069) 60 037,
(062) 731 438, faks: (069) 60 010

28 LET **MAZDA** Mohor

Pooblaščen prodajalec in serviser za Pomurje.
VSE NA ENEM MESTU tel.: 65 830

PEGAS * UGODNO *
LJUTOMER d.o.o. Klimatske naprave na
Tel.: Fax: 069/84-369 12 obrokov
848-050 e-mail: pegas@siol.net Gostinska oprema
Mobilitel: 0609/ 223-728 Dobava • montaža • servis
GSM: 041/223-728

UREA TRGOVSKO-STORITVENO PODJETJE
Prešernova 13, Radenci, tel: 66 763

Prodaja:
- GRADBENIH MATERIALOV - KMETIJSKEGA REPRODUKCIJSKEGA MATERIALA - strešnih oken VELUX

KURILNO OLJE, PREMOG
Ugodne cene in možnosti plačila!
KURIVO - PREVOZ, Bojan Jakšič, tel.: 788 200

TEŽAVE Z RAČUNALNIKOM
Z Windows 95, internetom,
raznimi programi, igrami, itd
Pokličite: 36 830, 37 784 ali 26 023
PRIDEMO NA DOM!

Zidarstvo - fasaderstvo
in izolacije zidov,
strojni ometi
JOŽE HORVAT
Filovci 110, Bogojina,
tel.: 47 014, 47 300, mtel:0609 631193

Optika Les

* IZ PONUDBE *
* sončna očala: VOGUE, WINCHESTER,
C. DIOR, RAY-BAN * okulišni pregledi *
montaža korekcijskih očal, tudi na recept *
okulišni pregledi * barvne leče, tudi z
dioptrijo, po naročilu
Štefana Kovača 8, BELTINCI, tel.: 421 430
20% POPUSTA ZA VSA SONČNA OČALA

HOVI d. o. o.
ŽAGANJE, REZANJE IN VRTANJE BETONA
Franc Horvat
9226 Moravske Toplice, Brezje 6, tel.:
(069) 48 426, GSM: 041 733 948

KERAMIČARSTVO
VUKOVIČ STANKO, s.p.
- kakovostno polaganje
vseh vrst keramike
GSM: 041 747 399, TEL.: 27 944

PARKETARSTVO KOZIC
Polaganje vseh vrst talnih
oblog iz plastičnih mas in
lesa po konkurenčnih cenah
Lašča 3, Mor Toplice,
tel.: 48 805,
GSM: 041 637 052

CHRYSLER KIA
avtokleparstvo
POZVEK
ravnalna miza, komorno lakiranje,
avtoizolacija

VEŠČICA 1h GSM:
M. Sobota 041 717 085
Tel.: 32-406 **NON STOP**

MALE OGLASE
ZA VESTNIK IN MURSKI
VAL LAHKO NAROČITE
PO TELEFONU št. 31 998
VSAK DELAVNIK
OD 8 DO 14 URE

GEAL
servis in trgovina
POPRAVILA TRAKTORJEV IN PRODAJA
REZERVNIH DELOV:
Zetor, LMT, BCS, Torpedo, Ursus
Franc Geršek, Puconci 61,
tel., faks: 45 122

Telefon otrok in mladostnikov
080 1234
M
TOM pri ZPMS
BRAZPLAČEN KLJUC - VSAK DAN OD 12 DO 20

Berite VESTNIK 107.
razlog za avto
PEUGEOT 106!

Gostilna / Gasthaus VERES
Pri mejnem prehodu Gederovci
tel.: 100386 691 46 430
Sodrišni 26
9251 Tešino

18., 19.,
in 20.
SEPTEMBRA
VAS
VABIMO
NA
DOMAČE
KOLINE
Z BUJTO
REPO

Bistro M - Marič
Sebeborci
Od petka, 18.,
do nedelje, 20. septembra,
vas vabimo na domače koline
z bujto repo in druge specialitete.

**IZLET
V POBRATENO
MESTO
INGOLSTADT
OD 2. DO 4.
OKTOBRA 1998
CENA: 22.800,00 SIT
PRIJAVE SPREJEMA
KOMPAS
MURSKA SOBOTA**

DAEWOO MOTOR **Flamin MS** d.o.o.
prodaja vozil in rezervnih delov, leasing, servisi

Pogodbeni prodajalec in serviser Daewoojevih vozil išče zaradi širitve svoje dejavnosti prodajalca pripravnika.

Pogaji:
- višješolska izobrazba
- znanje vsaj enega tujega jezika
- poznavanje dela z računalnikom (Windows okolje, Excel)
- komunikativnost in urejenost

Pisne prijave z življenjepisom pošljite v osmih dneh po objavi na naslov:
Industrijska 1, 9000 Murska sobota, tel.: (069) 36 600, faks: (069) 36 610

**NOVA PRODAJALNA
S TEHNIČNIM BLAGOM V LJUTOMERU**

MERKUR FUTURA SYSTEM

prodajalna **FUTURA**
Stročja vas 11, LJUTOMER

PRODAJNI PROGRAM
ročno orodje
električno orodje in stroji
strojno in rezilno orodje
vijaki in okovje
elektroinštalacijski material
stikalna tehnika
vodovodne inštalacije
izdelki črne metalurgije
varilni materiali
barve, laki in pribor
zeleni program

**Svečana otvoritev bo v petek,
18. septembra 1998, ob 13. uri.**

**PRVIH 100 KUPCEV
ČAKA PRIJETNO
PRESENEČENJE.**

Delovni čas:
od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure.
v soboto od 8. do 12. ure.
Telefon: 069 84 347.

SKB BANKA D.D. Za Danes. In za Jutri.

**BODITE
POZORNI NA
TA ZNAK!**
Pomagali bo
uresničiti vaše želje.

Kjerkoli ga opazite, so vam na voljo ugodni krediti SKB banke z:

- gradbeni material in stavbno pohištvo
- gradnjo in nakup stanovanja
- stanovanjsko opremo (pohištvo, svetila, tekstil...)
- prijetnejše bivanje (bazeni, zimski vrtovi...)
- izobraževanje (šolanje, različni tečaji, računalniška oprema)
- preživljanje prostega časa (počitnice, športna oprema)
- nakup oblačil in obutve
- nakup avtomobila

Pri nakupu novega
avtomobila Citroën
AX ali SAXO
boste dobili še

ZM d.d.
**ZAVAROVALNICA
MARIBOR**
brezplačno kasko zavarovanje
Zavarovalnice Maribor.

avto s smetano

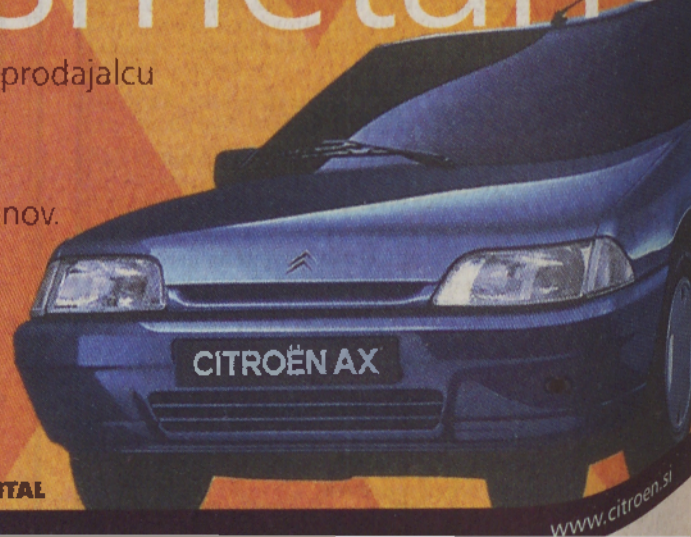
Avto boste dobili pri Vašem najbližjem prodajalcu
Citroënov, za smetano pa bo poskrbela
Zavarovalnica Maribor.

Tako bo Vaš novi avto lahko vedno kot nov.

CITROËN

Citroën priporoča **TOTAL**

CITROËN AX

www.citroen.si

K I N O

Kino Park
Murska Sobota
 Ameriško komedijo Skrivnostno pleme bodo vrteli v četrtek, 17. septembra, in v petek, 18. septembra, ob 18. uri, v soboto, 19. septembra, ob 20. uri, ter v nedeljo, ob 18. uri.
 Ameriško grozljivo Mimik pa lahko ogledate v četrtek, 17. septembra, in v petek, 18. septembra, ob 20. uri, v soboto, 19. septembra, ob 18. uri, ter v nedeljo, ob 20. uri.
 Vredno, 23. septembra, bodo ob 18. uri začeli vrteti ameriški znanstveno fantastični film Godzilla.
Kino Gornja Radgona
 Ameriško dramo Predmestje si lahko ogledate v petek, 18. septembra, ob 19. uri, v soboto, 19. septembra, in v nedeljo, 20. septembra, ob 21. uri, ter v ponedeljek, 21. septembra, ob 18. uri.
 Ameriško sodno politično dramo Rdeči kot pa bodo vrteli v petek, 18. septembra, ob 21. uri, v soboto, 19. septembra, in v nedeljo, 20. septembra, ob 19. uri, ter v ponedeljek, 21. septembra, ob 20. uri.
Kino Ljutomer
 V soboto, 19. septembra, ob 20. uri, ter v nedeljo, 20. septembra, ob 18. in 20. uri bodo vrteli ameriški film Skrivnostno pleme.

K I N O

Poroke:

RAVNA ENOTA MURSKA SOBOTA:
 Bert Ivančič, elektrika-elektronik, Sakovec in Brigita Gregom, turistična tehničarka, iz Petanjec; Evgen Čadež, prometni tehnik, iz Murske Sobotice; Mida Gabor, gimnazijska učiteljica, iz Murske Sobotice; Alojz Šarab, konfekcionar, iz Murskih Sobot; Jozica Slatinšek, koncionarka, iz Murske Sobotice; Horvat, zidar, iz Črenšovca; Jasmina Novakovič, gimnazijska učiteljica, iz Lipovec; Janez Vermež, monter in upravljalac energijskih naprav, iz Beltincev in Tatjana Toplak, diplomirana ekonomistka, iz Lipovec; Anton Omar, železniški inženir, iz Vanča vasi in Darja Čadež, ekonomska tehničarka, iz Lipovec; Matej Heine, delavec, iz Murske Sobotice; Susanne Horvat, govedar, iz Vadarec; Jaafar Berro, radiolog, iz Libanona in Lenosa, profesorica geografije in zgodovine, s Krajne.
URAD LJUTOMER:
 Zoran Antolaga in Irena Slavič, iz Zalca; Boris Kumer iz Murske Sobotice in Anita Mamec iz Nove Selo; Boštjan Topolovec iz Rihtarjeva; Sabina Vrtnjak iz Šalincev; Miran Maršič iz Babinec in Janja Čadež iz Norsinec; Iztok Stolnik iz Lovrenc, oba iz Ljutomer; Martin Gabor iz Rakičana in Mica Ostler iz Šalincev; Miran Čadež, Manuela Marinič, oba s Kamenščaka; Boštja Kumer iz Ljutomer in Liljana Pučko iz Kamenščaka in Danijela Čadež iz Varzeja; Boris Vogrinec in Lea Lesjak, oba iz Ključarove; Zlata Zlobec in Antonija Fajfar iz Črenšovca; Miran Bačič, Zoran Pušenjak in Irena Čadež, oba iz Radomerščaka.
URAD LJUTOMER OB ŠČAVNICI:
 Zoran Čadež, delavec, iz Gradca; Andreja Vilčnik, delavka, iz Murske Sobotice; Slavko Markovič, delavec, in Gordana Sluga, gospodinja, oba iz Sovjaka; Dušan Lovrenčič, strojni tehnik, iz Gibine in Zoran Čadež, študentka, iz Ljutomer.

Delimo vstopnice za kino

Sfera, Diplomiraneec, Rain Man, starejši Kramer proti Kramerju, in še mnoge druge filme poznate. Izžrebali pa smo dopisnico Dejana Raja, Gomilica 83a, 9224 Turnišče. Čestitamo. Novo nagradno vprašanje pa je:
Napišite, kraj oziroma državo dogajanja filma Rdeči kot?
Odgovor: _____
Kupon št. 76 Odgovore pošljite do 22. sept. na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota.

PBS. Poštna banka Slovenije, d.d.

Novo!
Stanovanjski krediti že od TOM + 4,5 % naprej!
 Informacije na tel. št.: 062/449 24 70.

Na osnovi 31. in 34. člena statuta javnega zdravstvenega zavoda ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA svet zavoda razpisuje dela in naloge GLAVNE MEDICINSKE SESTRE ZAVODA.

Kandidatka mora poleg splošnih zakonskih pogojev izpolnjevati še:
 - da ima višjo zdravstveno izobrazbo,
 - da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj.
 Mandat traja 4 leta.
 Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je potrebno poslati v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Zdravstveni dom Murska Sobota, Grajska 24, 9000 Murska Sobota
 O izbiri bodo kandidati obveščeni najpozneje v 30 dneh po odločitvi sveta zavoda.

KOMUNALA, Javno podjetje, d. o. o., Murska Sobota, Murska Sobota, Kopališka 2,
 obvešča vse zainteresirane za prodajo na TEREZINEM SEJMU, ki bo v četrtek, 15. oktobra 1998, v Murski Soboti, da pošljete prijave oz. vloge za prodajo na sejmu s priloženim potrdilom o opravljanju dejavnosti na naslov: KOMUNALA, Javno podjetje, d. o. o. Murska Sobota, Kopališka 2, 9000 Murska Sobota. Za prodajo na sejmu si je potrebno pridobiti soglasje pri pristojnem organu Mesne občine oz. za prodajo živil in gostinsko dejavnost dovoljenje Upravne enote M. Soboti. Vplačila bomo začeli sprejemati od 5. do 9. oktobra 1998 vsak dan od 8. do 10. ure in od 11. do 13. ure v sejni sobi podjetja Komunala, Kopališka 2, Murska Sobota. S plačilom si prodajalci pravočasno zagotovijo sejmski prostor.

24 ur VESTfon
 0609 630 898, 041 630 898

Glasbene lestvice

NAJBOLJŠIH SEDEM TUJIH SKLADB NA MURSKEM VALU: N S T S N M V

- BEGIN AGAIN - Space
- STIR IT UP - Gilberto Gil
- IMMORTALITY - Céline Dion/Bee Gees
- JUGO - Gullano
- INVISIBLE SUN - Sting & Aswad
- HEAVEN'S WHAT I FEEL - Gloria Estefan
- I AM - Suggs

PREDLOGI:
 RAY OF LIGHT - Madonna
 JE MARCHÉ A L'ENVERS - Ophélie Winter
 I JUST WANNA BE LOVED - Culture Club

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE: 7 VELIČASTNIH

- STARI NONO - Jan Plestenjak
- NA KUM - Orleak
- POLETNA PRAVLJICA - Supermova
- SLOVO - Edvin Fišer in Prestige
- NE, NI ME STRAH - Deja Mušič
- BRIGA ME - Vili Resnik
- NAJIN STARI TANGO - Lado Leskovar in Vika Vipotnik - Rampre

PREDLOGI:
 VETER NESI MI POZDRAV - Gianni Rijavec
 NE JOKAT LUBIKA - Andraž Hnbar
 POLETJA NE BO '98 - MZ Hektor

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE: S KRŠČAKON, CEKRON PA Z MARELOF

- HVALA GOSPODINJE - Prerad
- KJER MURA ŠUMI - Pajdaša
- MARELA JE KRIVA - Dan in noč
- POZDRAVLJEN BODI DOMAČI KRAJ - Franci Rajgl in Veseljaki
- GLAS HARMONIKE - Klobuk
- JUTRI BO NOV DAN - Alpski kvintet
- PRAVLJICA ŽIVLJENJA - 7. raj

PREDLOGI:
 KJE JE NA VASI LIPICA - Ans. Ložeta Slaka
 FANT OD FARE - Ans. Franca Miheliča
 OČETOV DOM - Ans. Nika Zajca

Izpolnjene kupone pošljite do četrta, 25. septembra 1998, na naslov: Murski val, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, za glasbene lestvice.

Kupon št. 38
 Glasujem za skladbo - tuja: _____
 domača: _____
 narodnozabavna: _____
 ime in priimek ter naslov: _____

kulturni koledar

Otvoritev
 V predprostorih grajske dvorane v Murski Soboti bo v petek, 18. septembra ob 19. uri otvoritev razstave Likovnih del ljubiteljskih slikarjev severovzhodne Slovenije.
Prireditev
VELIKA POLANA: V okviru praznovanja ob 90-letnici pisatelja Miška Kranjca bo osrednja prireditev 19. septembra ob 17. uri v dvorani Doma krajanov v Veliki Polani. Ob priložnostnem kulturnem programu bo slavnostni govornik slovenski pesnik in akademik Ciril Zlobec.
Razstave
MURSKA SOBOTA: V Galeriji je na ogled razstava študijskih risb in slik likovne delavnice Mirka Rajnarja. Ogledate si jo lahko do 25. septembra.
MURSKA SOBOTA: V razstavnih prostorih Pokrajinskega muzeja je na ogled razstava **Udomačena svetloba**, ki ponazarja etnološki pogled na svetila in pripomočke zanje. Razstavo posreduje Slovenski etnografski muzej.
 V soboškem gradu si lahko ogledate tudi **Stalno razstavo Pokrajinskega muzeja**. Muzej je odprt od torka do petka, od 10. do 17. ure, v soboto in nedeljo pa od 10. do 13. ure. Ob nedeljah je vstop prost.
MURSKA SOBOTA: V Cafe Artu si lahko ogledate razstavo fotografij Vestnikovega fotografa Jureta Zaunekerja.
LJUTOMER: V Galeriji Ante Trstenjak je na ogled razstava Slovenska politična zavest od Zedinjene Slovenije do taborov in samostojne Slovenije
LJUTOMER: V malem razstavnem prostoru si lahko ogledate razstavo **Od narodne besede do 1. slovenskega tabora**. Odprta bo do 13. septembra.
LJUTOMER: V prostorih Mestne hiše si lahko ogledate muzejsko zbirko **Taborsko gibanje na Slovenskem ter splošna muzejska zbirka Ljutomera**. Obiščete jo lahko vsak delovnik med 10. in 15. uro. Izven delovnega časa in ob sobotah ob 12. uri pa si lahko muzejsko zbirko ogledate ob predhodni najavi.
LENDAVA: V prostorih lendavskega gradu si lahko ogledate razstavo gradiva, ki so ga zbrali na VIII. mednarodnem arhivskem raziskovalnem taboru.
 Ogledate si lahko tudi razstavo stalne zbirke slik, ko so nastale na **dosedanjih mednarodnih likovnih kolonijah**
KRIŽEVCI v PREKMURJU: V Klubskih prostorih NK Križevci v Prekmurju si lahko ogledate razstavo akademskih slikarjev **Nikolaja Beera in Franca Mesa-riča**.
IVANOVCI: V prostorih vinogradniškega centra si lahko ogledate likovno razstavo na temo **Gorice na Goričkem**
MORAVSKE TOPLICE: V razstavnem prostoru hotela Ajda si lahko ogledate razstavo slik **Alojza Makoterja**.
RADENCI: V galeriji Radenske je na ogled razstava slik akademskega slikarja **Andraža Šalamuna**.
VELIKA POLANA: Na osnovni šoli Miška Kranjca bo v večnamenskem prostoru razstava umetniške fotografije Miška Kranjca (sin pisatelja). Razstava bo odprta do 19. septembra.

Republiški zavod za zaposlovanje, Območna enota Murska Sobota
PROSTA DELOVNA MESTA
s pogoji za zasedbo

NATAKARSKI POMOČNIK
 NATAKARICA; določen čas 3 mes.; do 18. 09. 98; LISSA D. O. O. GOŠTINSTVO, TRGOVINA, TRANSPORT, DOKLEŽOVJE, TRATE 7, BELTINCI
STRUGAR
 STRUGAR; določen čas 3 mes.; 5 l. delovnih izkušenj; do 18. 09. 98; PRELOG ALOJZ S. P. KOVAŠTVO VERŽEJ, FRANA KOVAČIČA 10, VERŽEJ
STROJNI MEHANIČAR
 REZANJE KOVIN, VARJENJE, BRUŠENJE; določen čas 3 mes.; 5 l. delovnih izkušenj; ostali pogoji: ALI AVTOKLEPAR; do 18. 09. 98; PRELOG ALOJZ S. P. KOVAŠTVO VERŽEJ, FRANA KOVAČIČA 10, VERŽEJ
AVTOMEHANIČAR
 AVTOMEHANIČAR TOVORNIH VOZIL; nedoločen čas; do 03. 10. 98; PETELIN IGOR S. P. BETONARNA PETELIN, TRATE 23, GORNJA RADGONA
ZIDAR
 ZIDAR; nedoločen čas; ostali pogoji: VSA ZIDARSKA DELA; do 03. 10. 98; PETELIN IGOR S. P. BETONARNA PETELIN, TRATE 23, G. RADGONA
STROJNIK GRADBENE MEHANIZACIJE
 STROJNIK GRADBENE MEHANIZACIJE; določen čas 3 mes.; ostala znanja: Vozniški izpit za kat. C; do 18. 09. 98; MEŠIČ KAREL S. P. TEŽKA GRADBENA MEHANIZACIJA, PARTIZANSKA ULICA 42, MURSKA SOBOTA
STROJNIK GRADBENE MEHANIZACIJE
 STROJNIK GRADBENE MEHANIZACIJE; določen čas 3 mes.; ostali pogoji: IZPIT ZA KLETARJA, SAMOSTOJNOST, ORGAN. SPOSOBNOST; do 22. 09. 98; RIBIČ D. O. O. MURSKA SOBOTA, BAKOVSKA ULICA 37, M. SOBOTA
KUHAR NATAKAR
 KUHAR - NATAKAR; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; ostali pogoji: SAMOSTOJNOST PRI DELU; do 22. 09. 98; RIBIČ D. O. O. MURSKA SOBOTA, BAKOVSKA ULICA 37, M. SOBOTA
NATAKAR
 PRIPRAVNIK - NATAKAR; določen čas 6 mes.; ostali pogoji: LAHKO NATAKAR-KUHAR; do 18. 09. 98; SMODIŠ ALEKSANDER S. P. OKREPČEVALNICA, RUMIČEV BREG 83, MORAVSKE TOPLICE
STROJNI TEHNIK
 DELO NA CNC PREBUJALNEM STROJU; določen čas 3 mes.; ostali pogoji: KOVINARSKA SMER; do 18. 09. 98; MEGRAS D. O. O. GRADBENE STROJITVE IN TRGOVINA, OBRTNA COLNA, MURSKA SOBOTA
GOSTINSKI TEHNIK
 VODJA LOKALA; nedoločen čas; 2 l. delovnih izkušenj; ostali pogoji: IZPIT ZA KLETARJA, SAMOSTOJNOST, ORGAN. SPOSOBNOST; do 22. 09. 98; RIBIČ D. O. O. MURSKA SOBOTA, BAKOVSKA ULICA 37, M. SOBOTA
UPRAVNI TEHNIK
 STROJEPISKA ZAPISNIKARICA I B. RAZREDA; nedoločen čas; 1 l. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno, madžarski jezik - govorno in pisno; ostali pogoji: SREDNJA 4-LETNA IZOBRAZBA ADMINISTRATIV. ALI UPRAVNE SMERI, ZNANJE STROJEP. NAD 250 UDAR/MIN., POSKUSNO DELO 3 MESECE; do 22. 09. 98; OKRAJNO SODIŠČE V MURSKI SOBOTI ENOTA V LENDAVI, PARTIZANSKA 7, LENDAVA - LENDVA
VZGOJITELJ PREDŠOLSkih OTROK
 VZGOJITELJ PREDŠOLSkih OTROK; določen čas 6 mes.; ostali pogoji: VZGOJITELJ ZA 550-URNI PROGRAM MALLE ŠOLE V GEDEROVCIH, BVALIŠČE: TIŠINA ALI OKOLIČA; do 18. 09. 98; OSNOVNA ŠOLA, TIŠINA 4, TIŠINA
DIPLOMIRAN INŽENIR FARMACIJE
 IZDAJA ZDRAVIL - DIPL. ING. FARMACIJE; nedoločen čas; 12 mes. delovnih izkušenj; jeziki: slovenski jezik - govorno in pisno; ostali pogoji: OPRAVLJEN STROKOVNI IZPIT; do 25. 09. 98; PAVLINJEK BRIGITA MAG. FARMACIJE, APOTEKA, CANKOVA 65A, CANKOVA; (*)

Janko Veršič iz Ljutomera je strasten nabiralec gob

Neki dan je nabral kar 151 jurčkov, od katerih je eden tehtal 60 dekagramov. Fotografijo je posnela njegova hčerka Simona. - Marija T.

Menjalniški tečaj

Pomurske banke 15. 9. 1998

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 15. 9. 1998 od 00. ure dalje.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	1.341,3898	1.336,00	1.349,00
Francija	100	2.814,6345	2.803,20	2.830,00
Nemčija	100	9.438,4311	9.400,00	9.490,00
Italija	100	9,5583	9,33	9,61
Švica	100	11.460,1430	11.299,30	11.522,80
ZDA	1	160,6421	159,20	161,50

Prvi račun - novost v ponudbi Pomurske banke za mlade!

Kaj je prvi račun?

Prvi račun je tekoči račun za mladoletnika, na katerem se lahko zbirajo vsi njegovi prihodki (honorarji, prihranki, žepnina ...)

Kako se z njim posluje?

Mladoletnik prejme bančno kartico in z njo lahko opravi osnovne storitve pri bančnih avtomatih, lahko pa z njo plačuje tudi v trgovinah, ki so opremljene s POS-terminali in označene z nalepkami **POS**. Vse to seveda samo do zneska, ki ne presega trenutnega stanja računa.

Kakšen je namen prvega računa?

S prvim računom damo mladoletniku priložnost, da samostojno razpolaga s svojim denarjem in spozna sodoben način poslovanja in plačevanja s »plastičnim denarjem«.

Podrobnosti vam povedo v vaši enoti Pomurske banke!

pomurska banka
Pomurska banka d.d., Murska Sobota,
bančna skupina Nove ljubljanske banke

V dvoje je lepše

S Krete, ki je največji grški otok v vzhodnem delu Sredozemskega morja in priljubljena turistična destinacija, smo prejeli razglednico s pozdravi, ki so jo poslali mladoporočenca Erika in Bojan ter njun sinček Niko. Hvala! 25-letni Bojan Felkar je doma z Doliča. Po poklicu je avtomehaničnik. Erika Gjureč, stara prav tako 25 let, pa je po poklicu tekstilna tehničarka in je bila mojstrica v Muri. Njun sinko Niko pa je star dve leti. Ljubezen med Eriko, ki

se piše po poroki Felkar, in Bojanom je vzniknila 1992. leta. Pri Svetem Juriju v Prekmurju je bila gasilska veselica. Bojanu so oči zastale na lepotici, ki jo je sicer poznal na videz že od prej. Ne, takrat je (še) ni ogovoril, ampak je kar ostal v svoji družbi. Pač pa je zbral pogum naslednji dan in se zapeljal na Dolič in ji razkril, češ »včeraj sem te videl na veselici ...«

Pustimo podrobnosti! Bojanu je bilo seveda hudo, ko je odšel na delo v tovarno Audi v Nemčijo, po drugi strani pa mu je bilo toplo pri srcu, ker je vedel, da ima v domači pokrajini zvesto dekle. Tri leta pozneje je odpotovala Erika k Bojanu v Nemčijo. Pred dvema letoma se jima je rodil sinko. Naposled je padla tudi odločitev o poroki. Civilna je bila v decembru lanskega leta, cerkvena pa pred kratkim v cerkvi pri Svetem Juriju. Obred je vodil zdovski župnik Stanko Gajšek. Njej je bil poročni priča Stanko Gjureč s Kuzme, njemu pa Franc Felkar od Svetega Jurija. Gostija, na kateri je bilo 110 svatov, je bila v restavraciji Euresť v Murski Soboti, igrali pa so Fantje s tromejnika. To je ansambel, v katerem je svojčas igral (na bobne) tudi Bojan.

VESTNIKOV KOLEDAR

- 17. september, četrtek, **ROBERT**
- 18. september, petek, **IRENA**
- 19. september, sobota, **JAN**
- 20. september, nedelja, **SUZANA**
- 21. september, ponedeljek, **MATEJ**
- 22. september, torek, **MAVRICIJ**
- 23. september, sredo, **SLAVKO**

Lunine mene: V ponedeljek, 21. septembra, bo sonce vzhlo ob 6. uri in 45 minut ter zašlo ob 19. uri in 2 minuti. Dan bo dolg 12 ur in 15 minut. V nedeljo bo luna ob 19. uri in 2 minuti v mlaju.

Poročka je mimo, dopust na Krete tudi, kaj pa zdaj? Bojan bo še naprej delal v Audijevi lakirnici, Erikina največja skrb pa bo nekaj časa le sinek, pozneje pa se bo zaposlila tudi ona. - Š. S.

VESTNIK

podobe življenja

POSTANITE NAROČNIK VESTNIKA!

NOVEMBRA PRESENEČENJE ZA NAROČNIKE!

106

razlogov za PEUGEOT 106!

Izžrebani dobitniki Vestnikovih majic, ki so poslali pravilne rešitve prejšnjega nagradnega kupona:

- Daniilo Vljaj, Vrtna 3, 9250 Gornja Radgona - Breda Kutoš, Fokovci 31, 9208 Fokovci - Aleksandra Balazic, Štefana Kovača 41, 9233 Od-ranci - Franc Zamuda, Bučečevci 1, 9242 Križevci pri Ljutomeru - Leo Krajnc, Terčeva 24, 2000 Maribor - Anita Hanžekovič, Berkovci 13, 9244 Sveti Jurij ob Ščavnici - Milan Ritonja, Moravci 153, 9243 Mala Nedelja - Silvo Horvat, Trnje 95, 9232 Črenšovci - Dušan Pahor, Lendavske Gorice 620a, 9220 Lendava - Pavle Lopert, Kobilje 14, 9223 Dobrovnik.

Izpolnite priloženo naročilnico. Naročilnico za pol leta boste poravnali ob prevzemu nagrade - paličnega mešalnika.

Naročam **VESTNIK** (najmanj za eno leto)

Ime in priimek: _____

Ulica: _____

Kraj: _____

Pošta: _____

Podpis: _____

Berite **VESTNIK**
107.
razlog za avto

Srečneži so, ki se ponašajo s peugeotom (pežojem) 106! In kaj naj storimo drugi?

Še sami kupimo pežoja, lahko pa ga tudi dobimo v Vestnikovem nagradnem žrebanju.

Imamo 106 razlogov za pežo 106 in najmanj en razlog - 107. razlog - za redno branje oziroma naročilo na Vestnik: Brez domačega časopisa pač ne gre!

Bralci in naročniki smo povabljeni k novi nagradni igri:

Povem ti na uho:

»Voziti želim 106 pežo!«

Izreži, prilepi na dopisnico in pošlji rešitev do torka na naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota

Nagradni kupon št. 9

- Voziti želim 106 pežo, ker:
- a) ima merilnik nivoja motornega olja
 - b) ima merilnik števila vrtljajev
 - c) ima klimatsko napravo

Naslov reševalca: _____

Izmed pravilnih rešitev bomo izžrebali 10 nagradencev, ki bodo prejeli Vestnikove majice. Vse druge dopisnice »gredo« v boben in novembra bomo izžrebali srečneža, ki se bo potem lahko pohvalil:

Cveto Žalik - Primadona se je po vrnitvi iz Rusije poleg medžerstva lotil tudi kolesarstva (biciklizma). Kondicijska utrjenost na biciklu mu bo koristila predvsem za priiskanje direktiv rdeče-modrega mazozeja v Ljubljani (Petrola) na lendavsko ravnico in rezervarje Nafta.

Na Potrošnikovem dnevu so letos zadnjič peki bika. Naslednje leto bodo namreč peki kamelo. S tem želijo pokazati, da se da z manj hrane in manj vode še dobro živeti.

Pomurska banka se je vključila v reševanje Planike le z mizami. Bančniki so bili namreč nekoliko bolj širokogrudni od Gorenjcev in so izdali garancijo za plačilo kuharju tudi malic v najštevilnejšem obdobju Planike v Turnišču. Da je posluš zares izređen, so pokazalo tudi tako, da je na cesti ostalo največ turniščev delavcev.

Ciril Pucko - Levo krilo se je začel gasiti Planiko, toda je bil malce prepozen, saj je našel le pepel.

Po Slavku Švendi - Znova javnem, ki je začel z zbiranjem podpisov proti gradnji tabornišča v centru Soboti, so se pojavili še eni anonimni darovalci, ki anonimnim posrednikom ograde v parku poklanjajo 100 litrov vina.

V srednješolskih kolektivih oživela zgodba o sobosnem nemlem Jankoviču, ki naj bi s svojim vplivom in močjo poskrbel za boljši uspeh svojega ožega rodnika na eni od srednjih let. Ker ni šlo za manipulacijo z rezultato in ker je šola preveč tesna za hrbotom, inspekcija ni posegla. Ni pa jasno, kakšen bi bil politični izid morebitnih nagradnih ugotovitev, saj je bila post-opozicijskim vplivom.

Violeta Mesarič - Deutsch je na SDS-terapiji na Ptuj izrazil pravičnost popiti, za začetek seveda, skodelico mrzle kave z Vestnikovimi novicami.

Na Cankovi so vaški aristokrat ponovno nezadovolni. Ker računih niso poknili vs funkcionski interesi, so sprudli posepek o razdružitvi cankovskih občine na Cankovo in Dornjance.

Anju Mariška - Marijo Požonac ostro protestira zoper izjavo svojega samooklicanega šefa volilnega štaba za Goričko, ki bija Vörösa - Vročega, di storila nič za obnovi rnske poti do Budimpešte. Izposvala je namreč 45 milijard, kam pa so izhlapili, pa b moral vprašati svojega vodjo.

Udobija ni nikoli preveč, tako je sporočeno posvečenim vega trenda, ki bodo sedaj bolj kot na uro pogledovali v Babjemu kotu. Udobija se ponujeno na nekdanjih čakovih in Klemenčevih na moravskem hataya do snini Babjega kolia

RESEDA NI KOLJ

KMETIJSKA PANORAMA

VESTNIK
SEPTEMBER 1998

- PRIDELOVANJE PŠENICE
- PROMET S KMETIJSKIMI ZEMLJIŠČI
- REZULTATI PRESKUSOV KMETIJSKE SVETOVALNE SLUŽBE ZA POMURJE V LETU 1997/98
- PODNEBJE NA OBMOČJU POMURJA
- JESENSKA ZAŠČITA OZIMNIH ŽIT PRED PLEVELI
- PRIMERNOST NEKATERIH KULTIVARJEV SIRKOV ZA PRIDELAVO V POMURJU
- GNOJENJE NAVADNIH ŽIT
- PRIMERJAVA PRIDELKA IN HRANILNE VREDNOSTI KORUZE IN SIRKA
- PRIPRAVA POVRŠIN ZA SETEV SLADKORNE PESE V PRIHODNJEM LETU
- PRIDELEK IN HRANILNA VREDNOST SILAŽ NEKATERIH SORT PROSA
- VINOGRADNIK BOM (P)OSTAL!
- PRIMERNOST NEKATERIH STRNIŠČNIH KRMNIH DOSEVKOV ZA JESENSKO SILIRANJE
- POMOČ DRŽAVE PRI OBNOVI SADOVNJAKOV

KMETIJSKA SVETOVALNA SLUŽBA ZA POMURJE

Pridelovanje pšenice

Slovenija nikoli ni bila samo žitorodna dežela, vendar so žita zavzemala najpomembnejše mesto med poljščinami, ki smo jih pridelovali pri nas. Med žiti je še najbolj razširjena pšenica. Leta 1966 je bilo z žiti zasejanih 20 odst. obdelovalnih površin, leta 1986 17, leta 1996 pa 39 odst. Največ pšenice pridelujemo v Pomurju. Tu je namreč že od nekdaj na poljih prevladovalo žito. Danes pridelujemo v Pomurju pšenico na 16.648 ha, to je 31 odst. obdelovalnih površin. Pridelujejo jo družbena posestva (85 %) in kmetje (15 %). Pšenica, ki jo pridelujejo kmetje, veliko prispeva k skupnemu pridelku pšenice v Pomurju in Sloveniji.

Za večje in boljše pridelke je poleg vseh drugih dejavnikov pomembna tudi sorta oziroma kultivar. S selekcijo novih kultivarjev pridobivamo boljše in rodovitnejše kultivarje za naše pridelovalne razmere (talne in vremenske), vendar pa moramo novozgojene domače in tuje sorte preskusiti še na ožjem pridelovalnem območju. V ta namen imamo po Sloveniji vzpostavljeno mrežo ekoloških preskusov in makropreskusov.

Priporočen sortiment žit

Strokovna skupina za poljedelstvo je na zadnjem sestanku v letu 1998 na podlagi rezultatov Kmetijskega inštituta Slovenije (uradni mikro- in makropreskusi) in rezultatov Kmetijske svetovalne službe sestavila priporočene sortne liste za jesensko setev žit za leto 1998/99. Izbor je izredno velik in odločitev za marsikoga težka.

Slovenija je izredno raznolika dežela in sorta pšenice, ki se lahko seje v severovzhodni Sloveniji, ni vedno tista idealna tudi za osrednjo ali zahodno Slovenijo. Pri določenih sortah ima tip tal velik vpliv, prav tako pa tudi količina padavin. In zato skušamo na podlagi čim več rezultatov preskušanja sort po vsej Sloveniji priti do res tiste sorte, ki je za določen tip tal in določene podnebne razmere najprimernejša. V letošnjem letu imamo ogromno zelo kvalitetnih podatkov, na podlagi katerih smo lahko sestavili priporočeno sortno listo. To so sorte, ki so dale po pridelku in po vsebnosti beljakovin zelo dobre rezultate, analize pa so narajene tudi za sedimentacijske vrednosti, padno število in vlažen lepek. Prav zadnje postavke so za mlinarje pomembnejše kot vsebnost beljakovin in njihova želja je, da bi pod kakovostjo razumeli ravno te zadnje postavke.

Celotno Pomurje ima z žiti posejanih 21.174 ha površin, kar je 38,73 odst. celotnega dela Pomurja. Od tega pri žitih prevladuje pšenica, ki jo posejemo na približno 16.648 ha, ječmen raste na 1.000 ha, nekaj pa je še rži in tritikale (statistični podatki za leto 1996).

Zelo pomembno je, da z ustrezno tehnologijo dosežemo čim kakovostnejše in tudi čim višje pridelke zrnja. Kakovost zrnja je posebno pomembna pri pšenici, saj je od tega odvisna višina odkupne cene

pšenice. Visoke in kakovostne pridelke nam zagotavlja pravočasna in dosledna izvedba vseh agrotehničnih ukrepov, med katere sodi tudi pravilna izbira sorte (kultivarja). Ko izbiramo sorto, moramo upoštevati rodnost (ta se v mikro- in makropreskusih preskuša), zanesljivost in stabilnost pridelka, kakovost, odpornost proti poleganju, odpornost proti gospodarsko pomembnim boleznim (vemo, da nekatere bolezni lahko popolnoma uničijo pridelke - pepelovka) in za katera podnebna območja je določena sorta primerna. Vemo, da vsaka sorta v vseh podnebnih razmerah ne da enakih rezultatov.

Tabela 1: Kakovostni razredi glede na vsebnost beljakovin in sedimentacijsko vrednost

Kakovostni razred	vsebnost beljakovin v %	sedimentacijska vrednost
I	najmanj 13,9	najmanj 40
II	11,5 - 12,9	30 - 39
III	10,0 - 11,4	18 - 29

Ob tem je morda dobro vedeti, da na vsebnost beljakovin in na sedimentacijsko vrednost lahko vplivamo z intenziviranjem proizvodnje. Šta sicer sortni lastnosti, vendar z gnojenjem, zlasti z dušikom, lahko vplivamo nanju. Od preostalih dejavnikov pa močno vplivajo nanju razporeditev in količina padavin in varstvo pred glivičnimi boleznimi.

Imamo pa še razdelitev glede na vlažen lepek in padno število (število padanja) - glej tabelo 2.

Tabela 2: Kakovostni razredi glede na vlažen lepek in padno število

Kakovostni razred	vlažen lepek	padno število
Izboljševalka	najmanj 30	najmanj 300
kakovostna krušna pšenica	najmanj 26	najmanj 240
krušna pšenica	najmanj 22	najmanj 200

Padno število - to je encimska aktivnost, aktivnost encima alfa amilaze. Za mlinsko industrijo je zaželeno, da je to število čim višje, ker je potem tudi kakovost boljša.

Vlažen lepek ali tudi gluten indeks - to so netopne beljakovine v moki, v pšenici. Tudi tu je zaželeno, da bi bila ta številka čim višja, saj to je tista komponenta v kruhu, ki drži obliko kruha.

Za ti dve postavki, padno število in vlažen lepek, je velikega pomena čas žetve oz. stadij dozorelosti pšenice. Čim prej požanjemo, tem kakovostnejša je pšenica.

Problem pa je seveda odstotek vlage, ki je še visok, in ker je sušenje glavni in velik strošek, se vsak odloča za čim kasnejšo žetev. S tem pa seveda izgublamo kakovost.

Tudi nimamo tako velikih zmogljivosti v sušilnicah, da bi vlažno pšenico lahko hitro posušili.

Precej dlje časa sušimo pšenico z 20 odstotki vlage kot s 15. In če je zrnje predolgo neposušeno v silosih, tudi izgubi pri kakovosti.

Preglednica 2: Priporočene sorte ozimnega ječmena za leto 1998/99

Vrsta	Tip klasa	Višina slame	Dozorevanje	Gostota setve	Absolutna masa	Hektolit. masa	Pridelek zrnja	Rajonizacija
PLAISANT	šestredec	srednje nizka	srednje zgodnje	450 - 480	47	65	zelo velik	vsa Slovenija
REX	dvoredec	srednje visoka	srednje pozno	500	48	66	velik	vsa Slovenija
ALPHA	dvoredec	srednje visoka	srednje pozno	450 - 480	46	64	velik	vsa Slovenija
GOTIC	šestredec	srednje visoka	srednje zgodnje	450 - 480	43	63	zelo velik	vsa Slovenija
COPIA	šestredec	srednje visoka	srednje pozno	450 - 480	49	64	velik	vsa Slovenija
ASTRID	dvoredec	srednje visoka	srednje zgodnje	370 - 420	55		zelo velik	vsa Slovenija

Preglednica 3: Priporočen sortiment ozimne rži in tritikale za leto 1998/99

Vrsta	Višina slame	Dozorevanje	Gostota setve	Absolutna masa	Hektolit. masa	Pridelek zrnja	Rajonizacija
DANKO	visoka	srednje pozno	400	30	69	srednji	vsa Slovenija
EHO-KURZ	visoka	srednje pozno	400	33	69	velik	vsa Slovenija
Marder	srednje visoka	srednje pozno	400	24	71	zelo velik	vsa Slovenija
Sorta tritikala	višina slame	Dozorevanje	gostota setve	absolutna masa	hektolitrska masa	pridelek zrnja	rajonizacija
CLERCAL	visoka	srednje pozno	450	43	65	srednji	vsa Slovenija
ALMO	srednje visoka	srednje pozno	450	50	67	velik	vsa Slovenija

Sortiment ozimnih žit - opisi sort

Če želimo doseči visoke in kakovostne pridelke, je potrebno upoštevati pravilno tehnologijo in vsa navodila, ki so za določeno sorto najprimernejša.

Izbrati je potrebno najprimernejša zemljišča, pravilno pripraviti zemljo in ob pravem času posejati kakovostno seme priporočenih sort za določeno območje. Potrebno je tudi pravilno prehraniti rastline in upoštevati navodila oskrbe posevka.

Ob vsem tem pa je še en pogoj za dober in kakovosten pridelek - izbrati je potrebno najprimernejšo sorto za določeno območje.

Priporočene sorte ozimne pšenice

Ana

je v Sloveniji po razširjenosti precej na vrhu. Po vsebnosti beljakovin in sedimentacijski vrednosti spada v I. kakovostni razred, med nizke pšenice, višina stebela je 71 cm in je srednje rana. Je dobro odporna proti pepelasti plesni ali pepelovki, nekoliko manj proti rjavenju plevic. Primerna je za setev na vseh pridelovalnih območjih Slovenije. Odporna je tudi proti poleganju. Optimalni rok setve je med 8. in 25. oktobrom, sejemo 650-700 kalivih zrn na kvadratni meter, 280-300 kg semena na ha. Absolutna teža je 37 gramov, spada med krušna žita. Vrednosti za kakovostne razrede in podrazrede se spreminjajo s sorto, količino letnih padavin in intenzivnostjo agrotehnike, predvsem s količino in časom gnojenja z dušikom. Je zelo dobro odporna proti nizkim temperaturam.

Marija

je še vedno precej razširjena sorta ozimne pšenice na slovenskih poljih. Je srednje nizka, srednje pozna, odporna proti poleganju. Dobro je odporna proti rjavenju plevic, manj proti pepelasti plesni ali pepelovki. Optimalni čas setve je med 10. in 15. oktobrom. Na ha posejemo 260-300 kg semena, to je 600-700 kalivih zrn na kvadratni meter. Je intenzivna sorta, po kakovosti pa spada med srednje dobre krušne sorte. Primerna je za pridelovanje na vseh pridelovalnih območjih Slovenije. Absolutna teža je 36 gramov. Dosega II. kakovostni razred, v ugodnih letih in ob uspešni oskrbi pa I. kakovostni razred.

Žitarka

je nizka sorta, v zadnjem času se vedno bolj uveljavlja in prevzema vodilno vlogo, je 70 cm visoka in srednje pozna sorta, spa-

da v I. kakovostni razred. Optimalni rok setve je med 1. in 20. oktobrom, sejemo 700 kalivih zrn na kvadratni meter, kar je 300 kg semena na ha. Absolutna teža je 42 gramov. Primerna je za setev vzhodni in osrednji Sloveniji. Je odporna na pšenica in daje stabilne pridelke. Je odporna proti poleganju in rjavenju plevic, nekoliko bolj pa je občutljiva za pepelovko, nekoliko bolj pa je občutljiva za pepelovko. Dobro odporna tudi proti nizkim temperaturam. Spada med krušna žita.

GK pinka

izvira iz Madžarske. Je zelo rana resnica. Ima trdno steblo in ni tako ranljiva na rast in odpornost proti poleganju odlični. Klasi zelo hitro, včasih več dni prej kot druge pšenice, kar je zelo upoštevno pri sušenju. Je pa občutljivejša za pepelovko in za rjo na stebli, kar pomeni, da je za setev na kvadratni meter, 260-280 kg semena na ha. V posameznih letih lahko doseže I. kakovostno skupino, v ugodnih letih pa I. kakovostno skupino. Je odporna na rjo in plesen. Po vrednotenju primernosti za tehnološke namene spada v kakovostni razred II. Zelo dobro je odporna proti sušenju in izvrstno prenaša sušna obdobja.

Demetra

sorta izvira iz Hrvaške in je zelo odporna na anji. Primerna je za pridelovanje na vseh pridelovalnih območjih. Odporna je proti rjavenju plevic, manj proti pepelasti plesni ali pepelovki. Optimalni rok setve je med 10. in 25. oktobrom, sejemo 650-700 kalivih zrn na kvadratni meter, kar

Preglednica 1: Priporočene sorte ozimnih pšenice za leto 1998/99

Sorta	Tip klasa	Višina slame	Dozorevanje	Gostota setve *	Absolutna masa **	Hektolit. masa	Kakovostni razred *	Pridelek zrnja in rajonizacija
Ana	bela golica	nizka	srednje zgodnje	700	38	76	II - I	srednji vsa Slovenija
Marija	bela golica	srednje nizka	Srednje pozno	600 - 700	36	77	II - I	srednji vsa Slovenija
Žitarka	bela golica	nizka	Srednje pozno	700	42	78	I	srednji vzhodna Slovenija
GK pinka	bela resnica	srednje nizka	zgodnje	600 - 700	48	76	II - I	zelo velik vsa Slovenija
Demetra	bela golica	nizka	srednje zgodnje	700	38	77	I - II	srednji vsa Slovenija
Profil	bela golica	visoka	pozno	450	50	78	I - II	velik osrednja Slovenija
Justus	bela golica	srednje visoka	Srednje pozno	450	46	77	I	velik osrednja Slovenija
Soissons	bela resnica	srednje visoka	Srednje pozno	500	41	77	II - I	zelo velik vsa Slovenija
Mihelca	bela resnica	srednje visoka	Srednje pozno	700	45	75	II - I	srednji vsa Slovenija
Srpanjka	bela golica	nizka	srednje zgodnje	700	42	77	II	srednji vsa Slovenija
Krona	bela golica	srednje nizka	Srednje pozno	700	43	79	II - I	srednji vzhodna Slovenija
Lenta	bela golica	srednje nizka	Srednje pozno	650	43	80	I	srednji vzhodna Slovenija
Lara	bela golica	srednje nizka	Srednje pozno	700	43	80	I	srednji vzhodna Slovenija
Marka	bela golica	srednje nizka	zgodnje	600 - 650	44	75	I	srednji vsa Slovenija
Renan	bela resnica	srednje visoka	Srednje pozno	420 - 450	52	76	I	srednje velik vsa Slovenija
Toronto	bela golica	srednje visoka	Srednje pozno	400 - 450	42	78	II	srednje velik vsa Slovenija

Opomba (velja za preglednico 1, 2, 3):

* gostota setve - pomeni število kalivih zrn/m², potrebno je upoštevati odst. kalivosti, ki je napisan na atestu (nalepka na vreči)

** absolutna masa - pomeni težo 1000 zrn

* kakovostni razred - pri nas je pšenica razvrščena v kakovostne razrede po vsebnosti beljakovin in po sedimentacijski vrednosti (vsaj v letošnjem letu je še bilo tako)

glej tabelo 1

300-300 kg semena na ha. Absolutna teža je 38 gramov. V zadnjih letih je v preskusih dosegla I. oziroma II. kvalitni razred, po vrednotenju primerljivo za tehnološke namene pa spada v kakovostni razred B1. Je nizke rasti, rastlina visoka 72 cm, in je srednje zgodnja. Dobro je odporna proti nizkim temperaturnim in se dobro popravlja po močni žetvi. Spada med krušne pšenice.

Profit
je rana sorta, golica, krušna sorta z visokim pridelkom zrna, odporna proti mrazu, srednje odporna proti boleznim klasa in lista. Proti pepelasti plesni ali pepelovki je odporna, manj proti žitni progasti rji. Srednje do dobro je odporna tudi proti poeganju in je srednje pozna. Spada v I. kakovostni razred. Ima srednje dolgo zmo. Optimalni rok setve je med 15. oktobrom in 1. novembrom. Potrebujemo 160-220 kg semena na ha, to je 370-420 kalivih zrn na kvadratni meter. Primerna je za vlažna zemljišča, občutljiva za sušo.

Profitus
je voreklu je ta sorta avstrijskega izvora. Spada med pozne sorte, a je za spoznanje ranejša in po višini slame nižja kot sorta profit in hubertus. Priporočamo jo za setev v osrednji Sloveniji, kjer so tla dobro treskobljena z vodo. Optimalni rok setve je med 10. in 20. oktobrom, sejemo 400-450 kalivih zrn na kvadratni meter, kar je 180-220 kg semena na ha. V ugodnih letih dosega I. kakovostni razred, po vrednotenju primerljivo za tehnološke namene pa spada v kakovostni razred B1. Absolutna teža je 46 gramov. Je krušna pšenica z visoko vsebnostjo beljakovin. Daje zanesljive in stabilne pridelke, se dobro razrašča, odlično je odporna proti poeganju.

Scissons
je po obliki klasa resnica. V primerjavi z profitom spada med srednje pozne sorte. Je odporna proti boleznim in srednje odporna proti poeganju in vlažnim razmeram. Je visoko kakovostna sorta, ima odlične pekarske lastnosti. Praviloma dosega II. kakovostni razred v ugodnih razmerah in ob ustreznih pridelovalnih ukrepih pa I. kakovostni razred. Po vrednotenju primerljivo za tehnološke namene spada v kakovostni razred A2. Optimalni rok setve je med 10. in 15. oktobrom, ko potrebujemo 300-600 kalivih zrn na kvadratni meter. Spada med intenzivne sorte. Absolutna teža je 41 gramov.

Shelca
spada med resnice in je srednje pozna. Selekcijonirana je bila v Bc inštitutu Zagreb. Ob dobri oskrbi doseže I. oziroma II. kvalitni razred, po vrednotenju primerljivo za tehnološke namene pa spada v kakovostni razred B1. Najprimernejši rok setve je med 10. in 20. oktobrom, sejemo 300-350 kalivih zrn na kvadratni meter, kar je 45 gramov. Je srednje visoka rastlina (88 cm), slabo odporna proti poeganju in tudi proti mrazu in suši. Je rodovna sorta, primerna za peko kruha. Izredno odporna na razrašča. Njen genetski potencial je 100 dt/ha. Lahko jo posejemo tudi v intenzivnih tehnologijah.

Srpanjka
je zelo nizkim stebлом, visoka je 84 cm in odporna proti poeganju. Spada med sorte z genetskim potencialom do 100 dt/ha. Spada v I. kakovostni razred. Doseže kakovostni razred A2-B1. Je 37 gramov. Je odporna proti nizkim temperaturnim in se po hudi žetvi dobro popravi. Dobro je odporna tudi na najogrožnejših pšeničnih boleznim. Je rana sorta. Optimalni rok setve je med 10. in 25. oktobrom, sejemo 300-350 kalivih zrn na kvadratni meter, to je 300 kg semena na ha.

Tina
je nova visokorodna kakovostna krušna pšenica, je srednje zgodnja, visoka 90 cm in odporna proti poeganju. Odporna je na razrašča. Daje visoke in zanesljive pridelke. Je primerna za srednje intenzivno pridelavo. Je rana pšenica, eden od staršev je Shelca, vendar jo v vsem prekaša. Spada v kakovostni razred B2 kakovostni razred B1. Optimalni rok setve je med 1. in 20. oktobrom. Sejemo 300-350 kalivih zrn na kvadratni meter, kar je 300 kg semena/ha. Po pridelku je od standarda marje

Lenta

je visokorodna visoko kakovostna krušna pšenica, ki je namenjena za srednje intenzivno proizvodnjo. Je srednje zgodnja sorta, visoka 90 cm in dobro odporna proti poeganju. Odporna je proti boleznim pšenice. Da nam visoke in zanesljive pridelke, v primerjavi s standardom marja nam je dala 11 odst. višji pridelok. Vsebuje 14,8 odst. beljakovin in spada v kakovostni razred B2. Optimalni rok setve je med 1. in 20. oktobrom, sejemo 650 kalivih zrn na kvadratni meter, kar je okrog 280 kg semena/ha. Tudi pri tej pšenici je eden od staršev žitarka.

Lara

je visokorodna kakovostna krušna pšenica, namenjena za intenzivno proizvodnjo. Je srednje zgodnja, visoka 80 cm in odporna proti poeganju. Dobro je odporna proti boleznim. V primerjavi s standardom marja je dala 14 odst. boljše pridelke. Je visoko kakovostna krušna pšenica s 14,7 odst. vsebnostjo beljakovin. Absolutna teža je 43 gramov, spada v kakovostni razred B2. Sejemo 700 kalivih zrn na kvadratni meter, to je 300 kg semena/ha. Optimalni rok setve je med 1. in 20. oktobrom. Eden od staršev je žitarka.

Murka

je sorta pšenice, ki so jo selekcijonirali na Agronomski fakulteti v Zagrebu in je bila leta 1996 priznana tudi pri nas. Po tipu klasa je bela golica, po višini pa srednje nizka. Zgodaj dozoreva, je pa primerna za setev po vsej Sloveniji. Gostota setve je 600-650 kalivih zrn/m². Spada v I. kakovostni razred, absolutna masa je 44 g, hektolitrska pa 75 kg, ima stabilne pridelke. Dobro je odporna proti pepelovki, rjavemu in poeganju, srednje odporna pa proti listni pegavosti (septorio).

Renan

je resnica, namenjena za intenzivno proizvodnjo. Ima visok potencial rodnosti (visok pridelok) in vrhunsko kakovost zrnja. Zrno je podolgovato in temno rjave barve. Zahteva dobro pripravljeno zemljišče, gostota je 300-420 kalivih zrn/m², to je nekje 150-200 kg semena/ha.

Toronto

je sorta, ki je zelo stabilna, odporna proti poeganju. Zelo dobro prezimi in mraz ji ne naredi škode. Dobro je odporna proti boleznim klasa in lista ter daje visoke in stabilne pridelke. Doseže visoko vsebnost beljakovin in visoko hektolitrsko maso. Ima odlične pekarske lastnosti, to pomeni, da ima visoko sedimentacijsko vrednost, visoko padno število in vlažen lepek. Zelo dobro se prilagaja različnim rokom setve in dobro prenaša zgodnje in pozne setve. Priporočena gostota setve je 380-400 kalivih zrn/m², v času od 1. oktobra dalje pa se priporoča povečanje setvene norme, za vsak teden 5 odst.

Sorte pšenice, ki so bile vključene v preskuse

Tina

je bila selekcijonirana v Bc inštitutu Zagreb, starša sta sana in gala. Je srednje zgodnja sorta, višine 71-85 cm, zelo dobro odporna proti poeganju. Spada med golice. Namenjena je za intenzivno proizvodnjo, genetski potencial je nad 100 dt/ha. Absolutna teža je 43-49 gramov. Glede na sedimentacijsko vrednost jo uvrščamo v II. kakovostni razred, glede primernosti za tehnološke namene pa v kakovostni razred B1. Dobro odporna je proti vsem pšeničnim boleznim. Optimalni rok setve je med 10. in 25. oktobrom, vendar dobro prenaša tudi kasnejšo setev (do 5. novembra). Sejemo 650-700 kalivih zrn na kvadratni meter, to je okrog 280-300 kg semena/ha.

Anita

je rana sorta ozimne pšenice, zagrebška sorta, ki je odporna proti poeganju. Absolutna teža je 42-48 g, hektolitrska masa pa 76 kg. Doseže 25-36 ml sedimentacijske vrednosti, beljakovin 13,23-14,3 odst. Izredno dobro je odporna proti listni in črni rji, srednje pa proti pepelovki, pegavosti in fusariumu. Optimalni rok setve je med 10. in 25. oktobrom, sejemo 600-650 kalivih zrn/m², to je nekje 280-280 kg semena/ha.

Patria

je plod zagrebške selekcije. Je golica z valjkastim klasom. Srednje rana sorta, ki doseže do 85 cm višine in je dobro odporna proti poeganju. Barva zrnja je temno rdeča, absolutna masa 45-50 g, hektolitrska masa 77-80 kg, sedimentacijska vred-

nost 53 ml in 13,87 odst. beljakovin. Odporna je proti pepelovki in listni rji, tolerantna za septorio (pegavost), fusarium. Čas setve je od 10. do 25. oktobra, sejemo 600-650 kalivih zrn/m², kar je 320 kg semena/ha.

Reska

je resnica in slovenska sorta, saj je razvita pod mentorstvom g. prof. dr. Antona TAJNŠKA z biotehniške fakultete v Ljubljani. Starša sta marinka x mačvanka in je izboljšana. Doseže zelo visok odst. beljakovin (do 17 odst.), ne polega, je rana. Prilagojena je podnebnim razmeram v Pomurju.

Davorka

je bila selekcijonirana v Bc inštitutu Zagreb. Spada med golice, klasi so gladki in srednje debeli, izenačeni. Absolutna teža je 45 gramov. Po zrelosti jo prištevamo med srednje pozne sorte. Je odporna proti nizkim temperaturnim in suši. Sorta je nizka, visoka 82 cm, odporna proti poeganju in se močno razrašča. Prištevamo jo med krušna žita, spada v kakovostni razred B1, po sedimentacijski vrednosti in odstotku proteinov pa jo razvrščamo v II.-III. kakovostni razred. Je odporna proti večini najpogostejših boleznih pšenice. Njen genetski potencial je nad 95 dt/ha. Optimalni rok setve je med 10. in 20. oktobrom, sejemo 650-700 kalivih zrn na kvadratni meter, to je 280-300 kg semena na ha. Dobro prenaša tudi kasnejše setve. Lahko se uporablja za pridelovanje tudi ob manj intenzivnih tehnologijah.

Mladenka

je srednje rana sorta pšenice. Višina rastline je med 70-91 cm, je pa čvrsta in dobro odporna proti poeganju. Je golica, priporočena za intenzivno proizvodnjo, da visoke in stabilne pridelke. Absolutna teža je 47-50 gramov, uvrščamo jo v I. kakovostni razred, po vrednotenju primernosti za tehnološke namene pa je v kakovostnem

pegavost. Primeren je za intenzivno pridelovanje na vseh pridelovalnih območjih Slovenije. Optimalni rok setve je med 25. septembrom in 10. oktobrom. Sejemo 450-480 kalivih zrn na kvadratni meter, absolutna teža je okoli 47 gramov. Spada med srednje nizke in srednje zgodnje ječmene. Za 1 ha potrebujemo 210 kg semena.

Rex

je nizka sorta ozimnega ječmena, ki je po obliki klasa dvoredec. Priporočamo ga za setev v vseh pridelovalnih okoliših Slovenije. Optimalni rok setve je med 25. septembrom in 10. oktobrom. Sejemo 500 kalivih zrn na kvadratni meter. Odvisno od absolutne teže potrebujemo za setev 1 ha 210 kg semena. Absolutna teža je okoli 48 gramov. Je srednje visok (80-85 cm) in srednje pozen ječmen. Selekcijoniran je bil na Poljoprivrednem inštitutu v Osijeku. Zelo dobro je odporen proti poeganju, suši in proti večini boleznih ječmena.

Alpha

je dvoredni ozimni ječmen. Spada med srednje visoke ječmene in je po zrelosti srednje pozen. Teža 1000 zrn je 48 gramov. Norma setve je 450-480 kalivih zrn/m², čas setve pa 15. september - 10. oktober. Občutljiv je za listno pegavost. Primeren je za vsa pridelovalna območja Slovenije in za intenzivno proizvodnjo.

Gotic

je sorta, ki se je v dvehletnem preizkušanju izkazala z visokim potencialom za rodnost. Po obliki klasa je šestredec. Optimalni rok setve je med 25. septembrom in 10. oktobrom, sejemo 350 kalivih zrn na kvadratni meter, za 1 ha potrebujemo 170-190 kg semena. Sorta je primerna za intenzivno pridelovanje v vseh pridelovalnih območjih Slovenije. Teža 1000 zrn je 43 gramov. Je zelo zgoden ječmen, srednje nizki in odporen proti poeganju. Dobro je odporen proti boleznim. Je odlične krmne vrednosti.

razredu B1. Odporna je proti listni in črni rji, srednje odporna proti pepelasti plesni ali pepelovki in še zadovoljivo odporna proti fusariumu in septoriju klasa. Optimalni rok setve je med 10. in 25. oktobrom, sejemo 650 kalivih zrn na kvadratni meter, to je 280 kg semena na ha.

GK Csörnőc

je nova sorta pšenice, ki prihaja iz Madžarske. Je visokorodna pšenica, kakovostna in dobro odporna proti boleznim. Po zrelosti pripada obetajočim novim srednje ranim sortam. Klas je resast, steblo močno razvito. Steblo, listje in klas so močno prevlečeni z voščeno prevleko. Je odlično odporna proti poeganju, ker ima močno in kratko steblo. Odlična je tudi njena sposobnost prehranjevanja in prezimovanja. Ima zelo dobro rezistenčno sposobnost proti glivičnim boleznim, pomeni, da je odporna. Optimalni rok setve je med 5. in 30. oktobrom, potrebujemo 500-600 kalivih zrn na kvadratni meter, kar je okrog 240-280 kg semena na ha. Absolutna teža je 50 gramov. Ima dobro encimsko aktivnost in se zato iz njene moke lahko speče visok in okusen kruh.

Priporočeni ozimni ječmeni

Plaisant

je tudi šestredec, srednje občutljiv za pepelasto plesen ali pepelovko in listno

dajo ječmen, dobro prenaša zimske razmere in je odporen tudi proti suši. Primeren je za pridelovanje na vseh pridelovalnih območjih Slovenije. Optimalni rok setve je 25. september-10. oktober. Gostota setve je 500 kalivih zrn na kvadratni meter oziroma 220 kg semena/ha.

Robur

je šestredni ozimni ječmen, srednje nizek in srednje rani. Primeren je za intenzivno proizvodnjo in za vsa pridelovalna območja. Občutljiv je za pepelovko. Absolutna teža je 47 gramov, norma setve 480 kalivih zrn na kvadratni meter. Čas setve je med 15. septembrom in 10. oktobrom. Je stara sorta ozimnega ječmena in je v opuščenju, se pa tu in tam še pojavlja na tere-nu.

Igri

je dvoredni ječmen, srednje nizek in po zrelosti spada med srednje pozne ječmene. Občutljiv je za listno pegavost, absolutna teža je 48 gramov. Norma setve je 450-480 kalivih zrn na kvadratni meter, najprimernejši čas setve je med 10. septembrom in 10. oktobrom.

Priporočene sorte ozimne rži

Danko

Sorta je primerna za vsa pridelovalna območja Slovenije. Ima visoko slamo, a je dobro odporna proti poeganju. Je pa občutljiva za snežno plesen. Optimalni rok setve je med 15. septembrom in 10. oktobrom, sejemo 450 kalivih zrn na kvadratni meter. Za 1 ha potrebujemo 160-180 kg semena. Teža 1000 zrn je 40 gramov.

Eho-kurz

je novejša sorta in primerna za pridelovanje na vseh pridelovalnih območjih Slovenije. Ima nižjo slamo kot danko in je odporna proti pepelasti plesni ali pepelovki. Optimalni čas setve je 25. september-

Copia

Sorta je primerna za intenzivno pridelovanje na vseh pridelovalnih območjih Slovenije. Je srednje odporna proti pepelasti plesni ali pepelovki in listni pegavosti. V optimalnem roku setve, med 25. septembrom in 10. oktobrom, sejemo 450-480 kalivih zrn na kvadratni meter ali 210 kg semena/ha. Absolutna teža je 44 gramov. Po obliki klasa pa je šestredec.

Astrid

je po obliki klasa dvoredec. Primeren je za intenzivno pridelovanje na vseh pridelovalnih območjih v Sloveniji. Je srednje odporen proti pepelasti plesni ali pepelovki in listni pegavosti. Sejemo 370-420 kalivih zrn na kvadratni meter, čas setve pa je med 25. septembrom in 10. oktobrom. Teža 1000 zrn je 55 gramov. Da posejemo 1 ha površine, potrebujemo 190-230 kg semena.

Drugi ozimni ječmeni

Mihael

je ozimni dvoredni ječmen, ki je bil selekcijoniran na Poljoprivrednem inštitutu v Osijeku. Je visokorodna sorta z genetskim potencialom več kot 100 dt/ha. Spada med nizke ječmene, rastlina je čvrsta in elastična. Je zelo dobro odporen proti poeganju. Zrno je debelo in zelo lepo oblikovano, plevce so svetlo rumene barve. Odporen je proti večini boleznim, ki napadajo

10. oktober. Sejemo 350-400 kalivih zrn na kvadratni meter, za setev 1 ha pa potrebujemo 120-150 kg semena. Je krušna rž, srednje do dobro odporna proti poeganju in dobro odporna proti dlje časa trajajoči snežni odeji. Zrnje je srednje dolgo, modrosive barve. Teža 1000 zrn je 40 gramov.

Marder

je hibridna rž z najboljšo pekarsko vrednostjo. Je najbolj razširjena hibridna rž v Evropi. Daje 15-20 odst. višje pridelke kot druge sorte rži. Se zelo dobro razrašča in ima zelo visoko pekarsko kakovost - amilogram 30 odst. več kot standard (danko). Optimalni rok setve je med 20. septembrom in 15. oktobrom, na 1 ha posejemo 70-90 kg semena, kar je 250-300 kalivih zrn na kvadratni meter (tehnološka zahteva sorte).

Priporočene sorte ozimne tritikale

Clercal

spada med visoke sorte tritikale. Po času dozorevanja je to pozna sorta, ki je odporna proti poeganju. Absolutna teža je 43 gramov, norma setve pa 330-420 kalivih zrn na kvadratni meter oz. 160-190 kg/ha. Optimalni rok setve je med 20. septembrom in 10. oktobrom, primerno območje za pridelovanje pa je osrednja Slovenija. Zahteva dobro pripravljena, sesede-

na tla in pri ekstremno suhi jeseni je potrebno valjanje posevka.

Almo

je tritikala z zelo veliko krmno vrednostjo. Tritikala je križanec med pšenico in ržjo. Pridelki so zanesljivi in stalno visoki. Je izredno odporna proti mrazu. Je visoka rastlina, ima visok pridelek slame, zelo dobro odporna proti boleznim. Absolutna teža zrnja je velika. Optimalni čas setve je med 20. septembrom in 15. oktobrom, količina semena, potrebnega za 1 ha, pa je 170-190 kg. To je nekje 350-400 kalivih zrn na kvadratni meter. Dobro je odporna proti poleganju, uspeva pa tudi na slabših, zakisanih tleh. V poskusih precej presega standardne sorte po pridelku in kakovosti. Pri prehrani prašičev daje boljše rezultate od ječmena.

Tritikala je primerna za setev na slabših zemljiščih, predvsem kislih, in v bližini gozdov. Uspeva tam, kjer za pšenico in rž niso idealne razmere.

Kakovost pšenice

(MIR: Nikolič, Z., Kakovost pšenice)

Navadna pšenica *Triticum aestivum* se pri nas uporablja v glavnem za prehrano ljudi, in sicer v obliki mlevskih izdelkov, v našem kulturnem prostoru najpogosteje kot moka za peko kruha in peciva.

Največ pšenice se porabi za pekovske izdelke, zato so pečilne lastnosti najpomembnejše merilo kakovosti. Država postavlja kriterije za oblikovanje odkupne cene na podlagi nekaterih parametrov kakovosti, ki pa se bodo verjetno ravno kmalu spremenili.

Pšenica se takoj, ko se požanje, odkupi zaradi potrebnega sušenja in nadzorovanega skladiščenja v silosih. V kratkem času, ki je na voljo ob odkupu, ko se mudi zaradi čimprejšnjega sušenja, skladiščenja in tudi plačila odkupljene pšenice, je mogoče opraviti le nekaj osnovnih analiz. Te v bistvu ne pokažejo celotne tehnološke vrednosti pšenice. Predpisane kontrole odkupa so kompromis med željami odkupovalca, da objektivno ovrednoti odkup, in dejanskim stanjem z veliko množico pridelovalcev manjših količin pšenice, kjer bi cena analiz predstavljala nesprejemljiv strošek na enoto teže odkupa.

Prava kakovost se ugotavlja kasneje, z analizami v laboratorijih mlinsko predelovalnih podjetij, ki so pridelovalcem manj znane.

Pri analizi zrnja se kontrolirajo parametri:

- odst. vlage,
- količina vseh primesi (%),
- hektolitrska masa /kg),
- surove beljakovine (%),
- absolutna masa (g),
- število padanja ali padno število,
- sedimentacijski indeks.

Vlaga

se giblje pri požeti pšenici med 13 do 20 odst. Klasična metoda predvideva sušenje pšenice v sušilniku 90 minut pri 130 stopinjah Celzija, odstotek izgube teže je vlaga. Ker pa je ta postopek zamuden, si med odkupom pomagajo z vlagomeri, ki delujejo na električnem principu prevodnosti ali na spremembi dielektrične konstante. V Sloveniji se uporabljajo v glavnem aparati Supermatic.

Določanje primesi

Primesi ugotavljamo s pomočjo standardnih sit s premerom zarez 1 mm in 2 mm ter ročnim prebiranjem. Poleg tujih snovi spadajo med primesi tudi deli zrna in nerazvita zrna ali predrobna zrna, ki dajejo včasih tudi do 15 odst. primesi.

Hektolitrska masa

Je podatek, ki ne pove prav dosti o kakovosti pšenice. Pri nizkih vrednostih (pod 75 kg/100 l) je tudi znak slabe kakovosti. Velikost zrna ima zelo majhen vpliv na vrednost, pomembni pa sta oblika zrna in izenačenost, ki vplivata na porazdelitev zrn v merilni posodi.

Do neke mere kaže prinos moka po meljavi, pa še to velja le za vrednosti okrog 73 kg/100 l, preračunava se na 13-odstotno vlago.

Surove beljakovine

Klasično določamo surove beljakovine z metodo po Kjeldahlu, kjer se vzorec razkroji z žveplovo kislino, beljakovinski dušik pa preide v (NH₄)SO₄. Po destilaciji z vodno paro določijo količino dušika in vrednost pomnožimo s faktorjem 5,7; postopek traja 4 do 5 ur. Obstajajo pa aparati na bazi spektrometrije NIR, ki so umerjeni s klasično metodo, pri teh pa traja postopek 5 mi-

Količina surovih beljakovin je edini kazalec tehnološke kakovosti med odkupom, pa še to ne vedno. Pri pšenici, ki ima slabše razvit endosperm, določimo višji odstotek surovih beljakovin na račun surovih beljakovin iz nakovostnega alevronskega sloja. Podobno je tudi pri pretiranem gnojstvu z dušikom.

Za normalno tehnološko kakovost je potrebnih 12 odst. surovih beljakovin.

Absolutna masa

Je teža 1000 zrn, ki se določi s štetjem 2 x 500 zrn. Vrednost je odvisna od velikosti in gostote zrn. Višja vrednost kaže na višji delež endosperma v zrnu, povprečno znaša 28 do 35 g.

Število padanja ali padno število (Falling Number)

Število padanja (FN) je kazalec aktivnosti amilolitičnih encimov, predvsem alfa amilaze, deloma beta amilaze. Previsoka encimska aktivnost ima za posledico preveč gnetljivo (pacasto) sredico kruha. Kruh je potem videti premalo pečen, ker se je škrob čezmerno razgradil. Nasprotno pa je učinek pomanjkanja encima manj drastičen, kruh se bolj drobi in hitreje stara. Preveč alfa amilaze je posledica kalitve zrna zaradi deževnega vremena ob končnem dozorevanju pšenice ali nepravilnem skladiščenju. Višje je število (nad 300, glej tabelo 2), kakovostnejša je pšenica in zanimivejša (uporabnejša) je mlinarjem.

Sedimentacijski indeks

Je v glavnem sorta lastnost, ocenimo pa kakovost beljakovin pšenice. Metoda je enostavna, vzorec pšenice moramo posušiti na 14 odst. vlage. Pšenico zmeljemo na specialnem standardiziranem mlinu do moka, sledijo fizikalni postopki, moka se obdeluje z raztopinami mlečne kisline, izopropanola in brom fenol modrega. Po končanem postopku kakovostnejše beljakovine v suspenziji bolj nabreknejo, po določenem času merimo količino usedline. Ta test spada med najboljše metode fizikalno-kemijskega določanja kakovosti pšenice, pri nas pa se med odkupom težko izvaja zaradi prevelikega števila vzorcev. Za dobre pšenice mora biti sedimentacijski indeks nad 40, dosega lahko tudi 70.

Določanje vlažnega lepka

Gluten je plastično-elastična snov, ki sestoji iz dveh proteinskih frakcij - gliadina in glutenina - v hidratizirani obliki.

Z določitvijo dobimo le grobo oceno tehnološke kakovosti. Testo zamesimo iz moka in puferizirane raztopine NaCl. Testo izpiramo z raztopino NaCl, odcentrifugiramo preostanek raztopine in slehamo ostane. Najbolje se to opravi s pomočjo posebnih aparatov. Pri ročnem načinu je vpliv laboranta velik. Z določanjem vsebnosti glutena dobimo realno vsebnost koristnih proteinov. Vlažni gluten sušimo pri 130 stopinjah Celzija in dobimo vsebnost suhega glutena. Dobre moka vsebujejo preko 30 odst. vlažnega glutena. Vendar pa ni pomembna le vsebnost, temveč tudi kakovost glutena. V nekaterih primerih ima pšenica veliko glutena, ki pa ni »živ«. Kakovost glutena določamo v škrobem kompleksu z določnimi analizami. Za preskušanje či-

stega glutena so na voljo aparati, obstajajo pa ročne metode.

Poskusna peka

To je najboljša analiza pšenice. Pri poskusni peki se moki, vodi in kvasu lahko dodajo še različni dodatki, ki že v zelo majhnih količinah spremenijo kakovost. Če ima na primer pšenična moka prenizko toplotno lepko (ekstenzogram), lahko že ob dodatku 0,002 odst. askorbinske kisline (C- vitamin) bistveno dvignemo ekstenzogram in s tem tudi volumen kruha. Pogoj za ta dodatek je le, da je lepka dovolj. Tudi v primeru, če je v moki premalo encimov, sicer pa je kakovostna, lahko že z majhnim dodatkom amilaz (ječmenov slad, mikrobnih encimov) naredimo odlični izdelek, ki bi sicer bil suh in drobljiv. Oba opisana postopka lahko simuliramo na aparatih (ekstenzogram, amilogram), vendar bomo pravi učinek videli šele v praktičnem poskusu.

Poskusna peka je zahteven postopek, zato se moramo pred izvedbo in pred sklepanjem o rezultatih prepričati, ali so izpolnjeni pogoji:

- da jo lahko izvajamo na enak način in da so pogoji pod nadzorom,
- seba, ki izvaja poskusno peko, mora biti večja praktičnega dela,
- da je ponovljivost dobra.

Uporabimo kakovostno seme

Če hočemo doseči visoke in zanesljive pridelke, moramo za setev uporabiti kakovostno in sortno seme. Tako seme se prideluje pod strogo kontrolo državnega inštituta (Kmetijski inštitut Slovenije), ki spremlja razvoj semena od setve do žetve.

Tako seme prihaja na trg v zaprti papirnati embalaži (v vrečah) in je opremljeno z atestom, ki je na vreči in s spremljajočo deklaracijo, ki potrjuje sortno čistočo in kakovost semena. Na atestu so podatki o sorti, kalivosti, čistoči, letu pridelave, zdravstvenem stanju in med preostalim tudi datum in številka deklaracije, ki spremlja to sorto. Na deklaraciji so vidni še

podrobnejši podatki o kakovosti semena in proizvajalcu.

Kakovostno seme pomeni tudi to, da z njim ne smemo prenašati določenih boleznih, ki nam v posevku lahko naredijo ogromno škodo. Najbolj nevarne bolezni, ki se prenašajo z nerazkuženim semenom, so pšenična trda ali smrdljiva snet, pšenična prašnata snet, ječmenova gola snet, ječmenova črna snet, ječmenova trda ali pokrita snet, ječmenova progavost in fuzarioze. Da se temu izognemo, uporabimo kakovostno seme, ki ga kupimo v trgovinah. Tako seme je že odbrano in ni nevarnosti, da bi se bolezni prenašale.

Večji problem nastane tam, kjer se kmetovalci odločijo, da posejejo lastno pridelano seme. V tem primeru imamo nekaj pripravkov, s katerimi je potrebno seme obdelati, ga razkužiti in šele takšnega sejati.

Ta postopek nanašanja fungicida na seme pa mora biti kakovostno opravljen, saj sta le tako omogočena dobro in enakomerno prekrivanje semena in točen odmerek fungicida za posamezno zrno. Če sami razkužujemo, moramo seme najprej očistiti primesi, potem pa lahko uporabimo mešanec za beton, ki nam omogoča dokaj dobro mešanje semena s preparatom. Treba pa se je ravnati po priloženih navodilih za uporabo določenega sedativa in upoštevati navodila proizvajalca.

Priporočamo uporabo enega od pripravkov, ki so prikazani v razpredelnic:

Pripravek	Aktivna snov	Odmerek za 100 kg semena
DITHANE S 60	MANKOZEB	290 g
PANOCTINE 35	GVAZATINACETAT	200 ml
RAXIL	TERBUKONAZOL	200 ml
VITAVAX 200 FF	KARBOKSIN+TIRAN	200 ml-250 ml

Poleg pripravkov moramo pri razkuževanju semena nameniti več pozornosti kakovosti nanašanja pripravka na seme, ker je od tega odvisno delovanje pripravka.

In še nekaj: tako razkuženo seme se ne sme uporabljati za živež ali krmo.

Uporabite zdravo seme, da boste lahko dosegali visoke in kakovostne pridelke!

Na kaj moramo paziti pri setvi ozimnih žit

Tako prerana kot tudi prepozna tehnološka napaka, ki precej zniža pridelka. Kakovost semena je glavna deklarirano seme priporočamo katerih podatki so napisani na atestu (moka na vreči) oz. na deklaraciji, ki mora na vpogled pri trgovcu.

Količino semena določimo pred priporočeno gostoto sorte, ki jo bomo pridelali (število kalivih zrn/m²) in na podlagi kalivostnega razreda, ki je določen v deklaraciji, absolutno težo in kalivostjo. Najnižja voljena kalivost žit je (razen rži) 88 in 90 %, čistoča pa mora biti 97-98 %.

Ker se pojavljajo vedno nove sorte žit, je vedno več, je zelo pomembno, da vedno kakšno gostoto zahteva določena sorta. Če je ravno gostota rasti eden od najpomembnejših faktorjev, ki vplivajo na pridelavo (zahtevano gostoto sort najdemo v priloženih navedbah 1, 2, 3 pri poglavju Priporočena kmetijska ozimnih žit).

Kako pripraviti sejalnico

Pred vsako setvijo moramo pogosto računov še regulirati sejalnico. Sejalnico dvignemo od tal ter jo do ene tretjine polnimo s semenom. Pod sejalnico uporabimo folijo in najmanj 20-krat zavrtimo pogonsko kolo sejalnice. Težo izračunamo po obrazcu:

$$\text{teža semena} = \frac{\text{seme v kg/ha} \times \text{obseg sejalnice} \times \text{širina sejalnice} \times \text{š. obratov}}{10.000}$$

Primer:

- količina semena je 300 kg/ha
- obseg pogonskega kolesa sejalnice je 1,9 m
- širina sejalnice je 3 m
- pogonsko kolo zavrtimo 20-krat

$$\text{teža semena} = \frac{300 \times 1,9 \times 3 \times 20}{10.000} = 3,42 \text{ kg semena/ha}$$

Običajno moramo to večkrat ponoviti, saj Vam ne bo škoda časa, saj boste tako izpolnili zahtevo po gostoti kalivih zrn/m². Preskušati in uravnati moramo časa, da po 20 tih obratih pogonskega kolesa res dobite količino, ki jo izračunamo v našem primeru 3,42 kg.

Svetujem vam, da uporabite sejalniška navodila, ki so predpisana za sorto posebej, saj se zelo razlikujejo zahtevnosti tehnologije zelo različnih sort. Vam pa je to možnost za izboljšanje pridelave in predvsem kakovosti pridelka.

Rezultati preskusov Kmetijske svetovalne službe za Pomurje v letu 1997/98

Če želimo vedeti, katera sorta bi bila za naše razmere najprimernejša, je to potrebno tudi preskusiti. Najbolje je to narediti pri kmetovalcih, seveda če so zainteresirani in pripravljeni z nami sodelovati. To zahteva veliko več dela ob setvi pa tudi pri spravilu se porabi veliko več časa.

Za tehnologijo pridelovanja je zaželeno, da je normalna, kot pač določeni kmetovalec dela. Tu se ne vsiljuje neka nova tehnologija, ampak je prepuščena kmetovalcu, seveda pa mora biti vsaj približno tako, kot jo sorte zahtevajo (predvsem število kalivih zrn/m², gnojenje in zaščita). Pri zaščiti s fitofarmacevtiki središči običajno pomagamo, drugič pa je tudi to prepuščeno kmetovalcu, pri katerem bo preskus potekal.

Seveda je precej otežena zaradi tega, ker je potrebno vsako sorto posebej posejati in za vsako setvijo sejnalnico očistiti. Za to se porabi veliko časa. Tisti kmetovalci, ki so z nami sodelovali, to vedo in nekateri niti malo ne moti. Naslednja »vzgoba« časa pa je pri žetvi, ko moramo vsako sorto posebej požeti, stehati pridelke (tu se moramo pohvaliti, saj so nas s tako primerno tehniko oskrbe in lahko to kar sami počnemo na njivi), vzeti vzorce, izmeriti vlago in potem preštevali količino pridelka na hektar na 14 odst. vlage.

Ker je Pomurje izredno raznoliko in pridelovalne razmere niso povsod enake, skušamo na čim več mestih nastaviti sorte posebej poščin, da vidimo, kako se dočne sorte obnašajo in kakšne pridelke dajo takoj po količini kot kakovosti. Ravno v težnjem letu imamo pri pšenicah izredno dobre podatke in tudi veliko jih je, vendar lahko delimo natančneje primerjave šele pri letnih preskušanjih. Ampak neko mo sliko pa vendarle dobimo.

V naslednjih preglednicah so prikazani rezultati preskusov na vseh preskusnih parcelah, razen v Pordoščinah nismo uspeli s preskusom, ker je bila toča, ki je uničila kompleten preskus. V preglednici št. 4 so prikazani vsi rezultati pšenice v eni tabeli, z razen so napisane v vrstah številke preskusa in spodaj je v vrstah napisano, kam ta rezultat spada. Vrstne oznake so bile narejene pri Mlinopeku v Murski Soboti, nekaj pa tudi v laboratoriju veterinarskega zavoda Murska Sobotla.

Glede na letošnje rezultate je težko spovedavati o določenih sortah, predvsem če imamo v mislih nove kakovosti. Vsaka sorta se po svoje obnaša in odziva na vremenske in talne razmere in na gnojenje (prehranjevanje) ter na pleše in bolezn.

Nikjer ni pravila. Na splošno lahko povemo, da so bile sorte, primernih za pšenico, vedno boljše, dale so višje pridelke, kar ni nič drugega, kot posledica tega, da smo na preglednici 5), kako lahko suša ponaša. Na preskusu v Gančanih lepo vidimo, kako lahko dosežejo. Če bi namakali, tudi tu pridelki mnogo višji, ampak s to ne moremo povezati dodatni stroški, in to bi bilo spet povežemo na drugi strani pa imamo vseeno majhni. Na drugi strani pa imamo zemljo za pšenico (preskus v Cebrinju, preglednica 8), kjer pridelki tudi so zelo visoki, vendar se na tako težkih tleh ob pridelku narave kaj veliko več od teh sort ne da dobiti.

Če ne moremo, da je v vsakem primeru potrebno upoštevati zahteve kulturne rastlinarstva, ki jih je Kmetijska svetovalna služba predlagala, ki so za določeno vrsto primerna, seveda pa je drugo, če se to ne da in skrbimo, da tudi take sorte se obdelane. Zelo pohvalno je, če smo lahko v klub vsemu vztrajajo in ne dovolj, da se nekateri kmetovalci dovolj z razdelovanjem zemlje. Drugo pa je, da imamo kolobar, na katerega smo vsaj delno narekuje, kaj na poseje na določeno površino. Da bi pridelovali nekaj, v nadaljevanju vam predstavljam vse preskuse, ki jih je Kmetijska svetovalna služba naredila pri kmetovalcih in med njimi posebno pozornost pa, ki je Vašim najbližji.

Preglednica 4: Rezultati preskusov pšeničnih sort pri Kmetijski svetovalni službi za Pomurje v letih 1997/98 (upoštevani vsi rezultati, vendar za vsak preskus posebej - povprečje po enoletnih rezultatih je težko narediti)

Sorta	Pridelok v kg/ha	% vlage	Hekt. Masa	% beljakovin	Sedim. vrednost	Padno število	Vlažen lepek	Gluten indeks	% primisei
ANA 1	5.135	14	73,6	14,5	65	165	30,8	99,32	7,4
ANA 2	7.519	13,4	74,8	11,8	37	221	20,4	100	5,2
ANA 4	7.624	12,6	76,2	13,1	46	276,5	27,72	98,32	3,0 pleve
ANITA 1	5.564	12,2	71	14,1	50	90	26	99,77	6,6
ANITA 3	8.034	13,6	72	12,5	38	99			3,8
ANITA 4	7.616	12,7	73,6	13	40	166	22	99,73	5
ANITA 5	6.115	14,1	69,9	11,2	32	94	16,59	98,81	
ATLANTIS 3	7.787	13,4	77,5	14	35	227			6,6
ATLANTIS 4	6.103	12,7	77,2	12,9	35	308	28,3	99,58	7,16
BARICA 4	6.721	14	78,9	12,1	49	262	21,5	99,66	4,92
BROJTUS 4	5.011	14,2	81,7	15,5	72	371	33,2	91,88	1,8
CSORNOC 3	8.242	13,7	77,1	13,8	40	70			3,8
CSORNOC 5	5.904	14,6	74,4	12	41	70	25,9	95,83	
DAVORKA 1	5.100	14,1	72,2	15,9	73	63	34,4	97,62	15,2 graham
DAVORKA 2	6.424	11,8	73,6	12,2	50	62	23,1	99,27	19,4 spita, naklita
DAVORKA 4	7.454	13,4	77,8	12,5	47	66,5	22	99,82	13,6 spita
DAVORKA 6	7.727	12,47	67,5	13,81	35	64			
DEMETRA 1	4.972	15,1	72,4	14,3	60	205	29,1	97,97	7,2 spita
DEMETRA 2	7.859	13,4	75,6	11	35	223			5,3 lom
DEMETRA 4	6.874	12,4	75,2	12,5	49	300,5	25,4	99,81	5,8
JUSTUS 3	5.818	12,8	77,7	14,4	52	196			2
JUSTUS 4	7.276	14,1	78,5	15,2	60	303,5	33	85,34	4,46
JUSTUS 5	6.488	14,2	74,1	14,1	58	298	33,9	78,48	
JUSTUS 6	7.155	13,07	75,3	15,32	62	230			
KRONA 3	8.524	13,1	80,3	13,4	42	210			4,6
KRONA 4	6.892	12,4	74,8	14,7	40	299	34,36	75,35	4,4 lom
KRONA 6	7.736	12,6	77,7	14,86	65	187			
LARA 3	7.584	12,5	79,1	14	52	174			6,4
LARA 4	6.760	12,2	77,8	14,5	51	311	35,3	86,73	3,6 pleve
LARA 5	5.162	14,1	74,2	13,6	43	301	31,6	74,5	
LARA 6	9.202	11,53	77,2	14,58	58	170			
LENTA 3	6.622	12,7	78,8	15,8	61	168			
LENTA 4	6.539	13,4	77,6	14,4	64	292,5	33,2	92,45	4,8
LENTA 5	5.889	14,1	74,5	11,9	52	209	27,7	94,75	
LENTA 6	9.619	12,75	76,3	15,62	66	236			
MARILJA 2	7.574	12,5	74	11,8	35	151	26,1	99,93	8,0 pleve
MARILJA 3	8.372	14,4	73,9	13	45	147			4,1
MARILJA 4	7.901	12,5	70,2	13,5	49	247	26,43	99,51	5,2 pleve
MARILJA 5	5.843	16	67,9	13,3	53	177	25,12	97,81	
MIHELCA 3	6.277	12,7	71,9	13,3	50	192			6,8
MIHELCA 4	5.948	12	73,2	12,7	45	244,5	24,7	98,95	6,8
MIHELCA 6	7.049	11,74	69,9	15,17	59	207			
MILADENKA 2	6.458	13,2	68,6	11,4	41	62	24,6	94,28	9,7 naklita
MILADENKA 5	6.142	14,7	69,1	11,7	40	62	27,22	96,06	
MILADENKA 6	7.881	12,94	68,9	14,09	48	62			
MURKA 4	6.970	13,5	76,8	13,9	55	255	28,8	96,58	4,7
OLGA 4	6.091	14,3	78,2	12,8	49	345,5	23,4	98,13	8,36 spita
OLGA 5	3.325	14	71,1	13,8	64	204	30,85	92,57	
PATRIA 1	5.817	12,9	72,6	15,1	45	171	32,9	85,2	9,0 spita
PATRIA 5	6.298	15,6	71,6	12	32	121	22,67	98,8	
PATRIA 6	7.490	12,81	71,8	13,61	24	99			
PINKA 1	5.232	14,5	71,4	13,1	36	91	26,1	98,59	4,4
PINKA 2	7.981	13,8	74,4	10,6	22	194	17,4	99,6	4,4
PINKA 3	10.190	13	75,4	12,8	32	106			3,1
PINKA 5	6.405	13,9	71,5	12,2	34	77	24,2	98,47	
PINKA 6	8.423	12,95	73,4	13,7	37	92			
PROFIT 3	8.214	13,5	79,2	14,7	52	274			4,8
PROFIT 4	5.658	12,6	81,5	16,9	69	425	32,2	92,18	4,4
PROFIT 6	7.231	12,83	73,9	16,12	70	260			
RENAV 3	7.247	13	72,8	13,9	51	191			9,4
RENAV 4	5.486	12,1	76,2	14,6	63	381	30,5	99,35	5,2 lom
RESKA 3	7.154	13,7	77,1	13,8	28	156			7,8
RESKA 4	6.983	14,9	75,4	14,3	32	166,5	34,56	66,29	1,4 pleve
RESKA 5	6.303	14,6	71,2	12,7	30	107	30,9	81,58	
SOISSONS 3	8.555	13,6	78,4	12,4	46	309			3,4
SOISSONS 4	7.249	14,3	76	13,5	61	390,5	25,6	99,73	6,92 lom
SOISSONS 5	6.048	14	72,7	11,9	48	319	20,96	99,6	
SOISSONS 6	7.830	12,37	72,9	13,96	45	297			
SRPANJKA 2	8.040	13,4	76,2	10,9	31	217	18,1	98,68	10,8 spita
SRPANJKA 3	8.093	13,6	78,8	12,5	42	334	23	100	6,6
SRPANJKA 4	6.968	13,3	75,2	12,8	43	334			12,8 spita
SRPANJKA 6	8.666	12,6	74,4	14,56	56	230			
TINA 1	6.105	12,5	75,4	14,1	66	365	33,2	83,97	3,4
TINA 3	8.072	14,2	74,2	12,5	38	99			5,9
TINA 4	7.846	12,9	77,6	13,2	62	207	27	96,37	3,6 pleve
TINA 5	7.702	14	72,7	12,1	60	100	26,32	96,16	
TINA 6	7.02	12,7	78,4	15,9	46	195			7,1
TORONTO 3	6.203	12,7	78,5	13,1	43	317	27,2	95,46	6,8 spita
TORONTO 4	6.786	12,7	74	16,4	65	221	40,6	67,26	5
ŽITARKA 1	4.817	13,6	76,4	12,4	37	312	28	89,79	5,2
ŽITARKA 2	7.589	12,6	76,4	14,8	46	286,5	32,7	78,29	2,8

Opomba: - pridelok v kg/ha - teža suhega zrnja, preračunano na 14 odst. vlage (štehtano na njivi s tehtalno prikolico) - odst. vlage - izmerjen v laboratoriju Mlinopeka in ŽVZ-ja Murska Sobotla - hektolitrska masa - izmerjena v laboratoriju Mlinopeka in ŽVZ-ja Murska Sobotla - sedimentacijska vrednost - izmerjena v laboratoriju Mlinopeka in ŽVZ-ja Murska Sobotla - odst. beljakovin - izmerjen v laboratoriju Mlinopeka in ŽVZ-ja Murska Sobotla - padno število - izmerjeno v laboratoriju Mlinopeka (glejte tudi pri poglavju Kakovost pšenice) - vlažen lepek - izmerjen v laboratoriju Mlinopeka (glejte tudi pri poglavju Kakovost pšenice) - gluten indeks - izmerjen v laboratoriju Mlinopeka - odst. primisei - izračunane v laboratoriju Mlinopeka in ŽVZ-ja Murska Sobotla
Legenda: številka pri sortni pšenici pomeni: 1 - preskus v Gančanih (Števan Vinkovci) - pašnata lahka tla, 30 odst. prizadetih zaradi suše 2 - preskus v Bistrici (Jože Kavčič) - srednje lahka težka tla 3 - preskus v Skakovcih (Martin Kuzm) - srednje težka tla 4 - preskus v Rakičanu (KG Rakičan) - srednje težka tla 5 - preskus v Čezanjcvih (Franc Sthl) - izredno težka tla za pšenico 6 - preskus v Tešanovcih (Franc Vitez) - srednje težka tla

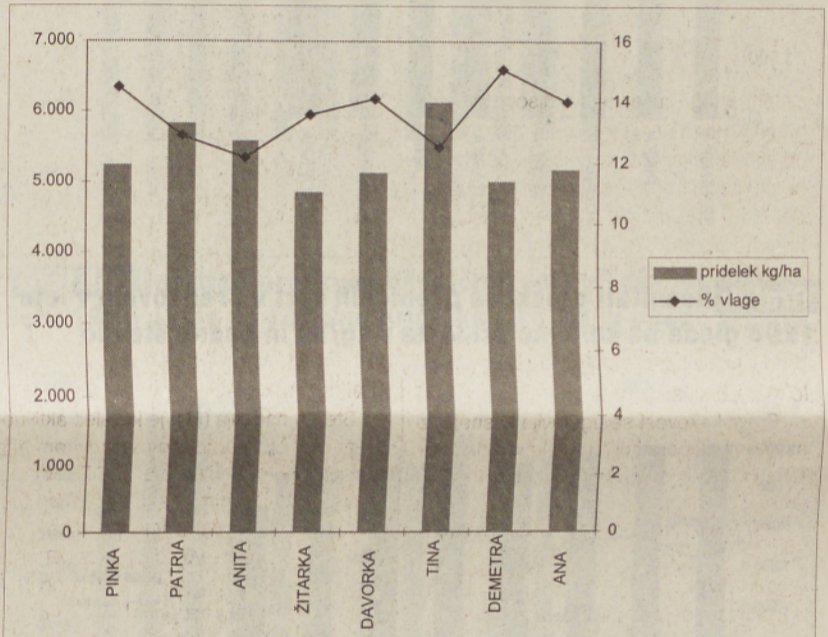
1. Preskus pšeničnih sort v Gančanih

Preglednica 5: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Gančanih

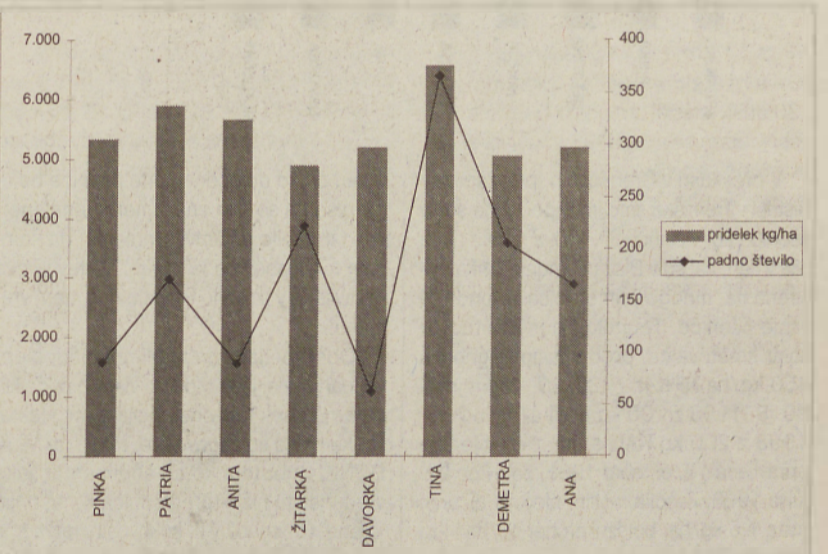
Sorta	Pridelki	% vlage	Hekt. teža	% beljakovin	Sedim. vrednost	Padno število	Vlažen lepek	Gluten indeks	% primisei
PINKA 4	5.232	14,5	71,4	13,1	36	91	26,1	98,59	4,4
PATRIA 2	5.817	12,9	72,6	15,1	45	171	32,9	85,20	9,0 spita
ANITA 3	5.564	12,2	71,0	14,1	50	90	26,0	99,77	6,6
ŽITARKA 8	4.817	13,6	74,0	16,4	65	221	40,6	68,23	5,0
DAVORKA 6	5.100	14,1	72,2	15,9	73	63	34,4	97,62	15,2 graham
TINA 7	6.105	12,5	75,4	14,1	66	365	33,2	83,97	3,4
DEMETRA 7	4.972	15,1	72,4	14,3	60	205	29,1	97,97	7,2 spita
ANA 5	5.135	14,0	73,6	14,5	65	165	30,8	99,32	7,4

Opomba: Številka ob imenu sorte pomeni vrstni red sort glede na količino doseženega pridelka (velja tudi za preglednice 6, 7, 8, 9).

Graf 1: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Gančanih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in odst. vlage

Graf 2: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Gančanih v letu 1998 glede na količino pridelka in padno število

Preskus v Gančanih je bil nastavljen na zelo lahkih peščenih tleh, saj smo hoteli videti, kako se določene sorte pšenice na takih tleh obnašajo. Imeli pa smo smolo, ker so bila občasno suha obdobja, bila je celo suša, in po naši oceni je bilo na tej parceli škode za približno 30 odst. Tega nikakor nismo mogli nadomestiti in tudi pšenična rastlina tega ni bila sposobna. Vendar je to območje, kjer je vsaj zadnje čase velikokrat suho, in je zanimivo tudi videti, katera od pšenice bolj prenaša suhe razmere.

Setev je bila opravljena 18. oktobra 1997, predposevek v letu 1997 je bila koruza, v letu 1996 pa krompir. Gnojenje je bilo opravljeno normalno, 500 kg NPK-ja 7/20/30/ha, 250 kg KAN-a/ha in nato še 200 kg KAN-a/ha. Zaščita proti plevelom je bila opravljena v spomladanskem času z dicuranom forte 1,5 kg/ha, proti boleznim z archerom 1 l/ha, klas pa je bil zaščiten s tilmom CB 2 l/ha. Žetev je bila opravljena v

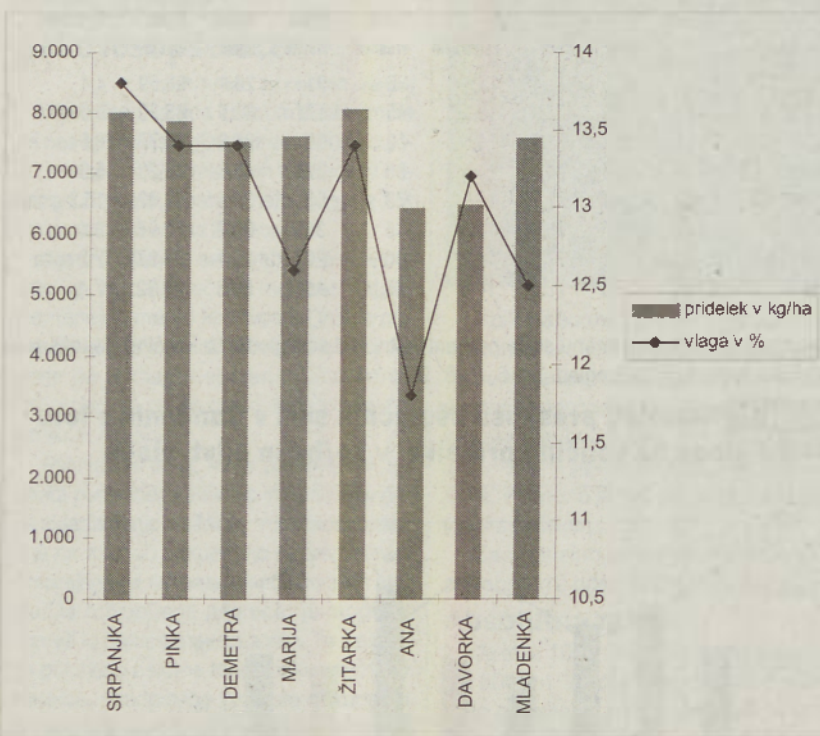
zelo suhem in vročem vremenu 20. julija 1998. Za količino pridelka bi lahko rekli, da je glede na razmere izredno dober, čarati pač ne znamo ne mi ne kmetovalec. Odst. vlage je morda malce višji, vendar se je pričelo žeti zjutraj in je bila rosa. Če bi žetev opravili popoldan, bi bil verjetno tudi odstotek vlage precej nižji. Glede hektolitrske mase smo lahko še zadovoljni, odst. beljakovin pa je bil dober, saj je bilo opravljeno optimalno dnojenje (glej preglednico 5). Izstopa ŽITARKA z odstotkom beljakovin, znano pa je, da tej pšenici odst. beljakovin lahko dvignemo s pravilnim dnojenjem. Tudi sedimentacijske vrednosti so zelo dobre, lahko bi celo rekli odlične, saj po kakovosti spadajo vse pšenice, razen PINKE, v I. kakovostni razred. Padno število je pri pšenici TINI izredno visoko in spada ta pšenica na tem preskusnem mestu med izboljševalke, to so izredno kakovostne pšenice (glej graf 2).

2. Preskus pšeničnih sort v Črenšovcih

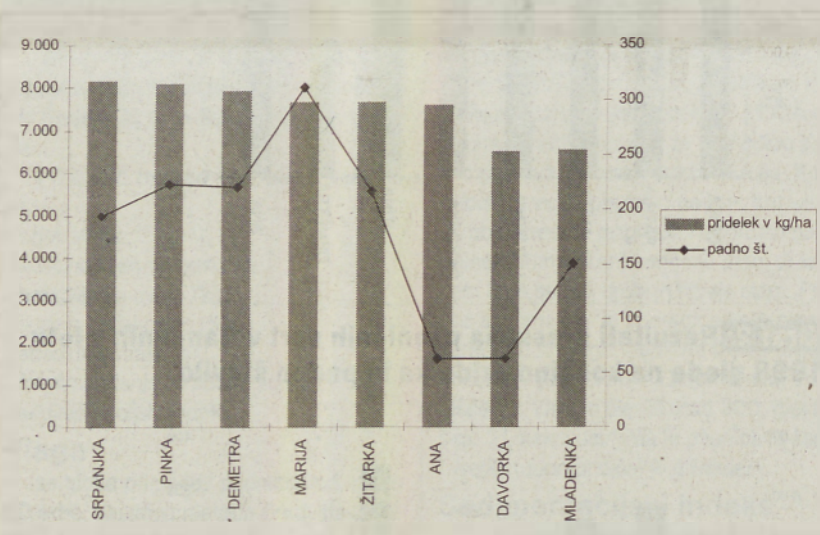
Preglednica 6: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Črenšovcih (Bistrica) v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in odst. vlage

Sorta	Pridelek	% vlage	Hekt. leža	% beljakovin	Sedim. vrednost	Padno število	Vlažen lepek	Gluten indeks	% primesi
PINKA 2	7.981	13,8	74,4	10,6	22	194	17,4	99,60	4,4
DEMETRA 3	7.859	13,4	75,6	11,0	35	223			5,3 lom
ANA 6	7.519	13,4	74,8	11,8	37	221	20,4	100,0	5,2
ŽITARKA 5	7.589	12,6	76,4	12,4	37	312	28,0	89,79	5,2
SRPANJKA 1	8.040	13,4	76,2	10,9	31	217	18,1	99,68	10,8 spita
DAVORKA 7	6.424	11,8	73,6	12,2	50	62	23,1	99,27	19,4 spita, naklita
MLADENKA 8	6.458	13,2	68,6	11,4	41	62	24,6	94,28	9,7 naklita
MARIJA 4	7.574	12,5	74,0	11,8	35	151	26,1	99,93	8,0 pleve

Graf 3: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Črenšovcih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in odst. vlage

Graf 4: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Črenšovcih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in padno število

V preskusu v Črenšovcih, pravzaprav v Bistrici - Tremiške smo imeli podobne sorte pšenice kot v Gančanih. Velika razlika pa je bila v tleh, saj so v Bistrici srednje lahka peščena tla, mnogo primernejša za pridelovanje pšenice. Tehnologija je bila tudi tu stvar kmetovalca, pred setvijo je gnojil s 450 kg/ha NPK-ja 7/20/30, dognojevali 20. 3. 1998 z 200 kg KAN-a/ha in 2. 5. 1998 z 200 kg KAN-a/ha. Setev je bila opravljena 18. oktobra 1998, žetev pa 22. julija 1998. Zaščita rastlin: pleveli - dicuran forte 1,5 kg/ha, boleznj archer 1 l/ha in za klas tilt CB 2 l/ha.

Količine pridelka so bile izredno visoke, vendar ni bilo nobenega neurja in rastlin ni prizadela toča. Na koncu rastne sezone sta veter in močan dež edinole pripomogla k

temu, da so določene sorte pšenice polegale (vse pa so bile enakomerno gnojene), vendar ni bilo pri žetvi problema, da kombajn teh klasov ne bi pobral. Žetev je bila opravljena v izredno vročem in suhem vremenu.

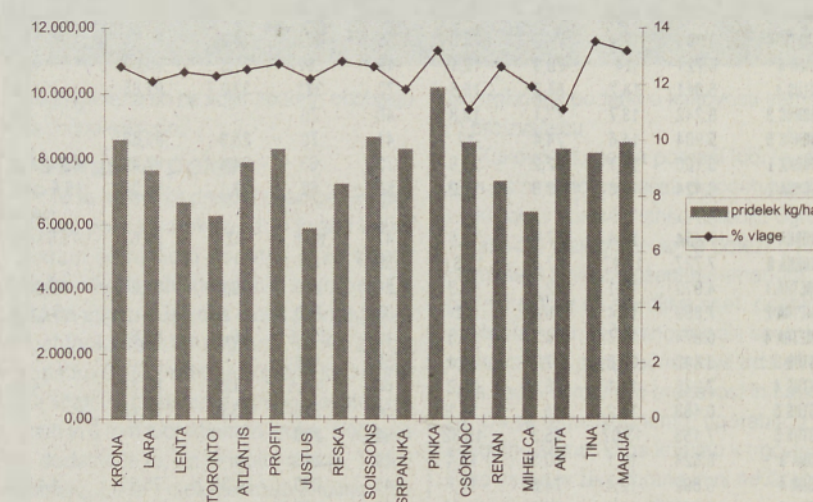
Odst. beljakovin ni bil ravno idealen, vendar je vsaj jasno, da ob visokih pridelkih ni ravno visok tudi odst. beljakovin. Hektolitrske mase so zadovoljive, razen pri MLADENKI, medtem ko so sedimentacijske vrednosti tu nižje (preglednica 6). Vse kar je pod 40, spada v II. kakovostni razred, le DAVORKA in MLADENKA spadata v I. kakovostni razred. Glede na število padanja je kot najboljševalka v tem preskusu ŽITARKA, vse druge pa spadajo celo med samo krušne pšenice (glej graf 4).

3. Preskus pšeničnih sort v Skakovcih

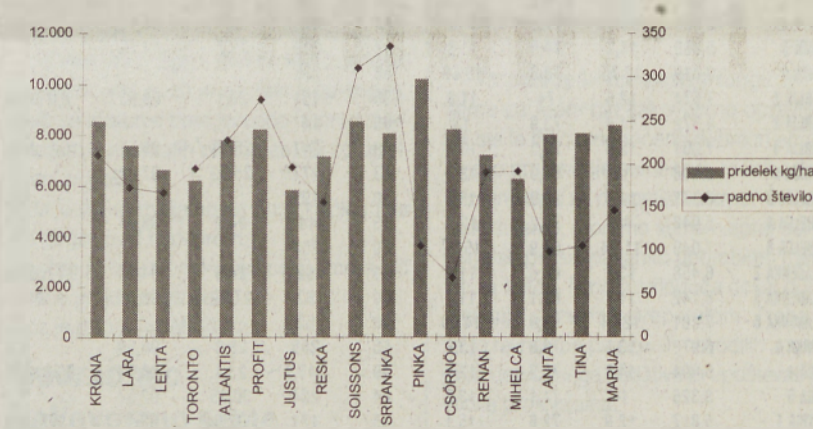
Preglednica 7: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Skakovcih v letu 1998

Sorta	Pridelek	% vlage	Hekt. teža	% beljakovin	Sedim. vrednost	Padno število	% primesi
KRONA 3	8.524	13,1	80,3	13,4	42	210	4,6
LARA 11	7.584	12,5	79,1	14,0	52	174	6,4
LENTA 14	6.622	12,7	78,8	15,8	61	168	4,8
TORONTO 16	6.203	12,7	78,4	15,9	46	195	7,1
ATLANTIS 10	7.787	13,4	77,5	14,0	35	227	6,6
PROFIT 6	8.214	13,5	79,2	14,7	52	274	4,8
JUSTUS 17	5.818	12,8	77,7	14,4	52	196	2,0
RESKA 13	7.154	13,7	77,1	13,8	28	156	7,8
SOISSONS 2	8.555	13,6	78,4	12,4	46	309	3,4
SRPANJKA 7	8.093	13,6	78,8	12,5	42	334	6,6
PINKA 1	10.190	13,0	75,4	12,8	32	106	3,1
CSORNOC 5	8.242	13,7	77,1	13,8	40	70	3,8
RENAN 12	7.247	13,0	72,8	13,9	51	191	9,4
MIHELCA 15	6.277	12,7	71,9	13,3	50	192	6,8
ANITA 9	8.034	13,6	72,0	12,5	38	99	3,8
TINA 8	8.072	14,2	74,2	12,9	54	106	5,9
MARIJA 4	8.372	14,4	73,9	13,0	45	147	4,1
MARDER	5.667	15,5	73,1			159	2,4

Graf 5: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Skakovcih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in odst. vlage

Graf 6: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Skakovcih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in padno število

V Skakovcih smo imeli zelo velik (veliko število sort) in zelo dober preskus ozimnih žit (vkjučena je bila tudi rž). Z rezultati smo bili zelo zadovoljni, le vlažnega lepka in glutena nismo izmerili. Imamo pa tudi tu analize na število padanja in sedimentacijsko vrednost.

Če pogledamo količine pridelkov (preglednica 7), smo lahko izredno zadovoljni, saj so rezultati dobri. Seveda nekatere sorte po količini pridelka izstopajo, PINKA, SOISSONS, KRONA, vendar jim druge kar hitro sledijo.

Odst. izmerjene vlage dokaj variira, saj smo nekatere sorte poželi ob 10.00, ko je bilo še rahlo vlažno od rose, nekatere pa smo poželi šele po 14.00 in je bilo izredno vroče.

Pri odst. beljakovin mislim, da smo lahko zadovoljni, saj ni bilo tretjega dognojevanja, ker je obstajala možnost, da bi vse

pšenice polegale. Pred setvijo je bilo pognojeno s 500 kg/ha NPK-ja 7/20/30, nato pa enkrat dognojeno z 250 kg/ha KAN-a in drugič s 150 kg/ha KAN-a. Kot zaščita je bil uporabljen dicuran forte 1,5 kg/ha, proti boleznim pa archer 1 l/ha in za klas tilt CB 2 l/ha.

Setev je bila opravljena 16. in 17. oktobra 1997, žetev pa 24. julija 1998. Kot predposevek je bila tu leta 1997 koroza, prav tako tudi v letu 1996.

Tip zemlje je bil zelo primeren za pšenico, srednje težka tla, tehnologija pa dobra.

Problem smo imeli le s poleganjem, ki je bilo posledica močnega naiva in vetra, vendar ni bilo kritično. Žetev je bila nekoliko zahtevnejša, ker je pšenica ležala, vendar je kombajnist kljub vsemu uspel vso »pobratiti«. Izredno hitro je polegla pšenica MIHELCA, enako velja tudi za druga preskusna mesta v Pomurju, ležale pa so tudi ANITA, JUSTUS, GK CSORNOC in malo TORONTO. Preostale pšenice pa so se kar dobro obnesle in dokazale svojo odpornost pred poleganjem, še posebej SRPANJKA, ki je za naše oči izredno nizka sorta pšenice.

Po sedimentacijski vrednosti so bile pšenice na tem polju kar dobre. Kar dosti se jih je uvrstilo v I. kakovostni razred: KRONA, LARA, LENTA, TORONTO, PROFIT, JUSTUS, SOISSONS, SRPANJKA, CSORNOC, RENAN, MIHELCA, TINA in MARIJA. Druge pšenice, razen RESKE, pa so se uvrstile v II. kakovostni razred. Pri številu padanja so bila velika odstopanja. SRPANJKA s 334 je prav izstopala in si s SOISSONSOM priborila mesto med najboljševalkami na tem preskusnem mestu (glej preglednico 7, graf 5 in 6).

Jesenska zaščita ozimnih žit pred pleveli

Poleg sorte na količino pridelka lahko vpliva tudi zapleveljenost in navzočnost tujih rastlin. Pleveli najbolj vplivajo na zmanjšanje pridelka od vznika pa do konca razrščanja žit. V tem času so pleveni najbolj konkurenčni mladim rastlinam, zato je zgodnje varstvo pred pleveli eden od agrotehničnih ukrepov, s katerimi lahko stveno vplivamo na višino pridelka.

Za jesensko zatiranje pleveli se odločimo, če imamo njive, ki pričakujemo močnejšo zapleveljenost s semenskimi pleveli (lisičji rep, ljuljka, srakoprec, latovka).

Ti vznikajo istočasno z žiti in so občutljivi za herbicide v zgodnji razvojni stopnji, to je od vznika do voja tretjega lista. Poleg semenskih travnih plevelov vznikajo jeseni tudi semenski širokolistni pleveli (smolenec, kamilica, mrtva kopriva, vijolični jetičniki) in se v milih zimah nemoteno razvijajo.

Če imamo tla, posejana z žiti, so spomladi dolgo mokra, se odločimo za jesensko zaščito pleveli. Pri tem morata biti izpolnena dva pogoja:

- obdelava in setev morata biti dobro pripravljena, seme mora biti pokrito, dobro zadejano v zemljo, sme biti na površini,

- temperature za optimalno delovanje morajo biti nad 4 °C, pripravku Dicuran forte, kjer se spuščajo do 0 °C.

Ima pa jesenska zaščita tudi dve stran.

To so višji hektarski odmerki farmacevtskih sredstev in večja poraba aktivnih snovi, to pa pomeni krajše delovanje in s tem močnejše kalitve pozneje kalečih plevelov. V stih plevelov, ki za vzrok potrebujejo višje temperature).

Priporočamo pripravke DICURAN FORTE 80 WP (aktivna snov diklorofuroni in klorotoluron), ki ga uporabljamo za zatiranje enoletnih širokolistnih plevelov, ki jeseni vznikajo ali plezajoča lakota, njivska vijoličnica, jetičnik, zebrač, kamilica). Širokolistne plevle lahko takoj po setvi in pred vznikom (vendar velja le pri pšenici) v odmerku 2 kg/ha ali po vzniku, ko imajo posevek 2-3 liste, in vse do razrščanja (velja za pšenico, je običajno rž). V tem primeru uporabimo 1,5 kg sredstva/ha. Priporočamo zatiranje plevel po vzniku, saj tako zavlačujemo in izboljšamo delovanje pripravka, ki pozno kalijo (smolenec, vijolični jetičnik) in tudi količina uporabljene sredstva je manjša.

Priporočamo tudi uporabo pripravka COUGAR (aktivna snov diklorofuroni in diflufenikan). Deluje na enoletne in širokolistne plevle (srakoprec, lisičji rep, ljuljke, latovka, mrtva kopriva, vijolični jetičnik, smolenec, pesčica, dri glavinec, bela metina, karamak, dresni), čas uporabe pa je po setvi in pred vznikom, ali ko ima posevek tri liste. Količina uporabljene sredstva je 1,25-1,5 l/ha.

Kot naslednji pripravki (aktivna snov diklorotoluron), ki deluje na enoletne travne in širokolistne plevle, so DICURAN 500 tekoči pripravki. Količina tega sredstva je odvisna od vrste plevel, ki jih želimo zatirati. Količina tega sredstva je odvisna od vrste plevel, ki jih želimo zatirati. Količina tega sredstva je odvisna od vrste plevel, ki jih želimo zatirati.

Pleveli so rastlinske vrste, ki potrebujejo za svoj obstoj in rast prav tako kot druge rastline vodo, hrano in svetlobo. Ker jih ne gojimo namerno, so razvili sposobnost, da "kradejo" hranilne snovi iz okolice. Rastlinam dajejo prostora in snovi, ki so potrebne za obstoj.

Prva sredstva je 3-4 l/ha. Če ga uporabimo pred vznikom, damo 3,5 l/ha, po vzniku pa 3 l/ha. Ne zatira širokolistnih plevelov (smolenec, jetičnik), zato ga kombiniramo z drugimi pripravki. Podobno sredstvo oz. pripravek je tudi TOLKAN (prej znan kot pripravek TIGREX, aktivna snov izoproturon), ki deluje v glavnem na travne plevelove in ga ob prisotnosti nekaterih širokolistnih plevelov (smolenec, jetičnik) moramo kombinirati z drugimi sredstvi. Količina sredstva ob uporabi je 3-5 l/ha. Če škropimo pred vznikom, damo 3-5 l/ha, ob uporabi po vzniku posevek ima 2-3 liste in do konca razraščanja pa 2,5-3,5 l/ha.

Za širokolistne plevelove in kombinacijo DICURANU 500 ali TOLKANU lahko uporabimo pripravek STOMP 330-E (aktivna snov pendimetalin).

STOMP 330-E deluje na lisičji rep, srakoperec, smolenec, kamilico in preprečuje razvoj plevelov v fazi njenega. Najboljši čas uporabe je takoj po vzniku žit in plevelov. Količina uporabljenega sredstva je 5-6 l/ha.

Ob uporabi vseh naštetih pripravkov iz tabele 3 Vas vse opozarjam, da je zelo pomemben čas uporabe, saj pa kakovost pripravljene zemlje za setev ozimnega žita. Če ni setvišče kakovostno pripravljeno (prejeto predvsem, če škropite po setvi pred vznikom), se lahko zgodi, da uporaba teh sredstev poškodujete mlade klice rastline. Nobeno od teh sredstev ne sme priti v stik s klicami mlade rastlinice. Zato vam svetujem, da če jeseni že uporabljate te herbicide, skrbno pripravite tla in dobro zadelajte posejano zemljo pod zemljo ali pa se raje odločite za čas uporabe, ko ima rastlina vsaj tri liste.

Na koncu bi še dodala, bolj v pozorilo vsom, ki se odločate za uporabo fitofarmaceutskih sredstev, preden se odločite za kemično pridelavo posevka, dobro pregledajte vsebino flore in se šele potem odločite, katero sredstvo (pripravek) ste uporabili in kdaj.

Pravilno se zgodi, da se škropi v času, v katerih lahko pri posevku in nezadostnega učinka, pleveli pa rastejo.

Bi pa priporočala, da ne ravate z odmerki in ne povečujete odmerkov, ker s tem dosežete ravno obratno, kar vam je poznalo na posevku.

Tabela 3: Seznam fitofarmaceutskih pripravkov za jesensko uporabo v ozimnih žitih

Preparat	Aktivna snov	Odmerek	Delovanje	Uporaba
TRIASULFURON	triasulfuron	2 kg/ha	enoletni travni in širokolistni pleveli, ki v jeseni kalijo	pred vznikom
KLOROTOLURON	klorotoluron	1,5 kg/ha	ozkolistni in širokolistni pleveli	po vzniku
IZOPROTURON + DIFLUFENIKAN	izoproturon + diflufenikan	1,25-1,75 l/ha	ozkolistni in širokolistni pleveli	po setvi in pred vznikom, ko ima posevek tri fiste
KLOROTOLURON	klorotoluron	3-4 l/ha	enoletni travni in širokolistni pleveli	pred vznikom ali po vznik
IZOPROTURON	izoproturon	4-5 l/ha	travni in širokolistni pleveli	po setvi in pred vznikom
PENDIMETALIN	pendimetalin	5-6 l/ha	lisičji rep, kamilica, srakoperec, mak, smolenec	po vzniku do razraščanja

4. Preskus pšeničnih sort v Cezanjecih

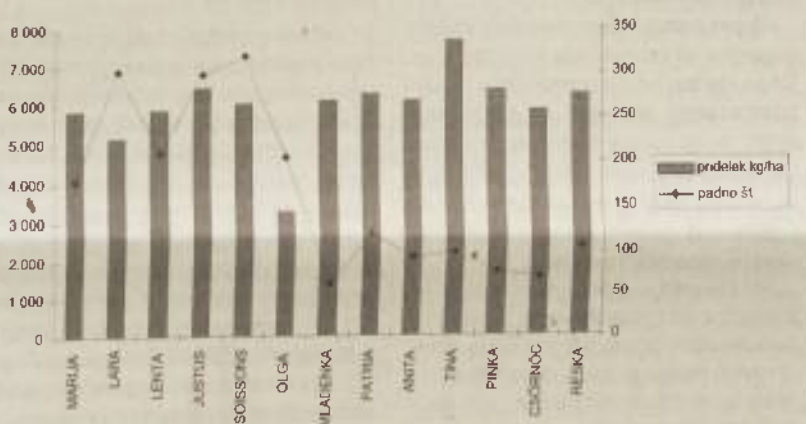
Preglednica 8: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Cezanjecih v letu 1998

Sorta	Pridelek kg/ha	% vlage	Hekt. leža	% beljakovin	Sedim. vrednost	Padno število	Vlažen lepek	Gluten indeks	% primesi
RŽ									
DANKO	5.738	14,1	73,4	11,2					2,4
Pšenica									
MARIJA 11	5.843	16,0	67,9	13,3	53	177	25,12	97,81	2,3
LARA 12	5.162	14,1	74,2	13,6	43	301	31,6	74,50	3,2
LENTA 10	5.889	14,1	74,5	11,9	52	209	27,7	94,75	2,9
JUSTUS 2	6.488	14,2	74,1	14,1	58	298	33,9	78,48	2,4
SOISSONS 8	6.048	14,0	72,7	11,9	48	319	20,96	99,60	4,0
OLGA 13	3.325	14,0	71,1	13,8	64	204	30,85	92,57	3,7
MLADENKA 6	6.142	14,7	69,1	11,7	40	62	27,22	96,06	2,7
PATRIA 5	6.298	15,6	71,6	12,0	32	121	22,67	98,80	4,4
ANITA 7	6.115	14,1	69,9	11,2	32	94	16,59	99,81	3,6
TINA 1	7.702	14,0	72,7	12,1	60	100	26,32	96,16	3,8
PINKA 3	6.405	13,9	71,5	12,2	34	77	24,2	98,47	2,0
CSORNOC 9	5.904	14,6	74,4	12,0	41	70	25,9	95,83	2,9
RESKA 4	6.303	14,6	71,2	12,7	30	107	30,90	81,58	2,0

Graf 7: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Cezanjecih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in odst. vlage

Graf 8: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Cezanjecih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in padno število

Preskusno mesto je bilo polje v Cezanjecih ob glavni cesti. Tip tal je bil izredno neugoden za pšenico, tla težka, kmetovalec pa je preskusil tudi, kako je, če pšenico seje za pšenico. Posejano je bilo 20. oktobra 1997, požeto pa 30. julija 1998 po večdnevem deževju. Gnojenje in zaščita sta bila opravljena normalno, kot pač tehnologija in pšenica zahtevata. Na tem polju so vse pšenice bolj ali manj ležale, ker je bilo zadnje deževje izredno močno in je bilo za površ še vetrovno. Tako močnega naliva pa ne preživi nobena pšenica, saj so celo koruze v tem času popolnoma poglegle. Kljub močni polegi je domači kombajnist uspel požeti in pobrati večino klasov. Nekaj zrnja pa je seveda ostalo tudi na

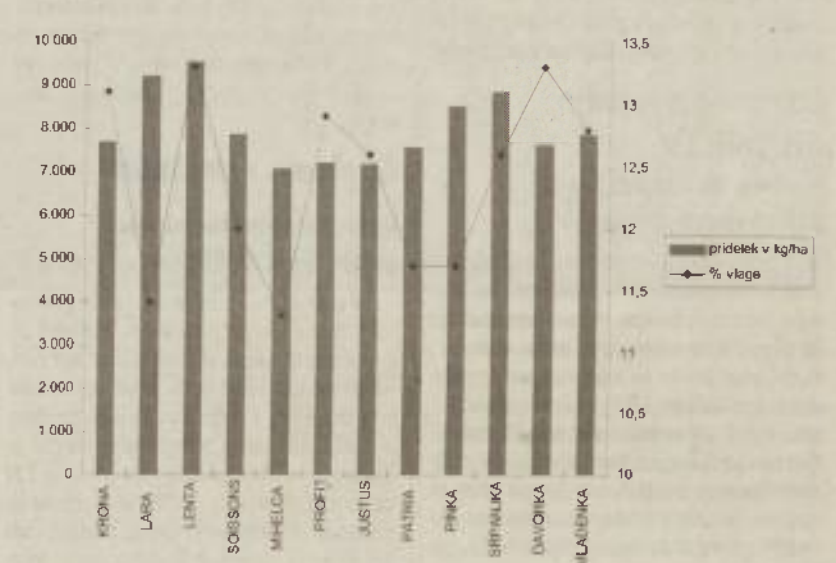
tleh. Po količini pridelki niso najvišji, vendar je kmetovalec zadovoljen, saj pravi, da na tako težki zemlji pšenica ne more biti rodnejša. Vlaga so bile precej visoke, kar je posledica močnega deževja in v tistem času stalnih jutranjih ros. Hektolitrska masa precej niha med sortami, prav tako tudi odst. beljakovin, saj se giblje od 11,2 pri ANITI do 14,1 pri JUSTUSU. Sedimentacijske vrednosti so pri OLG, TINI in JUSTUSU zelo visoke. Le RESKA spada na tem polju v kakovostni razred III., vse druge so v II. ali v I. Glede na število padanja so izredno velika razhajanja. SOISSONS in LARA kot najboljševalki s 319 in 310 in na drugi strani CSORNOC kot slaba krušna pšenica s 70 (preglednica 8, graf 7 in 8).

5. Preskus pšeničnih sort v Tešanovcih

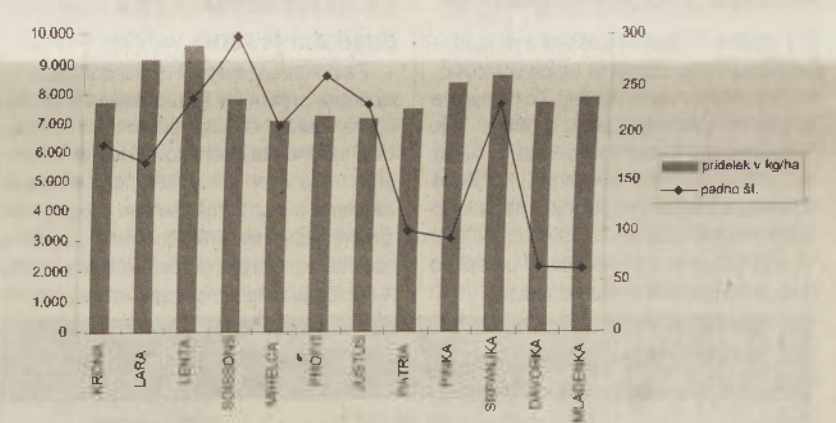
Preglednica 9: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Tešanovcih v letu 1998

Sorta	Pridelek kg/ha	% vlage	Hekt. leža	% beljakovin	Sedim. vrednost	Padno število	Vlažen lepek	Gluten indeks	% primesi
Ječmen									
REX	7.669	14,1	50,8						
Pšenica									
KRONA 7	7.736	12,6	77,7	14,86	65	187	37,90	64,93	7,1
LARA 2	9.202	11,53	77,2	14,58	58	170	36,46	69,63	2,9
LENTA 1	9.619	12,75	76,3	15,62	66	236	40,75	64,14	6,2
SOISSONS 6	7.830	12,37	72,9	13,96	45	297	28,66	97,87	3,8
MIHELCA 12	7.049	11,74	69,9	15,17	59	207	30,68	98,10	15,0
PROFIT 10	7.231	12,83	73,9	16,12	70	260	35,32	82,02	2,2
JUSTUS 11	7.155	13,07	75,3	15,32	62	230	38,55	63,73	3,1
PATRIA 9	7.490	12,81	71,8	13,61	24	99	33,32	79,15	6,3
PINKA 4	8.423	12,95	73,4	13,7	37	92	29,44	98,57	8,9
SRPANJKA 3	8.666	12,6	74,4	14,56	56	230	30,92	97,64	4,5
DAVORKA 8	7.727	12,47	67,5	13,81	35	64	29,46	93,71	29,5
MLADENKAS	7.881	12,94	68,9	14,09	48	62	33,56	71,81	8,0

Graf 9: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Tešanovcih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in odstotek vlage

Graf 10: Rezultati preskusa pšeničnih sort v Tešanovcih v letu 1998 glede na količino pridelka v kg/ha in padno število

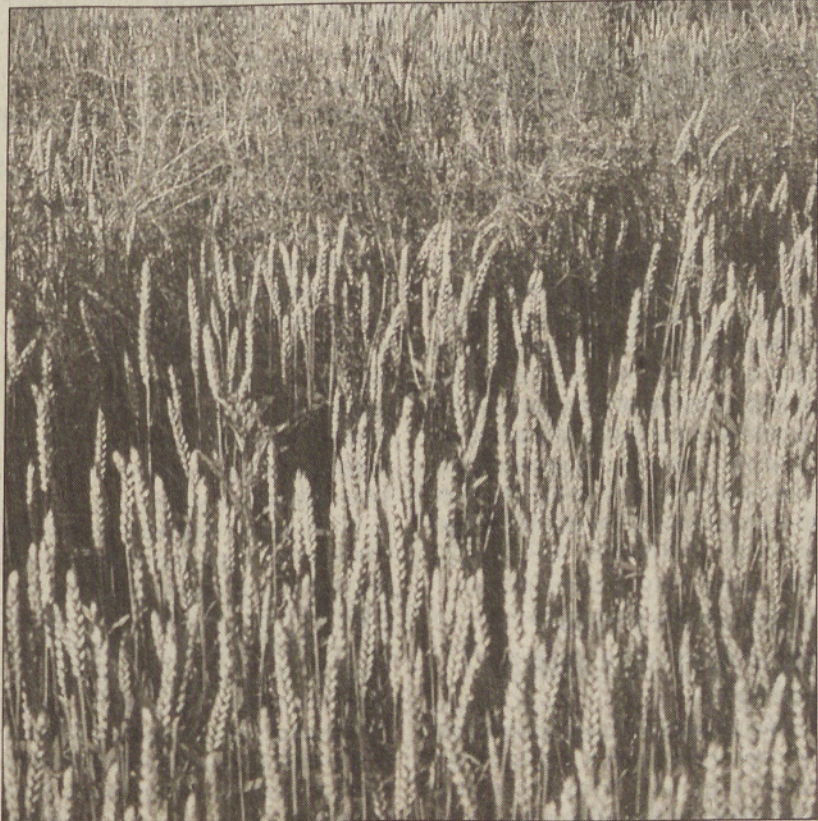
V Tešanovcih je bila parcela s preskusom v Zagrajkah, na njivi v smeri proti Mlajincem. Tla so bila srednje težka, primerna za pridelovanje pšenice. Tehnologija je bila primerna za pšenico, taka, kot jo kmetovalec uporablja. Predposevek v letu 1997 je bila koruza, leta 1996 pa pšenica. Pred setvijo je bilo gnojeno s 500 kg/ha NPK-ja 7/20/30, dognojevano pa 1. marca 1998 z 200 kg/ha KAN-a, 4. maja 1998 z 200 kg/ha KAN-a in 3. junija 1998 s 5 kg UREE/100 l vode. Zaščita proti plevelom je

bila opravljena z dicuranom forte 1,5 kg/ha, proti boleznim pa z archerom 1 l/ha in za klas s tilmom CB 2 l/ha. Sejano je bilo 21. oktobra 1997, požeto pa 31. julija 1998. Tudi tu smo pridelali s prikolicco na njivi, potem pa glede na vlago preračunali pridelke na 14 odst. vlage in na površino 1 ha.

Posevek je bil precej prizadet od dežja in vetra in pšenica je ležala. Veliko se je sicer dalo pobrati s kombajnom, nekaj pa je bilo raztreseno po zemlji. Treba je še povedati, da je bil posevek izredno zdrav.

Po količini pridelka so zelo dobri rezultati, se pa vse pšenice gibljejo nekje v enakem rangu. So odstopanja, vendar ne prevelika. LENTA je imela zelo dober pridelok 9.619 kg/ha (preračunano na 14-odst. vlago), vendar tudi MIHELCA s 7.049 kg/ha ni dala slabega pridelka. Tudi med odstotki vlage ni bilo velikih odstopanj, saj je bilo zeto opoldne in žetev je potekala zelo hitro (graf 9). Hektolitrske mase niso bile ravno idealne, sta pa izstopali KRONA in LARA. Pri beljakovinah je tretje dognojevanje nekaj pripomoglo in so vse zelo dobre, PROFIT je prišel celo do 16,12 odstotka. Sedimentacijske vrednosti pa so zelo različne in tu so zelo velike razlike med sortami. Če primerjamo PATRIA, ki je imela le 24,48 in spada po kakovosti v III. razred, in PROFIT, ki je imel 70,69 in spada v I. kakovostni razred, vidimo, da so med sortami lahko po določenih parametrih velike razlike. Razlike so tudi pri padnem številu, pa ne tako očitne. Sicer DAVORKA in MLADENKA s 64 in 62 nista ravno obetavni, so pa SOISSONS, PROFIT, LENTA, JUSTUS, SRPANJKA zelo dobre (preglednica 9, graf 9 in 10).

PRIPRAVILA: METKA BARBARIČ, DIPL. INŽ. AGR. KSS ZA POMURJE

Gnojenje navadnih žit

V zadnjih štirih desetletjih so se povprečni pridelki žit povečali za dvainpolkrat. Po mnenju mnogih avtorjev je povečevanje pridelka mogoče pripisati 40-45 odst. ciljnemu gnojenju, 20-30 odst. žlahtnjenju rastlin in 25-30 odst. izboljšanim pridelovalnim metodam, predvsem varstvu rastlin in izboljšani obdelavi tal.

Cepprav se gnojenju ne daje tako velik strokovni in komercialni poudarek kot izbiri sort in varstvu rastlin, se nova spoznanja pri prehrani žit postopno preskušajo in uvajajo v naših pridelovalnih razmerah. V zadnjem desetletju je bilo največ raziskav in strokovnih aktivnosti narejenih pri uvajanju novih metod za določanje potrebnih odmerkov dušika. Osnovni namen teh raziskav je povečanje količine in kakovosti pridelka zrnja pšenice in z iskanjem optimalnih odmerkov preprečevati akumulacijo in izpiranje dušika v podtalje.

Osnovno gnojenje ozimnih žit Načinu gospodarjenja prilagojeno gnojenje

S specializacijo pridelave in prireje se kolobar vedno bolj oži, najpogosteje na dvo-polje korusa - pšenica. V manjšem obsegu ga dopolnjujejo sladkorna pesa, krompir, buče, medtem ko so meliorativke - zrnate stročnice, detelje, DTM in oljna ogrščica - tako rekoč izrinjene iz kolobarja. Enostransko gospodarjenje s temi lahko pripelje do zmanjšanja rodovitnosti in dostopnosti hranil za rastline. V takem primeru je potrebno povečati rodovitnost ornice. Intenzivnejše gnojenje z mineralnimi gnojili, vendar je to kot nadomestek za slabšo strukturo, je slabša rešitev.

Rastišču prilagojeno gnojenje

Potrebne odmerke posameznih rastlinskih hranil lahko določimo le, če vemo, kolikšna je njihova raven v zemlji. To pa najlažje ugotovimo s kemično analizo zemlje, ki jo naredimo vsaj enkrat v kolobarju. S ciljnim gnojenjem vračamo toliko hranil, kot jih odnesemo s pridelki v obdobju enega kolobarja, skrbimo za dobro založenost tal in skupaj z drugimi agrotehničnimi ukrepi povečujemo rodovitnost in rodovitnost tal.

Pregl. 1: Mejne vrednosti in gnojilne norme za P in K po AL-metodi

Stopnja preskrbljenosti	Mjerne vrednosti v mg/100 g tal			Gnojilni odmerek = odvzem/ha + dodatek kg/ha	
	P ₂ O ₅	K ₂ O		kg P ₂ O ₅ /ha	kg K ₂ O/ha
		lahka	težka tla		
A - sirovašna tla	< 6	> 10	> 12	odvzem + 30-50	odvzem + 40-60
B - srednje preskrbljena tla	6-12	10-19	12-22	odvzem + 20-30	odvzem + 20-30
C - dobro preskrbljena tla	13-25	20-30	23-33	odvzem	odvzem
D - pretirano preskrbljena tla	26-40	31-40	34-45	1/2 odvzema	1/2 odvzema
E - ekstremno preskrbljena tla	> 40	> 40	45	0 do naslednje analize tal	0 do naslednje analize tal

Vir: Leskošek, 1993

Če nimamo rezultatov analize tal, priporočamo naslednje odmerke P in K (pregl. 2).

Pregl. 2: Odmerki P in K za prava žita

	30 - 40	40 - 50	50 - 60	60 - 80
pridelek zrnja dt/ha	30 - 40	40 - 50	50 - 60	60 - 80
kg P ₂ O ₅ /ha	50 - 60	60 - 70	70 - 80	80 - 100
kg K ₂ O/ha	50 - 70	70 - 90	90 - 120	120 - 150

Vir: Leskošek, 1993

Na njivah z nizko ravni fosforja in kalija zaobjerno PK pri pripravi zemlje za setev. Če je jeseni potrebno tudi gnojenje z dušikom, uporabimo NPK, če pa dušik jeseni ni potreben, lahko z NPK-jem gnojimo spomladi. Spomladi moramo predvsem zagotoviti potrebe po dušiku, medtem ko moramo s fosforjem in kalijem zadostiti potrebe kolobarja. Pri ozimnih žitih lahko jesensko gnojenje s PK opustimo (razen če so tla v A-stopnji), če gnojimo z gnojilom, ki jo moramo vsaj 14 dni pred setvijo vdelati v tla v količini 20-25 m³ / ha. Uporabo gnojilke za jesensko gnojenje žit priporočamo zlasti v primeru, ko zaoravamo koruznjaje. Ne priporočamo pa jesenskega gnojenja z gnojilom in dušičnimi gnojili na njivah, ki ležijo na vodovarstvenih območjih. Večja količina dušika iz gnojenj ali nuditinskih gnojil se namreč lahko čez zimo spere v podtalje.

Ca, S, Mg in mikroelementi

Kalcij uravnava pH-vrednost in vpliva na izboljšanje lastnosti tal. Zelo kisla in kisla tla (pH < 5,0) moramo apniti. Kisla reakcija tal precej zmanjša pridelek ječmena. Apnimo predposevku ali vsaj tri tedne pred setvijo žit. Na zelo kislilih tleh namesto pšenice ali ječmena posejemo rž ali tritikalo. Za žita pomembna hranila so še žveplo, magnezij, mangan, baker in cink. Pomanjkanje S za kmetijske kulture pri nas še ni ugotovljeno, medtem ko raziskave v zahodnoevropskih deželah kažejo na potrebo po gnojenju z žveplom, odkar so zmanjšali emisije žvepla. V deželah z intenzivnim gnojenjem in intenzivno pridelavo dodajajo mikroelemente folijamo v fazi razraščanja (Phosyn - Hydromag, Mantrac, Zintrac, Koptrel ...).

Gnojenje z dušikom

Potrebam prilagojeno gnojenje z dušikom

Ni dvoma, da v zadnjih letih dobri pridelovalci obilno gnojijo z dušikom. Potrebe po gnojenju z dušikom se povečujejo, ker žlahtnitelji razvijajo nove sorte, ki so odpornije proti boleznim, z večjo asimilacijsko površino in z večjo rodovitno zmogljivostjo. Vendar se glede na način gospodarjenja gnojenje z N lahko tudi zmanjšuje, kolikor se rodovitnost tal povečuje ob obilnem gnojenju z organskimi gnojili in na posevkih z veliko proizvodno zmogljivostjo. Ker pa sistem gospodarjenja deluje odvisno od podnebja in vrste tal, so potrebne lastne izkušnje za gnojenje.

Gnojenje ozimnih žit z dušikom jeseni

Za primeren jesenski razvoj posevkov in za dobro prezimitev žit zadostuje 20 do 30 kg/ha dušika. Na dobrih pojedeljskih tleh najdejo ozimna žita jeseni dovolj dušika. Jesenska izraba v tleh mineraliziranega dušika je zaželena, ker se z zmanjšanjem zaloga nitratov prepreči spiranje. Praktično lahko izpustimo jesensko gnojenje z dušikom, če sejemo žita v kolobarju za leguminozami, krompirjem na

začne rast. Čimprej in z večjo količino dušika dognojimo posevke, ki so slabo razviti, redki, poškodovani in posejani na slabše rodovitnih tleh in površinah, ki v kolobarju niso bogato gnojene z organskimi gnojili. Goste in bujne posevke na rodovitnih tleh dognojimo z manjšo količino dušika ali razdelimo zgodnje spomladansko dognojevanje na dva obroka. Za prvo dognojevanje priporočamo 40-80 kg/ha čistega dušika za pšenico in 30-70 kg/ha za ječmen in rž. Za dognojevanje uporabimo KAN ali gnojilko 15-20 m³/ha. Največji učinek in izkoristek gnojilke dosežemo z uporabo vlečnih cevi, ki so pritrjene na cisterno in s katerimi se gnojilka enakomerno razporeja med vrste posevka. Drugi odmerek dušika damo ob kolenčenju: 40-70 kg N/ha v obliki KAN-a, ureje ali raztopine UAN. Za visok pridelek in kakovost priporočamo še tretje dognojevanje tik pred klasenjem pšenice ali med njim s 30-70 kg N/ha, lahko tudi folijamo s sečnino.

Dušik in fenofaze

V fazi intenzivne rasti od razraščanja do klasenja morajo imeti žita poleg drugih hranil na voljo tudi dovolj dušika, ki pospeši rast. Dušik vpliva na razraščanje posevkov in s tem na število klasov. Razraščanje slabo razvitih posevkov spodbudimo z dognojevanjem ob koncu zime.

Razvoj zasnov klaskov na rastišnih vršičkih poganjkov se začne kmalu po razraščanju. Če so v tej fazi razvoja posevki slabo preskrbljeni s hranili, predvsem z dušikom, se v klaskih razvije manjše število cvetnih zasnov. Ob pomanjkanju hranil lahko spodnji in zgornji del klasa zakni. Dobro preskrbo posevka z dušikom dosežemo z drugim dognojevanjem ob začetku kolenčenja.

Po klasenju, cvetenju in oploditvi se pri žitih začne faza polnjenja zrnja. Zrna se po oploditvi obilno polnijo s hranili. Če je vreme primerno hladno in dovolj vlažno, se dobro razvija listna masa in zdrav klas. V tej fazi je potrebna dobra preskrba z vodo in zadostna prehrana zlasti z dušikom in kalijem. Dušik vpliva na vzdrževanje primerne bujnosti posevka, na intenzivnost polnjenja zrnja ter na tvorbo beljakovin, kalij pa omogoča oblikovanje endosperma v zrnju in hiter pretok hranil iz listov in plev v zrnje. Vsi naštetih dejavniki vplivajo tudi na podaljšanje faze polnjenja zrnja in povečanje absolutne mase.

Metode za napoved gnojenja z dušikom

Odmerke dušika za prvo dognojevanje lahko določimo na podlagi N_{min} analize tal. Vzorcimo tik preden dognojujemo iz treh globin 0-30, 30-60 in 60-90 cm. Dobljeno vsebnost N odštejemo od ciljne količine N (120 kg N/ha) in dobimo potrebni obrok N za prvo spomladansko dognojevanje. BRIŠKI (1995) je v poskusch v Jabljah in Rakičanu z gnojilnimi obroki dušika za prvo dognojevanje pšenice, določenih na podlagi vsebnosti mineralnega dušika v tleh, dosegel optimalne pridelke. Analiza tal z metodo N_{min} je dobra podlaga za določanje optimalnih obrokov dušika za prvo dognojevanje pšenice ob koncu zime. Za doseganje optimalnih pridelkov pšenice so odločilni dovolj veliki obroki dušika za prvo dognojevanje. V praksi se N_{min} metoda ni uveljavila. Jemanje vzorcev do globine 90 cm je težavno. Tako globokih, dobrih zdravih tal praktično nimamo, dobra tla na gramozni podlagi so plitva, globoka tla - gleji, psevdogleji - pa ne dopuščajo razvoja korenin do 90 cm. Analiza treh vzorcev iz ene parcele je sorazmerno draga (70-80 DEM).

V naših pedoklimatskih razmerah je prvo spomladansko dognojevanje z N skoraj vedno potrebno in ga opravijo na podlagi izkuštvnenih odmerkov. Vzporedno z N_{min} metodo smo v kmetijski svetovalni službi začeli uvajati **talni nitratni test**. Metode določanja dušika v tleh in v rastlinskem soku (N_{min}, talni in rastlinski nitratni test) so podrobno opisane v literaturi (LESKOŠEK 1993, BRIŠKI 1994) in v tehnoloških navodilih Kmetijske svetovalne službe Slovenije.

Prognoza gnojenja z dušikom od kolenčenja do klasenja

Bolj kot N_{min} in talni nitratni test se je v praksi uveljavil **rastlinski nitratni test** za drugo in tretje dognojevanje. Metoda je dokaj hitra in enostavna. V fazi bilčenja začnemo preverjati (na 10-14 dni) vsebnost NO₃-N v rastlinskem soku, in ko začne le-ta upadati, dognojimo z dušikom. Metoda je v naših pridelovalnih razmerah preverjena (LESKOŠEK et. al. 1993, BRIŠKI et. al. 1994) in prek kmetijske svetovalne službe v žitnorodnih območjih Slovenije vpeljana v prakso. Zanimanje pri pridelovalcih je veliko, posebno zadnja tri leta, odkar se pšenica plačuje po kakovosti.

preskrbljenost tal, odmerke N pa prilagodi mo vremenu, stanju posevka, razvojni fazi in vrsti žita (pregl. 4).

Pregl. 4: Odmerki dušika za žita v kg/ha

pridelek zrnja v dt/ha	30-40	40-50	50-60	60-80
vrsta žita				
pšenica, ozimna	40-70	60-100	90-150	130-200
rž in eves	40-70	60-80	80-120	
ječmen	30-60	50-80	90-130	
ozimni jara pšenica	30-50	40-70	50-100	
in jara krmni ječmen				

Vir: LESKOŠEK, 1993

Pregl. 3: Priporočeni odmerki N za dognojevanje ozimne pšenice - kgN/ha/obrok za pričakovani pridelek 6-8 t/ha zrnja

Barva mg/l NO ₃	bledo		svetlo	
	vijoličasta 0-50	vijoličasta 50-150	vijoličasta 150-350	vijoličasta > 400
za 2. dognojevanje ob kolenčenju				
sklop				
normalen	50	40	30	0
gost	40	20	0	0
redak	60	45	30	20
za 3. dognojevanje ob klasenju				
< 500 produktivnih bili	50	40	20	0
500 - 700 produktivnih bili	60	50	30	0
> 700 produktivnih bili	70	55	40	0

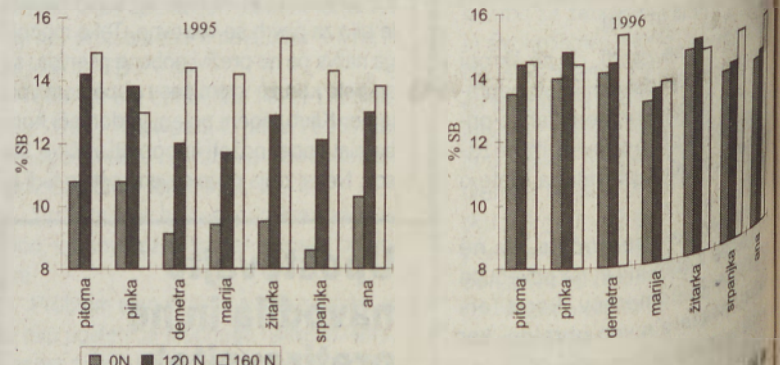
Vir: Leskošek, 1993

V zadnjih letih se v Sloveniji preskuša nova metoda (HydroN-klorofilmetar) za merjenje vsebnosti klorofila v listih pšenice, ki je v tesni korelaciji z vsebnostjo dušika v listih. To je obetavna, hitra, preprosta in poceni metoda. Ni pa še zadosti prilagojena našim agroekološkim razmeram.

Vpliv dušika na kakovost zrnja pšenice

Zadostna preskrba z dušikom v fazi začetka klasenja vpliva na povečano vsebnost beljakovin in povečano sedimentacijsko vrednost. To potrjujejo rezultati tujih in lastnih raziskav (LESKOŠEK et. al. 1993, NOVAK 1996), ki kažejo, da je na povečano vsebnost surovih beljakovin v zrnju pšenice vplivalo tretje dognojevanje v vseh primerih, ko je bila pred klasenjem izmerjena nizka vsebnost nitratov v rastlinskem soku (< 400 mg NO₃/l). Podobne rezultate smo zabeležili tudi v široki pridelavi. Pri letnem odkupu 45.000 ton zrnja pšenice v Pomurju je bila povprečna vsebnost surovih beljakovin v l. 1995 11,3-odst., v letu 1996 je bilo povprečje 12,3-odst. in leta 1997 je bilo povprečje celotne odkupljene količine 12,89-odst. surovih beljakovin. Na povečano kakovost zrnja pšenice v zadnjih dveh letih so vplivale vremenske razmere in predvsem pozno dognojevanje z dušikom na podlagi napovedi oziroma meritev vsebnosti dušika v rastlinskem soku.

Graf 1: Vsebnost surovih beljakovin v zrnju pšenice, Rakičanu 1995, 1996 (Z. Novak, E. Smodiš 1996)

V primerjavi z N negojeno varianto smo pri postopku 120 N opravili prvo dognojevanje na podlagi talnega nitratnega testa s 60 kg N/ha in drugo dognojevanje na podlagi rastlinskega nitratnega testa s 60 kg N/ha ter 3. dognojevanje v postopku 160 N s 40 kg N/ha na podlagi meritev v fazi začetka klasenja. Tretje dognojevanje v letu 1995 je bistveno vplivalo na povečano vsebnost surovih beljakovin (in povečano sedimentacijsko vrednost), ker so bile izmerjene vsebnosti nitratov v rastlinskem soku (v fazi začetka klasenja) pod 400 mgNO₃/l. V letu 1996 so bile vsebnosti nitratov visoke > 3000 mgNO₃/l na gnojenih postopkih in 400-500 mgNO₃/l na negojenih, zato 3. dognojevanje ni bistveno vplivalo na povečano vsebnost surovih beljakovin.

Gnojenje drugih žit

S PK gnojimo vsa strna žita v osnovi enako. Upoštevamo pričakovani pridelek,

Ozimna rž

Rž je med pravimi žiti najskromnejša glede podnebnih in talnih zahtev. Pšenice bolj kislila tla kot pšenica, pH 5-6. Rž merjavi s pšenico hitreje raste, ima manjši koreninski sistem, bolje prenaša sušo in izrablja hranila, predvsem fosfor. Gnojimo jo tako kot pšenico, vendar z nekoliko manj dušikom. Začetek kolenčenja pridelka zrnja z nižjimi odmerki dušika dognojujemo 30 do 50 kg N/ha. Zelo zgodaj spomladi ob začetku rasti bilčenju je lahko odmerek nekoliko večji 40-60 kg N/ha.

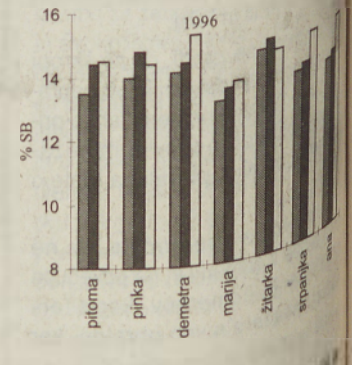
Tritikala

Na območjih, ki so manj primerna za pridelovanje pšenice, predvsem na živinorejskih kmetijah si tritikala kot žito z visokim pridelkom beljakovin in aminokislinsko sestavo utira pot v pridelavo. Glede gnojenja ima podobne potrebe kot rž, po mnenju nekaterih avtorjev (Sturm, 1994) je pozno dognojevanje 20-30 kg N/ha uspešno za povečanje pridelka in kakovosti zrnja.

Ozimni ječmen

Gnojenje prilagodimo rastišču, pričakovani pridelki. Na slabši rodovitnosti je potrebno gnojenje z dušikom ob setvi. Dognojevanje z N spomladi ogajamo razvojni fazi, videzu posevka in stoti. Za prvo spomladansko dognojevanje ob kolenčenju se priporoča 50-70 kg N/ha.

Graf 2: Vsebnost surovih beljakovin v zrnju ječmena, Rakičanu 1995, 1996 (Z. Novak, E. Smodiš 1996)

ha, in sicer tem pozneje, čim pozneje posevek.

Jari ječmen

Predsetveno gnojimo s P in K v osnovi s 80 kg P₂O₅/ha in 80 kg K₂O/ha. Potrebi dognojujemo pred klasenjem s 30-40 kg N/ha.

Jara pšenica

Ima enake potrebe po hranilih kot ozimna pšenica, s tem da odmerke dušika ne dosegamo ampak ga damo večino (60-80 kg N/ha) v osnovi in po potrebi dognojujemo pred klasenjem s 30-40 kg N/ha.

Pira

Ponekod se pira (Triticum aestivum var. spelta) vrača v pridelavo kot spomladansko žito. Gnojimo jo v osnovi s 45-65 kg N/ha in v fazi začetka klasenja s 30-40 kg N/ha. Pira zrna s plevali. Hesel (STURM 1980) priporoča, da 1 t/ha zrnja s plevali odmerimo v osnovi s 45-65 kg N/ha.

Vinogradnik bom (p)ostal!

Grozdje je hrana in zdravilo. Grozdje je bilo, je in bo zdravilna hrana. V harmoničnem razmerju vsebuje vse sestavine, ki so nujno potrebne človeškemu organizmu za izravnavo hranilnih snovi. Grozdni sladkor je naravni vir moči, krepi organizem in daje prijetno počutje. Vitamine pa potrebuje človek današnjega časa vsak dan. Brez njih le težko obvlada tempo življenja naše industrijske dobe.

Najučinkovitejše je grozdje takoj, ko ga odtrgamo z vinske trte. Zato moramo ob trgatvi za nekaj dni v vinske gorice, da si natrgamo in se najemo svežega grozdja. K zdravilnemu uspehu pripomore tudi »genius loci«, okolje vinskih gor in zrak. Če odtrgamo grozd v vinogradu in ga takoj zaužijemo, si nabiramo moči za zimske mesece, za dolge meglene dni brez sonca. (Vir: Franjo Novak, Naše vinske gorice, Maribor 1972) O potrebnosti vina za zadovoljstvo in duhovno in gospodarsko moč našega prebivalstva pa naj si vsak posameznik ustvari svoje mnenje.

In kako je danes in bo jutri?

Vinogradništvo je čez noč postalo po pisanih medijev in izjavah posameznih vinogradnikov in združenj ena od najbolj kritičnih vej kmetijstva, še leto dni nazaj pa smo mu vsi peli slavospeve. Seveda, saj so bile kleti pred trgatvijo prazne, vinarji so že decembra zaradi prednovoletnega povpraševanja polnili »vrhunska vina«, tudi gostincem so pivci vina pridno polnili blagajne. Letnik vina 1997 je bil kakovosten in po več »sušnih letinah« tudi obilen, v mesecu maju smo dobili Zakon o varnosti v cestnem prometu, država je dovolila »skrivnostno« količino uvoza makedonskega vina in navsezadnje tudi padec standarda velike večine prebivalcev Slovenije je vzrok za manjšo potrošnjo vina. V Sloveniji navajamo, da imamo zasajenih 24.900 ha vinogradov, statistika pa ugotavlja, da je teh vinogradov le 17.700 ha, v EU smo prijaviili 24.000 ha itd. Toda kdo lahko dobro gospodarji in načrtuje proizvodnjo in trženje, če ne ve, kje in koliko ima obstoječih in prihodnjih proizvodnih potencialov.

Vinograde bomo v prihodnje sadili samo na absolutnih vinogradniških legah, teh pa je v Sloveniji po opravljeni rajonizaciji leta 1977 33.500 ha, vendar moramo poudariti, da so bila nekatera območja, kljub ugodnim pedoklimatskim razmeram, zaradi samorodnic le delno vključena. Revizija rajonizacije in evidentiranje absolutnih vinogradniških leg poteka s formiranjem računalniške oblike vinogradniškega katastra. Absolutne vinogradniške lege so površine, na katerih lahko daje vinska trta kakovostno in količinsko optimalne pridelke, pri čemer je ekonomičnost pridelave vinske trte na tej legi večja kot bi bila pri pridelavi drugih kmetijskih pridelkov. Absolutna vinogradniška lega je površina, ki je že zasajena z vinsko trto ali pa je kmetijska površina, ki ni zasajena z vinsko trto in bi lahko bila zasajena z njo. V kataster bodo vpisane tudi nezasajene površine z možnostjo, da se morebitne neupravičeno izpuščene absolutne lege na podlagi pritožbe oškodovanca in strokovnega oglada pristojnih služb še dodatno vključijo. Do dokončanja vinogradniškega katastra pa je obvezna določitev absolutne vinogradniške lege za vsako obnovo vinograda. Predvideva se prijava vsake obnove od 1. januarja do 1. septembra tekočega leta za obnovo v naslednjem letu. Na območjih, kjer raste vinska trta na neabsolutnih vinogradniških legah, se lahko vino iz grozdja, pridelanega na teh legah, proizvaja le do izteka rodnosti, in to največ 15 let od uveljavitve Zakona o vinu, to se pravi do 15. 11. 2012. Tako vino lahko deklariramo le kot namizno. Po izkrcitvi vinograda na takih legah ni dovoljena ponovna zasaditev z vinsko trto. V interesu vinogradnikov in tudi države pa je, da se zaradi priključevanja EU čimveč vinogradnikov priglasijo v kataster vinogradov, ki se vodi na upravni enoti, na območju katere je

vinograd. Vsak, ki ima vsaj 5 arov vinograda, je po zakonu dolžan (ne glede na to, ali vino prodaja ali ne), da se vpiše v kataster vinogradov, saj moramo za vstop v EU startati s čim večjo kvoto površin vinogradov. V Sloveniji bi morali letno zasaditi najmanj 818 ha vinogradov, samo da zadostimo osnovno reprodukcijo obstoječih vinogradov. V Pomurju naj bi bilo vsako leto vsaj 110 ha novih vinogradov. Spomladi 1998 pa smo zasadili v Pomurju okoli 55 ha vinogradov. Pomeni, da je starostna struktura naših vinogradov v večini primerov skrb zbujujoča. Nič drugače pa ni s starostno strukturo lastnikov vinogradov.

V Sloveniji je država subvencionirala ureditev vinogradov pred letom 1996 z nepovratnimi sredstvi za zemeljska dela in z regresom za trsne cepiljenke, kar je zneslo nekje 10-15 % vrednosti celotne investicije v vinograd. Z letom 1996 pa se je uvedlo enotno subvencioniranje na podlagi točkovega sistema težavosti obnove. Tu se na podlagi različnega nagiba terena točkujeta zahtevnost del (majhna, srednja, velika) v fazi ureditve vinograda, in sicer:

- krčitev drevja, gromovja ali starih trt
- čiščenje kamenja
- humifikacija tal
- priprava tal
- terasiranje ali rušenje teras
- postavitve opore

- nega do rodnosti
- sajenje (s cepiljenkami) - število trsov na površino

Vrednost točke določi MKGP na podlagi razpoložljivih sredstev, ki jih odobrijo upravičencu neke v drugi polovici tistega leta, ko je posadil vinograd. Pogoj je seveda, da imamo že vsaj 0,3 ali 0,65 ha vinograda skupaj z obnovo in da obnavljamo vsaj 0,10 ha vinograda. Razpis je objavljen v Uradnem listu RS v prvi polovici leta, vloge s potrebno dokumentacijo pa vlagamo do 10. junija vsako leto. Vrednost subvencije pa je odvisna od nagiba terena in težavnosti obnove in se giblje nekje 400-800.000,00 sit na ha vinograda, kar znaša nekje 10-20 odstotkov vrednosti obnove. Tak sistem subvencij je veljal v letu 1996, '97 in '98, upamo le, da bo tudi v naprej podobno, če ne bolje. Vinogradniki si lahko pridobijo tudi občinske regrese za trsne cepiljenke, ki pa so različni za posamezne občine, ki določijo vrednost regresa po cepiljenki in minimalno količino le-teh, ki je potrebna za uveljavitev regresa. Najbolj sporno pa se zdi vinogradnikom, ki imajo stalno prebivališče in zemljišče za vinograd na območju druge občine, da ne dobijo regresa. Cilj vseh nas bi moral biti, da je čimveč zemljišč v normalno obdelanih ne glede na občinske meje, saj vemo, da se vinska trta sadi na zemljiščih, ki se zaradi težavnosti obdelovanja najbolj zaraščajo, logično pa je tudi, da naravne danosti ne upoštevajo občinskih meja.

Program državnih reform kmetijstva in živilstva v prihodnje predvideva:

- Neposredna plačila na ha v različni višini, odvisno od izrabe površin (travnje, njive, sadovnjaki, vinogradi) v skladu z minimalnimi okoljevarstvenimi kriteriji. Neposredna plačila naj bi uvedli kot dohodkovno izravnavo v povezavi z liberalizacijo cen. Kaže jih tudi razumeti kot splošno podporo poseljenosti in kulturni krajini.

- Posebni programi vzdrževanja in ohranjanja kulturne krajine, posebej še na vodovarstvenih območjih, v narodnih in regionalnih parkih. Tu bo šlo za posebne podpore kulturni krajini in preprečevanje zaraščanja, ki jih bodo financirali država in občina.

- Podpore kmetijstvu na območjih z omejenimi dejavniki. Osnovni namen je izravnava stroškov težjih razmer za pridelavo in prek tega podporo poseljenosti in kulturni krajini.

- Podpore okolju prijaznejšim postopkom kmetovanja (biološka, integrirana pridelava).

Nastavitev sistema podpor ni stvar enoletnega dela, temveč je to večletni proces. Kako bomo to dosegli pri nas v Sloveniji in kako bo to vplivalo na razvoj vinogradništva, pa je žal najmanj odvisno od teh, ki se trudijo živeti od vinske trte in z ljubeznijo do nje.

TOVARNA SLADKORJA,
D. D., ORMOŽ ■

ERNEST NOVAK, DIPL. INŽ. KMET.
KSS ZA POMURJE ■

Priprava površin za setev sladkorne pese v prihodnjem letu

Sladkorna pesa kot intenzivna poljščina zahteva za doseganje visokih, kakovostnih in ekonomskih pridelkov pravočasen pristop tako glede kolobarja kakor tudi vseh agrotehničnih ukrepov. Sedaj je primeren čas, da odločite, kje boste spomladi posejali peso in katere tehnološke ukrepe morate opraviti.

Kolobar
Sladkorna pesa pridelujemo praviloma v kolobarju. V ozem kolobarju se zmanjšanja pridelkov, ker nismo dovolj intenzivno boleznij in škodljivcev. Na pa postajajo fizikalno-kemično nevarni.

Prilagoditev posevki za sladkorno peso:
Sladkorna pesa se prideluje v različnih vrstah (tudi koruza za zrnje, če niso posejane v koruznici), krmni grah, krompir, koruza za silaž, lucerna, travne mešanice.

Prilagoditev tal
Pomemben kolobarji ukrep je globlino podrahljanje. Zanj je še zlasti hvaljen sladkorna pesa.

podrahljana tla bolj zračna in hitreje odvajajo čezmerno vlogo.
Če ste strnišče, ki je bilo zapleveljeno s trajnimi pleveli, poškopljite z boom efektom ali roundupom, tal ne smete obdelovati vsaj tri tedne po škropljenju!
Ko so herbicidi učinkovali (po treh ali štirih tednih), strnišče preorjemo.
Jesensko oranje (20-30 cm) opravimo konec septembra ali v oktobru. Če namesto oranja podrahljavamo (globina 40 cm), moramo to storiti do konca septembra, ko tla še niso prevlažna. Orati ne smemo pregloboko, ker mrtvica, ki jo s preglobokim oranjem obrnemo na površje, ne omogoča normalne rasti in razvoja sladkorne pese.

Gnojenje
Pred sam m oranjem potrosimo priporočeno količino gnojil NPK brez dušika ali s čim manj dušika, za sladkorno peso 0:10:30

+ 1 B), in sicer po analizi; če analize nimate in v kolobarju redno uporabljate organska gnojila, potrosite 800 kg NPK/ha, brez organskih gnojil v kolobarju pa 1000 kg NPK/ha. Hranila iz jeseni danega gnojila NPK so spomladi rastlinam takoj dostopna, hkrati pa zmanjšamo količino kemijskih soli v setvenem sloju, ki spomladi v prevelikih količinah negativno delujejo na vznikajoče rastlinice (koreninski ožig). Z dušikom gnojimo spomladi.
Zelo pomemben ukrep pri pridelovanju sladkorne pese je **apnjenje**, ki zmanjšuje kislost tal, pozitivno vpliva na strukturo ter s tem na boljšo obdelavo in pripravo tal.
Naša tla so kislina in pri pridelovalcih, ki tega ne upoštevajo, je pomanjkanje kalcija eden od poglavitnih vzrokov za zelo nizke pridelke na kislost občutljive sladkorne pese.

Po strnišču ali brazdi poapnimo s karbonatnim muljem do 10 t/ha ali kalcitom 3 t/ha. Muji vsebuje poleg kalcija tudi fosfor, kalij, magnezij, dušik in mikroelemente.
Pozitivno deluje na mikrobiološko življenje v tleh. S te plati je še posebno dobrodošel na težjih, zbitih tleh z malo humusa oz. na tleh, ki jih je glede fizikalno kemičnih lastnosti in rodovitnosti potrebno sanirati.
Na lažjih in srednje težkih tleh je še grobo poravnavanje brazde zadnji jesenski ukrep.
Za vsa dodatna vprašanja smo vam na voljo po telefonu: (062) 701 521, 741 03 31 in na pesnem telefonu (062) 702 606.

Pomoč države pri obnovi sadovnjakov

Glede na vse spremembe, ki se obetajo kmetijstvu ob vstopu v Evropsko unijo, ima sadjarstvo kot kmetijska panoga glede na ocene lepe možnosti.

Ocenjuje se, da bi se glede na realno ali potencialno kakovost našega sadja odkupne cene za vse tri glavne sadne vrste dvignile vsaj na povprečno raven EU. To bi pomenilo tudi do 61 odst. višjo odkupno ceno za sadje. Po ocenah bi v najslabšem primeru odkupne cene ostale na sedanji ravni. Kolikšno pa bo povečanje dohodka v sadjarstvu, bo predvsem odvisno od zmožnosti pridelovalcev, kako se bodo prilagodili tehnološkim, organizacijskim in marketinškim zahtevam razširjenega trga. Tako je zapisano v študiji o približevanju Slovenije k uniji ter predvsem o spremembah, ki bodo doletele sadjarsko panogo ob vstopu.

Toda tudi trg s sadjem v uniji je podvržen pravilu trga, kjer se srečata ponudba ter povpraševanje in od katerih je odvisna cena na trgu. Vendar pa so nihanja na trgu med posameznimi leti vedno manjša, kar enostavno pomeni stalno ponudbo.

Razlik med sadjarstvom v Sloveniji in Evropski uniji pa je kar veliko.

Prva pomembna razlika med EU in Slovenijo je v pestrosti sadnih vrst. V državah EU prispevajo tri najpomembnejše sadne vrste (jabolko, hruška in breskve) le nekaj več kot tretjino pridelka, medtem ko v Sloveniji iste sadne vrste prispevajo prek 85 odst. vsega sadja, v intenzivnih nasadih pa celo nad 95 odst. Pri nas je zaradi naravnih danosti najpomembnejša sadna vrsta jabolko in tako bo verjetno tudi ostalo. Drugi dve za naše sadjarstvo neugodni

značilnosti sta premajhna koncentracija in specializacija pridelave. V EU ima sadovnjake in nasade jagodičja kakih 17 odst. vseh kmetij. Seveda so to povečini intenzivni nasadi, ki so v povprečju veliki od 1,4 do prek 6 ha. V Sloveniji ima sadovnjake več kot tretjina vseh kmetij, vendar so to predvsem ekstenzivni sadovnjaki. Intenzivne nasade ima le 3 odst. kmetij, njihova povprečna velikost pa znaša po podatkih katastra okoli 0,7 ha, po podatkih popisa pa okoli 0,5 ha.

Četrta, prav tako neugodna značilnost našega sadjarstva je zaostajanje intenzivnosti pridelave glede na povprečje držav v EU, tudi če upoštevamo samo podatke za intenzivne nasade. V zadnjih dveh letih se sicer tudi pri nas po statističnih podatkih hektarski pridelki povečujejo, vendar pri nobeni od sadnih sort še niso dosegli povprečja EU.

Enako je zaslediti prav na vseh celinah, kjer se je samo v zadnjih 15 letih pridelok jabolka povečal za 45 odst. Predvsem Južna Amerika in Nova Zelandija sta v zadnjih letih postali močan izvoznik jabolka na evropske trge, in to predvsem zunanjo sezono. V Evropi je celo opaziti trend zmanjševanje pridelave oz. se pridelava predvsem jabolka seli v alpske dežele, kjer jabolko dosega višjo kakovostno stopnjo kot na severu oz. na jugu Evrope.

Subvencija za obnovo sadovnjakov

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in

prehano Slovenije že vrsto let s subvencijami podpira ureditev novega nasada ne glede na sadno vrsto, da bi se vsaj delno približali Evropski uniji tako po velikosti sadjarskega obrata kot po kakovosti pridelanega sadja.

Še nekaj let nazaj je bila subvencija razdeljena v dva dela, in sicer del subvencije, ki se je pridobil za ureditev zemljišča, in del subvencije, ki je bil izplačan kot regres za sadike. Pred dvema letoma pa so oba dela združili v celoto, tako da je potrebno prijavo na razpis vložiti le enkrat. Razlika je tudi v tem, da se sedaj vloga vloga izključno v tistem letu, v katerem je bil sadovnjak posajen in ne naprej, kot nekateri še mislijo.

Edina pomanjkljivost vseh subvencij, ki se dodeljujejo v kmetijstvu, je ta, da mora parlament za vsako leto posebej sprejeti proračun, v katerem mora biti tudi dovolj denarja rezerviranega za subvencije in pomoči. Glede na obljube, ki so bile že v tem letu dane sadjarjem, pa upam, da bodo subvencije ter predvsem višina subvencij v naslednjih letih ostale vsaj na enaki ravni.

Pogoji, ki so veljali v letu 1998

Razpis za sadlno sezono, ki je pred nami, bo objavljen nekje v začetku naslednjega leta in seveda upamo, da bo tudi v naslednjem letu ministrstvo zagotovilo sredstva za obnovo. Spodaj pa za primer navajam pogoje, ki so veljali v letu 1997 in v

letu 1998, tako da tudi v letu 1999 verjetno ne bo bistvenih sprememb, vendar pa mora najprej biti razpis objavljen v Uradnem listu RS.

Na razpisu lahko kandidirajo fizične in pravne osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost in imajo stalno bivališče v Republiki Sloveniji ter izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da je sadovnjak posajen v sadilni sezoni jeseni 1997 ali spomladi 1998,
- upravičenec ima pravico do subvencije v primeru, da ima skupaj:

- najmanj 0,6 ha sadovnjaka pri jabolnah, hruškah in breskvah in je najmanjša na novo obnovljena površina 0,2 ha,

- (Zgled: če sadimo 0,2 ha sadovnjaka, potem moramo imeti že 0,40 ha sadovnjaka, tako da imamo po obnovi skupaj 0,6 ha sadovnjaka. Kot obstoječi sadovnjak se šteje tudi urejen travniški nasad.)

- najmanj 0,2 ha pri drugih sadnih vrstah in je najmanjša na novo obnovljena površina 0,20 ha (češnja, višnja, marelica, bezeg, sliva, ribez, robida, am. borovnica, leska, malina, oreh, kostanj, travniški nasadi jabolnan in hrušk).

- najmanj 0,15 ha na novo obnovljenega nasada jagod.

Potrebna dokumentacija:

- *mapna kopija* za parcelo, na kateri ste posadili sadovnjak,

- *zemljiškoknjižni izpisek* za isto parcelo, ki ni starejši od šest mesecev, iz katerega je razvidna tudi površina parcele (če ni, lahko posestni list),

- če vlagatelj ni lastnik, je potrebno priložiti najemno pogodbo za najmanj 25 let in so glasje lastnika zemlje, da dovoli obnovo sadovnjaka + *zemljiškoknjižni izpisek*,
- *originalen oz. overjen račun* za sadiko z datumom od 1. 10. 1997 do 15. 1998,

- *izjavo občine*, da obnova ni v nasprotju z občinskim prostorskim planom,
- preostale obrazce, ki jih je potrebno dati k vlogi, dobite pri kmetijski svetovalni službi.

Višina subvencije pa se potem priloži na osnovi terenskega ogleda, ki ga obvezno opravi kmetijski svetovalec. Potem oceni predvidene stroške pridelave in meznih potrebnih del pri obnovi. Svetovalec točk nam potem da višino subvencije.

V letu 1998 je znašala predvidena subvencija največ do 25 odst. predvidenih stroškov ureditve.

Druge oblike pomoči države sadjarjem

Seveda pa subvencija za obnovo sadovnjakov ni edina oblika pomoči države. Tako je ministrstvo za kmetijstvo že v letu objavilo več razpisov, na katerih sadjarji lahko prijavijo. Za vse te razpise rok za prijavo že potekel, zato je najbolj samo v informacijo. Seveda pa vsi sadjarji upajo, da bo tako tudi v prihodnje. Vse se napovedujejo spremembe subvencij v kmetijstvu.

- Razpis za pomoč pri gradnji in obnovi hladilnic za sadje

- Razpis za ureditev akumulacij za vodo

- Uredba o izvozni stimulaciji za jabolka (še v veljavi) in jo uveljavljajo sadjarji, ki je bilo prodano na tujih trgih

- Uredba o stimulaciji pri prodaji inporijskih jabolk (začel bo veljati po 15. septembru)

- Razpis za pomoč interesnih združenj in zadrugam

Lani je bil objavljen še razpis za pomoč pri postavitvi protitočne mreže, na kateri ga pa sadjarji še čakajo.

Predlagani ukrepi na področju sadjarstva v Sloveniji v obdobju 1998 do 2001

I. Cilji

na področju pridelave

- povečanje kakovostne obnove sadovnjakov

- povečanje intenzivnosti pridelave

- pospeševanje integrirane in biološke pridelave

- vzdrževanje obstoječih travniških nasadov

- zagotavljanje kakovostnega sadilnega materiala

- uvajanje namakanja in oroševanja mrež proti toči

II. Ukrepi

tržno-cenovne politike

- carine in sezonske posebne dajatve pri uvozu

- izvozne spodbude

- podpora odkupu sadja za predelavo

III. Ukrepi na področju

strukturne politike

- subvencije za obnovo sadovnjakov (do 25 odst. vrednosti investicije)

- ekološke podpore za integrirano in biološko pridelavo sadja (letna podpora na hektar)

- ekološke podpore za vzdrževanje travniških nasadov (letna podpora na hektar)

- podpora investicijam za tržno in obnovo zmožnosti za dodelavo sadila in obnovo mrež proti toči

- subvencije za postavitve mrež proti toči

- podpora poskusnim centrom za sadjarstvo

- podpora organizacijam pridelovalcev

- podpore pri trženju

Torej, pomoči države sadjarjem in je ne bo malo. Je pa res, da se vse razpise potrebno prijaviti, in to zahtevano dokumentacijo, ki jo samezne razpise kar precej težko

KMETIJSKA SVETOVALNA SLUŽBA
MIRAN TORIČ, DIPL. INŽ. KMET.

Promet s kmetijskimi zemljišči

Kmetijska zemljišča, gozdovi in kmetije se lahko v prometu med živimi prodajo ali odtujijo na drug način v postopku in na način, določen s *Zakonom o kmetijskih zemljiščih* (v nadaljevanju: zakon, UR. list RS, št. 59/96), če ni za gozdove z zakonom drugače določeno.

S prometom s kmetijskimi zemljišči po tem zakonu je mišljen prenos lastninske pravice s pravnimi posli med živimi in tudi s pravnimi posli za primer smrti.

Pravna ali fizična oseba (občan), ki namerava prodati kmetijsko zemljišče, kmetijo ali gozd, mora ponudbo v treh izvodih izročiti upravni enoti (oddelku za kmetijstvo in gozdarstvo) na območju, kjer to zemljišče, kmetija ali gozd leži. Ponudba mora vsebovati podatke o kmetijskem zemljišču, gozdu oziroma kmetiji, ceno in druge prodajne pogoje. Upravna enota poskrbi, da se ponudba nemudoma nabije na oglasno desko upravne enote, lahko pa tudi občine in krajevnega urada.

Rok za sprejem ponudbe in uveljavitev pravice nakupa je 30 dni od dneva, ko je bila ponudba nabita na oglasno desko upravne enote.

Če v roku iz prejšnjega odstavka nihče ne sprejme ponudbe, mora prodajalec, če še želi prodati kmetijsko zemljišče oziroma gozd, ponudbo ponoviti.

Vsakdo, ki želi kupiti prodajano zemljišče, mora dati pisno izjavo o sprejemu ponudbe, ki jo pošlje prodajalcu in upravni enoti.

Če kupec meni, da cena v ponudbi bistveno presega vrednost ponujenega zemljišča, lahko v 30 dneh, odkar je ponudba na oglasni deski upravne enote, sproži postopek za ugotovitev vrednosti ponujenega zemljišča po predpisani metodologiji pri upravni enoti. Če v 15 dneh po tem, ko je prodajalec zvedel za tako ugotovljeno vrednost ponujenega zemljišča, ponudbe ne umakne, je to zemljišče dolžan prodati po ceni, ki je enaka ugotovljeni vrednosti. Če vrednost ni ugotovljena v 30 dneh po preteku roka za sprejem prvotne ponudbe, lahko prodajalec to zemljišče proda po prvotno ponujeni ceni.

Izjava o umiku ponudbe je veljavna, če jo prodajalec pošlje s priporočeno pošiljko

Vlogo za izdajo odobritve pravnega posla vložijo pridobitelj nepremičnine (kupec) pri upravni enoti, na območju katere leži zemljišče oziroma njegov pretežni del. Vlogi je treba priložiti sklenjeno pogodbo o pravnem poslu.

Če za pravni posel odobritev ni potrebna, to potrdi upravna enota v pisni obliki. Če ne gre za primere, ko se izda potrdilo, se izdaja potrdilo zavrne z odločbo v upravnem postopku.

Upravna enota izda odobritev ali jo zavrne v upravnem postopku v 30 dneh po prejemu popolne vloge. Če odločba oziroma potrdilo nista izdana v tem roku, se šteje, da odobritev oziroma potrdilo ni dano.

O pritožbah zoper izdano oziroma neizdano odobritev odloča na drugi stopnji ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

Overitev podpisov pri notarju na pogodbi o odtujitvi kmetijskega zemljišča, gozda ali kmetije ter zemljiškoknjižni prenos lastninske pravice sta možna le na podlagi

odobritve oziroma potrdila upravne enote. Pravni posli, sklenjeni brez odobritve ali potrdila ali v nasprotju z njima, so nični.

Pri nakupu kmetijskega zemljišča, kmetijskega gospodarstva ali gozda, če ni za gozdove z zakonom o gozdovih drugače odločeno, lahko uveljavljajo prednostno pravico prednostni upravičenci po naslednjem vrstnem redu:

1. solastnik,
2. zakupnik, ki je kmet,
3. kmet, katerega zemljišče, ki ga ima v lasti, zakupu ali drugačni obdelavi meji na zemljišče, ki je naprodaj,
4. drug kmet, ki ima zemljišče, ki ga ima v lasti, zakupu ali drugačni obdelavi, v primeru oddaljenosti,
5. Republika Slovenija prek Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije
6. občina, na območju katere je nepremičnina,
7. kmetijska organizacija, ki ji je zemljišče ali kmetija potrebna za opravljanje kme-

tijske oziroma gospodarske dejavnosti in ima sedež v primerni oddaljenosti.

Ob enakih pogojih ima med kmeti prednostno pravico tisti, ki mu kmetijska dejavnost pomeni edino ali glavno dejavnost. Kmetijska dejavnost se šteje za glavno dejavnost, če pridelki oziroma sredstva, pridobljena iz te dejavnosti, pomenijo tej osebi poglobilni vir za preživljanje.

Če nihče od prednostnih upravičencev ne uveljavlja prednostne pravice, lahko prodajalec proda kmetijsko zemljišče drugim kupcem, ki so njegovo ponudbo sprejeli pravočasno in na način, ki je predpisan po tem zakonu.

Brez ponudbe in odobritve pravnega posla s strani upravne enote prenos lastništva (prodaja) kmetijskega zemljišča oziroma gozda torej ni mogoč. Po zaenkrat veljavni slovenski zakonodaji je kupec kmetijskega zemljišča lahko le državljan(ka) Republike Slovenije.

Podnebje na območju Pomurja

Za Pomurje je značilno tako imenovano subpanonsko podnebje z značilnimi suhimi in hladnimi zimami ter neenakomerno porazdelitvijo padavin. Posledice neenakomerne porazdelitve se kažejo v primanjkljajih vlage, ki pa imajo lahko zelo katastrofalne posledice za pridelovanje poljščin.

Krmni srek za zrije cv' dorado

Kmetijska svetovalna služba v Pomurju se zaveda problema pridelave posameznih krmnih rastlin na ekstremnih rastiščih, ki so podvržena suši. V ta namen smo na območju Pomurja izvedli nekaj raziskovalnih nalog, ker smo želeli ugotoviti, katere vrste krmnih rastlin bi ekstremne rastne razmere najbolje prenašale in dale zadovoljive pridelovalne rezultate.

Naloga smo izvedli v sodelovanju z oddelkom za agronomijo Biotehniške fakultete iz Ljubljane in kmetijsko fakulteto iz Maribora.

Predhodno smo analizirali po mednarodno priznanih metodah klimatske parametre, ki so nam bili osnova pri zasnovah raziskovalnih postopkov.

Kmetijski panorami želimo predstaviti samo povzetke nekaterih raziskovalnih nalog, zahtevnejše, ki se želijo seznaniti s poročili originalnih del, pa vabimo, da se obrnejo na avtorja, ki je pripravil povzetke.

Izrazil bi tudi priložnost in se zahvalil vsem kmetovalcem, ki so nam prisluhnilli in zaupali svoje kmetijske površine za izvajanje preizkusov.

Preglednica 1: Dolgoletne povprečne količine padavin, izmerjene na nekaterih merilnih postajah Pomurja v mm (1951 do 1980).

Mesec	Kandenci	Trdkova	Cankova	Murska Sobota	Veliki Dolenci	Kobilje	Gornja Radgona	Jeruzalem	Lendava
Januar	40.1	36.8	41.8	36.1	41.9	39.1	44.3	52.0	47.3
Februar	41.8	36.1	42.2	37.5	39.2	39.1	42.8	50.0	43.3
Marec	48.1	47.1	56.9	42.3	48.3	43.1	53.0	56.0	49.7
April	58.4	42.5	43.6	60.2	61.3	56.3	63.3	82.0	63.1
Maj	78.6	83.2	69.7	76.6	81.0	78.1	87.7	93.0	82.8
Junij	105.8	104.2	109.1	94.4	104.1	92.0	98.4	104.0	88.9
Julij	109.8	86.5	98.1	117.0	110.6	104.6	122.9	123.0	106.0
Avgust	92.4	101.0	104.8	90.8	91.3	79.8	105.1	102.0	83.1
September	68.7	61.1	67.2	72.1	63.4	62.6	84.6	80.0	68.0
Oktober	61.5	62.2	73.4	62.8	62.2	56.1	71.3	78.0	59.2
November	76.4	52.8	64.1	70.7	74.1	71.0	81.2	97.0	82.0
December	48.2	45.6	54.6	46.5	46.3	46.8	56.7	64.0	50.7
Povprečje	829.9	759.5	825.4	807.1	823.6	768.6	911.5	980.0	824.2

Preglednica 1 je razvidno, da med proučevanimi merilnimi postajami v dolgoletnem obdobju ni bistvenih razlik v celoletni količini padavin. Še najmanj padavin pade na mejo med Trdkovo, ki leži na skrajnem severozahodu Goriškega oziroma na tromeji med Avstrijo in Madžarsko, in sicer znaša ta količina 759.5 mm padavin, ter na nekaterih postajah v Kobilju, ki leži na skrajnem severovzhodu Prekmurja, kjer pade v dolgoletnem povprečju 768.6 mm padavin na leto.

Preglednica 2: Povprečna količina padavin po obdobjih na nekaterih merilnih postajah v Prekmurju (1951 do 1980)

Mesec	LETNA OBDOBJA					Izv.veg. mm	%
	Poletje mm	Jesen mm	Zima mm	Vegeta. mm	%		
Januar	185.1	308.0	206.6	130.2	623.3	75	206.5
Februar	229.2	248.6	160.6	120.3	588.1	77	171.3
Marec	222.4	270.1	192.1	140.9	622.8	76	202.7
April	190.6	306.0	199.6	126.8	622.8	76	201.5
Maj	179.1	302.3	205.5	119.1	616.2	76	190.8
Junij	177.5	276.4	189.7	124.2	572.6	75	196.0
Julij	195.6	278.0	209.2	141.0	600.8	73	223.3
Avgust	235.7	288.1	190.6	129.3	606.6	73	198.9
September	26	35	23	16	75	75	25

Preglednica 2 je pokazala, da pade največ padavin na območju Pomurja poletni, in sicer 35 odst. od skupne količine padavin, ob vegetaciji pa 606.6 mm oziroma 75 odst. od skupne količine. Največji problem je v tem, da so padavine med vegetacijo zelo neenakomerno porazdeljene, veliko le-teh pa pade v obliki neviht, katerih učinek pa je...

Temperature zraka

Preglednica 1 je razvidno, da obstaja razlika v povprečnih letnih temperaturah zraka na območju Pomurja.

Splošna ugotovitev je, da je na skrajno vzhodnem območju temperatura zraka višja v povprečju za 1°C v primerjavi s centralnim območjem Goriškega ter območjem merilne postaje Murska Sobota.

Preglednica 3: Dolgoletne povprečne mesečne in letne temperature zraka na nekaterih merilnih postajah Pomurja za obdobje 1951 do 1980

Mesec	Veliki dolenci	Murska Sobota	Jeruzalem	Gornja radgona	Lendava
Januar	-1.6	-2.4	-0.9	-1.8	-1.1
Februar	0.7	0.4	1.3	1.0	1.5
Marec	4.6	4.6	5.2	5.3	5.8
April	9.5	9.6	10.0	9.8	10.5
Maj	14.0	14.2	14.5	14.4	15.2
Junij	17.5	17.8	17.9	17.7	18.4
Julij	19.0	19.1	19.5	19.0	19.6
Avgust	18.3	18.3	18.9	18.4	19.0
September	14.6	14.5	15.7	14.9	15.6
Oktober	9.5	9.2	10.7	10.0	10.4
November	4.5	4.5	5.2	4.8	5.4
December	0.2	-0.3	0.7	-0.1	0.8
Povprečje	9.2	9.1	9.9	9.5	10.1

Višje temperature zraka pa vplivajo na povečano izhlapevanje vlage, kar je še dodaten problem predvsem na lažjih tleh, kjer je akumulativna sposobnost tal zaradi povečanega deleža peska že tako skromna.

Seveda se posledice kažejo v tem, da gojene poljščine občutijo pomanjkanje vlage v poletnih mesecih.

Vodna bilanca tal

Sušne razmere na določenem območju so posledica vpliva številnih procesov nanjo in značilnosti nje same. Med njimi so najpomembnejše padavine: njihova količina in padavinski režim, časovna porazdelitev in jakost; evapotranspiracija, ki je odvisna od sončnega obsevanja, temperature zraka; lastnosti tal, ki določajo njihovo infiltracijsko sposobnost za padavine in količino vode, ki jo tla akumulirajo.

Metoda, ki upošteva vse navedene elemente v časovni skali in smo jo tudi uporabili za vrednotenje podnebja za območje Pomurja, se imenuje Thornthwaitova metoda vodne bilance.

Če jo glede na akumulativno sposobnost v tleh nekoliko poostriamo in predvidimo, da imajo lahka tla akumulativno sposobnost za viago 40 mm, srednja težka tla 60 do 80 mm ter težka tla 100 mm, iz preglednice 1 vidimo, da se primanjkljaji vlage v tleh povečujejo proti vzhodu Prekmurja, predvsem na lažjih tipih tleh.

Preglednica 4: Primanjkljaji vlage v tleh v mm glede na vrsto tal

Merilna postaja	vrsta tal		
	Lahka (40 mm)	Sr. težka (60 mm)	Težka (100 mm)
Murska Sobota	8	0	0
Veliki Dolenci	7	0	0
Lendava	64	44	4
Jeruzalem	0	0	0
Gornja Radgona	-	62	-

Dejstvo je, da se povprečna dolgoletna količina padavin zmanjšuje proti vzhodnemu predelu Prekmurja (območje Lendave), narašča pa povprečna mesečna temperatura zraka.

Torej iz dolgoletnega povprečja je razvidno, da nas na območju Lendave pestijo vsako leto bolj ali manj izrazite suše, kjer so lahko primanjkljaji padavin glede na potencialno

evapotranspiracijo v določenih letih tudi do 300 mm (leto 1992).

To so območja Turnišča, Lipe proti Beltincem, za katera je značilno, da imajo zelo neugodno teksturno sestavo tal, kjer prevladuje v tleh pesek.

To so podatki, ki bi nas morali skrbeti in hkrati tudi usmerjati pri načrtovanju pridelave poljščin in krmnih rastlin pa tudi pri izbiri vrst, ki bi bile kar najbolj prilagojene danim podnebnim in talnim razmeram.

Sklepi

Na osnovi analiz lahko rečemo naslednje:

Podnebja in teksturne sestave tal ni mogoče spremeniti, zato pa se mora človek z ustrezno tehnologijo in ustreznimi vrstami in njihovimi sortami prilagajati danim agropodnebnim razmeram.

Torej je nujna rajonizacija pridelave gojenih rastlin (poljščin, trav in detelj) in setev tistih vrst, ki dajo v danih agropodnebnih razmerah optimalne pridelke.

V sortno-ekoloških preizkusih je potrebno dajati večji pomen odpornosti rastlin proti ekstremnim rastnim razmeram (suši), ker ni rečeno, da bo neka gojena vrsta ali njena sorta ali hibrid dal enake pridelovalne rezultate v Pomurju kot na primer v Nemčiji ali Avstriji.

Skrb zbujajoči meteorološki rezultati kažejo na nujno postaviti se ene meteorološke postaje v trikotniku med Beltinci, Lipo in Turniščem zaradi natančnejše interpretacije podnebnih parametrov za morebitno namakanje gojenih kultur.

MAG. STANKO KAPUN,
DIPL. INŽ. AGR.
KSS ZA POMURJE ■

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek, 10. septembra, so na sejmu v Turnišču prodajali kar 92 pujskov, starih od 9 do 12 tednov in težkih od 15 do 28 kilogramov.

Povpraševanje je bilo v primerjavi s ponudbo dokaj skromno, so pa prodajalci le uspeli za par iztržiti od 15.000 do 18.000 tolarjev. Prodali so le 29 živali.

Primernost nekaterih kultivarjev sirkov za pridelavo v Pomurju

V sodelovanju z firmo PIONEER smo v preizkusu proučevali dve sorti krmnega sirka za pridelavo zrnja cv. 8925 in cv. 8950 in eno sorto za pridelavo silaže, in sicer cv. COWPOW.

Sorti za pridelavo zrnja smo proučevali v glavnih setvah, medtem ko smo sorto krmnega sirka za pridelavo silaže proučevali v dveh terminih setve, in sicer kot glavni posevek in kot strniščni dosevek.

Preglednica 1: Povprečni pridelki sveže zelene gmote (kg/ha) in odst. suhe snovi ter pridelek zrnja s 14 odst. vlage.

sorte	selev	zelena gmota kg/ha	suha snov v %	pridelek zrnja v kg (14 % vlage)
COWPOW	18. maj	63000	17	-
COWPOW	5. julij	49000	13	-
8925	18. maj	-	14	9500
8950	18. maj	-	14	12000

S pridelki zelene gmote kultivarja za silažo smo lahko zadovoljni iz obeh terminov setve. Nikakor pa nismo zadovoljni z vsebnostjo suhe snovi ob spravilu pridelka, še zlasti ne ob glavni setvi.

Ob spravilu pridelka za siliranje cv. COWPOW je bil posevek v razvojni fazi metliččenja. Pribl. 60 odstotkov rastlin je imelo ob spravilu razvito metlico. Žetev smo opravili konec septembra s silažnim kombajnom. Spravilo je bilo zaradi prevelike vlažnosti mase precej oteženo. Posledice prevelike vlažnosti mase ob spravilu so se izkazale s povečanim odcednim sokom iz silosa, prav tako pa je bila ješčnost silaže zelo skromna.

V strniščni setvi smo se s tem istim kultivarjem srečali s podobnimi težavami kot ob glavni setvi. Spravilo smo izvedli v prvi dekadi oktobra.

Iz rezultatov lahko sklepamo, da proučevani hibrid za pridelavo silaže ni primeren za subpanonsko klimatsko območje, in to zaradi predolge vegetacije.

Mnogo bolj smo bili zadovoljni s pridelavo krmnega sirka za zrnje, še zlasti s cv. 8950, s katerim smo dosegli v povprečju največji pridelek suhega zrnja (glej preglednico 1), čeprav enoletni pridelovalni rezultati niso merodajni pri ocenitvi nekega kultivarja, dajo pa nam pogled v stanje in razmišljanje o nadaljnjem delu. Prav gotovo bi kazalo omenjeni hibrid še nadalje proučevati. Tudi cv. 8925 se je izkazal po doseženem pridelku suhega zrnja kot zelo dober.

Kakih bistvenih razlik v hranilni vrednosti med proučevanimi sortami ni bilo. Neko-liko se razlikujejo le vsebnosti surovih beljakovin, surove vlaknine, fosforja in izkoristljivega lizina. Zlasti esencialne aminokisliline lizin je vseboval cv. 8925 skoraj enkrat več kot cv. 8950.

Preglednica 2: Rezultati kemičnih analiz zrnja krmnega sirka

določitev	cv. 8950	cv. 8925
Suha snov (g/kg)	772,7	770,6
Vlaga (g/kg)	227,3	229,4
Sur. beljakovine (f=6,25) (g/kg)	123,2*	100,5*
Sur. vlaknina (g/kg)	35,0*	31,7*
Sur. maščobe (g/kg)	41,1*	38,4*
Pepel (g/kg)	18,5*	14,8*
BES (g/kg)	782,2*	814,6*
Preb. sur. belj. (gov.) (g/kg)	96,1*	78,4*
Škrobna vrednost (g/kg)	890,6*	896,2*
NEL (MJ/kg)	9,02*	9,12*
Kalcij - Ca (g/kg)	0,09*	0,13*
Fosfor - P (g/kg)	3,09*	2,59
Izkoristljivi lizin (g/kg)	1,75*	3,47*

Opomba: * preračunano na suho snov; - rezultati se nanašajo na en vzorec

Sklepi

Kot kažejo rezultati poskusa, lahko v dokaj aridnih razmerah pridelovanja, kar je v poletnih mesecih na območju Pomurja večkrat, zelo uspešno pridelujemo rastline iz rodu sirka za različne namena rabe.

S pridelki zelene gmote cv. COWPOW smo zelo zadovoljni. Ne moremo pa biti zadovoljni z razvojno fazo, ki jo doseže omenjeni kultivar v glavnih setvah ob spravilu.

Priporočljivo bi bilo, da bi preizkušali nekatere druge, namenjene za silažo iz ranejšega zrelostnega razreda.

S pridelovalnimi rezultati zrnja in vsebnostjo hranilnih snovi cv. 8950 in 8925 smo zelo zadovoljni, prav gotovo pa bo tudi na tem področju potrebno še marsikaj postoriti.

Če se bomo odločali za setev rastlin iz rodu sirkov, bodo potrebna še nadaljnja proučevanja tehnologije pridelovanja (način in gostota setve, gnojenje, razvojni stadij od siliranja, mehaniziranje siliranja...), izbira sortimenta, ugotavljanje prebavljivosti.

MAG. STANKO KAPUN, DIPL. INŽ. AGR., KSS ZA POMURJE

Strniščna setev krmnega sirka NS džin.

Primerjava pridelka in hranilne vrednosti koruze in sirka

V Sloveniji je glavna krmna poljščina koruza, ki jo pridelujemo na 40 odst. njivskih zemljišč (pribl. 100.000 ha), od katerih je nekaj manj primernih za njeno pridelovanje. V sušnih talno-podnebnih razmerah zaradi vodnega stresa koruza prisilno dozori in da zato manjši in slabši pridelek. V Sloveniji prihaja do kratkotrajne poletne suše, ki je najbolj izrazita na plitvih peščenih tleh in na ilovnato-glinastih ali glinastih oglejnih tleh.

Sirek in sudanska trava sta poljščini semiaridnega podnebnega območja, zato sta bolj prilagojeni na pomanjkanje vode kot koruza. Vrsti imata tudi velik rodnostni potencial in ju sejemo pozno spomladi, po spravilu prezimnih dosevkov. Sirek ter še bolj sudanska trava sta za pridelovalce krme zanimiva še z vidika večkratne uporabe med rastno sezono, ker se obe vrsti dobro obraščata. Zaradi tega so možne tri košnje na leto, s čimer se pridelava manj energijsko bogate krme, je pa zato v njej razmerje med beljakovinami in energijo veliko ugodnejše.

Sirek in sudanska trava imata v primerjavi s koruzo tudi nekatere pomanjkljivosti. Bolj kot koruza sta ti vrsti občutljivi za neugodne zunanje vplive že ob vzniku. V humidnih podnebnih območjih, kjer je temperatura zraka po setvi navadno pod optimalno, sirek počasneje raste in je manj konkurenčen plevlom. Namen raziskave je bil, primerjati proizvodno in hranilno vrednost sirka s koruzo na tleh, kjer lahko pride med rastjo do večjega pomanjkanja rastlinam dostopne vode.

Rezultati z razpravo

V subpanonskem fitogeografskem območju (Prekmurje) na lahkih tleh sta se sirek in koruza za pridelovanje krme za govedo tudi različno obnesla. Enako velja tudi za njune hibride oz. kultivarje. Iz preglednice 1 je razvidno, da smo dosegli s hibridi koruze med 14,7 in 21,6 t/ha zelinja, s sortami sirkov in sudanskih trav pa med 12,3 in 23,4 t/ha zelinja. Dejstvo je, da smo največji pridelek zelinja dosegli s krmnim sirkom NS džin, in sicer 23,4 t/ha. Pridelek zrnja smo spremljali samo pri enem hibridu koruze in eni sorti sirka. Sorta Rubino nam je dala manjši pridelek zrnja v primerjavi s hibridom Eva.

Preglednica 1: Pridelek zelinja in zrnja pri nekaterih hibridih koruze in sirka na območju Pomurja (setev v začetku maja)

Hibrid/kultivar	SS t/ha	PSB (kg/ha)	LSŠE/ha
zelinje			
BC272	14,7	506	9188
Dea	16,4	556	10331
BC 278	21,6	772	13899
Eva (zrnje)	10,3	521	8564
zelnje			
Eva	17,6	593	11433
BC 492	17,5	524	10668
Rubino (zrnje)	8,6	732	7462
zelnje			
NS džin	23,4	1324	12396
Silosirak	12,3	549	6517
Srem	18,5	802	9609
Zora	19,7	459	9959

Sirkova silaža izkazuje večjo vsebnost surove vlaknine in kalcija. Škrobna vrednost sirkove silaže je zelo odvisna od vrsti sirka. Najslabša je pri NS džin, srednja pri cv. silosirak, srem, zora, najboljša pa pri doradu, zrnatih hibridih. Škrobna vrednost teh dveh hibridov se približuje tistim v koruzni silaži.

Na splošno ima spravilo v zgodnejši fazi tudi pri sirku močan vpliv na povečanje vsebnosti SB in zmanjšanje vsebnosti SVI. Po kemijski sestavi in energijski vrednosti se sirek razlikuje od koruze, posebno to vsebuje več surovih beljakovin in a ima nekoliko manjšo škrobno vrednost. Silaži ni opaziti večje razlike v vsebnosti surovih beljakovin, izjema je le zora z izrazito manjšo vsebnostjo.

Sklepi

V Pomurju koruza na splošno uspeva, zato je morebitno pridelovanje omejeno na manjša območja, kjer so razmere in tal (negativni pedoklimatski pogoji) lahko večje suše med rastno sezono.

Iz primerjalne raziskave o uspešnosti pridelovanja koruze v subpanonskem fitogeografskem območju na meljasto-ilovnatih tleh izhajajo naslednje ugotovitve: pridelava sirka je zahtevnejša od pridelovanja koruze. Sirek je zelo občutljiv na neugodne razmere ob kalitvi in vzniku. Če raste v neugodnih razmerah, lahko pride do zmanjšanja pridelka.

Ta je zagotovo najbolj prizadet posevek pojavijo še preslege. Pridelovanje sirka je odvisna tudi od pridelovanja koruze, saj lahko delajo škodo na posevkih takoj ob setvi ali ob dozorevanju.

Sirek za silažo (zvrsti: zrnati in zelnjati) lahko po pridelku še enakovredno koruzi, po pridelku PSB pa večina hibridov sirka presega koruzo. Po teh rezultatih zaradi stabilnih pridelkov silažne krme predvsem takrat, ko želimo pridelati več zelenjane krme ali več surovih beljakovin. Naj še poudarimo, da raziskava ni izjemno sušnih letih, ko bi bili rezultati za serek lahko ugodnejši.

MAG. STANKO KAPUN, DIPL. INŽ. AGR., KSS ZA POMURJE

Preglednica 2: Vsebnosti nekaterih hranilnih snovi v silazah, zrnju in zelinju proučevanih vrst

Hibrid/Kultivar	g/kg suhe snovi					Ca	P	Izkoristljivi lizin	SE
	SB	SVI	SM	BME	Pepel				
KORUZA, SIREK (zrnje)									
Eva	91,9	22,5	43,6	826,7	15,4	1,26	2,86	3,38	940
Dorado	106,4	57,2	30,6	773,7	32,1	2,13	3,47	2,80	866
Rubino	127,9	52,5	33,0	754,7	31,9	2,53	3,92	3,17	866
KORUZA, SIREK (silaža)									
Dea	63,4	198,3	19,9	676,6	41,8	2,16	2,40		628
Eva	62,9	177,8	16,8	708,8	33,8	1,96	1,64		642
BC 278	67,6	186,7	21,1	556,1	42,4	2,85	1,43		426
NS džin	89,3	286,3	26,0	556,1	42,4	2,85	1,43		517
Silosirak	74,0	262,0	20,7	526,5	61,6	3,29	1,98		505
Srem	72,0	248,9	21,0	601,1	57,0	3,84	2,10		
Zora	41,8	269,4	21,3	610,5	56,9	4,58	0,99		571
SIREK (zeloena krma)									
NS džin	100,5	250,5	20,1	547,5	54,5	4,14	2,00		

PONUJAMO VAM:

- DOMAČA JABOLKA VSEH VRST
- ODKUPOJEMO DOMAČE SADJE ZA INDUSTRIJSKE NAMENE
- MOŽNOST SKLADIŠČENJA

GORIČKI SAD
SPECIALIZIRANA SADJARSKA ZADRUGA
Puconci 10, 9201 Puconci
tel.: (069) 45 050, faks: 45 052

VESTNIK NA INTERNETU:

http://www.p-inf.si

Pridelek in hranilna vrednost silaž nekaterih sort prosa

Na območju Pomurja imamo praviloma ugodne podnebne razmere za uspešno pridelovanje strniščnih dosevkov. Njihova setev pomeni intenziviranje kmetijske pridelave, saj v enem letu pridelamo na isti površini dva pridelka. S tem si kmetija izboljša krmno bilanco in dohodek, strniščni dosevki pa ugodno vplivajo na rodovitnost tal.

V poskusu smo proučevali nekatere agronomske lastnosti štirih sort prosa, in sicer kornberško, biserka, P 132 in SK 2/86. V razvojni fazi voščene zrelosti prosa smo ugotavljali pridelek zelinja, v silažah pa vsebnost hranilnih snovi.

Preglednica 1: Pridelek sušine (SS) prosa v t/ha

Sorta	pridelek SS t/ha	% SS ob spravilu
Biserka	4.92	32.26
P 132	4.86	38.27
Kornberško	4.97	30.48
SK 2/86	6.50	40.00

Po pridelku sušine se je najbolje izkazala sorta SK 2/86, ki je ob spravilu vsebovala tudi največ suhe snovi, in sicer 40 odst. Med preostalimi sortami prosa pa ni bilo nake bistvene razlike v pridelku sušine po hektarju.

Preglednica 2: Vsebnost hranilnih snovi ter organskih kislin v nekaterih silažah prosa

	Biserka	SK 2/86	P 132	Kornberško
Suha snov g/kg	352.6	400.0	382.7	304.8
Surovih beljakovin g/kg	123.0	125.0	123.9	123.0
Surove vlaknine g/kg	212.5	222.0	230.3	225.2
Surove maščobe g/kg	48.8	48.1	44.3	49.6
Pepel g/kg	97.8	99.3	96.4	90.4
BES g/kg	517.9	505.5	505.1	511.6
ŠV g/kg	557.1	544.3	541.5	561.1
Kalcij - Ca g/kg	2.60	2.71	2.61	2.70
Fosfor - P g/kg	2.11	2.38	2.20	2.37
pH	4.12	4.20	4.19	4.04
Skupne org. kisline g/kg	28.77	20.53	28.44	30.17
Mlečna kislina g/kg	23.25	16.50	22.71	24.14
Octova kislina g/kg	5.11	3.85	5.28	5.73
Propionova kislina g/kg	0.25	0.15	0.23	0.22
Maslova kislina g/kg	0.16	0.04	0.22	0.09
Ocena (točke)	97	98	98	98
Ocena kak. razreda	1	1	1	1

Rezultati kemičnih analiz kažejo, da so silaže prosa vsebovale ugodno razmerje organskih kislin, kar je imelo za posledico, da so bile po Fliegu zelo visoko ocenjene. Od maksimalnih 100 točk so dosegale oceno med 97 in 98 točkami, kar jim je uvrščalo v prvi kakovostni razred.

Prav tako je tudi razvidno iz rezultatov kemičnih analiz (preglednica 2), da so silaže prosa tudi vsebovale veliko drugih hranilnih snovi, še posebno surovih beljakovin, energije, makroelementov in surovega pepela. Med posameznimi sortami prosa pa niso obstajale bistvene razlike v vsebnosti hranil pa tudi po vsebnosti organskih snovi.

Sklepi

Prosa je v Prekmurju uveljavljeno kot rastlina za pridelavo zrnja. Rezultati naših poskusov pa kažejo, da ga je tudi mogoče uspešno silirati kot celo rastlino v razvojni fazi voščene zrelosti kot vir kakovostne voluminozne krme. Po kakovosti se silaže prosa ne razlikujejo od koruzne silaže (celo analize kažejo, da je v silažah prosa ožje škropono-beljakovinsko razmerje, kar je ugodnejše za prehrano visokoproizvodnih krav molznic).

Na nekaterih gospodarstvih bi zamenjava dela koruze za silažo s prosom strniščne setve sprostita nekaj njivskih površin, ki jih zaseda koruza. Torej bi lahko silažo več njivskih površin namenili pridelavi krušnih žit in industrijskih rastlin.

Kot kaže že naša raziskava, pa bo potrebno ob proučevanju tehnike priprave kakovostne silaže prosa vložiti še precej dela tudi v izbor najprimernejših sort (v praksi edino razširjeno kornberško proso je bilo tako v poskusu po pridelku suhe snovi kot po vsebnosti drugih hranilnih snovi nekoliko slabše od sorte SK 2/86).

MAG. STANKO KAPUN, DIPL. INŽ. AGR., KSS ZA POMURJE

Primernost nekaterih strniščnih krmnih dosevkov za jesensko siliranje

Čedalje večje potrebe po čim popolnejši, ceneni in okolju neškodljivi samooskrbi s hrano nam narekujejo, da naše kmetijske površine čim racionalneje izkoristimo.

Na ravninskih območjih naše republike, še posebno v Prekmurju, prevladuje poljedelska proizvodnja, v kateri je po spravilu glavnega posevka dovolj časa za uspešno pridelovanje katerega od krmnih dosevkov. Glede na to, da se v Prekmurju velikokrat pojavljajo sušna poletja, razmere za pridelovanje krmnih dosevkov niso optimalne, tako da se v praksi poleg pridelovanja mnogocvetne ljujke (strniščna setev) pogosto prideluje predvsem proso za zrnje (kot poznejši ali strniščni dosevki).

Na osnovi poljskih poskusov in rezultatov iz prakse, dobljenih v aridnih razmerah pridelovanja na drugih območjih, ter glede na precejšnjo aridnost podnebja v Prekmurju v poletnih mesecih smo predvidevali, da sta krmni sirek in sudanska trava prav tako primerna strniščna krmna dosevka za doseganje velikih pridelkov krme, ki je primerna tudi za siliranje.

Vse to je dalo povod za naše raziskave, katerih cilj je bil, proučiti primernost pridelovanja nekaterih strniščnih krmnih dosevkov za jesensko siliranje voluminozne krme.

Pri tem smo predvidevali, da bomo (če bodo vremenske razmere ugodne) dosegli najboljše rezultate z v praksi preverjeno mnogocvetno ljujko, čeprav naj bi bili tudi preostali v poskus vključeni dosevki primerni za pridelovanje in pripravo ustreznih količin silaže.

Iz preglednice 1 je razvidno, da smo s strniščno setvijo krmnega sirka (NS džin) in sudanske trave (NS zora) dosegli obilne pridelke zelene krme (čez 35t/ha, oziroma okrog 8 t suhe snovi/ha), kar je glede na kratko rastno obdobje zelo veliko.

Kot primeren strniščni krmni dosevki za pridelovanje voluminozne krme v aridnih razmerah se je pokazalo tudi proso, čeprav smo z njim pridelali precej manj suhe snovi kot s krmnim sirkom in sudansko travo.

Kislinski sestav (90 točk po Fliegu) potrjuje (glej preglednico 2), da sta krmni sirek cv NS džin in sudanska trava cv NS zora lahko primerna strniščna krmna dosevka za pridelovanje in siliranje krme v danih rastnih razmerah. Prebavljivost pridelane silaže je ena pomembnejših pridelovalnih lastnosti ob odločanju za setev določene krmne rastline, zato bi bilo prav, da bi za potrebe prakse v prihodnosti opravili omenjene analize.

Sklepi

Na osnovi teh rezultatov lahko rečemo: Na rastiščih v Sloveniji, kjer v poletnih mesecih običajno močno primanjkuje vlage, lahko za uspešno jesensko siliranje voluminozne krme na strnišče posejemo tudi kratkotrajne alternativne krmne dosevke, kot so proso, krmni sirek in sudanska trava.

Ob pomanjkanju vlage bo njihovo pridelovanje zanesljivejše, kot to velja za v dobrih rastnih razmerah najprimernejšo mnogocvetno ljujko.

Ob odločanju za pridelovanje omenjenih alternativnih kratkotrajnih krmnih dosevkov za siliranje pa bo potrebno poleg

Preglednica 2: Rezultati kemičnih analiz silaže, pripravljene iz pridelane zelene gmote posameznih obravnavanj

	PROSO Kornberško	KRMNI SIREK NS džin	SUDANSKA TRAVA NS zora
Suha snov g/kg	100	100	100
Sur. beljak. g/kg	12.3	9.9	10.9
Sur. vlaknina g/kg	22.5	35.8	10.9
sur. maščobe g/kg	5.0	2.3	2.4
Pepel g/kg	9.0	7.5	8.3
BES g/kg	512	444.2	445.8
Kalcij - Ca g/kg	2.7	3.8	4.2
Fosfor - P g/kg	2.4	2.0	2.1
Razmerje Ca/P	1.138	1.844	1.967
pH	4.0	4.0	3.95
Amoniak (mg/kg)	1172	888	795
Amon. N (g/kg TN)	4.9	4.6	3.7
Skupne org. Kisline g/kg	30.2	71.7	75.3
Mlečna kislina g/kg	24.1	52.1	54.9
Octova kislina g/kg	5.7	18.3	20.0
Propionova kislina g/kg	0.2	0.4	0.4
Maslova kislina g/kg	0.1	0.1	0.1
Ocena (točke)	97	90	90
Ocena kak. razreda	1	1	1

Cene krmil in vitaminsko-mineralnih dodatkov

TOVARNIŠKO IME	PAKIRANJE	MS-KLUČAROVCI CENA/kg	ROBERT HOZJAN, ŽIŽKI CENA/kg	KMET. ZADRUGA DOBROVNİK CENA/kg
PU-ŠARTER	10/1	62,00	68,00	71,00
PU-ŠARTER	50/1	57,40	64,00	
S-DOJ	50/1	39,00	45,90	
BEK 1	50/1	39,00	44,00	51,80
BEK 2	50/1	37,20	42,00	
SUPER BEK 35	10/1	67,00	80,00	
SUPER BEK 35	50/1	63,00	73,50	62,00
TL-ŠARTER	10/1	53,00	59,00	
TL-ŠARTER	50/1	48,20		36,40
TL-PIT 1	50/1	31,60	39,00	
TL-PIT 2	50/1		37,00	
BRO-ŠARTER	10/1	63,00	69,60	
BRO-ŠARTER	25/1	59,20	66,00	
PUR-FINIŠER	25/1	56,40	66,00	
NSK ZA NESNICE	10/1	54,00	59,50	63,00
KRMILO ZA KUNCE	10/1	53,00	56,00	59,10
LIZALNI KAMEN-govedo	2/1			218,50
VITAREDIN	2/1	215,00	240,00	273,00
KOSTOMIN	2/1	192,50	215,00	
KRAVIMIN 3	5/1	200,00	221,00	
KRAVIMIN 6	5/1	136,00	152,00	159,60
PRAVIMIN 1	5/1	215,00	239,00	
PRAVIMIN 2	5/1	194,00	216,00	
MESNA MOKA	25/1	77,80		
RIBJA MOKA	50/1	185,00		
BUČNE POGAČE	rinfuza	68,25		
BUČNE POGAČE-mlete	50/1	74,25		
SONČIČNE TROPINE	40/1		20,13	
KRMILNA MOKA	40/1		13,00	
PŠENIČNI OTROBI	40/1		59,00	
SOJA	50/1	47,25		
JECMEN	50/1	13,90		

TOVARNIŠKO IME	PAKIRANJE	TILIA-BUČEČOVCI CENA/kg	UREA-RADENCI CENA/kg	KALIA-MURSKA SOBOTA CENA/kg
PU-PREDŠARTER	10/1	137,30		63,65
PU-ŠARTER	10/1	62,80		61,00
PU-ŠARTER	50/1	58,80	60,38	89,40
S-SUPER	50/1		42,10	
S-DOJ	50/1	40,90	47,40	
SUPER U-3	50/1			50,40
BEK 1	10/1	40,30	41,06	42,76
BEK 1	50/1			47,25
BEK 2	10/1	38,60		44,60
BEK 2	50/1	69,80		
SUPER BEK 35	10/1	64,60	65,85	
SUPER BEK 35	50/1	53,60	54,90	55,12
TL-ŠARTER	10/1	49,60	50,70	
TL-ŠARTER	50/1	32,80		
TL-PIT 1	50/1		135,00	
SUPER T MIX 3%	30/1		65,50	67,58
BRO-ŠARTER	10/1	63,60		
BRO-ŠARTER	25/1	60,80		67,30
BRO-FINIŠER	25/1	57,10	58,60	82,02
PUR-ŠARTER	10/1			
PUR-FINIŠER	25/1	56,50		57,08
NSK ZA NESNICE	10/1	54,80	56,20	
NSK ZA NESNICE	50/1		51,90	
KRMILO ZA KUNCE	10/1	53,00	54,20	
LIZALNI KAMEN-govedo	1/1	157,70		241,10
VITAREDIN	2/1	222,30		189,75
KOSTOMIN	2/1	194,80		274,30
GROVIT	2/1			274,20
KOSTOVIT	2/1	255,70		135,40
BOVISAL	5/1		202,00	236,50
KRAVIMIN 3	5/1	202,10	202,00	
KRAVIMIN 6	5/1		138,60	
PRAVIMIN 1	5/1		218,30	
PRAVIMIN 2	5/1	197,50	197,50	25,00
KRMILNA MOKA	30/1			
KRMILNA MOKA	40/1	16,00		
PŠENIČNI OTROBI	30/1	13,28		
JECMEN	rinfuza	14,30	14,40	30,00
JECMEN	10/1			
SOJA	rinfuza	42,90	43,50	
BUČNE POGAČE	rinfuza	66,50		
SONČIČNE TROPINE	rinfuza	38,50		48,70
KORUZA	10/1			
KORUZA	50/1	21,95		

Preglednica 1: Povprečni pridelek sveže zelene krme (t/ha) obravnavanih strniščnih dosevkov, namenjenih za siliranje

	NS džin	NS zora	Kornberško	Tetralorium
Pridelek zelinja	38,95	35,57	11,45	9,27

prebavljivosti teh rastlin podrobneje proučiti sortiment in tehniko pridelovanja omenjenih kultur (način in gostota setve, gnojenje, termin, način in mehaniziranje siliranja) pa tudi možnost pokladanja določenim vrstam in kategorijam živali.

MAG. STANKO KAPUN, DIPL. INŽ. AGR. KSS ZA POMURJE

24 ur VESTfon
0609 630 898, 041 630 898

Kmetijska panorama je priloga Vestnika, izdajatelj pa Podjetje za informiranje Murska Sobota. V tokratni jesenski prilogi, ki je pretežno namenjena pridelovalcem krušnih žit in še nekaterih poljščin ter obnovi trajnih nasadov, so s prispevki sodelovali strokovnjaki Kmetijske svetovne službe za Pomurje. Kmetijska panorama je uredil Ludvik Kovač, prilapevke je lektorirala Nevenka Emri, oblikovalec je bil Robert J. Kovač.

zavarovalnica triglav d.d

Območna enota Murska Sobota

MI POZNAMO ODGOVOR

ZAKAJ MORAMO SAMI RAZMIŠLJATI O FINANČNI VARNOSTI NA STAROST?

V sistemu, ki smo ga pred nekaj leti spremenili, nas misel na starost s finančne plati ni kaj posebej obremenjevala. Dokladni sistem pokojninskega zavarovanja, ki je z vidika zagotavljanja socialne varnosti upokojencev gotovo zelo učinkovit, je dolga leta zagotavljal relativno varno starost generacijam upokojencev. Posameznik z vidika zavarovanja ni imel obilo možnosti, da bi lahko tudi sam kaj storil za svojo korist. To tudi ni bilo potrebno, saj je medgeneracijska pogodba reševala in še rešuje finančna vprašanja upokojencev.

Mlajšo in srednje generacije pa vse bolj preveva spoznanje, da država ne bo več skrbela za našo gmočno prihodnost, ne da bi pri tem sodelovali tudi sami. Razmerje med aktivno generacijo in generacijo upokojencev se vse bolj izenakuje predvsem zaradi demografskih razlogov. Sedaj vstopajo v aktivno obdobje zadnje številčno močne generacije, rojene v obdobju 1973 do 1982, zato se število delovno sposobnega prebivalstva še povečuje. Poslabšanje sedanjih razmer se bo pričelo okrog leta 2000, kritična stopnja pa bo nastopila okrog leta 2015. Po letu 2020 se pričakuje razmerje med zavezanci za plačilo prispevkov in upokojenci 1 : 1. Tako finančno breme bo za takrat aktivno prebivalstvo postalo nevzdržno. Pokojninska reforma je tako neizbežna.

In kako bo reforma pokojninskega sistema vplivala na kmečko populacijo, kajti bela knjiga je nikjer posebej ne omenja?

Vsak sodoben kmetovalec si poleg vsakodnevnih vprašanj, ki se nanašajo na to, kaj bo danes počel in kaj vse mora postoriti, da živina v hlevu ne bo lačna, da bo pridelek čim večji in čim kakovostnejši, da bodo gorice obilno obrodile ..., zastavlja še številna druga vprašanja, ki se nanašajo na prihodnost: ali bom dovolj zdrav na stara leta, da se bom lahko preživel z delom svojih rok, ali bodo morda zame skrbeli moji otroci, ali bom imel zadostno pokojnino, ki

me bo lahko preživljala, če ne bom mogel več delati, ali bom užival mirno in spokojno jesen svojega življenja ...

In prav zaradi tega, ker ne vemo, kako se bo razpletlo s pokojninsko reformo in kako bo v njej poskrbljeno za kmečko populacijo, ponovno prevlada že tako znano: Sam si pomagaj in »država« ti bo pomagala ...

Zato, ker vsak pameten gospodar že danes misli na svojo prihodnost, se je že v sedanjosti potrebno odločati o določenih ugodnostih, da bomo imeli varno in finančno stabilno jesen življenja. Zato nam ne sme biti vseeno, za kakšno obliko naložbe se odločamo, kajti izbrati moramo varno in donosno naložbo, kar zavarovanja vsekakor so.

Izbiramo lahko med več oblikami naložb, ki jih imamo danes v Sloveniji na voljo, to so prostovoljna pokojninska zavarovanja, rentna zavarovanja, različne oblike življenjskih zavarovanj z varčevalno komponento in tudi rentna varčevanja. Ponudniki so predvsem zavarovalnice in banke.

Zavarovalnica Triglav ponuja več oblik zavarovanj z varčevalnimi komponentami, ki jih posameznik izbira in prilagodi glede na njegove potrebe.

PROSTOVOLJNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE Zavarovalnice Triglav je dolgoročna naložba, ki zagotavlja imetniku pokojninskega računa pokojnino, ki se prične izplačevati ob upokojitvi ali od vnaprej določenega trenutka v prihodnosti.

Pri pokojninskih zavarovanjih poznamo - individualno in skupinsko obliko. Individualno pokojninsko zavarovanje sklene posameznik, pri skupinskem pa lahko sklene zavarovalno pogodbo za kmetovalce in njegove družinske člane zadruga, občina, društvo ali druga podobna pravna oseba, vendar vsak, ki pristopi k tej obliki, je lastnik svojega pokojninskega fonda. Zaradi nižjih stroškov je skupinska oblika tudi cenovno ugodnejša. Zavarovanci se lahko odločajo med različnimi programi - A, B in C - ločijo pa se po tem, ali je vključena družinska pokojnina ali ne in ali so vštetni stroški pogreba. Zavarovanec si sam ob sklenitvi zavarovanja na podlagi svojih zahtev, želja in potreb določi končno obliko pokojninskega programa. Določen je z obliko in višino prispevkov, z načinom obračuna starostne pokojnine, z višino zavarovalne vsote za primer smrti in družinsko pokojnino, pri skupinski obliki pa še s številom članov programa. Vsak zavarovanec ima svoj fond, v katerem

se zbirajo in obrestujejo vplačani prispevki, zmanjšani za stroške in višino premije zavarovanja za primer smrti (če je ta vključena). Sredstva fonda se valorizirajo s temeljno obrestno mero (TOM) tako med plačevanjem prispevkov kot tudi ob izplačevanju pokojnine. Valorizacija se izvede skladno s stopnjo ustvarjenega letnega oziroma polletnega pozitivnega rezultata. Kakšen vpliv ima dobiček na višino pokojnine, pove naslednji zgled. Ob predpostavljani letni 7-odstotni donosnosti bi zavarovanec, ki je vseskozi plačeval enako visok prispevek, v 36 letih zagotovljeno pokojnino podvojil.

V tabeli je naveden primer, če bi se za skupinsko obliko prostovoljnega pokojninskega zavarovanja odločilo od 5 do 15 ljudi:

Zavarovanec	Zav. doba	Prispevek	Pokojnina	Višina fonda
Moški - 20 let	40 let	5.000 SIT	30.864	4.935.850
Moški - 30 let	30 let	7.500 SIT	27.324	4.369.760
Moški - 40 let	20 let	10.000 SIT	19.344	3.093.600
Ženska - 20 let	38 let	5.000 SIT	22.841	4.465.685
Ženska - 30 let	28 let	7.500 SIT	19.913	3.893.148
Ženska - 40 let	18 let	10.000 SIT	13.627	2.664.189

V izračunih ni upoštevan prometni davek na storitve.

Jasno je, da je socialna varnost vsakega posameznika bolj kot doslej odvisna od njegovih lastnih vlaganj. Zavarovalnica Triglav se je s to obliko skupinskega zavarovanja približala potrebam prekmurskega človeka. NI NUJNO, da je član pokojninskega programa Zavarovalnica Triglav tudi obvezno pokojninsko zavarovan pri ZPIZ-u. Zaradi tega, ker je ZPIZ poviševal prispevke, veliko kmetovalcev teh plačil ni zmoglo in je sledilo množično odjavljanje iz tega pokojninskega sistema, kar je ponovno vodilo k temu, da bo socialna varnost na stara leta odvisna od državne socialne pomoči ali pa da bodo na preživetja, na pragu revščine. Ponovno bi se znašli v začaranem krogu, ki mu ni videti izhoda.

Mnogi so se tega še pravočasno zavedli, zato so se odzvali tako, da so se organizirali in poskrbeli zase. Za prostovoljno skupinsko pokojninsko zavarovanje so se kot pionirji na tem področju in kot prvi v Sloveniji odločili kmetovalci iz občine Hodoš - Šalovci, ki so skupinsko zavarovanje sklenili prek omenjene občine, kajti tudi v interesu občine je, da ima finančno stabilne in močne kmetovalce, gospodinjje in druge samozaposlene, saj socialno ogroženi občani morejo prispevati k razvoju občine. Danes imamo v Pomurju sklenjenih že več takih oblik zavarovanja, nosilci so tudi društva, pravne osebe itd.

Končali bi s tem, da Zavarovalnica Triglav skupaj z vami pozna odgovore na vsa vaša vprašanja in vaše potrebe ter vam ponuja pokojnino po vaši meri.

Kadar nam gre kdaj vse narobe, pravimo, da smo imeli smolo. Kadar nas smola obilno obdari v zelo kratkem času, pravijo, da smo imeli nesrečo. Če v nesreči ne ostanemo sami in imamo ob sebi zavarovalnico, na katero se lahko zanesemo, da nam bo pomagala pozabiti na posledice neljubih dogodkov, takrat rečejo, da smo imeli srečo v nesreči. Še sreča, da obstajajo dobre zavarovalnice.

TRGO PREVOZ
d.o.o.
EXPORT - IMPORT
TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE
2230 LENART, Ptujška cesta 16

**Traktorji
UNIVERSAL
za sedanje
in prihodnje
rodove**

**Novost na
slovenskem trgu:**

**novi dosežek v razvoju traktorjev
UNIVERSAL**

- * nova sodobna linija traktorja z novo moderno kabino
- * nov ekološki motor moči do 50 KW
- * zavore na vsa štiri kolesa
- * sinhroniziran menjalnik
- * hidravlična sklopka
- * menjalne ročice ob strani
- * hitrost traktorja od 1,1 do 32,18 KM/h

Prva serija traktorjev UNIVERSAL 684 DT ŠTAJERC po posebni ponudbi z 10 % promocijskim popustom!

**ZA VSE
DRUGE
TIPE**

- 3 % popust
 - osnovno zavarovanje traktorja pri zavarovalnici Triglav
 - brezplačen tehnični pregled traktorja
- Po ugodnih cenah boste lahko kupili:
- kosilnice BCS
 - akumulatorje VESNA
 - gume BARUM
 - razno kmetijsko mehanizacijo

Nakup vam bomo olajšali z ugodnimi kreditnimi pogoji od 2 do 4 let z minimalnim pologom.

Proizvajalec in generalni zastopnik traktorjev UNIVERSAL za Slovenijo:

**TRGOPREVOZ, d. o. o., Ptujška c. 16, 2230 Lenart
tel.: (062) 727 246, 727 256, faks: (062) 727 245**

AGROSERVIS d.d.
Murska Sobota

Kroška 58, Murska Sobota
tel.: (069) 21 630, 21 323
faks: (069) 21 322

Zetor

- pooblaščen prodajalec traktorjev za severovzhodno Slovenijo
- servis z najdaljšo tradicijo
- prodaja rezervnih delov

CLAAS

- prodaja originalnih rezervnih delov za vse tipe kombajnov
- servis kombajnov

PRODAJA KMETIJSKE MEHANIZACIJE

- obračalni plugi in vrtavkaste brane Eberhardt
- traktorske prikolice (enoosne, dvoosne)

**AVTOKLEPARSKE IN AVTOLIČARSKE STORITVE
GENERALNA POPRAVILA MOTORJEV**